



Tidligere deltakere i introduksjonsordningen 2013-2017

TALL

SOM FORTELLER

RAPPORTER / REPORTS

2020 / 39

Harald Lunde og Jinghui Lysen

Harald Lunde og Jinghui Lysen

**Tidligere deltakere i introduksjonsordningen
2013-2017**

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 2. november 2020
ISBN 978-82-587-1204-3 (trykt)
ISBN 978-82-587-1205-0 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentligjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimaltegn	,

Forord

Introduksjonsprogram og -stønad til nyankomne innvandrere har vært en obligatorisk ordning for kommunene fra og med 1. september 2004.

Dette er den tiende rapporten Statistisk sentralbyrå publiserer i rapportserien om tidligere deltakere i introduksjonsordningen.

I denne utgaven skal vi følge deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i perioden fra 2013 til 2017, og se på arbeidsmarkeds, utdannings- og inntektssituasjon i inntil 5 år etter programslett. For de som var deltakere i 2017 og 2018 skal vi også se på inntektsforholdene deres mens de deltok i introduksjonsprogrammet.

Rapporten, og tidligere utgaver av denne, er tilgjengelig i PDF-format på Statistisk sentralbyrås nettsider under adressen:

<http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/monitor-for-introduksjonsordningen>

Kunnskapsdepartementet har finansiert rapporten.

Statistisk sentralbyrå, 8. oktober 2020

Ann-Kristin Brændvang

Sammendrag

Introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere er et integreringspolitisk tiltak som alle norske kommuner har plikt til å tilby nyankomne flyktninger og deres familiegjeforente i henhold til introduksjonsloven (lov av 4. juli 2003 nr. 80). Undervisning i norsk språk og samfunnskunnskap står sentralt, sammen med arbeidspraksis og andre tiltak som skal føre til arbeid eller utdanning.

Et viktig mål i integreringspolitikken er å sikre selvforsørging gjennom deltakelse på arbeidsmarkedet, og siden 2010 har det fra myndighetenes side vært en uttrykt målsetting at 70 prosent av tidligere deltakere skal være i arbeid eller utdanning *ett år etter avsluttet program*.

For personer som avsluttet introduksjonsprogrammet mellom 2013 og 2017 varierte andel i arbeid og utdanning året etter programslett fra 58 prosent for 2015-kohorten til 63 prosent for 2017-kohorten. For samtlige kohorter øker andelen de neste årene (år 2 til 5), og for dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2013 var andel i arbeid eller utdanning oppe i 67 prosent etter 5 år i 2018.

I likhet med resultater fra tidligere rapporter finner vi at det er betydelige større andel menn enn kvinner i arbeid eller utdanning i de første årene etter avsluttet introduksjonsprogram. Forskjellen er størst året etter avslutning, men minsker deretter noe år for år. Blant dem som avsluttet i 2013 var det etter ett år hele 22 prosentpoeng flere menn enn kvinner i arbeid eller utdanning, men denne forskjellen var redusert til 15 prosentpoeng 4 år senere i 2018.

Inntektssituasjonen til de tidligere deltakerne henger tett sammen med resultatene vi ser på arbeidsmarkedet. Inntektsnivået for tidligere deltakerne ligger betydelig under nivået for befolkningen i sammenlignbar alder mellom 20 og 50 år, men det skjer likevel en bedring i løpet av de 5 første årene etter programslett. For 2013-kohorten utgjorde median husholdningsinntekt i 2014 om lag 56 prosent av tilsvarende inntekt til befolkningen i sammenlignbar alder. I 2018 var denne andelen steget til 63 prosent, samtidig som andel med årlig lavinntekt reduseres fra 60 prosent i 2014 til 45 prosent i 2018.

Det er også et trekk at sammensetningen av husholdningsinntektene endres de første 5 årene etter programslett, og at evnen til selvforsørgelse blant de tidligere programdeltakerne gradvis forbedres. Yrkesinntekt som andel av samlet husholdningsinntekt er et mye brukt mål på dette, og vi ser for dem som avsluttet i 2013 at andelen øker fra under halvparten året etter avslutning til om lag to tredjedeler etter 5 år.

Det er klare forskjeller etter landbakgrunn, både med tanke på resultater på arbeidsmarkedet og inntektssituasjon i årene og etter avsluttet introduksjonsprogram. Jevnt over er det tidligere deltakere med bakgrunn fra Somalia og Irak som har minst andel i arbeid og utdanning og svakest inntektssituasjon. Tilsvarende er det klart bedre resultater for tidligere deltakere fra blant annet Eritrea og Etiopia i form av høyere andel sysselsatte, høyere inntektsnivå og færre med inntekt under lavinntektsgrensen.

Abstract

The introduction programme for newly arrived immigrants is an integration policy initiative that all Norwegian municipalities are obliged to offer newly arrived refugees and their families according to the Introduction Act (Act no. 80 of 4 July 2003). Norwegian language training and social studies are the main activities in the program, along with work experience and vocational guidance.

An important goal of the introduction programme is to ensure self-sufficiency through participation in the labour market. Since 2010, the government's national objective has been that a minimum of 70 per cent of the former participants should be employed or in education *one year after the end of the programme*.

For persons who completed the introduction programme between 2013 and 2017, the share in work and education one year after varied from 58 per cent for the 2015 cohort to 63 per cent for the 2017 cohort. For all cohorts, the share increases over the next few years (years 2 to 5), and for those who finished in 2013, the share in employment or education was up to 67 per cent in 2018, 5 years after completion of the programme.

Similar to the results from previous reports, we find that there is a significantly higher percentage of men in employment or education in the first few years after the introduction programme. The biggest differences are one year after completion, but the differences then decrease somewhat year by year. Among those who finished in 2013, there were 22 percentage points more men than women in employment or education in 2014, and this was reduced to 15 percentage points four years later in 2018.

The income situation for the former participants is closely related to their attachment to the labour market. The income level for former participants is significantly below the level of comparable groups in the population, but there is still an improvement during the first 5 years after completion of the programme. The 2013 cohort's median household income in 2014 was equal to about 56 per cent of the income in the population aged between 20 and 50. In 2018, this share had risen to 63 per cent, while the share with annual low income decreased from 60 per cent in 2014 to 45 per cent in 2018.

There are significant variations by country background both in terms of results in the labour market and the income situation. Generally, the former participants with background from Somalia and Iraq are those with the lowest share in employment or education. Those with background from Eritrea and Ethiopia are usually with more favourable results, in terms of higher shares in employment or education, higher income levels, as well as fewer with sustained low income.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	8
1.1. Introduksjonsordningen	8
1.2. Datagrunnlaget.....	10
1.3. Om bruk av System for persondata (SFP)	13
1.4. Populasjonen	14
1.5. Begreper og definisjoner	14
1.6. Innhold i rapporten	17
2. Inntektssituasjon for deltakere i introduksjonsordningen i 2017 og 2018	19
2.1. Deltakere i 2017 og 2018	19
2.2. Introduksjonsdeltakernes inntekter.....	20
2.3. Halvparten av inntektsnivået i befolkningen	21
2.4. Om lag åtte av ti med lavinntekt	22
2.5. Lav andel yrkesinntekt for husholdninger med introduksjonsdeltakere	23
2.6. Introduksjonsstønad utgjør mer enn halvparten av samlet inntekt	25
2.7. To av tre deltakere mottar sosialhjelp	27
2.8. Oppsummering kapittel 2	28
3. Deltakelse i arbeid og utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram.	
Kohort 2017	29
3.1. Beskrivelse av dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2017	29
3.2. Tilknytning til arbeid og utdanning ett år etter	31
3.3. Flere menn enn kvinner er aktive på arbeidsmarkedet	33
3.4. Minst andel aktive blant de eldste	34
3.5. Størst andel aktive blant tidligere deltakere fra Eritrea og Etiopia	35
3.6. Andel sysselsatte øker med utdanningsnivået	36
3.7. Tiltakene i programmet gir ulike resultater på arbeidsmarkedet.....	38
3.8. Varierende resultater etter sluttårsak	39
3.9. Andel i arbeid og utdanning i de ulike fylkene	40
3.10. Variasjon mellom kommunene	40
3.11. De fleste i utdanning tar videregående skole	42
3.12. Mange kvinner ansatt innen helse- og sosialtjenester.....	43
3.13. Mange jobber i salgs- og serviceyrker.....	44
3.14. Avtalt arbeidstid.....	46
3.15. Oppsummering kapittel 3	48
4. Status på arbeidsmarkedet 2014-2018 for personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2013-2016	49
4.1. Tidligere deltakere som avsluttet i 2013	49
4.2. Tidligere deltakere som avsluttet i 2014	52
4.3. Tidligere deltakere som avsluttet i 2015	54
4.4. Tidligere deltakere som avsluttet i 2016	57
4.5. Oppsummering kapittel 4	60
5. Inntektsutvikling i årene 2014-2018 for personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2013-2017	63
5.1. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2013	64
5.2. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2014	68
5.3. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2015	71
5.4. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2016	74
5.5. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2017	77
5.6. Oppsummering kapittel 5	80
6. Vedvarende lavinntekt 2016-2018 blant tidligere deltakere	82
6.1. Flest tidligere deltakere fra Somalia, Eritrea og Afghanistan.....	82
6.2. Halvparten med vedvarende lavinntekt	83
6.3. Andel vedvarende lavinntekt reduseres med økt botid.....	85
6.4. Store variasjoner etter landbakgrunn og husholdningstype	86
6.5. Om lag halvparten med vedvarende lavinntekt i de fleste fylker og kommuner	88
6.6. Tilknytning til arbeidsmarked og vedvarende lavinntekt	89
6.7. 4 av 10 enslige mindreårige flyktninger hadde vedvarende lavinntekt i 2016-2018 ..	92
6.8. Lavinntektsgapet varierer etter kjønn, botid og landbakgrunn	94
6.9. Oppsummering kapittel 6	96
7. Hvor lang tid tar det å bli sysselsatt etter introduksjonsprogrammet?	97

7.1.	Kvinner bruker lengre tid til første jobb.....	97
7.2.	Oppsummering kapittel 7	100
	Referanser.....	101
Vedlegg A:	Mer om datakilder	106
Vedlegg B:	Vedleggstabeller kapittel 2.....	107
Vedlegg C:	Vedleggstabeller kapittel 3.....	112
Vedlegg D:	Vedleggstabeller kapittel 4.....	114
Vedlegg E:	Vedleggstabeller kapittel 5.....	117
Vedlegg F:	Vedleggstabeller kapittel 7.....	120
	Figurregister	122
	Tabellregister.....	126

1. Innledning

Introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere er et integreringspolitisk tiltak som alle norske kommuner har plikt til å tilby nyankomne flyktninger og deres familiegjeforente i henhold til introduksjonsloven (lov av 4. juli 2003 nr. 80). Som nyankommet regnes den som har vært bosatt i en kommune i mindre enn to år når vedtak om deltagelse i introduksjonsordning skal treffes. Store bevilgninger gis til kommunene for gjennomføring av programmet. Undervisning i norsk språk og samfunnskunnskap står sentralt, sammen med arbeidspraksis og andre tiltak som skal føre til arbeid eller utdanning. Introduksjonsordningen er et viktig verktøy for kommunene i deres integreringsarbeid med nyankomne flyktninger.

Formålet med ordningen, er ifølge introduksjonsloven «å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet». Med andre ord er formålet med introduksjonsordningen at nyankomne innvandrere etter endt program kommer raskt i arbeid eller utdanning, enten direkte, eller via andre kvalifiseringstiltak. Fra og med 2010 har den politisk fastsatte målsettingen vært at minst 70 prosent av de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet skulle være i arbeid eller utdanning *ett år etter avsluttet program*.¹

Hovedformålet med denne rapporten er å følge deltakere i introduksjonsordningen etter avsluttet introduksjonsprogram, og beskrive deres grad av deltakelse i arbeidsliv og utdanning samt deres inntektssituasjon. Denne rapporten er den tiende rapporten i rekken

Datagrunnlaget er basert på Statistisk sentralbyrås statistikk for overgang til arbeid og utdanning for tidligere deltakere av introduksjonsprogrammet. Statistikken finnes på www.ssb.no/introinnv (Statistisk sentralbyrå a).

1.1. Introduksjonsordningen

Introduksjonsordningen er en samlebetegnelse for introduksjonsprogrammet og introduksjonsstønad. Gjennom introduksjonsloven ble introduksjonsprogram og -stønad til nyankomne innvandrere innført som obligatorisk ordning for kommunene fra og med 1. september 2004.² Før introduksjonsordningen ble gjort obligatorisk, hadde et økende antall kommuner ulike former for integreringstiltak som prøveordninger. Alle kommuner som bosetter flyktninger, har nå plikt til å tilby introduksjonsprogram.

Introduksjonsprogrammet skal tilpasses den enkeltes behov for kvalifisering, både når det gjelder innhold og lengde. Ifølge introduksjonsloven kan programmet vare inntil to år, med tillegg av godkjent permisjon. Når det vil styrke den enkeltes mulighet for overgang til arbeid eller ordinær utdanning, eller styrke muligheten for å nå målsettingen i den individuelle planen, kan programmet forlenges til inntil tre år (introduksjonsloven § 5. Programmets varighet). Målet med introduksjonsprogrammet er å gi nyankomne innvandrere grunnleggende ferdigheter i norsk, innsikt i norsk samfunnsliv, samt å forberede for deltakelse i yrkesliv og/eller utdanning. Alle deltakerne har krav på en individuell plan som skal utformes etter personens opplæringsbehov og hvilke tiltak som kan være nyttige for vedkommende. Programmet skal være helårig og på full tid, og skal minst inneholde opplæring i norsk og samfunnskunnskap og tiltak som forbereder til videre opplæring eller tilknytning til arbeidslivet.

¹ Resultatkravet er gitt IMDi i det årlige tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet.

² Introduksjonsloven trådte i kraft 1. september 2003. I det første året var dette en frivillig ordning for kommunene.

Oppstart i introduksjonsprogram foregår kontinuerlig gjennom året. Noen personer får godkjent permisjonstid fra programmet, for eksempel ved langvarig sykefravær eller omsorgspermisjon ved fødsel. Programtiden fryses i permisjonstiden. Dette betyr at en person kan bruke mer enn to år på å gjennomføre introduksjonsprogrammet, dersom programdeltaker får forlenget programtiden på grunn av ulike permisjoner. En regelendring vedtatt i Stortinget 1. desember 2015 gir også rett til permisjon fra introduksjonsprogrammet ved tilbud om arbeid.

Arbeids- og velferdsetaten (NAV) og voksenopplæringen er viktige samarbeidspartnere med kommunene i gjennomføringen av introduksjonsordningen. Introduksjonsordningen er i mange kommuner lagt under NAV, mens i andre kommuner er den organisert under voksenopplæringen i kommunen.

Hvem deltar i introduksjonsprogrammet?

Rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram gjelder for ny ankommende flyktninger mellom 18 og 55 år som har behov for grunnleggende kvalifisering og som har fått oppholdstillatelse etter innvilget søknad som asyl (utlendingsloven § 28), som kvoteflyktning (utlendingsloven §35), på humanitært grunnlag (utlendingsloven §38) og familieegjenforente til disse gruppene (utlendingsloven kapittel 6). Det gjelder også for personer som har fått kollektiv beskyttelse i masseflyktsituasjon (utlendingsloven §34). I tillegg kan utlending med fornybar oppholdstillatelse etter samlivsbrudd ha rett og plikt dersom hun eller han har behov for grunnleggende kvalifisering (introduksjonsloven §2).

Det er også noen grupper kommunen *kan tilby* introduksjonsprogram selv om de ikke har rett og plikt. Dette gjelder familiemedlemmer til andre personer enn de som har rett og plikt etter loven, personer som er over 55 år men som ellers oppfyller krav til å ha rett på introduksjonsprogram som nevnt ovenfor, personer som har avvist eller avbrutt deltakelse i programmet tidligere og personer som er bosatt i kommunen uten særskilt avtale mellom utlendingsmyndighetene og kommunen, herunder personer som har flyttet fra den opprinnelige bostedskommunen (introduksjonsloven §3). Det er et vilkår også for disse at de er nyankomne og at de har behov for grunnleggende kvalifisering.

Noen innvandrergupper er ikke omfattet av introduksjonsordningen. Dette gjelder blant annet nordiske borgere, EØS-borgere og deres familiemedlemmer med oppholdsrett etter utlendingslovens EØS-kapittel og personer som har fått oppholdstillatelse for å ta en utdanning.

De som omfattes av introduksjonsloven har rett og plikt til å delta i introduksjonsprogrammet. Dersom noen velger å avbryte underveis, mister de retten til å delta i programmet. Kommunen kan likevel velge å tilby programmet til personer som ikke tidligere har deltatt eller som på et tidspunkt har avbrutt programmet.

Introduksjonsloven regulerer to ordninger: introduksjonsordningen og opplæring i norsk og samfunnskunnskap. De som har rett og plikt til å delta i introduksjonsprogrammet inngår som hovedregel også i gruppen som har rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. For statistikk over opplæring i norsk og samfunnskunnskap, se Statistisk sentralbyrå d (Norskopplæring for voksne innvandrere).

Introduksjonsstønad

Deltakerne i introduksjonsprogrammet har rett til å motta introduksjonsstønad som tilsvarer to ganger grunnbeløpet i folketrygden. Dette utgjorde 193 800 kroner per 1. mai 2018. Deltakere under 25 år mottar kun to tredjedels stønad (om lag 129 200 kroner pr. 1. mai 2018). Dette er for å motivere de unge til senere å studere og å

motta studiefinansiering. Stønaden skal bidra til at færrest mulig nyankomne innvandrere skal bli avhengig av sosialhjelp fra første dag i Norge.

Introduksjonsstønaden er skattepliktig. Introduksjonsstønaden reduseres ikke på grunn av lønnsinntekter eller som følge av formue. I den grad lønnet arbeid inngår i programmet, reduseres derimot stønaden tilsvarende den tid arbeidet tar. Stønaden reduseres heller ikke på grunn av mottatt barnebidrag, barnetrygd og kontantstøtte.

I motsetning til en del andre ytelser, som for eksempel dagpenger ved arbeidsløshet og individstønad ved deltakelse på arbeidsmarkedstiltak, mottar ikke deltakere i introduksjonsprogrammet barnetillegg sammen med ytelsen. Kommunen har anledning til å gjøre trekk i stønaden ved ugyldig fravær.

Deltakere i fødsels- og omsorgspermisjon

Deltakere i introduksjonsprogrammet har rett til omsorgspermisjon ved fødsel og adopsjon. Reglene er i hovedsak grunnet på reglene som gjelder i arbeidslivet.

I perioden med omsorgspermisjon etter fødsel eller adopsjon mottar deltakerne ikke introduksjonsstønad, men får engangsstønad ved fødsel eller eventuelt foreldrepenger dersom de har opptjent rett til dette. Videre blir de henvist til å søke om økonomisk sosialhjelp som inntektskilde. De beholder retten og/eller plikten til å komme tilbake igjen til introduksjonsprogrammet.

1.2. Datagrunnlaget

Datagrunnlaget i denne rapporten omfatter personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden fra 2013 til 2017. Vi benytter data fra Statistisk sentralbyrås egne registre, og følger arbeidsmarkedsstatus og inntektssituasjon for de ulike kohortene fra ett til 5 år etter avsluttet introduksjonsprogram. Det er ikke gjort noen egen datainnsamling i forkant av rapporten. Det meste av tallene i denne rapportens kapittel 3 og 4 er tilgjengelig i SSBs statistikk om tidligere deltakere av introduksjonsordningen (Statistisk sentralbyrå b), mens blant annet inntektsdata i kapittel 2, 5 og 6 er laget spesielt for denne rapporten.

Det kan oppstå feil ved innsamling og bearbeiding av data. Det kan være kodefeil, revisjonsfeil og feil i datakjøringer, osv. Det er utført et betydelig arbeid for å minimalisere feil i produksjonen og analysen av statistikken.

Eventuelle avvik mellom SSBs offisielle tall og tall fra datagrunnlaget for deler av denne rapporten skyldes i all hovedsak bearbeiding, korrigerings og tilrettelegging av data for analytiske formål etter at den offisielle statistikken er publisert.

Nye datakilder

SSBs statistikk over deltakere i introduksjonsordningen var fram til og med 2016 basert på registrering av deltakere i introduksjonsordningen i KOSTRA-skjema 11B. Fra og med tall for 2017 er statistikken basert på data fra Nasjonalt Introduksjonsregister (NIR) hos Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Mer informasjon om NIR: <https://www.imdi.no/nir-og-bosetting/nir/>.

I tillegg er opplysninger om kommunenes innrapportering av utbetaling av introduksjonsstønad innhentet fra A-ordningen (<https://www.altinn.no/a-ordningen/>). Dette benyttes for tall om utbetalt introduksjonsstønad og mottakere av denne.

Filene med informasjon om deltakerne i introduksjonsordningen hvert år er koblet til befolkningsfiler av 31.12. i deltakessåret. Det vil si kun personer som er

bosatt ved utgangen av året er med i statistikken. Statistikken har fulltelling, det vil si at alle de kommuner som har deltakere i ordningen skal rapportere til NIR.

Tidligere deltakere

SSBs statistikk over tidligere deltakere baseres på KOSTRA-informasjon for alle årganger fram til og med de som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Fra og med avgangskohort 2017 er denne statistikken være basert på data fra Nasjonalt Introduksjonsregister (NIR). Denne overgangen til NIR har gitt noen mindre endringer i variabelgrunnlaget for statistikken, blant annet med tanke på koder for tiltak i programmet og koder for avslutningsårsak. Dette innebærer at grupperinger som benyttes i kapittel 3.8 og 3.9 ikke er fullt ut sammenlignbare det som er presentert i tidligere årganger av rapporten. Se også statistikk for deltakere i introduksjonsordningen (Statistisk sentralbyrå a).

Her er en oversikt over datakildene som er benyttet i rapporten:

KOSTRA

Data om deltakelse i introduksjonsprogrammet innhentes gjennom Kommune-stat-rapportering (KOSTRA). Informasjon om kommunale tjenester og bruk av ressurser på ulike områder registreres og sammenstilles gjennom databasen. Informasjonen skal tjene som grunnlag for analyse, planlegging og styring, og herunder gi grunnlag for å vurdere om nasjonale mål oppnås. Kommuner som har deltakere i introduksjonsprogram, rapporterer dette hvert år.³

Skjemaet kartlegger blant annet demografiske bakgrunnsvariabler for hver deltaker, start- og stoppdato for deltakelse, tiltak i programmet og status ved utgangen av året. I de tilfeller der deltakere er registrert i to kommuner, vil den siste kommunen deltakeren er registrert bosatt i legges til grunn. Med utgangspunkt i dette datamaterialet publiseres årlig statistikk over deltakelse i introduksjonsordningen fram til statistikkår 2016 (Statistisk sentralbyrå b).

System for persondata (SFP)

Data om utdanning og sysselsetting blir hentet fra System for persondata (SFP) i Statistisk sentralbyrå, der informasjon fra en rekke registre er sammenstilt. SFP omfatter alle bosatte i alderen 15 år og over. Registerdata er per november hvert år, og inneholder opplysninger om hvorvidt en person er sysselsatt, registrert arbeidsledig, på sysselsettingstiltak, eller under utdanning. Dette kan knyttes til noen typer offentlige ytelser eller tiltak som for eksempel arbeidsavklaringspenger og mottak av sosialhjelp. Fra SFP får vi også informasjon om type næring for dem som er sysselsatt. For mer om System for persondata, se Nerland, Aurdal og Horgen (2011).

En person kan på tellingstidspunktet være registrert med flere av de nevnte statusene samtidig, for eksempel både sysselsatt og mottaker av en ytelse. Mer informasjon om dette, se kapittel 1.3.

SFP henter opplysninger om sysselsetting gjennom sysselsettingsstatistikken. Dataene er registerbasert (fulltelling) og er innhentet fra ulike registre. Fra og med 2015 er registerbasert sysselsettingsstatistikk basert på data fra A-ordningen. For mer informasjon, se Statistisk sentralbyrå f og Statistisk sentralbyrå i.

Opplysninger i SFP om utdanning er hentet fra Statistisk sentralbyrås utdanningsstatistikk som presenterer individbasert statistikk over befolkningens høyeste utdanningsnivå. Datagrunnlaget omfatter personer som er registrert bosatt i Norge per 1.oktober hvert år. Datagrunnlaget for befolkningens utdanningsnivå hentes

³ Skjema 11b, *Registrerings skjema for introduksjonsstønad*. Skjemaet ble brukt frem til statistikkår 2016.

direkte fra Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB) og suppleres med data fra Helsepersonellregisteret og Datasystem for flyktning- og utlendingssaker (DUF) i Utlendingsdirektoratet (UDI). NUDB omfatter all utdanningsstatistikk over avsluttet utdanning. Den utdanningsaktiviteten som har høyest nivå i Standard for utdanningsgruppering (NUS2000) som er registrert i NUDB, gir status for utdanningsnivået til den enkelte person. For mer informasjon, se Statistisk sentralbyrå g.

Personer i grunnskoleopplæring blir i denne rapporten *ikke* regnet med i tallene for personer som er under utdanning. Det finnes per i dag ikke noe register på individnivå for personer som deltar i grunnskolen. Grunnskolens Informasjonssystem (GSI) samler inn en omfattende mengde data om grunnskolen i Norge, men enheten er hver enkelt grunnskole. Mer informasjon om omfanget av eksisterende registrering av voksne i grunnskoleopplæring kan fås i SSB notater 2018/47 (Moafi (2018)).

A-ordningen

Fra og med 2015 ble rapportering fra arbeidsgiverne til NAV Aa-registeret og noen rapporteringer til Skatteetaten og SSB samlet i en ny felles rapporteringsløsning kalt A-ordningen. Dette er en samordnet digital innsamling av opplysninger om arbeidsforhold, inntekt og skattetrekk til Skatteetaten, NAV og SSB. Ordningen innebærer at SSB får opplysninger om lønn og ansatte direkte fra a-meldingen, som er den elektroniske meldingen med alle opplysningene som samles inn, i stedet for flere ulike kilder som tidligere. I tillegg til A-ordningen benyttes andre registre, der de viktigste er selvangivelsesregisteret (dekker selvstendig næringsdrivende) administrert av Skattedirektoratet, registeret over vernepliktige fra Vernepliktsverket og Enhetsregisteret.

På grunn av denne omleggingen er årgangene fra og med 2015 ikke fullt ut sammenliknbare med foregående år med hensyn på tall for sysselsetting. Mer informasjon om A-ordningen kontra tidligere datakilder kan fås her: <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/naermere-om-forholdet-mellom-gammel-og-ny-statistikk>

Avtalt arbeidstid

Statistisk sentralbyrå har tatt i bruk en ny metode for behandling av opplysninger om arbeidstid i a-ordningen. Metoden gir særlig kvalitetsforbedring i avtalt arbeidstid, som igjen gjør det enklere av å avgjøre hvem som arbeider heltid og deltid. Metoden har blitt endret siden forrige utgave av rapporten, og statistikkgrunlaget om arbeidstid og stillingsprosent er blitt oppdatert tilbake til 2015. Som en følge av denne endringen er ikke tallene om avtalt arbeidstid i denne rapporten direkte sammenliknbare med tall gitt i tidligere rapporter (se bl.a. Lunde og Lysen (2019)).

Dokumentasjon av den nye metoden finnes her: <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/ny-metode-gir-bedre-informasjon-om-arbeidstid>.

Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger

Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger omfatter alle registrerte kontante inntekter som husholdningene mottar. Inntektsopplysninger er fremkommet ved å sammenstille ulike administrative registre og statistiske datakilder, som blant annet selvangivelsesopplysninger, ligningsregisteret, lønns- og trekkoppgaveregisteret og opplysninger fra NAV, Lånekassen og Husbanken. Statistikken er en totaltelling som omfatter alle personer i privathusholdninger bosatt i landet ved utgangen av året. For mer informasjon, se Statistisk sentralbyrå e.

Statistikk om flyktninger

Opplysninger om blant annet fødeland og innvandringsgrunn er hentet fra Utlendingsdatabasen (UDB) hos Utlendingsdirektoratet UDI. UDB gir informasjon om flyktninger som har fått oppholdstillatelse og tildelt et personnummer. Denne informasjonen blir videre en del av Statistisk sentralbyrås befolkningsstatistikk. For mer informasjon, se Statistisk sentralbyrå h.

1.3. Om bruk av System for persondata (SFP)

I kapittel 1.2 er System for persondata (SFP) beskrevet. Siden én person kan ha flere statuser i SFP samtidig, er det gjort en prioritering i SFP. Tallene som blir presentert i kapittel 3 og 4 kan dermed avvike noe fra regulær sysselsettingsstatistikk hvor man tar utgangspunkt i tilknytning til arbeidsstyrken. Arbeidsstyrken er summen av personer som er registrert som sysselsatte og helt arbeidsledige – altså de som tilbyr arbeidskraften sin på arbeidsmarkedet. I denne rapporten derimot, tar vi utgangspunkt i aktivitet.

Det er spesielt tallene for arbeidsledighet som kan bli avvikende mellom SSBs offisielle tall og datagrunnlaget for rapporten: i regulær sysselsettingsstatistikk regnes arbeidsledige som en del av arbeidsstyrken, mens de som er under utdanning regnes som utenfor arbeidsstyrken. I denne rapporten har vi regnet de som er under utdanning som aktive, og utdanning er dermed her en status som prioriteres foran registrert arbeidsledig: Dersom en person er registrert arbeidsledig, men også er under utdanning, regnes vedkommende som under utdanning og ikke som arbeidsledig.

Når det gjelder de andre statusene, f.eks. helserelevante ytelser, kontantstøtte/enslig forsørger og sosialhjelp, er det mange som har disse i kombinasjon med blant annet arbeid, utdanning, introduksjonsprogram eller registrert arbeidsledige. I slike tilfeller er arbeid og annen aktivitet, samt registrert arbeidsledighet, prioritert.

I denne rapporten har vi følgende hovedkategorier, ut fra en prioritering av registrert status i SFP:

Aktive (sysselsatt/under utdanning)

Kategorien «*aktive*» er satt sammen av de som er registrert som sysselsatte, de som er registrert under utdanning, samt de som er registrert med en kombinasjon av sysselsetting og utdanning. For sammenligningsgruppene i befolkningen, har vi valgt å gruppere deltakere i introduksjonsprogrammet sammen med dem som er i utdanning. Dette gjelder ikke tidligere deltakere da gruppen av tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet naturlig nok ikke inneholder personer som deltar i introduksjonsprogrammet.

Sysselsatte er definert som personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon e.l. Personer som er inne til førstegangs militær- eller siviltjeneste regnes som sysselsatte. Personer på sysselsettningstiltak med lønn fra arbeidsgiver klassifiseres også som sysselsatte.

Personer i grunnskoleopplæring blir i denne rapporten ikke regnet med i tallene for personer som er under utdanning. Grunnskole blir heller ikke regnet som utdanning i henhold til målsettingen om at minst 70 prosent av de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet skulle være i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet program. Se kapittel 1.2 om System for persondata og faktaboks om grunnskole i kapittel 3.3.

Registrert ledig/på tiltak

Kategorien består av dem som er registrert arbeidsledige hos NAV og dem som deltar i et ordinært arbeidsmarkedstiltak. Personer som inngår i denne kategorien

kan regnes som å ha noe tilknytning til arbeidslivet, da de er inne i et aktivt løp rettet mot sysselsetting.

Annen eller ukjent status

Personer med såkalt «annen eller ukjent status» inngår i en samlebetegnelse for den svakeste graden av tilknytning til arbeidsmarkedet. «Annen status» er en samlekategori for blant annet personer med nedsatt arbeidsevne som er på tiltak i regi av NAV, personer som mottar kontantstøtte og overgangsstønad, langtids-sykmeldte og mottakere av økonomisk sosialhjelp. «Ukjent status» vil si at personen ikke er registrert i noen av de tilgjengelige datakildene vi bruker i statusrapporteringen for arbeidsmarkedstilknytning. Disse personene er dermed heller ikke sysselsatt, under utdanning, registrert ledige eller på arbeidsmarkeds-tiltak.

1.4. Populasjonen

Det er tiende gang SSB publiserer en rapport om tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet. Vi studerer personer som har avsluttet introduksjonsprogrammet (avgangskohorter) fra og med 2013 til og med 2017. Personer som, ifølge tilgjengelige data, kommer inn igjen i programmet på et senere tidspunkt (etter permisjon e.l.) telles bare én gang, og det er ved det siste avgangsåret. For kvinner som har hatt omsorgspermisjon i forbindelse med fødsel og som ikke har kommet tilbake igjen i programmet, regnes avgangsåret som året etter endt permisjon.

Vi har lagt vekt på at samme populasjon - personer som har avsluttet introduksjonsprogrammet - skal følges i årene etter endt program. For å legge mer relevante data til grunn og ha data av høyere kvalitet, ble prosessen ved utarbeidelse av populasjonen revidert i 2013. Endringene som ble gjort er beskrevet i SSBs rapport 2014/15 (Enes (2014)).

Status for deltakelse i utdanning og arbeid i november gis fra og med året etter avsluttet introduksjonsprogram, jamfør den politisk fastsatte måloppnåelsen om at minst 70 prosent skal være i arbeid eller utdanning ett år etter endt program. Tall for deltakelse i arbeid og utdanning gis til og med 5 år etter avsluttet program.

1.5. Begreper og definisjoner

Avsluttet introduksjonsprogram

Deltakerne i introduksjonsprogrammet kan avslutte eller avbryte programmet av ulike grunner. Det vanligste er at de avslutter på grunn av endt program. Noen avbryter programmet på grunn av at de har fått lønnet arbeid eller skal begynne på utdanning. Andre avbryter på grunn av flytting eller utvandring. I noen tilfeller er det registrert at personen har avbrutt program ved å utebli fra programmet, eller at de har hatt fravær på grunn av permisjon eller sykdom i en periode, og deretter ikke deltatt i programmet igjen. I denne rapporten vil vi i teksten for enkelthets skyld omtale alt som *avsluttet*, uavhengig av om det er på grunn av endt eller avbrutt program av ulike årsaker. I kapittel 3.9 vises en oversikt over antall som avslutter programmet av de ulike årsakene.

Deltaker

Person som i løpet av referanseåret har vært registrert av en kommune som deltaker i introduksjonsprogrammet og mottaker av introduksjonsstønad.

EU-skalaen

EU-skalaen tilordner første voksne i husholdningen vekt = 1,0, deretter de neste voksne vekt = 0,5 og barn under 17 år vekt = 0,3. Ifølge denne ekvivalensskalaen må f. eks. en husholdning på to voksne og to barn har en husholdningsinntekt tilsvarende 2,1 ganger så høy som en enslig for å ha samme økonomiske velferd.

<i>Hovedinntektstaker</i>	Den i husholdningen som har fått registrert høyest samlet inntekt blant inntektstakerne i husholdningen. I de tilfeller det ikke finnes noen inntektstaker i husholdningen, er eldste person hovedinntektstaker.
<i>Inntekt etter skatt</i>	Summen av husholdningens lønnsinntekter, næringsinntekter, kapitalinntekter (eksempelvis renteinntekter og avkastning på verdipapirer) og ulike overføringer (pensjoner, trygder, bostøtte, sosialhjelp, introduksjonsstønad, mv.). Husholdningens utlignede skatter og negative overføringer (underholdsbidrag og pensjonspremier i arbeidsforhold) trekkes fra. Selv om dette inntektsbegrepet omfatter de fleste kontante inntektene husholdningene mottar, må en være oppmerksom på at begrepet ikke omfatter viktige inntekter som også kan ha stor betydning for individenes velferdsnivå. Det gjelder for eksempel verdien av offentlige tjenester, verdien av hjemmeproduksjon og såkalte svarte inntekter. Inntekt av egen bolig inngår ikke i dette begrepet. Dermed er heller ikke renteutgifter trukket fra.
<i>Introduksjonsordningen</i>	Samlebetegnelse for introduksjonsprogrammet og introduksjonsstønad.
<i>Inntekt etter skatt per forbruksenhet/ Ekvivalentinntekt</i>	For å kunne sammenligne inntektene til husholdninger som har forskjellig størrelse, er det vanlig at man justerer husholdningsinntekten ved hjelp av såkalte ekvivalensskalaer eller forbruksvekter. Man beregner da inntekt etter skatt per forbruksenhet. Forbruksvektene skal både ta hensyn til at store husholdninger trenger høyere inntekt enn mindre husholdninger for å ha tilsvarende levestandard, men også at store husholdninger vil ha stordriftsfordeler når det gjelder flere forbrugsgoder (for eksempel TV, vaskemaskin, avis, elektrisitetsutgifter, etc.). Det eksisterer flere typer ekvivalensskalaer. I denne rapporten bruker vi den såkalte EU-skalaen (se ovenfor).
<i>Kapitalinntekter</i>	Omfatter renteinntekter, aksjeutbytte, realisasjonsgevinster og andre kapitalinntekter i løpet av kalenderåret. Til fradrag kommer årets realisasjonstap.
<i>Avgangskohort</i>	Omfatter alle som avsluttet introduksjonsprogrammet et gitt år.
<i>Landbakgrunn</i>	Landbakgrunn konstrueres med utgangspunkt i informasjon om fødeland i tre generasjoner – og viser til eget, eventuelt mors, eventuelt fars eller besteforeldrenes utenlandske fødeland. For personer født i utlandet, er dette (med noen få unntak) eget fødeland. For personer født i Norge er det foreldrenes fødeland. I de tilfeller der foreldrene har ulikt fødeland, er det morens fødeland som blir valgt. Hvis ikke personen selv eller noen av foreldrene er utenlandsfødt, hentes landbakgrunn fra de første utenlandsfødte en treffer på i rekkefølgen mormor, morfar, farmor eller farfar.
<i>Lavinntektsgrense</i>	I denne rapporten definert som en inntekt lavere enn 60 prosent av medianinntekten i befolkningen etter EU-skalaen. Lavinntekt beregnes ut fra inntekt etter skatt per forbruksenhet.
<i>Lavinntektsgruppe</i>	Personer som har en årlig ekvivalentinntekt under lavinntektsgrensen.
<i>Medianinntekt</i>	Det inntektsbeløpet som deler en gruppe i to like store halvdel, etter at inntekten er sortert stigende (eller synkende). Det vil altså være like mange personer med en inntekt over som under medianinntekten.
<i>Overføringer</i>	I samlebetegnelsen overføringer, inngår skattefrie og skattepliktige kontante overføringer til husholdningene. Disse er samlet i noen hovedbegreper i figurer og tabeller i denne publikasjonen: «Sosiale stønader» omfatter bostøtte, sosialhjelp og kvalifiseringsstønad. I «Familiestønader» inngår barnetrygd, kontantstøtte og

	<p>engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad. Restkategorien «Andre overføringer» omfatter her blant annet arbeidsavklaringspenger, alderspensjon, uføreytelser, foreldrepenger, sykepenger, dagpenger ved arbeidsløshet, og supplerende stønad til eldre uten opptjente pensjonsrettigheter.</p>
<i>Samlet inntekt</i>	<p>Summen av yrkesinntekter, kapitalinntekter, skattepliktige og skattefrie overføringer, i løpet av kalenderåret.</p>
<i>Vedvarende lavinntekt</i>	<p>En vanlig måte å definere vedvarende lavinntekt på er å slå sammen husholdningsinntektene gjennom en periode på flere år – for eksempel 3 år – og deretter å definere alle dem med en gjennomsnittlig inntekt lavere enn for eksempel 50 prosent eller 60 prosent av mediangjennomsnittet i samme periode, som en lavinntektshusholdning. For å ta hensyn til at husholdninger er ulikt sammensatt, justeres i tillegg inntekten etter forbruksenheter. Vi summerer da husholdningens samlet inntekt etter skatt, og deler den på en forbruksvekt. Vi benytter her EUs skala for forbruksvekter, som betyr at første voksne får vekten 1, andre voksne får vekten 0,5 og barn får vekt 0,3. I praksis betyr det at en barnefamilie med to voksne og to barn må ha en inntekt som er 2,1 ganger så høy som en enslig for å ha samme økonomiske velferdsnivå.</p> <p>Dette er en metode som ofte blir benyttet i SSBs rapporter om økonomi og levekår for ulike lavinnteksgrupper (se bl.a. Omholt (2016)). I denne rapporten bruker vi i vedvarende lavinntekt i betydningen «under 60 prosent av mediangjennomsnittet over tre år». Det betyr også at kun personer som har vært bosatte i alle de tre årene regnes med i statistikken. I tillegg benytter vi en tilnærming der vi tar utgangspunkt i lavinntektsgrensen fra et gitt år, og bare prisjusterer denne.</p>
<i>Sysselsatte</i>	<p>Sysselsatte består av både lønnstakere og selvstendig næringsdrivende. SSB følger definisjonen fra Internasjonal Labour Organization (ILO), der sysselsatte er definert som personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon eller lignende. For sysselsatte med flere arbeidsforhold i referanseuken fastsettes ett som det viktigste.</p>
<i>Lønnstakere</i>	<p>Lønnstakere omfatter alle sysselsatte som mottar kompensasjon for arbeid i form av lønn og likende. For lønnstakere med flere arbeidsforhold er ett fastsatt som det viktigste (hovedarbeidsforholdet).</p>
<i>Tiltak i introduksjonsprogrammet</i>	<p>Opplæring i norsk og samfunnskunnskap er hovedtiltaket i introduksjonsprogrammet. Samfunnskunnskap skal undervises i et språk deltakeren forstår. I tillegg til vanlig norskundervisning, tilbys også tiltak som er utenom tradisjonell klasseromsundervisning, som for eksempel språkpraksis på en arbeidsplass. Tiltak som forbereder til videre opplæring eller tilknytning til arbeidslivet kan være arbeidspraksis eller andre tiltak i regi av NAV, yrkesprøving, dataopplæring, osv. Yrkesprøving er en metode for realkompetansevurdering som dokumenterer både teoretiske kunnskaper og praktiske ferdigheter.</p>
<i>Utdanningsnivå</i>	<p>Angir befolkningens høyeste utdanningsnivå per 1. oktober og omfatter både utdanning som personen har tatt med seg fra utlandet og som er oppnådd i Norge. Siden flykningene er nokså ny i Norge, er det primært utdanning ved ankomst som inngår. Kilden er SSBs utdanningsregister, nedfelt i SFP.</p>
<i>Yrkesinntekter</i>	<p>Summen av lønnsinntekter og næringsinntekter i løpet av kalenderåret. Sykepenger og foreldrepenger er ikke inkludert i yrkesinntekt etter 2006.</p>

1.6. Innhold i rapporten

Avgrensninger

Rapporten følger tidligere deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet i årene fra og med 2013 til og med 2017. For disse avgangskohortene blir det gitt status for deltakelse i utdanning og arbeid, samt oversikt over inntektssituasjon. Vi følger de tidligere deltakerne fra 2014 og til og med 2018, altså inntil 5 år etter avsluttet program.

Hvorvidt deltakelse i introduksjonsprogrammet har hatt betydning for den enkeltes arbeidsmarkedsstatus og/eller inntektssituasjon, går vi ikke inn på i denne rapporten. For analyser med sikte på å avdekke effekter av forskjellige faktorer, se for eksempel Røed, Schøne og Umblijs (2019), Hernes et al. (2019), Blom og Enes (2015), Lillegård og Seierstad (2013), Djuve (2011), Djuve m.fl. (2011), Rambøll (2011) og Kavli m.fl. (2007).

Inndeling av rapporten

Kapittel 1 er en innledning som gir blant annet informasjon om introduksjonsordningen, datagrunnlaget, begreper og definisjoner samt en kort oppsummering om innhold i rapporten.

Kapittel 2 ser på personer som var deltakere i introduksjonsprogrammet i 2017 og 2018 *under deltakelse*. Kapitlet vil gi opplysninger om deres inntektssituasjon mens de var i introduksjonsprogrammet og hvorvidt de hadde andre inntekter enn introduksjonsstønad, som for eksempel yrkesinntekt, bostøtte og sosialhjelp og tilsvarende for befolkningen i alderen 18 til 50 år.

Kapittel 3 omhandler dem som *gikk ut av* introduksjonsprogrammet i løpet av 2017. Vi ser på status disse personene har på arbeidsmarkedet i november året etter endt program: Hvorvidt de er sysselsatt eller under utdanning, registrert som ledige eller på tiltak, eller om de har en annen status på arbeidsmarkedet.

Kapittel 4 er en kohortanalyse av personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden fra 2013 til 2016. Vi ser på status på arbeidsmarkedet fra et år etter avslutning og fram til 2018 for hver avgangskohort– det vil si så lang tidsperiode vi har mulighet til å følge de tidligere deltakerne over.

Kapittel 5 er en kohortanalyse etter samme mønster som kapittel 4, men i dette kapitlet omtales de tidligere deltakernes inntektssituasjon. Populasjonen er tidligere deltakerne som avsluttet introduksjonsprogrammet fra 2013 til 2017, og vi ser på inntektssituasjonen for perioden fra ett år etter avslutning og fram til 2018.

Kapittel 6 er et dypdykk om vedvarende lavinntekt. Populasjonen i dette kapitlet er alle personer som har gjennomført introduksjonsprogrammet i perioden fra 2005 til 2017, og som fremdeles var bosatt i landet i november 2018. Totalt sett dreier dette seg om snaut 43 000 personer. Vi følger disse personene i årene 2016, 2017 og 2018, og ser nærmere på forekomsten av *vedvarende* lavinntekt blant dem i denne perioden.

I kapittel 7 ser vi nærmere på dem som faktisk har blitt sysselsatt etter fullført introduksjonsprogram; hvor lang tid har det tatt for den enkelte å komme seg ut på arbeidsmarkedet? Vi tar for oss avgangskohortene fra 2010 til og med 2016, og benytter data fra SFP for perioden 2011 til 2018 for å se på status på arbeidsmarkedet.

For at kapitlene skal kunne leses uavhengig av hverandre har vi i hvert kapittel valgt å gjengi en del viktig informasjon om datagrunnlaget, definisjoner samt resultater når det er hensiktsmessig.

Sammenligningsgrupper

For bedre å kunne vurdere de tidligere deltakernes resultater på arbeidsmarkedet, sammenligner vi dem med ulike aldersgrupper i befolkningen. I og med at målgruppen for introduksjonsprogrammet er personer i aldersgruppen 18 til 55 år, danner det et naturlig utgangspunkt for sammenligningsgruppene. Det gjøres imidlertid tilpasninger for hvert kapittel i rapporten.

I kapittel 2, som ser på situasjonen til personer som er *under deltakelse* i programmet, har vi funnet det mest formålstjenlig å ha en sammenligningsgruppe i befolkningen i alderen 18 til 50 år.

Kapittel 3, 4 og 5 tar for seg situasjonen for tidligere deltakere *etter* avsluttet introduksjonsprogram. Dersom deltakerne bruker to år på programmet, vil de være mellom 20 og 57 når de er ferdige. Relativt få er imidlertid eldre enn 50 år når de avslutter programmet, og av den grunn velger vi å avgrense sammenligningsgruppen oppad i alder til 50 år.

I kapittel 6 ser vi på alle som har gjennomgått introduksjonsprogrammet i perioden fra og med 2005 til og med 2017. Aldersspennet blir dermed langt større enn i øvrige kapitler, og vi velger derfor å benytte en sammenligningsgruppe i befolkningen i alderen 20-66 år.

2. Inntektssituasjon for deltakere i introduksjonsordningen i 2017 og 2018

Hovedfunn fra kapittelet:

- Antall deltakere økte fra 24 000 i 2016 til om lag 29 000 i 2017 og 27 000 i 2018.
- Tre av fire deltakere var fra Syria, Eritrea eller Somalia i begge år.
- Inntektsnivået til deltakere i introduksjonsprogrammet utgjorde drøyt halvparten av nivået til hele befolkningen 18-50 år.
- Introduksjonsstønad utgjorde fortsatt mer enn halvparten av inntektene til husholdninger med én eller flere introduksjonsdeltakere.
- To av tre mottok sosialhjelp begge år...
- .. og mer enn åtte av ti i 2017 og sju av ti i 2018 mottok bostøtte.
- Om lag åtte av ti deltakere hadde inntekt under lavinntektsgrensen.

Når nyankomne flyktninger har fått oppholdstillatelse, blir de bosatt gjennom en avtale mellom IMDi (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) og en av landets kommuner. Introduksjonsordningen, som omtalt i kapittel 1, er for nettopp denne gruppen nyankomne innvandrere. Ordningen omfatter undervisning i norsk og samfunnskunnskap, samt ulike tiltak, som blant annet arbeids- og språkpraksis. Vi skal i dette kapittelet se på dem som deltok i introduksjonsprogrammet i 2017 og 2018. For flere årganger og mer statistikk, se Statistisk sentralbyrå a samt Lunde og Lysen (2018 og 2019), Enes og Wiggen (2016) og Enes (2014).

Kapittelet vil særlig omtale inntektssituasjonen til deltakerne mens de var i introduksjonsprogrammet i 2017 og 2018, da dette ikke blir dekket av de årlige statistikkene. Deltakerne vi referer til er de som hadde rett og plikt til å delta i introduksjonsordningen, og de som kommunen har valgt å tilby program, den såkalte «kan-gruppen» (se definisjon kapittel 1.1 samt introduksjonsloven §3.) Disse har i denne perioden deltatt i et individuelt tilrettelagt program som skal kvalifisere til arbeid eller utdanning, og deltakerne har også mottatt introduksjonsstønad.

2.1. Deltakere i 2017 og 2018

Utover på 2000-tallet var det en økende ankomst av flyktninger helt fram mot 2016, hvor det ankom om lag 15 000 flyktninger. Dette har også resultert i at deltakerantallet i introduksjonsordningen har økt fra snaut 13 000 personer i 2011 til 29 000 i 2017 og 27 000 i 2018. Det har også vært en tendens til økende andel menn i perioden, hvilket er normalt i perioder med mange nyankomne flyktninger. I 2017 var det 63 prosent menn og 37 prosent kvinner i programmet, høyest andel menn siden 2008. I 2018 var det 59 prosent menn og 41 prosent kvinner.

Flest deltakere i 2017 og 2018 kommer fra Syria, Eritrea og Somalia, med om lag 77 prosent samlet sett. Som tidligere år er det flest deltakere i de store byene, noe som også gjenspeiler bosettingsmønsteret av flyktninger generelt. 17 prosent av deltakerne begge år var bosatt i enten Oslo, Bergen, Trondheim eller Kristiansand. I Oslo lå deltakerantallet stabilt på om lag 2 000 personer begge år. Deltakere i introduksjonsprogrammet er en relativt ung gruppe, og om lag sy av ti er i aldersgruppen 35 år eller yngre. For videre beskrivelse av deltakerne i 2017 og 2018, se Statistisk sentralbyrå a.

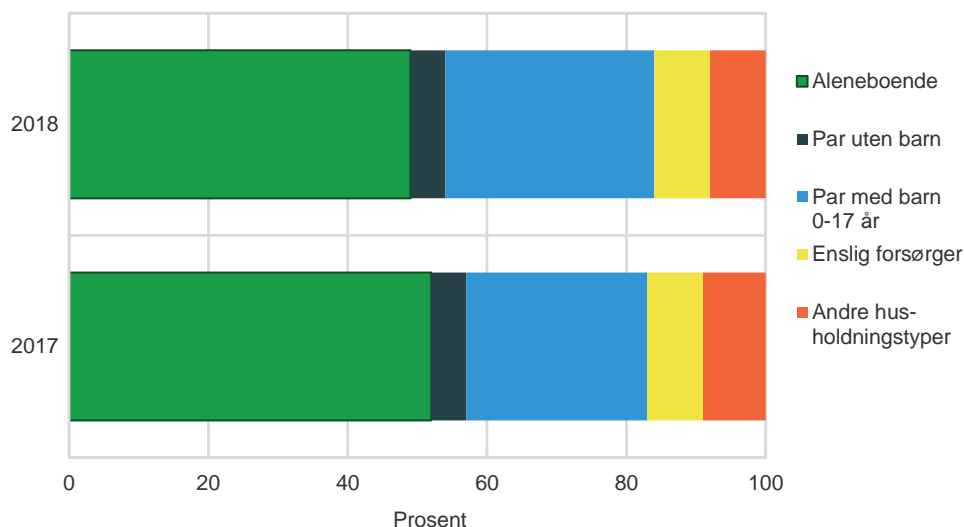
Halvparten av deltakerne bodde alene

Blant deltakere i introduksjonsordningen utgjorde aleneboende om lag halvparten av husholdningene både i 2017 og 2018. I 2017 var det 29 000 deltakere, fordelt på 19 200 husholdninger, mens det i 2018 var 27 000 deltakere fordelt på 17 200

husholdninger. Henholdsvis 26 og 30 prosent av husholdningene var ellers par med barn, 8 prosent i begge år var enslige forsørgere, 5 prosent var par uten barn mens henholdsvis 9 og 8 prosent tilhørte andre husholdningstyper (se figur 2.1).

Barnefamiliene er relativt store, og i gjennomsnitt var det henholdsvis 4,7 og 4,8 personer i husholdninger med par med barn i 2017 og 2018. Også enslige forsørgere har relativt mange barn, og gjennomsnittlig antall personer i denne type husholdninger var 3,1 personer begge år. Gjennomsnittlig antall personer per husholdning for alle husholdningstyper var 2,4 i 2017 og 2,5 2018 (se vedleggstabell B1 og B3).

Figur 2.1 Deltakere i introduksjonsprogrammet etter husholdningstyper¹, 2017 og 2018. Prosent



¹ Par uten barn og par med barn 0-17 år: ektepar, samboere og registrerte partnere.

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

2.2. Introduksjonsdeltakernes inntekter

Deltakere i introduksjonsprogrammet mottar introduksjonsstønning mot forpliktende deltakelse. Stønningen utgjør to ganger folketrygdens grunnbeløp (2G), og det trekkes skatt av beløpet. Deltakere under 25 år mottar to tredjedeler av full ytelse. Se kapittel 1.1 for mer informasjon om stønningen.

I dette kapitlet skal vi se på ulike supplerende inntektskilder til programdeltakerne, hvorvidt de har yrkesinntekt, så vel som introduksjonsstønninger, bostøtte og sosialhjelp eller andre offentlige stønninger.

Når flere bor sammen vil det ofte innebære at man har flere inntektskilder og flere å dele utgiftene med. Følgelig har en husholdning med flere medlemmer også større utgifter enn de som bor alene. Mottak av flere offentlige ytelser avhenger av husholdningens størrelse og sammensetning. For eksempel blir bostøtte og sosialhjelp utbetalt på grunnlag av husholdningens samlede inntekt. Videre mottar de som har barn barnetrygd og kontantstøtte, samt har mulighet for å motta overgangsstønning og utvidet barnetrygd dersom man er enslig forsørger. Vi finner det derfor formålstjenlig å benytte første og fremst *husholdningsinntekter* når vi ser på inntektsituasjonen til deltakere i introduksjonsprogrammet.

For å kunne sammenligne den økonomiske velferden til husholdninger av ulik type og størrelse må vi ha et inntektsbegrep som tar høyde for slike forskjeller. Det vanligste er å benytte begrepet *median inntekt etter skatt per forbruksenhet*. Med dette inntektsbegrepet justeres den samlede husholdningsinntekten i forhold til

størrelsen på husholdningen ved hjelp av såkalte *ekvivalensskalaer* eller *forbruksvekter*. En ekvivalensskala gir uttrykk for hvor stor inntekt en husholdning på for eksempel fire personer må ha for å oppnå samme levestandard eller økonomisk velferd som en enslig person. En slik skala tar hensyn til at en husholdning som består av flere personer faktisk har flere utgifter, men samtidig vil kunne nyte godt av stordriftsfordeler som at flere personer deler på utgifter til TV, internett og andre forbruksvarer. Når slike ekvivalensskalaer blir brukt, forutsetter man at hele husholdningsinntekten blir likt fordelt på alle husholdningsmedlemmene.

2.3. Halvparten av inntektsnivået i befolkningen

I dette kapittelet skal vi se på inntektsnivå blant husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet, målt i median inntekt etter skatt per forbruksenhet etter EU-skalaen. For husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet var inntektsnivåene henholdsvis 180 200 kroner og 191 300 kroner i 2017 og 2018 (Tabell 2.1 og 2.2). Dette tilsvarte 50 prosent av medianinntekten i forhold til husholdninger i hele befolkningen der hovedinntektstaker var i alderen 18 til 50 år i 2017 og 51 prosent i 2018 (Figur 2.2 og 2.3).

Både for deltakere og befolkningen samlet sett finner vi høyest inntektsnivå blant par uten barn i både 2017 og 2018 (holder andre husholdningstyper utenom). Lavest inntektsnivå i husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet finner vi for aleneboende i 2017 (174 000 kroner) og par med barn i 2018 (186 100 kroner). I befolkningen var det aleneboende som hadde lavest inntekt i begge år med henholdsvis 265 200 kroner i 2017 og 274 400 kroner i 2018.

Tabell 2.1 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet (EU-skala) i husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og alle husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år. 2017

	Alle husholdningstyper	Aleneboende	Par uten barn	Par med barn 0-17 år	Enslig forsørger	Andre husholdningstyper
Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2018	180 200	174 000	211 500	177 100	182 200	210 400
Husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år	362 600	265 200	409 200	381 800	269 300	398 000

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

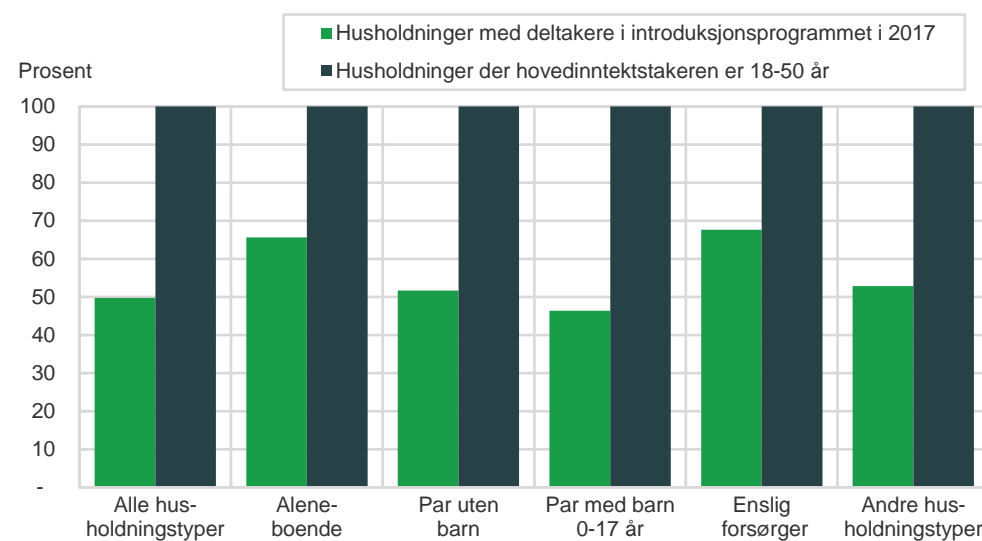
Tabell 2.2 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet (EU-skala) i husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og alle husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år. 2018

	Alle husholdningstyper	Aleneboende	Par uten barn	Par med barn 0-17 år	Enslig forsørger	Andre husholdningstyper
Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2018	191 300	187 600	226 500	186 100	189 000	227 800
Husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år	374 700	274 400	425 000	394 800	276 300	411 800

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Størst forskjell i inntektsnivå mellom husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og hele befolkningen var det i både 2017 og 2018 for par med barn. Her hadde programdeltakere kun henholdsvis 46 og 47 prosent av inntekten til tilsvarende husholdningstyper i befolkningen. Til sammenligning hadde husholdninger med enslige forsørgere blant tidligere deltakere et inntektsnivå som utgjorde 68 prosent av inntekten til enslige forsørgere i befolkningen i både 2017 og 2018 (figur 2.2 og 2.3).

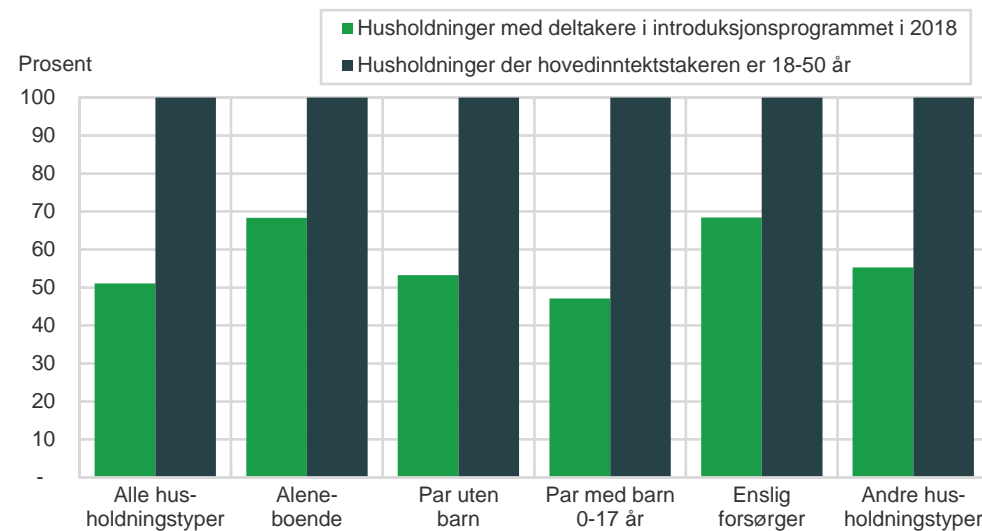
Figur 2.2 Median inntekt per forbruksenhet (EU-skala) etter husholdningstype¹. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og alle husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år. 2017



¹ Par uten barn og par med barn 0-17 år: ektepar, samboere og registrerte partnere.

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Figur 2.3 Median inntekt per forbruksenhet (EU-skala) etter husholdningstype¹. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og alle husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år. 2018



¹ Par uten barn og par med barn 0-17 år: ektepar, samboere og registrerte partnere.

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Videre vil vi også se på hvor stor andel av deltakerne i 2017 og 2018 som hadde en inntekt under lavinntektsgrensen, definert som 60 prosent av median ekvivalentinntekt etter EU-skalaen i befolkningen.

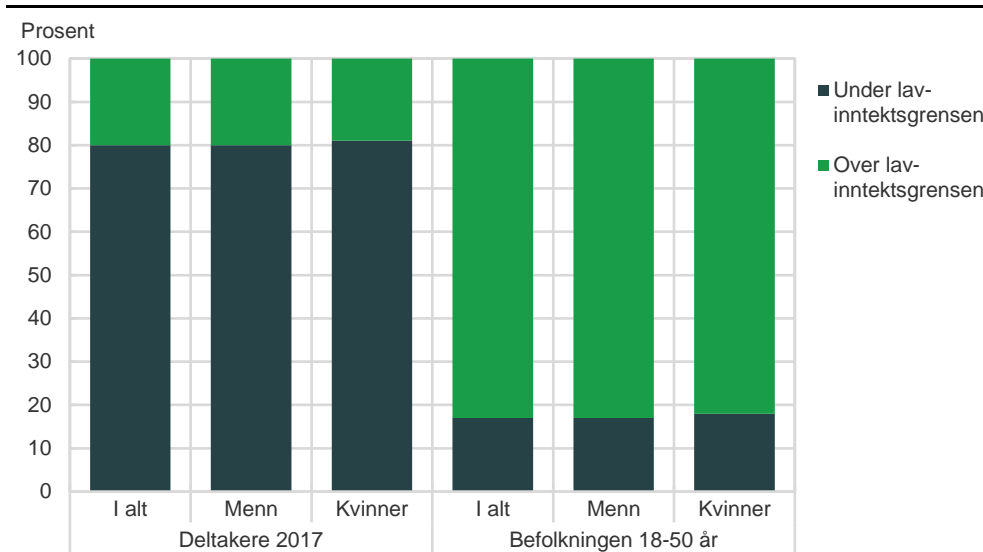
2.4. Om lag åtte av ti med lavinntekt

Årlig lavinntekt defineres som å ha inntekt under en lavinntektsgrense i et inntektsår. Vi benytter EUs definisjon, dvs. 60 prosent av medianinntekt i befolkningen. Lavinntektsgrensen var 221 300 kroner i 2017 og 228 400 kroner i 2018.

Av figur 2.4 og 2.5 ser vi at andel menn med årlig lavinntekt er noe lavere i 2018 sammenlignet med 2017, mens andel kvinner holder seg stabil. Som figur 2.4 viser var det henholdsvis 80 prosent av de mannlige og 81 prosent av de kvinnelige

deltakere i 2017 som hadde en årlig ekvivalentinntekt under lavinntektsgrensen. Tilsvarende for befolkningen 18-50 år var 17 prosent blant både menn og 18 prosent blant kvinner under lavinntektsgrensen i 2017.

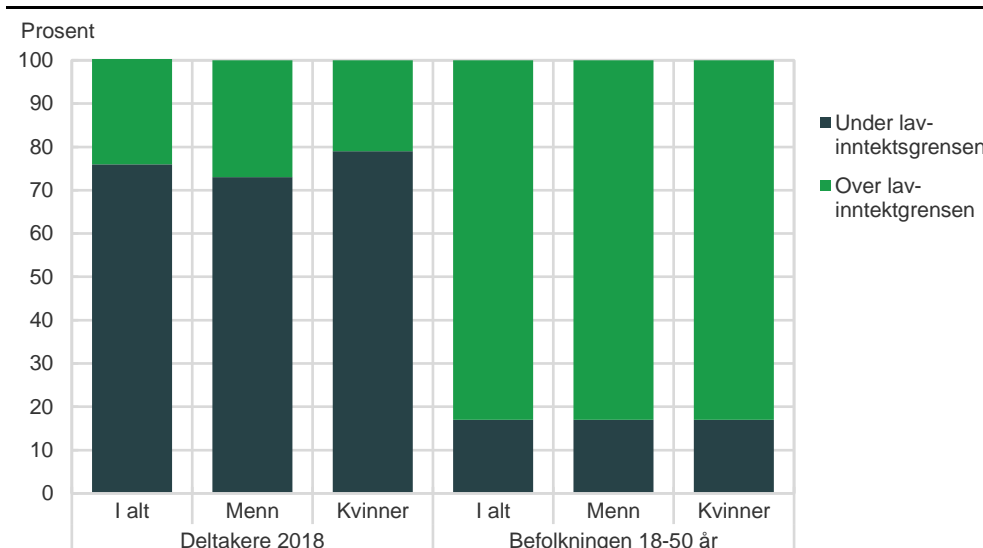
Figur 2.4 Andel over og under lavinntektsgrensen. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år. 2017



Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

I 2018 hadde andel mannlige deltakere under lavinntektsgrensen sunket til 73 prosent, mens de kvinnelige deltakerne holder seg på nær 80 prosent under lavinntektsgrensen. For befolkningen 18-50 år gikk andel kvinner med lavinntekt ned til 17 prosent, ellers var det ingen endringer fra 2017.

Figur 2.5 Andel over og under lavinntektsgrensen. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år. 2018



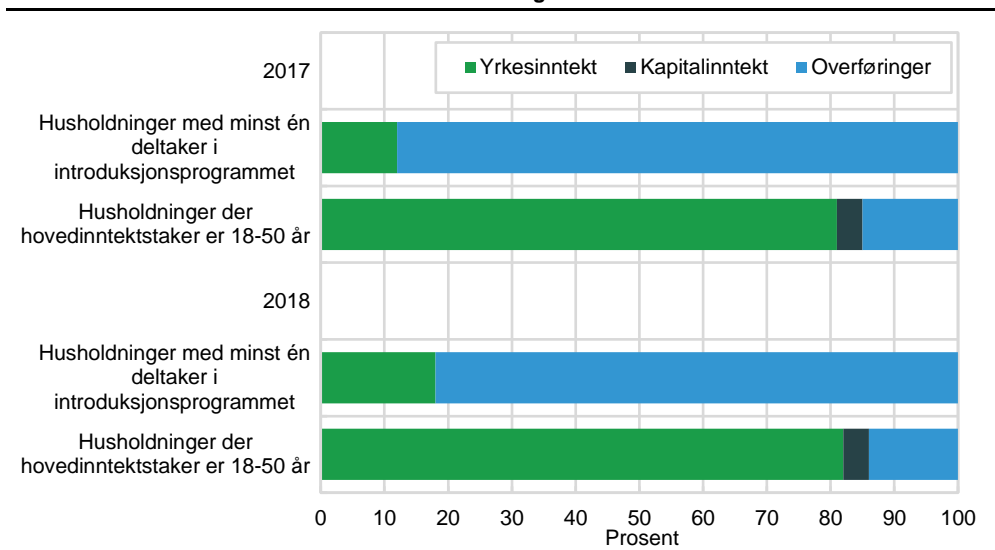
Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

2.5. Lav andel yrkesinntekt for husholdninger med introduksjonsdeltakere

Figur 2.6 viser sammensetningen av husholdningens samlet inntekt for personer i husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år (hele befolkningen) og i husholdninger til deltakere i introduksjonsprogrammet i 2017 og 2018. Husholdningenes inntekter er inndelt i yrkesinntekter, kapitalinntekter og

overføringer, og av figur 2.6 ser vi at det er overføringer som er den klart største inntektsposten.

Figur 2.6 Sammensetning av husholdningens samlet inntekt. Gjennomsnitt for husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år. 2017 og 2018



Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

For husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet utgjør yrkesinntekt langt lavere andel av samlet inntekt enn for husholdningene i hele befolkningen i samme aldersgruppe. Intro-husholdningene har heller ingen kapitalinntekter.

Andel yrkesinntekt for husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet økte med 6 prosentpoeng mellom 2017 og 2018 (fra 12 til 18 prosent), mens overføringer stod for de resterende inntektene. Til sammenligning var andel yrkesinntekter i husholdninger i befolkningen henholdsvis 81 og 82 prosent i 2017 og 2018 (figur 2.6).

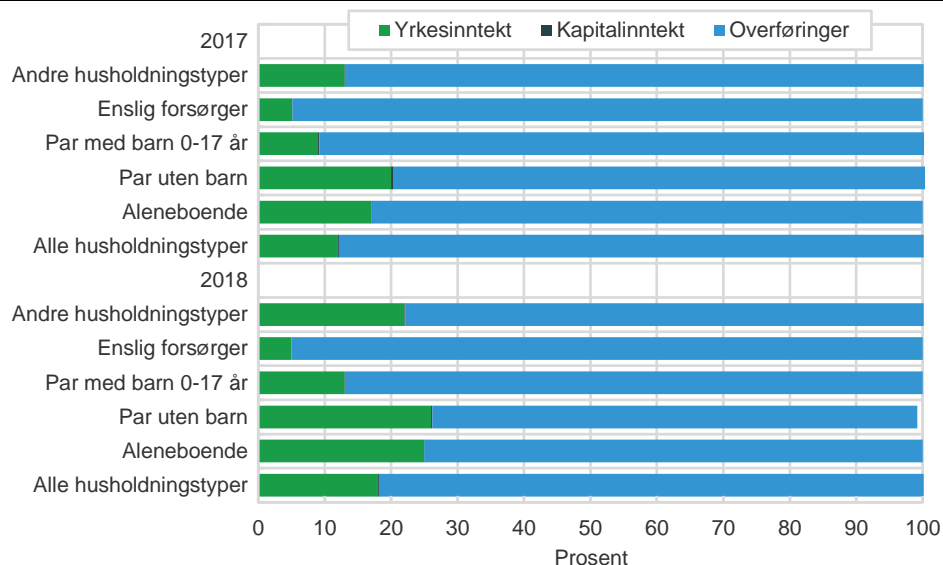
Yrkesinntekt kommer fra arbeid ved siden av introduksjonsprogrammet, eller fra andre husholdningsmedlemmer som er i arbeid. Eventuelt kan det være inntekt fra arbeid før eller etter programdeltagelse for dem som ikke har deltatt hele året.

Ikke overraskende er det enslige forsørgere som hadde lavest andel yrkesinntekt. Dette er fordi å være den eneste voksne i husholdningen skal de forsørge barn økonomisk og har høy praktisk omsorgsbyrde som vanskeliggjør deltakelse på arbeidsmarkedet i tillegg til et fulltids introduksjonsprogram. Figur 2.7 viser at for enslige forsørgere utgjorde yrkesinntekten bare 5 prosent av samlet inntekt i 2017 og 2018.

Som vi har sett tidligere var om lag halvparten av deltakerne i 2017 og 2018 aleneboende, og disse kan ikke dra fordeler av andre husholdningsmedlemmers yrkesinntekt. For aleneboende utgjorde yrkesinntekten henholdsvis 17 og 25 prosent av samlet inntekt i 2017 og 2018.

Blant par uten barn står yrkesinntekt for noe større andel av samlet inntekt, med henholdsvis 20 prosent i 2017 og 26 prosent i 2018. Dette kan til dels forklares med at programdeltakere som lever i par kan ha en yrkesaktiv ektefelle eller samboer. Par med barn hadde henholdsvis 9 og 13 prosent av inntekten sin fra betalt arbeid i 2017 og 2018. Det er årlige inntekter som ligger til grunn for disse tallene. Det vil si at personer som bare er i introduksjonsprogrammet deler av året og fortsatt bor i Norge 1. januar året etter, også blir inkludert.

Figur 2.7 Sammensetning av husholdningens samlet inntekt etter husholdningstyper¹. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet. 2017 og 2018



¹ Per uten barn og par med barn 0-17 år: ektepar, samboere og registrerte partnere.
Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Overføringer

I samlebetegnelsen overføringer inngår skattefrie og skattepliktige kontante overføringer til husholdningene. Figurer og tabeller i denne publikasjonen viser til de overføringene som har særlig relevans for nyankomne flyktninger.

Introduksjonsstønad utgjør to ganger grunnbeløpet i folketrygden (187 000 kroner i 2017 og 192 000 kroner i 2018) og gis til deltakere i introduksjonsprogrammet.

Økonomisk sosialhjelp skal sikre at alle har nok midler til livsopphold og er ment å være en midlertidig stønad. Sosialhjelp utbetales av kommunen og administreres gjennom NAV.

Bostøtte er en statlig støtteordning som utbetales av Husbanken til dem som har lav inntekt og høye bostgifter.

I betegnelsen *familiestønader* inngår her barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

Restkategorien «*andre overføringer*» omfatter blant annet utbetalinger fra folketrygden (alderspensjon, uføreytelser, rehabiliterings- og attføringspenger), dagpenger ved arbeidsløshet og supplerende stønad til eldre uten opptjente pensjonsrettigheter.

2.6. Introduksjonsstønad utgjør mer enn halvparten av samlet inntekt

Figur 2.8 viser de største inntektspostene som inngår i samlebetegnelsen overføringer (se faktaboks under 2.5.).

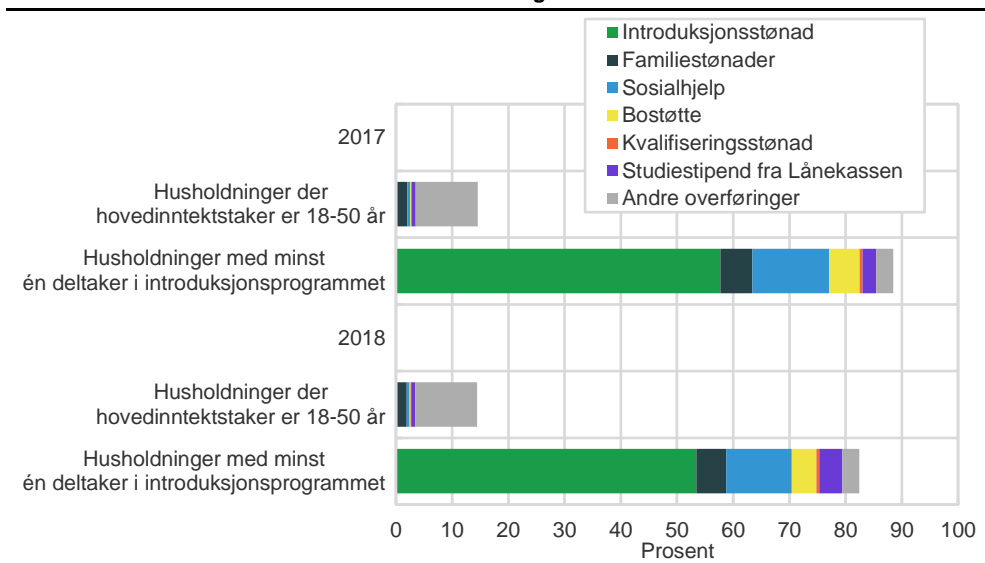
Introduksjonsstønaden utgjør totalt sett den største inntektskilden i husholdninger med deltakere i introduksjonsordningen. I 2017 og stod introduksjonsstønaden for hele 58 prosent av samlet husholdningsinntekt, mens den for deltakere i 2018 var 5 prosentpoeng lavere med 53 prosent.

Også når det gjelder sosialhjelp var det en endring fra 2017 til 2018, og andelen av samlet inntekt ble redusert fra 14 og 12 prosent. Statlig bostøtte fra Husbanken utgjorde henholdsvis 5 prosent i 2017 og 4 prosent i 2018.

For husholdninger i hele befolkningen der hovedinntektstakeren er fra 18 til 50 år utgjør overføringer samlet sett 15 prosent av inntekten i 2017 og 14 prosent 2018.

Merk at figuren viser andeler av samlet inntekt, men sier ikke noe om nivået på overføringene.

Figur 2.8 Ulike overføringer som andel av husholdningens samlet inntekt. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og alle husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år. 2017 og 2018

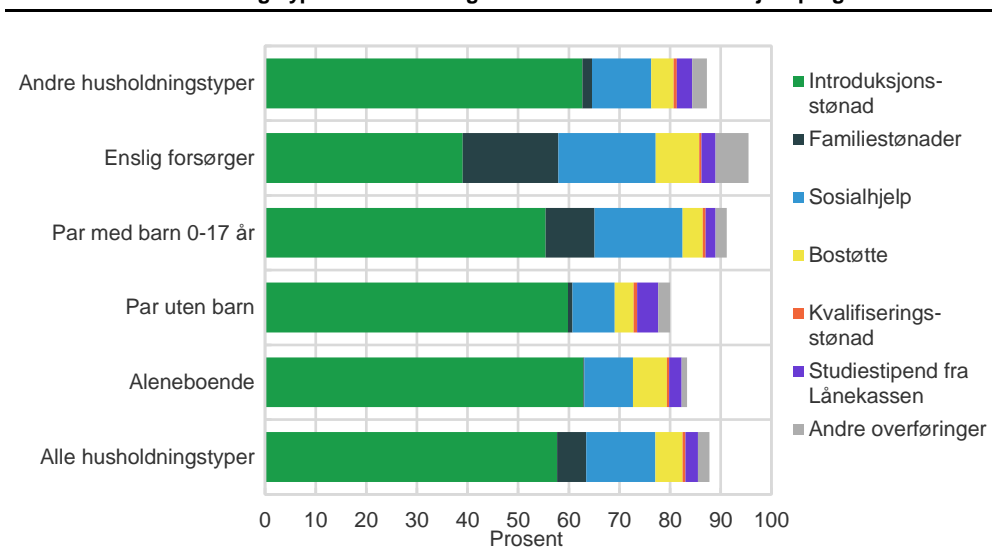


Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Gjennomsnittlig samlet husholdningsinntekt for husholdninger med introdeltakere var henholdsvis 293 400 kroner i 2017 og 335 700 kroner 2018 (se vedleggstabell B1 og B3). Til sammenligning var de tilsvarende tallene for befolkningen 18-50 år henholdsvis 760 700 kroner og 782 000 kroner de to årene.

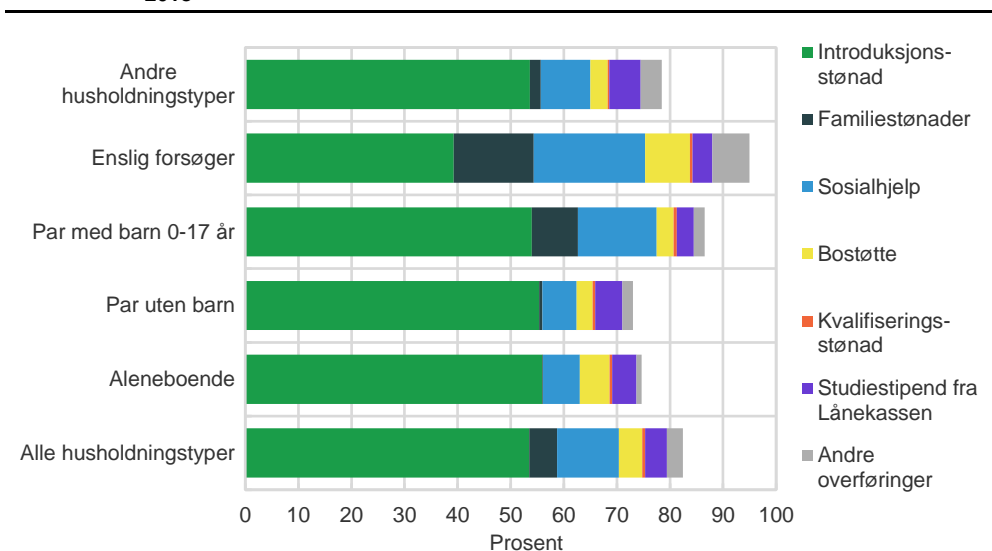
Figur 2.9 og 2.10 illustrerer hvor stor andel de ulike overføringene utgjør for hver husholdningstype. Introduksjonsstønaden er som vi har sett den klart største overføringen, men andelen av samlet inntekt varierer noe fra år til år. Noe av forklaringen bak dette kan ligge i ulik sammensetning av deltakergruppene mellom årgangene, blant annet har det blitt flere aleneboende de siste årene. For aleneboende utgjorde introduksjonsstønaden så mye som 63 prosent (2017) og 56 prosent (2018) av samlet inntekt. For enslige forsørgere var den tilsvarende andelen 39 prosent i begge år. For denne gruppen er også familierelaterte stønader (barnetrygd, kontantstøtte og overgangsstønad til enslige forsørgere), sosialhjelp og bostøtte viktige inntektskilder. Familierelaterte stønader stod for 19 prosent av inntekten i 2017 og 15 prosent i 2018, mens sosialhjelp og bostøtte stod for henholdsvis ca. 20 prosent og i underkant av 10 prosent blant enslige forsørgere. Disse overføringene virker utjevne, og bidrar til at enslige forsørgere blant introduksjonsprogramdeltakerne har et inntektsnivå som ikke skiller seg vesentlig fra andre husholdningstyper i denne gruppen, dersom man tar hensyn til husholdningens sammensetning og størrelse.

Figur 2.9 Ulike overføringer som andel av husholdningens samlet inntekt etter husholdningstyper¹. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet. 2017



¹ Par uten barn og par med barn 0-17 år: ektepar, samboere og registrerte partnere.
Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Figur 2.10 Ulike overføringer som andel av husholdningens samlet inntekt etter husholdningstyper¹. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet. 2018



¹ Par uten barn og par med barn 0-17 år: ektepar, samboere og registrerte partnere.
Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Bostøtte har til hensikt å sikre personer med lave inntekter og høye boustgifter en egnet bolig. Et stort flertall av husholdningene med deltakere i introduksjonsordningen mottok bostøtte fra Husbanken: 87 prosent i 2017 og 72 prosent i 2018 (se vedleggstabell B5 og B6). Til sammenligning var andelen blant de som deltok i introduksjonsprogrammet i 2015 og 2016 henholdsvis 86 og 87 prosent. Bostøtten utgjorde gjennomsnittlig om lag 5 og 4 prosent av samlet inntekt for deltakerne i 2017 og 2018. Størst andel utgjorde stønaden for husholdninger med bare én voksen: både for aleneboende og for enslige forsørgere sørget støtten for 6-9 prosent av inntektsgrunnlaget i begge år (se vedleggstabell B5 og B6).

2.7. To av tre deltakere mottar sosialhjelp

Deltakere i introduksjonsprogrammet mottar introduksjonsstønnad mot forpliktende deltakelse. Stønaden utgjør to ganger folketrygdens grunnbeløp (2G), og det trekkes skatt av beløpet. Introduksjonsstønaden er ment som et alternativ til

sosialhjelp. Formålet er å unngå at nyankomne flyktninger blir passive mottakere av en økonomisk ytelse. Økonomisk sosialhjelp gis etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven). Formålet med den kommunale sosialhjelpen er å sikre at alle har nok midler til livsopphold, og den er ment kun å skulle være en subsidiær ytelse av kortere varighet.

Introduksjonsstønad til tross, mange deltakere – eller personer de deler husholdning med – mottar sosialhjelp. For eksempel har deltakere i introduksjonsprogrammet som går ut i omsorgspermisjon ved fødsel eller adopsjon ikke opptjent noen rettigheter til foreldrepenger fordi svært få har rukket å arbeide i Norge før deltakelse i introduksjonsprogrammet. Deltakere i programmet kan derfor søke engangsstønad ved fødsel eller adopsjon. Utover dette blir deltakere i permisjon henvist til sosialhjelp. Ved bosetting av flyktninger har ofte kommunene en del utgifter til for eksempel å utstyre boligene med møbler, vaskemaskiner, etc. Disse utgiftene føres ofte som sosialhjelp. Dette er da en engangsutgift som dekker kommunens utgifter og ikke kontanthjelp til livsopphold til de enkelte flyktingene. Sosialhjelp er, i likhet med bostøtte, en stønad som blir utbetalt på grunnlag av husholdningens samlet inntekt. Det er én av årsakene til at vi har valgt å første og fremst bruke husholdningsinntekter som grunnlag i denne rapporten.

I 2017 og 2018 bodde henholdsvis 67 og 65 prosent av deltakerne i en husholdning som mottok sosialhjelp (vedleggstabell B5 og B6). Tilsvarende andel i 2015 og 2016 var henholdsvis 74 og 69 prosent. Det var blant enslige forsørgere at andel som mottok sosialhjelp var størst, med 82 prosent i 2017 og 83 prosent i 2018. Også blant par med barn var det mange som mottok sosialhjelp, med henholdsvis 84 prosent og 82 prosent i 2017 og 2018. Deltakerne i introduksjonsprogrammet får ikke barnetillegg, og det var derfor forventet at familier med barn i større grad skulle være avhengig av sosialhjelp enn familier uten barn, grunnet større forsørgerbyrde (Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet 2015).

Når det gjelder par uten barn var det 65 prosent som mottok sosialhjelp i 2017 og 59 prosent som mottok i 2018.

Aleneboende er fortsatt den gruppen som mottok sosialhjelp i minst grad begge år, med henholdsvis 57 prosent i 2017 og 51 prosent i 2018.

Vi har i dette kapitlet sett på mottakere av sosialhjelp i løpet av året uavhengig av stønadsbeløp og hvor lenge de har mottatt sosialhjelp. Vi vet ikke hvorvidt personer i husholdninger med deltakere i introduksjonsordningen mottok sosialhjelp under deltakelse eller etter at programmet var avsluttet.

2.8. Oppsummering kapittel 2

Det er vesentlige forskjeller i inntektssituasjonen for deltakere i introduksjonsordningen og sammenlignbare aldersgrupper i befolkningen. I kapittel 2 viser vi at medianinntekt per forbruksenhet blant deltakere i introduksjonsordningen i både 2017 og 2018 bare var om lag halvparten av nivået i befolkningen. Så mange som åtte av ti deltakere hadde inntekt under lavinntektsgrensen, sett i forhold til 17 prosent i sammenligningsgruppen.

Sammensetningen av inntekten hos introdeltakere i forhold til befolkningen er også helt ulik. Husholdningsinntektene til deltakerne er dominert av overføringer, mens yrkesinntekt utgjør en klart mindre andel. Introduksjonsstønaden er den dominerende enkeltkomponenten blant overføringene, samtidig som sosialhjelp også er utbredt. For befolkningen der hovedinntektstaker er mellom 18 og 50 år er situasjonen motsatt. Samlet husholdningsinntekt for hele befolkningen er dominert av yrkesinntekt, mens overføringer ikke utgjør mer enn om lag 15 prosent av den samlede inntekten.

3. Deltakelse i arbeid og utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram. Kohort 2017

Hovedfunn fra kapittelet:

- 63 prosent av dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 var enten sysselsatt eller under utdanning i november året etter.
- Om lag 70 prosent av mennene og 50 prosent av kvinnene var i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet program.
- 45 prosent av deltakerne som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 var sysselsatte året etter avsluttet program ...
- ... og 8 prosent var registrert arbeidsledige eller på tiltak.
- Kun halvparten av de mannlige og om lag en fjerdedel av de kvinnelige lønnsstakerne heltidsansatte året etter avsluttet program.

3.1. Beskrivelse av dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2017

Det var om lag 6 300 personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i løpet av 2017, og som fortsatt bodde i Norge ved utgangen av 2018. Et viktig mål i integreringspolitikken er å sikre selvforsørging gjennom deltakelse på arbeidsmarkedet, og siden 2010 har det fra myndighetenes side vært en uttrykt målsetting at 70 prosent av tidligere deltakere skal være i arbeid eller utdanning *ett år etter avsluttet program*. Vi skal i dette kapittelet se hvilken status denne gruppen hadde på arbeidsmarkedet i november 2018, altså ett år etter avsluttet program.

Rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram gjelder for nyankomne flyktninger mellom 18-55 år. Nyankomne enslige mindreårige flyktninger faller dermed utenfor introduksjonsprogrammet inntil de fyller 18 år. Vi ser likevel at deltakergruppen er en relativt ung, og om lag ni av ti av dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2017 var under 45 år. Godt over seks av ti var i alderen fra 25 til 39 år, og dette gjelder for både menn og kvinner (tabell 3.1).

Tabell 3.1 Aldersfordeling for personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Bosatt 2018. Prosent

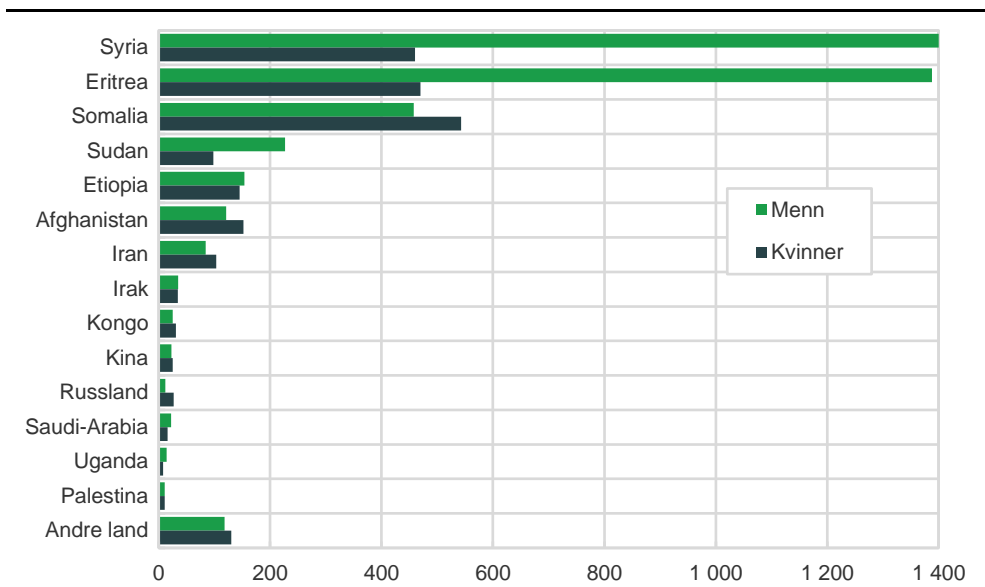
	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Under 24 år	14	15	12
25 - 29 år	23	25	20
30 - 34 år	26	25	27
35 - 39 år	15	15	16
40 - 44 år	10	9	12
45 - 50 år	7	6	8
51 år eller eldre	5	5	5

Kilde: KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Godt over seks av ti av dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 var menn, mens tilsvarende andel i 2016 var 57 prosent (Statistisk sentralbyrå b).

Personer fra Syria, Eritrea, og Somalia er i flertall blant dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Aller flest var det fra Syria og Eritrea, med over 1 800 personer hver, dernest Somalia med om lag 1 000 personer (figur 3.1). Personer fra disse tre landene utgjør 74 prosent av alle som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017.

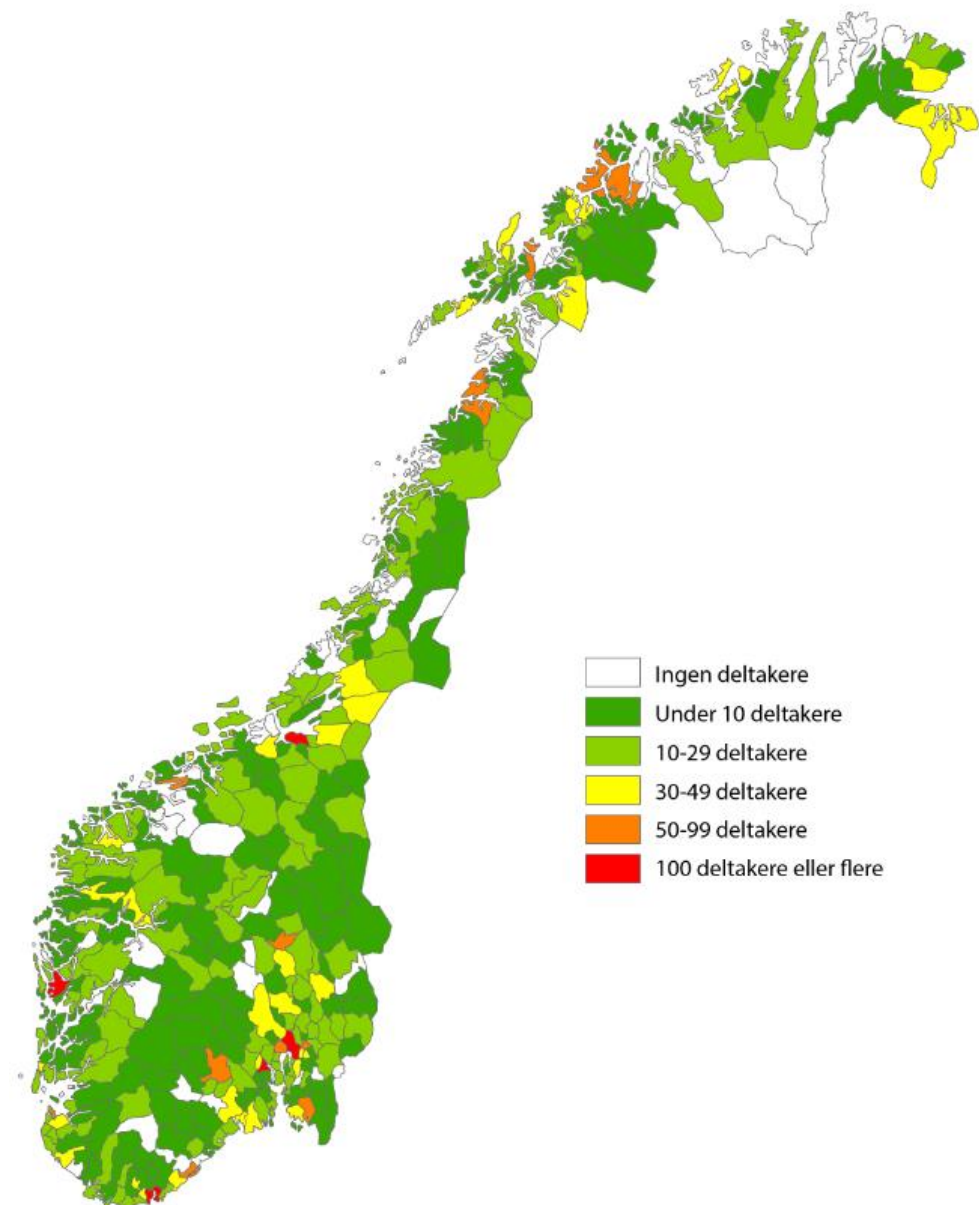
Andelen menn blant personer med bakgrunn fra Syria og Eritrea var svært høy med om lag 75 prosent fra begge land. Til sammenligning var andelen menn fra Somalia så lav som 46 prosent.

Figur 3.1 Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017, etter landbakgrunn. Antall

Kilde: KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Alle kommuner som bosetter flyktninger plikter å tilby introduksjonsprogram (se kapittel 1). Figur 3.2 viser kommunefordeling av tidligere deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og som fortsatt var bosatt ved utgangen av 2018. Storbykommunene har som tidligere fleste deltakere, og til sammen 19 prosent hadde deltatt i programmet i enten Oslo, Bergen, Trondheim eller Kristiansand. Oslo var programkommunen med klart flest personer som gikk ut av programmet i 2017, med om lag 400 personer (figur 3.2).

Figur 3.2 Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017, etter programkommune. Bosatt i 2018



Kilde: KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

3.2. Tilknytning til arbeid og utdanning ett år etter

I de neste kapitlene vil vi se på hvilken tilknytning de tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet har til arbeid og utdanning ett år etter at de avsluttet programmet. For en beskrivelse av datagrunnlaget, se kapittel 1.3 om bruk av System for persondata (SFP). Se også faktaboks om grunnskole i dette kapittel.

Blant personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017, var 45 prosent sysselsatt ett år etter de avsluttet introduksjonsprogrammet. Av disse var det 30 prosent som kun var i arbeid, 15 prosent som kombinerte arbeid og utdanning og 18 prosent som var kun under utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram. Dette vil si at til sammen 63 prosent var aktive (sysselsatt/under utdanning) året etter de avsluttet introduksjonsprogrammet (figur 3.6 og vedleggstabell C2).

Videre var 8 prosent registrert arbeidsledig eller på tiltak, mens 17 prosent var i samlekategorien *annen status*. Her inngår blant andre mottakere av arbeidsavklaringspenger, noen helserelevante ytelser og sosialhjelp. Vi ser at klart flere

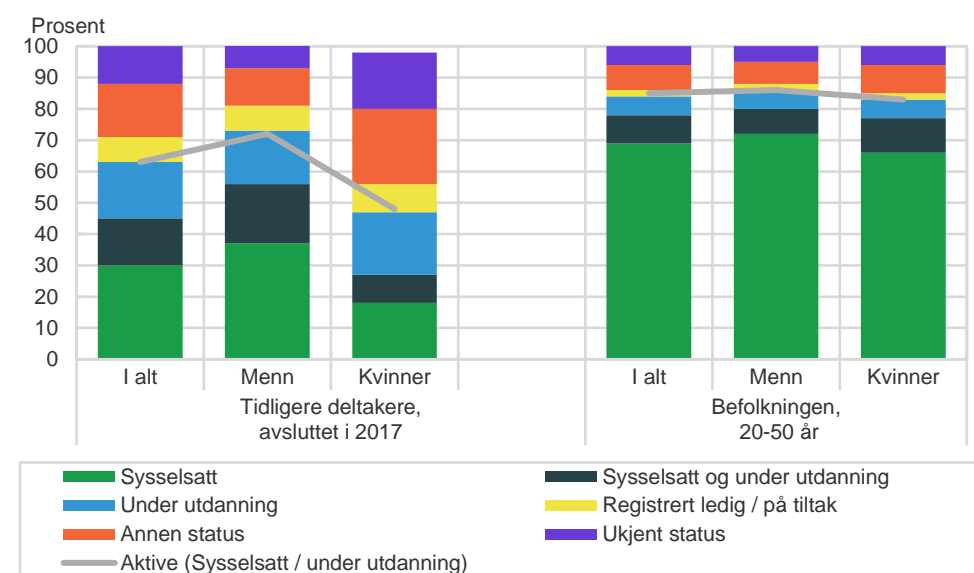
kvinner enn menn er i denne kategorien, henholdsvis 24 prosent av kvinnene mot 12 prosent av mennene. Dette skyldes blant annet at det blant kvinner er en noe større andel som mottar arbeidsavklaringspenger, kontantstøtte eller overgangsstønning til enslige forsørgere.

Blant de tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet er det relativt stor differanse i andel kvinner og menn med *ukjent status*: 18 prosent av kvinnene er i denne kategorien, mot 8 prosent av mennene. Dette er personer som ikke er sysselsatt, under utdanning, registrert ledige eller på arbeidsmarkedstiltak. Det er grunn til å anta at denne kategorien omfatter en del personer som er hjemme med små barn, noen kan hjelpe til i familiens bedrift, noen er arbeidsledige uten rett til trygd med videre.

For å sette deltakelse i arbeid og utdanning inn i et større perspektiv, vil vi videre sammenlikne tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet med alle personer i alderen 20-50 år som er bosatt i Norge i samme periode. For mer om sammenligningsgruppen, se kapittel 1.6.

Blant alle bosatte i Norge i alderen fra 20 til 50 år, var 78 prosent sysselsatt i 2018. Av disse var 69 prosent sysselsatt og 9 prosent var både sysselsatt og under utdanning. 6 prosent var bare under utdanning. Det er større andel som kombinerte arbeid og utdanning blant kvinner enn blant menn. Til sammen var 85 prosent enten i arbeid, under utdanning eller en kombinasjon av jobb og skolegang (se figur 3.3 og vedleggstabell C1). To prosent var registrert arbeidsledige eller på tiltak, mens 8 prosent var i samlekategorien annen status. I denne kategorien var det noe større andel kvinner enn menn. Forskjellene mellom kvinner og menn er med andre ord langt mindre i befolkningen 20-50 år enn blant de tidligere deltakerne. Andel med ukjent status er totalt sett på 6 prosent, om lag lik for begge kjønn (se vedleggstabell C1). Dette er det samme mønster vi så for befolkningen 20-50 år i 2017.

Figur 3.3 Status på arbeidsmarkedet etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år. Per november 2018



Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Grunnskole

Mange deltakere i introduksjonsprogrammet har hatt lite skolegang før de kom til Norge og mangler grunnleggende lese- og skriveferdigheter. Å kunne lese og skrive regnes som en forutsetning for deltakelse i arbeidslivet, og grunnskoleopplæring regnes derfor som å ligge innenfor rammen av introduksjonsprogrammet (Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, 2015).

Det er likevel ikke gitt at man klarer å fullføre et grunnskoleløp innenfor introduksjonsprogrammet. Østbergutvalget henstilte kommunene til å utvide introduksjonsprogrammet med et tredje år for personer som er i et grunnskoleløp, slik det er rom for innenfor introduksjonsloven (NOU 2010:7), men dette praktiseres i ulik grad i kommunene (Djuve, Haakestad og Sterri (2014) og Skutlaberg, Drangslund og Høgestøl (2014)).

Vi har opplysninger om deltakere som har hatt grunnskoleopplæring som en del av introduksjonsprogrammet (se kapittel 3.9). En del går over i grunnskoleopplæring etter endt introduksjonsprogram.

Personer i grunnskoleopplæring er *ikke* med i tallene for personer som er under utdanning. Per i dag finnes det ikke noe register på personnivå for dem som deltar i grunnskolen. Grunnskolens Informasjonssystem (GSI) samler inn en omfattende mengde data om grunnskolen i Norge, men enheten er hver enkelt grunnskole. Da det ikke finnes statistikk for voksne i grunnskolen på personnivå, vet vi altså ikke hvor mange eller hvem som fortsetter i grunnskoleopplæring etter endt program. Mer informasjon om omfanget av eksisterende registrering av voksne i grunnskoleopplæring kan fås i SSB notater 2018/47 (Moafi (2018)).

Grunnskoleopplæring blir heller ikke regnet som utdanning i henhold til målsettingen om at minst 70 prosent av de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet skulle være i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet program.

3.3. Flere menn enn kvinner er aktive på arbeidsmarkedet

Blant de som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017, var om lag 70 prosent av de mannlige og 50 prosent av de kvinnelige deltakerne aktive (sysselsatt eller under utdanning) på arbeidsmarkedet i november 2018. Denne differansen mellom kvinner og menn er om lag like stor som tidligere år.

Av figur 3.3 og vedleggstabell C2 ser vi også at 56 prosent av mennene og 27 prosent av kvinnene var i arbeid (inklusive de som kombinerer arbeid og utdanning) året etter avsluttet program. Til sammenligning er andel sysselsatt i befolkningen 20-50 år henholdsvis 80 prosent for menn og 77 prosent for kvinner i 2018. Andel aktive var 86 prosent blant menn og 83 prosent blant kvinner.

Andelen kun under utdanning ligger på 17 prosent for menn og 20 prosent for kvinner i 2018 for tidligere deltakerne. I befolkningen generelt i alderen 20-50 år er andelen kun under utdanning mye lavere (6 prosent). Blant tidligere deltakere ser vi at kvinnene er oftere kun under utdanning, mens menn tar utdanning i kombinasjon med arbeid. Dette skiller seg fra mønsteret vi ser i befolkningen generelt: Her er det en høyere andel kvinner under utdanning i kombinasjon med arbeid.

Blant tidligere deltakerne som er registrert ledige eller på tiltak i 2018, var det noe større andel kvinner enn menn (henholdsvis 9 og 8 prosent).

Som tidligere er det fortsatt langt større andel kvinner enn menn med *annen eller ukjent status* (se figur 3.3 og vedleggstabell C2). Her er det fortsatt mottakere av sosialhjelp og de med ukjent status som dominerer. Rundt 18 prosent av kvinnene har vi ingen opplysninger om, og mange av disse er nok hjemme med barn. Her vil også de som har gått over i grunnskoleopplæring være, dersom de ikke i tillegg har en deltidsjobb, mottar kontantstøtte eller på annen måte inngår i noen av de overnevnte kategoriene.

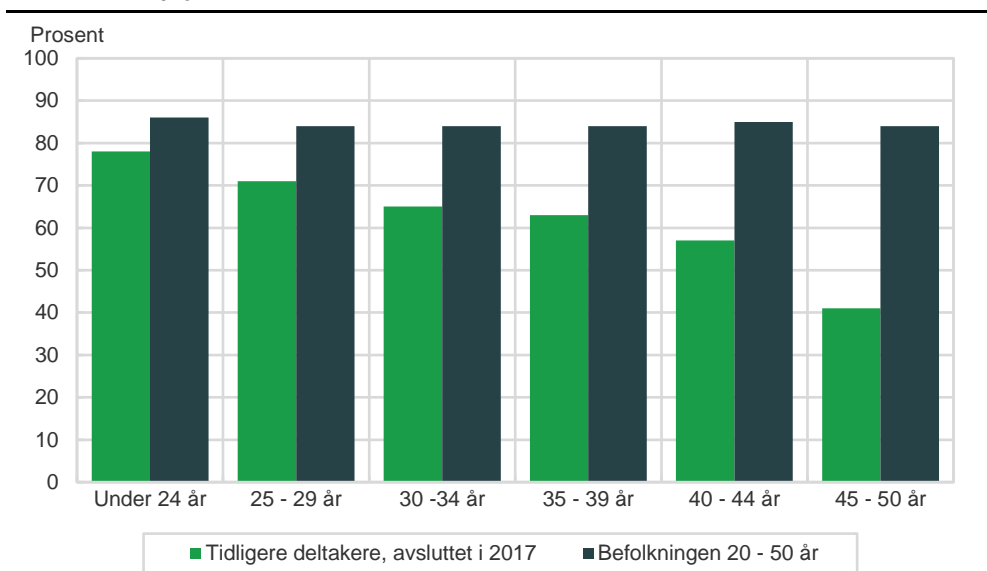
3.4. Minst andel aktive blant de eldste

En vesentlig forskjell mellom de tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet og resten av befolkningen i alderen 20-50 år er at yrkesdeltakingen minsker med alderen for tidligere deltakere, mens den er relativt stabil uavhengig av alder i befolkningen. Dette er det samme mønsteret som vi har sett i tidligere avgangskohorter (se bl.a. Lunde og Lysen (2019)).

Andelen i arbeid og utdanning for tidligere deltakere under 24 år var så høy som 78 prosent. Denne aldergruppen, samt dem mellom 25-29 år, var det eneste som hadde mer enn 70 prosent i arbeid og utdanning. Andel i arbeid og utdanning reduseres til om lag 41 prosent for dem mellom 45 og 50 år (figur 3.4). I alle aldersgrupper er det høyere andel menn enn kvinner i arbeid og utdanning (figur 3.4).

Når det gjelder hele befolkningen i alderen 20-50 år, finner vi ikke slike forskjeller mellom de ulike aldersgruppene. I 2018 ligger andel i sysselsetting og utdanning på 84-86 prosent for alle aldersgrupper.

Figur 3.4 Andel aktive (sysselsatt / under utdanning) etter aldersgruppe. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år. Per november 2018



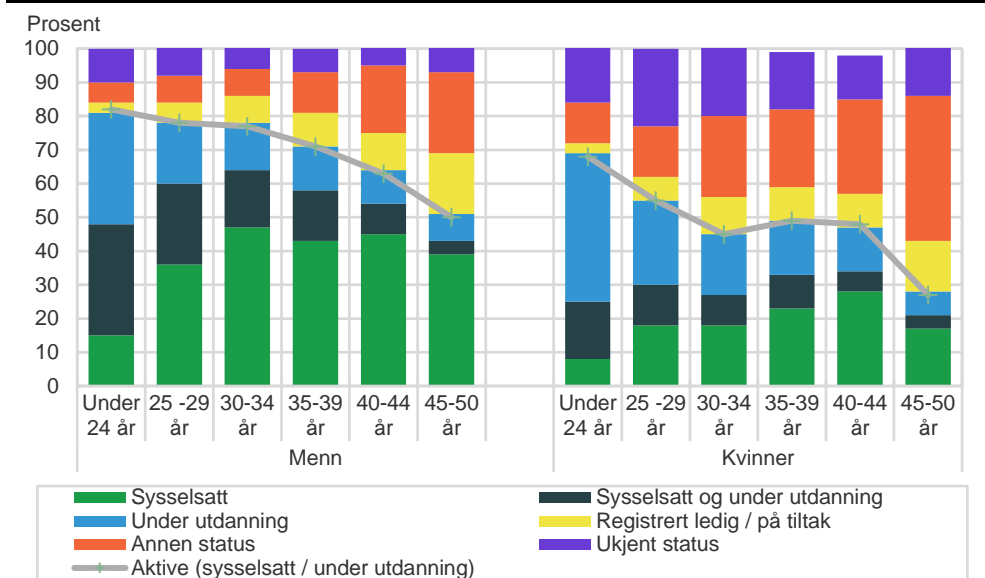
Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

En mulig årsak til at kvinner i mindre grad enn menn går over i arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram (se figur 3.5), kan være at mange av deltakerne i introduksjonsordningen er i en periode av livet der de får barn eller er hjemmeværende med små barn (se kapittel 3.1 vedrørende aldersfordeling i populasjonen).

Forskjellene mellom kvinner og menn er desidert størst blant unge voksne mellom 30 og 34 år, der over 30 prosentpoeng flere menn enn kvinner er sysselsatt eller under utdanning ett år etter avsluttet program. Motsatt har langt flere kvinner enn menn «annen» eller «ukjent» status, hvilket kan komme av at mange er hjemme med barn.

Kjønnsforskjellene er derimot relativt beskjedne for dem som er registrert ledige eller på tiltak.

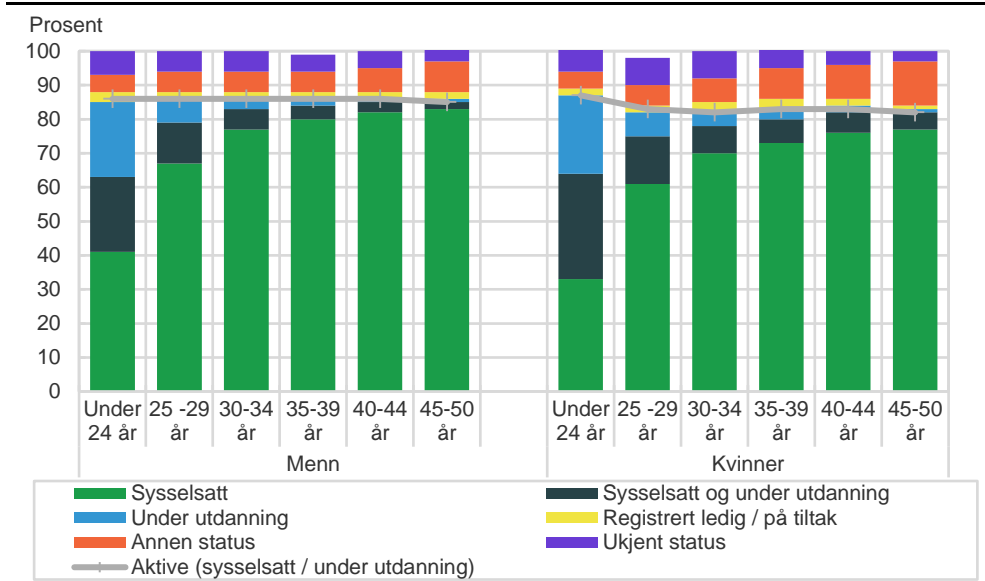
Figur 3.5 Status på arbeidsmarkedet, etter kjønn og alder. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018



Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

For befolkningen i alderen 20-50 år er noe større andel menn enn kvinner aktive i hele aldersspennet, men kjønnsforskjellen er klart mindre enn blant de tidligere deltakerne (figur 3.6).

Figur 3.6 Status på arbeidsmarkedet, etter kjønn og alder. Hele befolkningen, 20-50 år. Per november 2018



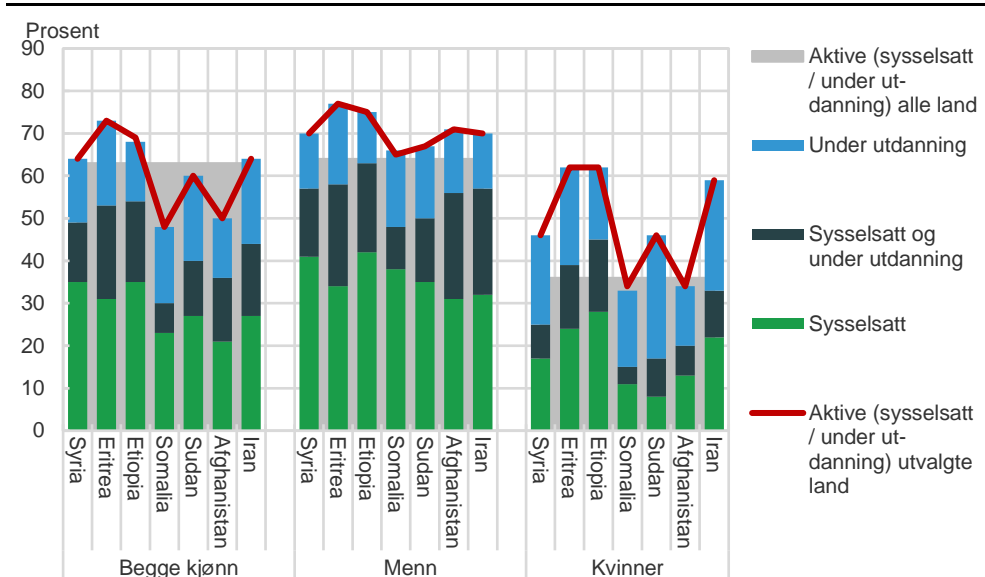
Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

3.5. Størst andel aktive blant tidligere deltakere fra Eritrea og Etiopia

Figur 3.7 viser at det er relativt store forskjeller med tanke på landbakgrunn når det gjelder hvor stor andel av deltakerne som er aktive (i arbeid eller utdanning) året etter avsluttet introduksjonsprogram. Blant landene med flest tidligere deltakere, og høyest andel i arbeid og utdanning finner vi dem med bakgrunn fra Eritrea (73 prosent) og Etiopia (69 prosent) blant dem som avsluttet i 2017. I den andre enden av skalaen finner vi dem med bakgrunn fra Somalia, hvor 48 prosent var i arbeid eller under utdanning ett år etter avsluttet program (se også vedleggstabell C3).

For alle land er det som tidligere en klart større andel aktive blant menn enn blant kvinner, samtidig som det er større variasjon fra land til land for kvinner. Andel aktive varierte fra 34 prosent for somaliske og afghanske kvinner til 62 prosent for etiopiske og eritreiske kvinner. Tilsvarende for menn varierer det fra 65 prosent blant dem fra Somalia, til 77 prosent for dem fra Eritrea.

Figur 3.7 Andel i arbeid eller under utdanning, etter kjønn og landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018



Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Gruppen med annen eller ukjent status, viser også store variasjoner etter landbakgrunn (se vedleggstabell C3). Generelt er det størst andel i denne kategorien blant dem med bakgrunn fra Afghanistan og Somalia. Det var en klart høyere andel kvinner enn menn med annen eller ukjent status. For kvinnene med bakgrunn fra Afghanistan er det 62 prosent som har annen status eller ukjent status ett år etter avsluttet introduksjonsprogram. Deretter er det blant kvinner fra Somalia med til sammen 55 prosent med annen eller ukjent status. Størst andel av menn med annen eller ukjent status finner vi blant dem med bakgrunn fra Somalia og Iran (25 prosent)⁴.

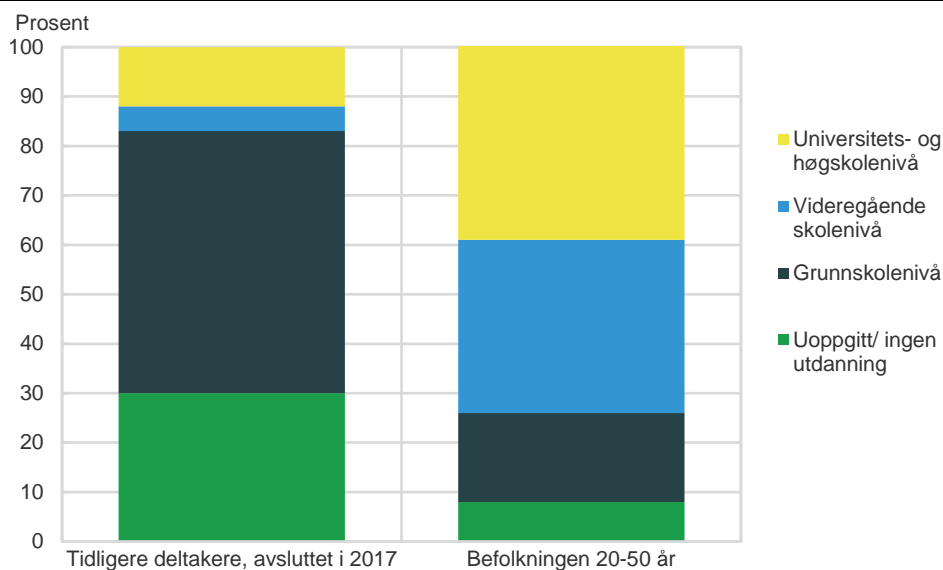
3.6. Andel sysselsatte øker med utdanningsnivået

Det er klare forskjeller i utdanningsnivået blant tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet i forhold til sammenligningsgruppen i befolkningen.

Mens godt over halvparten (53 prosent) av de tidligere har grunnskole som høyeste utdanning som sitt høyeste utdanningsnivå, var det tilsvarende tallet for befolkningen 20-50 år bare 18 prosent i 2018. I befolkningen har 35 prosent videregående skolenivå, og 40 prosent har utdanning på høyskole-/universitetsnivå. Blant de tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet er det bare 5 prosent som har utdanning på videregående skolenivå, og 12 prosent på universitets- og høyskolenivå (se figur 3.8).

⁴ For detaljerte tabeller, se Statistisk sentralbyrå b, statistikkbanktabell 10823.

Figur 3.8 Høyeste utdanningsnivå. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2018



Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

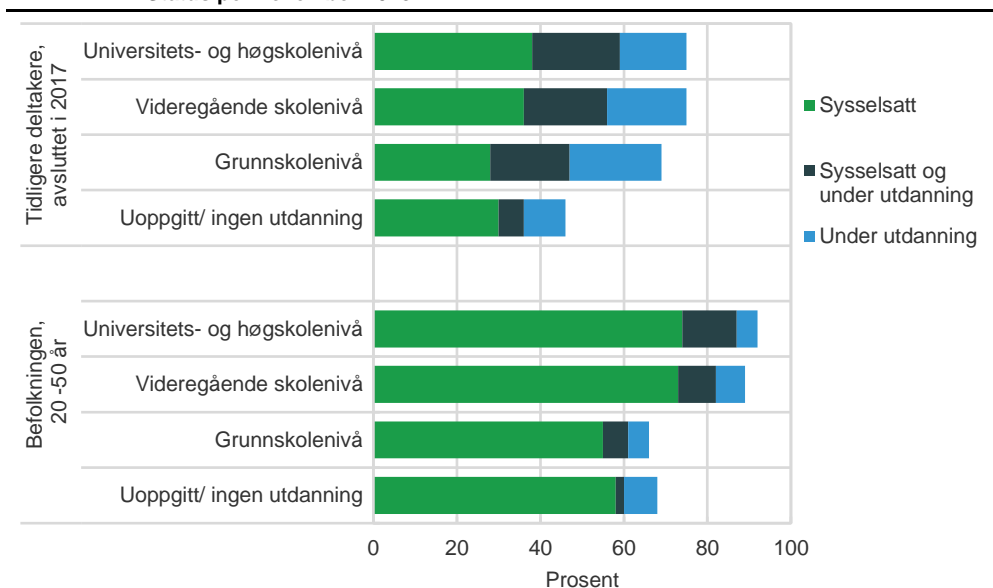
Figur 3.9 viser at andel i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram er på noenlunde samme nivå (69-75 prosent), uavhengig av utdanningsnivå. Unntaket er for dem med ingen eller uoppgitt utdanning, hvor andel i arbeid eller utdanning er ned i 47 prosent. Mange av de tidligere deltakerne går over i et utdanningsløp i videregående skole etter introduksjonsprogrammet (se kapittel 3.12).

Til sammenligning ser vi at når det gjelder befolkningen i alderen 20-50 år øker andel aktive mye tydeligere med økt utdanningsnivå: Med andre ord er det klart større andel i arbeid eller utdanning blant personer med høyt utdanningsnivå enn blant dem med lavt utdanningsnivå. Skillet er størst mellom dem med utdanning på grunnskolenivå og dem med universitets- og høghskolenivå utdanning.

Også for de tidligere deltakerne øker andel sysselsatte noe med utdanningsnivået, men ikke så tydelig som i befolkningen generelt. 75 prosent av dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017, og som hadde høyere utdanning, var sysselsatt ett år etter. Dette var 6 prosentpoeng høyere enn for de med bare grunnskoleutdanning.

Olsen (2018) viser at utdanningsnivå har betydning for sysselsettingen blant flyktninger. De tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet har imidlertid kort botid i Norge, og i tillegg har mange ikke rukket å fullføre utdanning i landet, noe som har mye å si for sysselsettingsnivået.

Figur 3.9 Andel aktive (sysselsatt/under utdanning), etter utdanningsnivå. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen i alderen 20-50 år. Status per november 2018



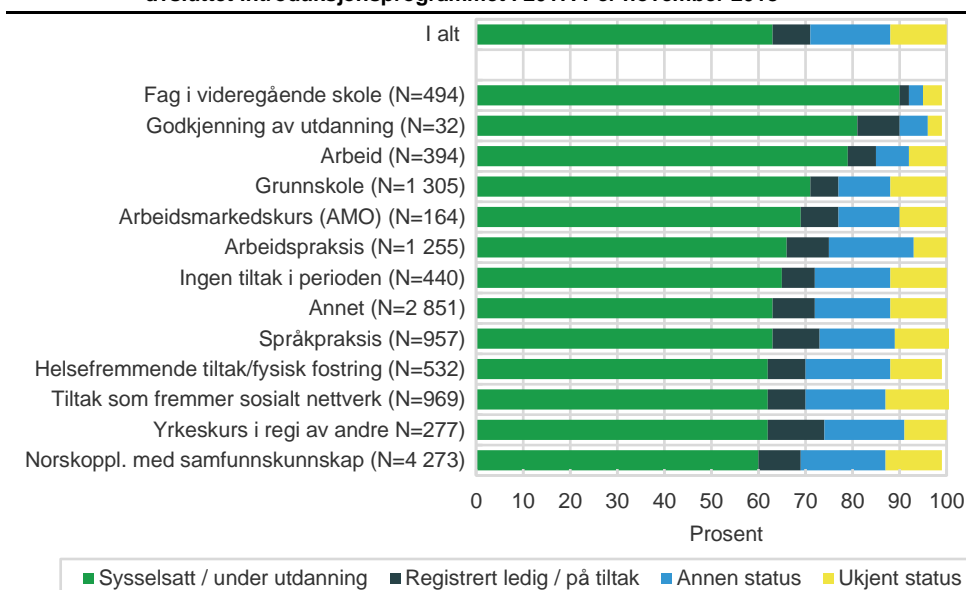
Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

3.7. Tiltakene i programmet gir ulike resultater på arbeidsmarkedet

Fra og med 2017 benyttes NIR som kilde for statistikk om deltakere i introduksjonsordningen. For dem som gikk ut av programmet i 2017 er det klare forskjeller mellom de ulike tiltakene og graden av deltakelse i arbeidslivet året etter (se figur 3.10 og vedleggstabell C4).

Introduksjonsprogrammet består i all hovedsak av opplæring i norsk og samfunnskunnskap, samt tiltak som forbereder til videre opplæring eller tilknytning til arbeidslivet. Kommunene tilbyr også en rekke andre kurs og tiltak, inklusive språkpraksis og arbeidspraksis. Deltakerne kan være registrert med flere tiltak i løpet av programperioden.

Figur 3.10 Status på arbeidsmarkedet, etter kurs/tiltak i programperioden. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018



Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

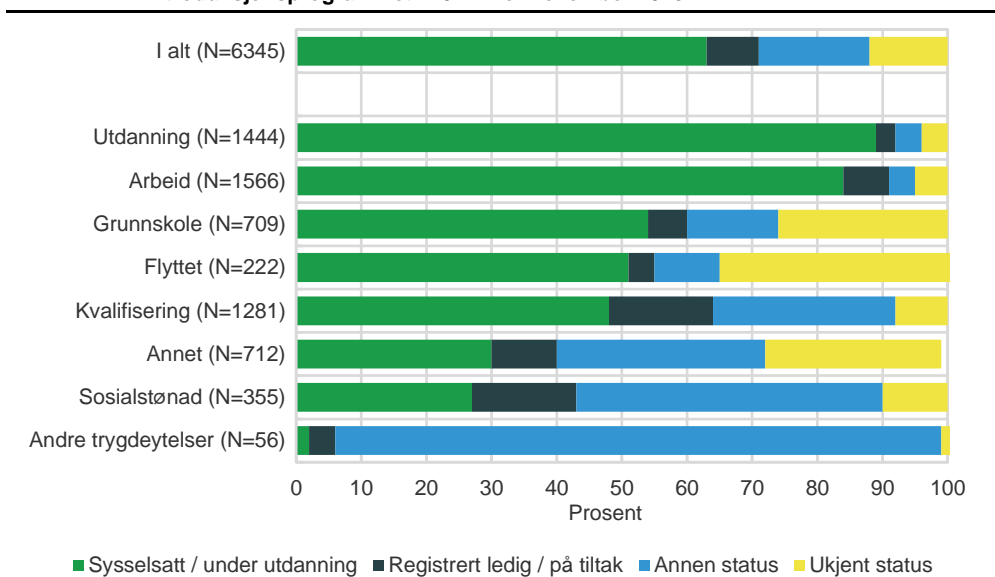
Klart høyest andel i arbeid eller utdanning med 90 prosent finner vi blant dem som hadde tatt videregående skole i programmet. Derneft kommer en liten gruppe som har fått godkjent medbrakt utdanning med 81 prosent, samt deltakere som har vært i lønnet arbeid (privat eller offentlig) med 79 prosent. Disse resultatene er om lag på linje med det som er funnet for tidligere avgangskohorter (se bl.a. Lunde og Lysen (2019)).

Det er viktig å merke seg at de som går over til eller fortsetter med videregående opplæring, havner i kategorien «under utdanning» når vi ser på status året etter, mens deltakelse i grunnskolen ikke blir fanget opp i statistikken. Vi har ikke informasjon om dem som eventuelt har fortsatt med grunnskoleopplæring etter introduksjonsprogrammet. Grunnskoleopplæring skal heller ikke inngå i målsettingen om at minst 70 prosent av de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet skulle være i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet program (se avsnitt om System for persondata i kapittel 1.2 og faktaboks om grunnskole i kapittel 3.3).

3.8. Varierende resultater etter sluttårsak

Det kan være ulike grunner til at deltakerne i introduksjonsprogrammet avslutter programmet i løpet av året. De kan blant annet ha blitt ferdige med programmet, ha satt seg på skolebenken, de kan ha fått jobb, eller flyttet. Av figur 3.11 går det fram at status i arbeidsmarkedet i 2018 varierer kraftig etter hvilken årsak som er registrert på deltakerne som gikk ut av programmet i 2017.

Figur 3.11 Status på arbeidsmarkedet etter sluttårsak. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018



Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

De to største gruppene er personer som avbrøt programmet til fordel for utdanning eller lønnet arbeid, og de omfatter totalt sett om lag halvparten av alle som sluttet i 2017. Det er også blant disse vi finner størst andel i arbeid eller utdanning i november året etter med henholdsvis 89 prosent blant dem som gikk over i utdanning og 84 prosent blant dem som gikk ut i lønnet arbeid.

Ved flytting i løpet av introduksjonsprogrammet har man ikke automatisk rett til introduksjonsstønnad og program i en eventuell ny bostedskommune. Blant dem som avbrøt introduksjonsprogrammet på grunn av flytting var om lag halvparten i arbeid eller utdanning året etter. Dette var noe lavere andel enn blant dem som etter programslutt fremdeles var i grunnskoleutdanning (54 prosent). Minst andel i

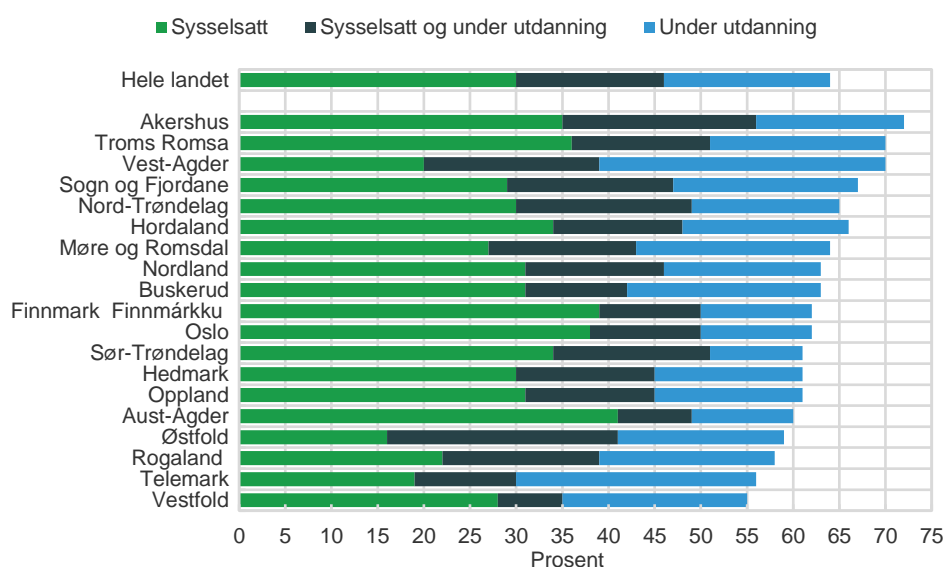
arbeid eller utdanning finner vi blant dem som avbrøt programmet på grunn av overgang til sosiale stønader og andre trygdeytelser med henholdsvis 27 prosent og 2 prosent. Sistnevnte gruppe er imidlertid svært liten (56 personer).

3.9. Andel i arbeid og utdanning i de ulike fylkene

Blant dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 var det bare i Vest-Agder, Troms og Akershus at den nasjonale målsettingen om minst 70 prosent i arbeid eller utdanning etter ett år ble oppnådd. I Akershus var andel i arbeid eller utdanning 72 prosent, 56 prosent var sysselsatt, hvorav 21 prosent kombinerte arbeid og utdanning. 16 prosent var kun under utdanning ett år etter avsluttet program. I Troms var andelen i arbeid eller utdanning 71 prosent, 51 prosent var sysselsatte, hvorav 15 prosent kombinerte arbeid- og utdanning. 19 prosent var kun under utdanning. I Vest-Agder var andelen akkurat 70 prosent i arbeid eller utdanning i 2018.

I tre fylker var andel i arbeid eller utdanning så lav som under 60 prosent ett år etter avsluttet introduksjonsprogram (se figur 3.12). Vestfold var det fylket med lavest andel aktive i 2018 med 55 prosent. Også i Telemark og Rogaland var andelen lav med henholdsvis 56 og 58 prosent.

Figur 3.12 Andel aktive (sysselsatt/under utdanning), etter programfylke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018



Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Den største forskjellen mellom fylkene er andel som er i sysselsetting (ikke i utdanning ved siden av). Østfold hadde høyest andel i arbeid i 2018 med 41 prosent, og Aust-Agder minst med 16 prosent. Dersom vi inkluderer de som er både sysselsatte i utdanning samtidig, ligger Akershus høyest med 56 prosent foran Finnmark og Troms med 51 prosent.

3.10. Variasjon mellom kommunene

Oslo og Bergen var de to programkommunene⁵ med flest deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 med henholdsvis 400 og 300 personer. I begge storbykommunene var 62 prosent i arbeid eller utdanning i november 2018, ett prosentpoeng lavere enn landets gjennomsnitt. Av de større byene er det Kristiansand som har de beste resultatene, med 68 prosent i arbeid eller utdanning

⁵ Bostedskommunen på måletidspunktet, er å finne i statistikkbanktabell 10824, <https://www.ssb.no/statbank/table/10824>.

totalt sett. Her er det de mannlige deltakerne som trekker gjennomsnittet opp med 79 prosent, mens det blant kvinner hadde en vesentlig lavere andel med 48 prosent.

Det er et helt klart trekk i samtlige kommuner med over 30 deltakere at andelen i arbeid eller utdanning er klart høyere blant menn enn blant kvinner. I Bergen var andel i arbeid eller utdanning året etter avsluttet program 71 prosent blant menn og 47 prosent blant kvinner. De tilsvarende tallene for Oslo var henholdsvis 70 og 50 prosent. I Trondheim var andelen 62 prosent blant menn og 41 prosent blant kvinner.

Av programkommunene med mer enn 30 deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017, var det kun i 14 kommuner at målsettingen om 70 prosent eller i arbeid eller utdanning ett år etter ble oppfylt. Det skal nevnes at dette stort sett er relativt små kommuner med hvor de fleste har under 40 tidligere deltakere. I så å si alle fjorten kommuner var det vesentlig større andel menn enn kvinner i arbeid eller utdanning.

Steinkjer (87 prosent) og Sogndal (80 prosent) fikk flest av sine deltakere ut i arbeid eller utdanning etter ett år, etterfulgt av Rælingen (78 prosent), Gjøvik (78 prosent) and Vågan (77 prosent). Hammerfest, Førde, Ski, Størdal, Lørenskog hadde 73-74 prosent av sine tidligere deltakere aktive, mens andelen i Lenvik, Volda, Sør-Varanger og Nedre Eiker var 70-71 prosent.

Blant kommuner som har liten andel i arbeid eller utdanning, finner vi igjen Porsgrunn og Vadsø med henholdsvis 33 og 37 prosent. I Sandnes kommune var det akkurat 40 prosent som var aktive, i Skien og Verdal 44 prosent, og i Eigersund var andelen 46 prosent.

Tabell 3.2 viser andel i arbeid eller utdanning i november 2018 for de kommunene som hadde flere enn 30 deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. For flere kommuner, se Statistisk sentralbyrå a.

Tabell 3.2 Andel aktive (sysselsatt/under utdanning), etter programkommune (med mer enn 30 deltakere) og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018. Antall og andel

	Antall tidligere deltakere	I alt	Menn	Kvinner
Hele landet	6 345	63	72	48
Oslo	402	62	70	50
Bergen	304	62	71	47
Trondheim	292	56	62	41
Kristiansand	184	68	79	48
Drammen	102	60	69	45
Bærum	95	62	78	46
Bodø	83	63	73	51
Tromsø	81	60	73	27
Skedsmo	72	63	67	54
Stavanger	70	64	75	46
Arendal	59	51	59	23
Molde	58	59	72	42
Harstad	58	69	81	50
Sarpsborg	55	53	64	32
Notodden	53	55	58	50
Lillehammer	51	61	60	63
Ski	49	73	81	59
Stjørdal	48	73	87	50
Larvik	47	51	61	29
Sandnes	47	40	36	50
Gran	46	63	86	44
Grimstad	46	65	71	45
Haugesund	44	59	80	32
Stange	43	53	64	33
Skien	43	44	48	36
Lenvik	41	71	76	43
Vadsø	41	37	29	47
Porsgrunn	40	33	50	11
Eigersund	39	46	56	25
Vågan	39	77	83	67
Fredrikstad	38	55	64	38
Ringerike	38	50	59	27
Rælingen	36	78	91	57
Verdal	36	44	63	24
Hammerfest	35	74	82	62
Orkdal	34	56	60	44
Sør-Varanger	33	70	81	50
Gjøvik	32	78	83	67
Songdalen	31	65	62	70
Førde	31	74	72	77
Kristiansund	31	55	60	50
Volda	31	71	75	57
Steinkjer	31	87	96	57
Narvik	31	58	77	44
Andøy	31	52	62	30
Lørenskog	30	73	74	73
Nedre Eiker	30	70	78	43
Sogndal	30	80	86	67

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Variasjonen mellom kommunene med tanke på andel i arbeid eller utdanning året etter avsluttet introduksjonsprogram kan reflektere mange ulike forhold. Delvis individuelle faktorer og sammensetning av deltakergruppen i kommunen, delvis at strukturelle forhold, som blant annet det lokale arbeidsmarkedet, utdanningstilbud, vil ha betydning for i hvor stor grad introduksjonsdeltakerne går over i arbeid eller utdanning. Samtidig kan egenskaper ved kommunen, som kvaliteten på kommunenes integreringsarbeid, og mer konkret organisatoriske forhold ved introduksjonsprogrammene, spille inn. Se f.eks. Rambøll (2011), Lillegård og Seierstad (2013), Blom og Enes (2015).

3.11. De fleste i utdanning tar videregående skole

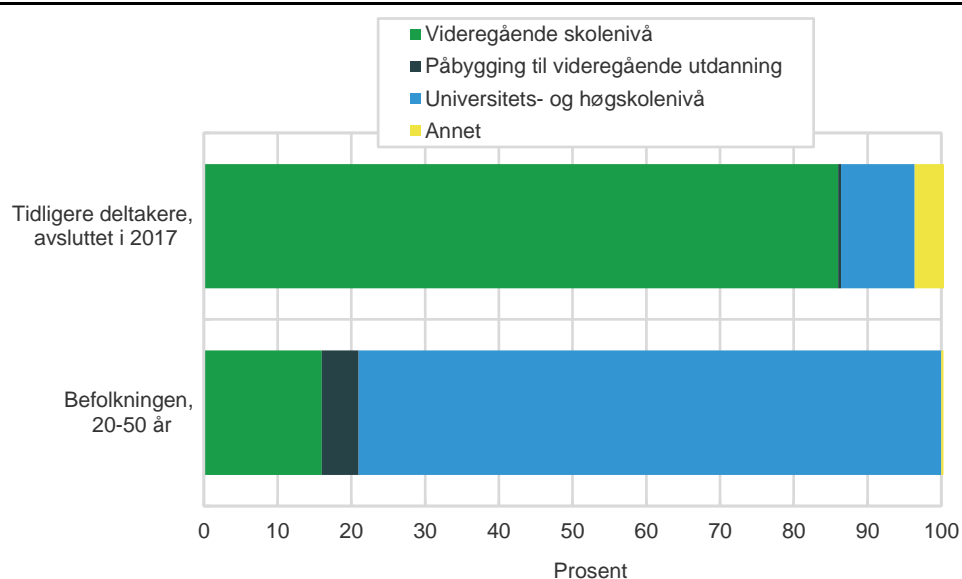
Blant dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 var en tredjedel i gang med utdanning ett år etter. Dette omfatter også dem som tar utdanning ved siden av

arbeid. Til sammenligning var andelen i utdanning langt lavere i befolkningen i alderen 20-50 år, med 15 prosent.

Hva slags utdanning er de tidligere deltakerne i gang med? 86 prosent av dem som er i utdanning går på videregående skole. Av de resterende er det noen relativt få som tar høyere utdanning (10 prosent), og en liten restgruppe som tar påbygging til videregående skole (0,4 prosent) og annen utdanning (4 prosent).

Dette er motsatt av hva vi ser i befolkningen i alderen 20-50 år, hvor 16 prosent av dem som er under utdanning går i videregående skole, mens 84 prosent er i gang med utdanning ved universitet eller høyskole, eller påbygging til videregående skole.

Figur 3.13 Igangværende utdanning. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år. Status per oktober 2018



Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Dersom noen av deltakerne fortsatt tar grunnskoleopplæring etter introduksjonsprogrammet, vil de i SFP ikke være registrert med status «under utdanning», da vi ikke har informasjon om personer i grunnskolen per dags dato. Grunnskole blir heller ikke regnet som utdanning i henhold til målsettingen om at minst 70 prosent av de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet skal være i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet program. Se kapittel 1.2 om System for persondata og faktaboks om grunnskole i kapittel 3.3.

3.12. Mange kvinner ansatt innen helse- og sosialtjenester

Ved hjelp av SSBs System for persondata (SFP) har vi muligheter til å se på både nærings- og yrkesfordeling for sysselsatte lønnstakere på arbeidsmarkedet. Næringstilknytning finner vi via arbeidsgivers (virksomhetens) næringskode i Virksomhetsregisteret (VoF). Som sysselsatt regnes i denne sammenheng personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken (se mer detaljert definisjon i kapittel 1.5). Sysselsatte deles gjerne i to hovedgrupper; lønnstakere og selvstendig næringsdrivende. Lønnstakere er alle sysselsatte som mottar kompensasjon for arbeid i form av lønn, dvs. de har et ansettelsesforhold. Det er bare lønnstakere vi tar med oss videre når vi skal studere nærings- og yrkesfordeling samt arbeidstidsforhold.

I alt 45 prosent av dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2017 var registrert som sysselsatt i november året etter. Tabell 3.3 viser hvilke næringer de arbeider i, sammenlignet med sysselsatte i befolkningen i alderen 20-50 år.

Det noe forskjell på mannlige og kvinnelige tidligere deltakere i forhold til hvor vi finner dem på arbeidsmarkedet. For kvinnelige tidligere deltakere som avsluttet i 2017 var hele 43 prosent i helse- og sosialtjenester og 14 prosent innen forretningsmessige tjenesteyting. Til sammenlikning blant menn var 16 prosent ansatt i virksomheter innen forretningsmessig tjenesteyting, og 17 prosent innen varehandel.

Sammenlignet med hele befolkningen, er de tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet overrepresentert innenfor næringer som forretningsmessig tjenesteyting (hvor rengjøringsvirksomhet er inkludert) og serveringsvirksomhet. Tilsvarende er de underrepresentert i blant annet undervisning, finans, bygge- og anleggsvirksomhet (menn), eiendomsdrift og teknisk tjenesteyting, offentlig administrasjon samt IKT-næringen.

Tabell 3.3 Sysselsatte etter næring og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2018. Antall og andel

	Tidligere deltakere, avsluttet i 2017			Befolkningen 20-50 år		
	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner
I alt	2 888	2 261	627	1 752 255	917 656	834 599
Jordbruk, skogbruk og fiske	1	1	0	2	2	1
Utvinning og bergverksdrift	0	0	-	2	3	1
Industri	7	9	2	7	11	4
Elektrisitet, vann, avløp, renovasjon	1	1	-	1	2	1
Bygge- og anleggsvirksomhet	4	5	0	9	16	1
Varehandel, reparasjon av motorvogner	15	17	7	13	14	13
Av dette: Detaljhandel	12	13	7	8	6	10
Transport og lagring	8	10	1	5	7	2
Av dette: Landtransport med passasjerer	4	5	0	1	2	0
Overnattingsvirksomhet	5	4	7	1	1	1
	13	14	9	3	3	3
Informasjon og kommunikasjon	1	1	0	4	6	2
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	0	0	0	2	2	2
Eiendomsdrift, teknisk tjenesteyting	2	1	2	6	7	6
Forretningsmessig tjenesteyting	15	16	14	6	6	5
Av dette: Utleie av arbeidskraft	5	5	3	2	2	1
Av dette: Rengjøringsvirksomhet	8	8	7	1	1	1
Off. adm., forsvar, sosialforsikring	2	2	2	6	6	6
Undervisning	4	3	10	8	5	11
Helse- og sosialtjenester	19	12	43	21	8	36
Personlig tjenesteyting	4	4	3	4	3	5

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

3.13. Mange jobber i salgs- og serviceyrker

I dette delkapitlet ser vi bare på lønnstakere, og opplysningene om yrke er basert på Standard for yrkesklassifisering (STYRK-08). Yrkesstandarden har en hovedinndeling i 10 yrkesgrupper som benyttes i denne rapporten.

Tabell 3.4 viser at det er relativt stor forskjell i yrkesfordelingen blant deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 i forhold til i befolkningen mellom 20 og 50 år. Mens 45 prosent av de tidligere deltakerne jobber i salgs- og serviceyrker og 26 prosent som renholdere/hjelpere, er tilsvarende andeler i befolkningen mellom 20 og 50 år klart lavere med henholdsvis 23 prosent og 5 prosent. Høgskoleyrker utgjør en stor yrkesgruppe i befolkningen, med en fjerdedel av lønnstakerne. Blant de tidligere deltakerne utgjorde denne yrkesgruppen ikke mer enn 4 prosent. Det er også betydelige forskjeller når det gjelder lederyrker og akademiske yrker, hvor andelen i befolkningen er henholdsvis 7 og 15 prosent, mens andelen blant tidligere deltakere ikke er mer enn 2 prosent for disse to yrkesgruppene til sammen.

Tabell 3.4 Andel lønnstakere etter yrkesgruppe. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2018. Prosent

	Tidligere deltakere, avsluttet i 2017	Befolkningen, 20-50 år
I alt	100	100
01 Administrative ledere	1	7
02 Akademiske yrker	1	15
03 Høgskoleyrker	4	25
04 Kontoryrker	5	6
05 Salg og service	45	23
06 Primæryrker	1	1
07 Håndverkere	5	10
08 Operatører og sjåførere	12	6
09 Renholdere og hjelpearbeidere	26	5
10 Andre	0	1

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tidligere undersøkelser viser at innvandrere oftere enn befolkningen ellers er overkvalifisert til jobben sin (Lunde og Lysen (2019)). En persons yrke bestemmes av de faktiske arbeidsoppgavene, ikke utdanningen (i hvert fall ikke direkte). Dette betyr at det kan være avvik mellom hvilket yrke en person har og utdanningsbakgrunnen, for eksempel slik at personer som har universitets- eller høgskoleutdanning kan ha yrker som ikke nødvendigvis krever høyere utdanning.

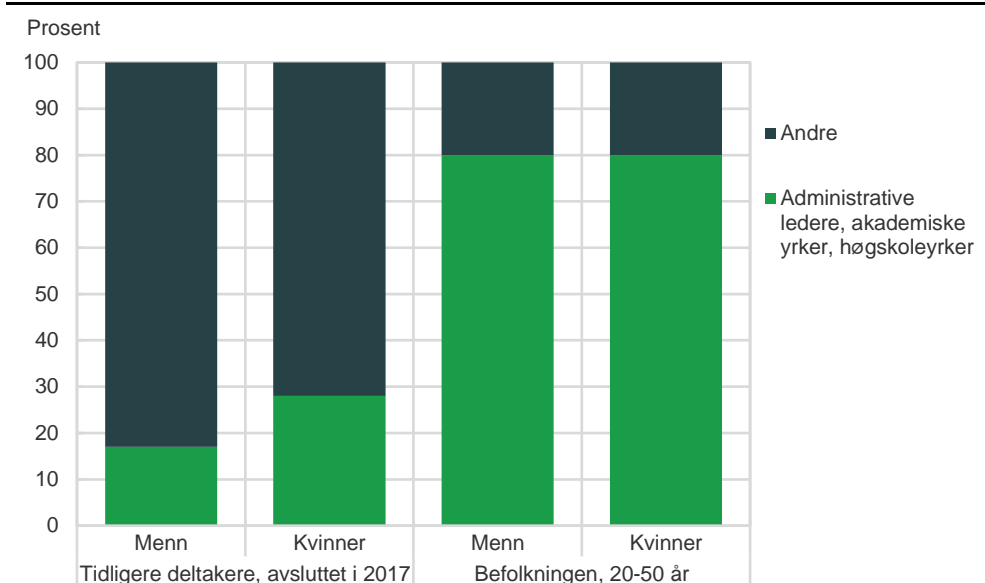
Vi skal i det følgende se nærmere på hvorvidt lønnstakere blant tidligere deltakere i introduksjonsordningen i samme grad som lønnstakere i resten av befolkningen har yrker som tilsvarende utdanningsbakgrunnen.

I denne rapporten benytter vi tilsvarende fremgangsmåte som tidligere versjoner av rapporten, og ser på i hvilken grad lønnstakere med utdanning fra universitet eller høgskole utøver lederyrker eller yrker med krav til høyere utdanning (yrkesgruppe 1-3 iht. Standard for yrkesklassifisering).

Det var om lag 750 personer som hadde universitets- eller høgskoleutdanning blant personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Figur 3.14 viser en betydelig forskjell mellom 2017-kohorten og befolkningen 20-50 år med tanke på i hvor stor grad de innehar yrker som står i samsvar med utdanningsnivået (administrative ledere, akademiske yrker eller høgskoleyrker). Mens bare 17 prosent av mennene og 28 prosent av kvinnene blant de tidligere deltakerne med høyere utdanning hadde et slikt yrke, er den tilsvarende andelen i befolkningen 80 for både menn og kvinner. Dermed peker resultatet for 2017-kohorten i samme retning som tidligere funn, om at innvandrere i større grad enn for sammenlignbare grupper i befolkningen er overkvalifiserte i sine yrker på arbeidsmarkedet.

Resultatet må tolkes ut fra at disse tallene bygger på situasjonen på arbeidsmarkedet i november året etter avsluttet introduksjonsprogram. De tidligere deltakerne har dermed kun hatt ett år på seg etter avsluttet program til å finne seg en plass i arbeidslivet, og det ikke unaturlig å anta at dette vil kunne påvirke yrkesfordelingen man finner for denne gruppen.

Figur 3.14 Andel i lederyrker eller yrker med krav til høyere utdanning blant lønnstakere med universitets- eller høyskoleutdanning. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2018



Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

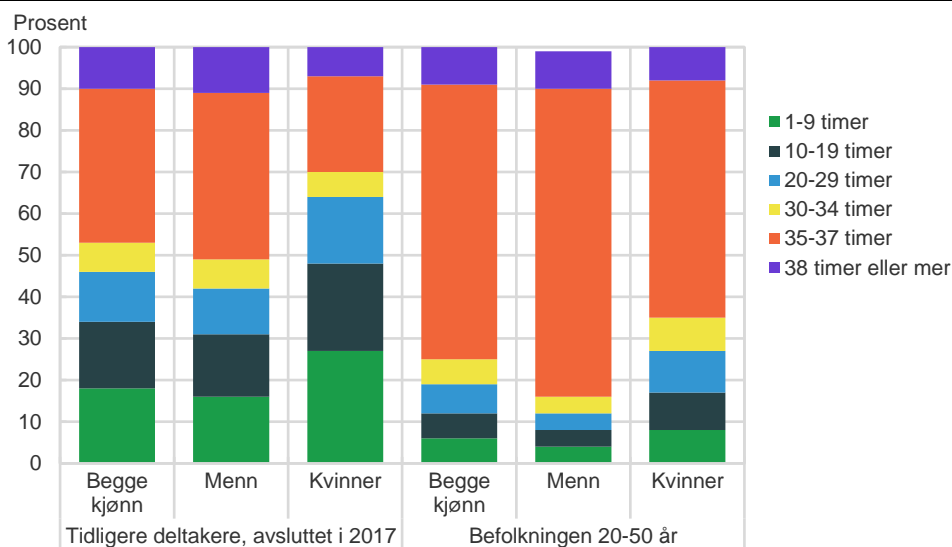
3.14. Avtalt arbeidstid

Avtalt arbeidstid omfatter det man er forventet å arbeide ifølge arbeidskontrakten, og det tas ikke hensyn til merarbeid, overtid og ulike typer fravær. Antall arbeidstimer per uke er inndelt i følgende intervaller: 1-9 timer i uka, 10-19 timer, 20-29 timer, 30-34 timer i uka, 35-37 timer og 38 timer eller mer. For personer med flere bijobber, blir avtalt arbeidstid summert sammen.

Som heltidsansatte regnes lønnstakere med en stillingsprosent lik 100 eller mer. Noen personer kan ha en eller flere bijobber, som til sammen summerer seg til 100 prosent eller mer, altså tilsvarende heltid. Det kan være stor variasjon i hvor mange timer per uke dette utgjør for forskjellige typer stillinger. I noen yrker kan heltidsarbeid være mindre enn 37,5 timer i uka, spesielt gjelder det yrker der skift- eller turnusarbeid er utbredt (sykepleiere, ansatte i industrien, oljevirkosomhet osv.).

Figur 3.15 viser fordeling av de sysselsatte i befolkningen i alderen 20-50 år og deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 etter avtalt arbeidstid. Andelene i denne figuren er beregnet ut fra de som er definert som lønnstakere, og vi ser at det er en klart større andel av de tidligere deltakerne som relativt lav avtalt arbeidstid i forhold til i sammenligningsgruppen i befolkningen.

Figur 3.15 Avtalt arbeidstid per uke for lønnstakere etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år. Per november 2018



Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

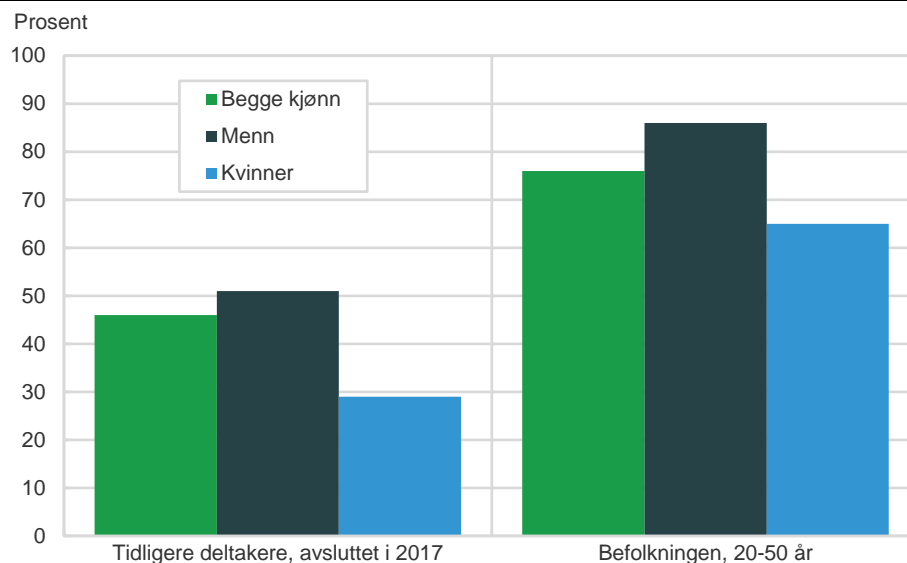
Nær halvparten (46 prosent) av de lønnstakerne blant tidligere deltakere avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 har avtalt arbeidstid på under 30 timer i uka, mot 19 prosent i befolkningen. Blant kvinner er det enda større forskjeller, med 64 prosent blant de tidligere deltakerne og 27 prosent i befolkningen som jobber mindre enn 30 timer i uka. Ser vi på de som jobber aller minst, mindre enn 10 timer i uka, er andelen 18 prosent blant de tidligere deltakerne og 6 prosent i befolkningen. Også her er det størst andel blant kvinner, med 27 prosent blant de tidligere deltakerne og 8 prosent i befolkningen. Tilsvarende for menn var henholdsvis 16 prosent blant tidligere deltakere og 4 prosent i befolkningen.

Som vi har sett i tidligere kapitler, er det en relativt stor andel blant de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet som er under utdanning, sett i forhold til befolkningen i samme aldersgruppe. Dette kan medvirke til at flere av de tidligere deltakerne jobber deltid, og har kortere avtalt arbeidstid enn i befolkningen.

Figur 3.16 viser andel heltidsansatte blant tidligere deltakere og befolkningen 20-50 år. Andelen er beregnet ut fra alle som er lønnstakere i 2018.

Statistisk sentralbyrå (SSB) har tatt i bruk en metode som gir særlig forbedring i arbeidstidsopplysninger, som gjør det enklere av å avgjøre hvem som arbeider heltid og deltid (se <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/ny-metode-gir-bedre-informasjon-om-arbeidstid>).

Metodeendringen gir større utslag for innvandrere enn for alle sysselsatte, noe som innebærer at forskjellen i heltidsandelen mellom innvandrere og befolkningen ellers blir mindre sammenlignet med det som ble publisert tidligere.

Figur 3.16 Andel heltidsansatte blant lønnskakere etter kjøn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år. Per november 2018

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.16 viser relativt store forskjeller mellom de tidligere deltakerne og befolkningen når det gjelder andel heltidsansatte. Andel i heltidsstilling var 76 prosent i befolkningen, og kun 46 prosent blant de tidligere deltakerne. Blant menn var de tilsvarende tallene henholdsvis 86 prosent mot 51 prosent, og for kvinner 65 prosent mot 29 prosent for henholdsvis befolkningen og tidligere deltakerne.

3.15. Oppsummering kapittel 3

Fra og med 2010 har det vært en nasjonal målsetting at minst 70 prosent skal være i arbeid eller utdanning innen ett år etter endt introduksjonsprogram. I dette kapittelet har vi sett at 63 prosent av dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2017 var i arbeid og/eller utdanning et år senere. Det er kun tre fylker som oppnår over 70 prosent i arbeid eller utdanning: Vest-Agder, Akershus og Troms. Av nær 50 kommuner med mer enn 30 deltakere var det bare 14 av dem som havnet over 70 prosent.

Som i tidligere år store kjønnsforskjeller. Blant menn var det 72 prosent og blant kvinner 48 prosent som var i arbeid og/eller utdanning ett år etter avsluttet program. Kvinnene er oftere kun under utdanning, mens menn tar utdanning i kombinasjon med arbeid. Forskjellene i andel aktive mellom kvinner og menn er størst blant unge voksne mellom 30 og 34 år. For hele befolkningen var det stor sett like stor andel som var aktive på tvers av aldersgruppene.

Det er store variasjoner etter landbakgrunn, og personer med bakgrunn fra Eritrea eller Etiopia har vesentlig større sannsynlighet for å være i arbeid eller utdanning året etter avsluttet introduksjonsprogram i forhold til personer med bakgrunn fra Somalia eller Afghanistan.

Blant de deltakerne som har blitt sysselsatte innen ett år etter programslutt, jobber syv av ti i salgs- og serviceyrker eller som renholdere og hjelpearbeidere. Selv blant dem med universitets- eller høyskoleutdanning er det få som innehar andre typer yrker, for eksempel lederyrker eller yrker med krav til høyere utdanning.

Samtidig er det også en vesentlig lavere andel blant de tidligere deltakerne som er heltidsansatte (46 prosent) sett i forhold til i befolkningen i sammenlignbar alder (76 prosent).

4. Status på arbeidsmarkedet 2014-2018 for personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2013-2016

Hovedfunn fra kapittelet:

- Andel aktive (sysselsatte eller i utdanning) øker de 5 første årene etter avsluttet introduksjonsprogram.
- Andel sysselsatte øker, mens andel i utdanning synker.
- Det er hele tiden høyest andel aktive blant menn, men forskjellen mellom kvinner og menn reduseres år for år etter avsluttet program.
- Personer med bakgrunn fra Eritrea og Etiopia har jevnt over klart bedre resultater enn personer med bakgrunn fra Somalia og Irak.
- Andel i heltidsstillinger øker år for år etter programslutt, men er likevel langt lavere enn i befolkningen.

I dette kapittelet er populasjonen personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i årene 2013-2016, og vi skal se nærmere på status på arbeidsmarkedet fra og med året etter avsluttet program til og med 2018.

Bosatte som rapportens populasjon

Ved å forutsette at personene skal være bosatte i Norge alle årene, kan vi sammenlikne status på arbeidsmarkedet over tid, og vi kan se bort fra sammensetningseffekter i gruppen. Vi holder da populasjonen konstant og vi får ikke nye personer inn, som for eksempel nylig innvandrede flyktninger og deres familiegjenforente. Noen personer forsvinner derimot ut av populasjonen, for eksempel personer som utvandrer eller dør i sammenligningsperioden.

I kapittel 4 har vi en sammenligningsgruppe i befolkningen i alderen 20-50 år. Denne aldersavgrensningen benyttes ofte i den offisielle arbeidsmarkedsstatistikken. Ettersom arbeidsmarkedsstatus for befolkningen i denne aldersgruppe er ganske stabil over tid, velger vi å kun ta utgangspunkt i status for sammenligningsgruppen i november 2018 og ikke alle årene i sammenligningsperiode.

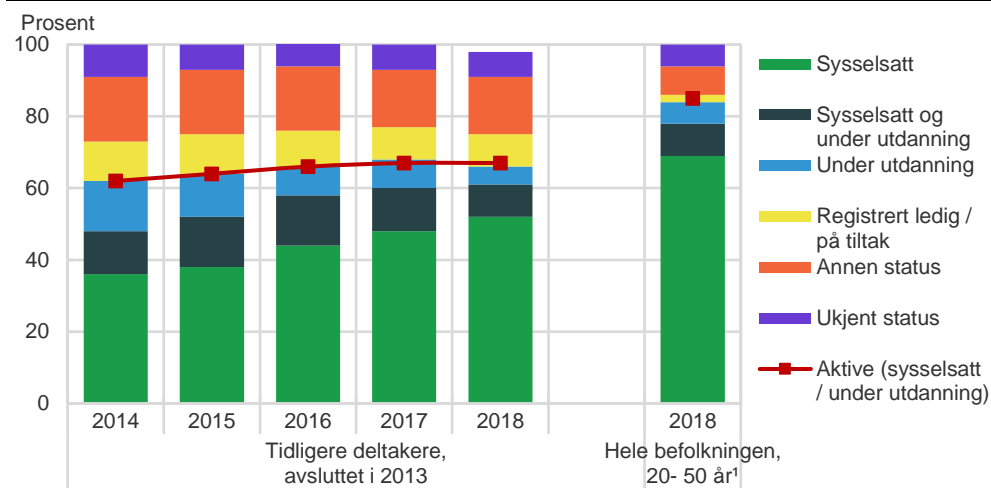
4.1. Tidligere deltakere som avsluttet i 2013

Det var drøyt 3 800 personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013, og en liten overvekt av dem var menn (54 prosent). Eritrea og Somalia var de største opprinnelseslandene med henholdsvis 1 100 og 800 personer. Vel 400 hadde bakgrunn fra Afghanistan, og det var om lag 200 personer fra hvert av landene Iran, Etiopia og Irak. Til sammen utgjør deltakere fra disse seks landene vel tre fjerdedeler av 2013-kohorten.

Figur 4.1 viser utvikling på arbeidsmarkedet for denne kohorten i perioden fra 2014 til 2018. Totalt sett økte andel aktive (i arbeid eller utdanning) fra 62 til 67 prosent i perioden. Andel sysselsatte økte fra 48 prosent ett år etter til 61 prosent fem år etter programslutt, mens andel under utdanning (inkl. dem som både er sysselsatt og under utdanning) gikk ned fra 26 til 14 prosent.

Andelen som var registrert ledig/ på tiltak gikk ned fra 11 prosent i 2014 til 9 prosent i 2018. Andel med såkalt annen status (se kap. 1.3.) eller ukjent status går også svakt ned i perioden. I 2014 hadde 18 prosent tidligere deltakere som avsluttet i 2013 annen status, og andelen gikk ned til 16 prosent i 2018. 7 prosent hadde ukjent status 5 år etter avsluttet program.

Til sammenlikning ser vi at blant alle i Norge i alderen mellom 20 og 50 år (alder i 2018) var andelen aktive 85 prosent i 2018. Av disse var det henholdsvis 78 prosent sysselsatt, og 6 prosent bare under utdanning.

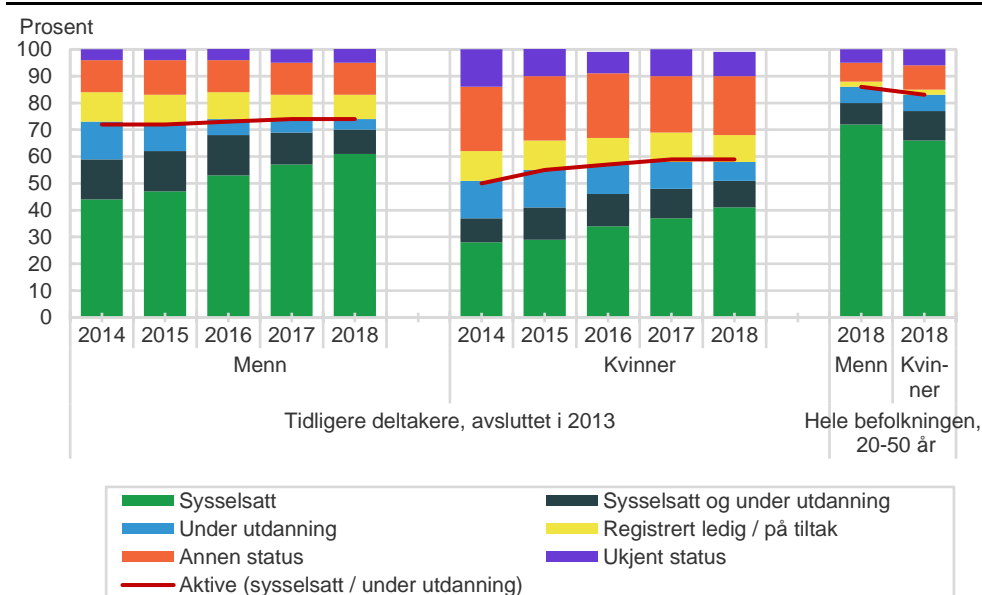
Figur 4.1 Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013 og befolkningen i alderen 20-50 år¹. 2014-2018¹ Alder i 2018.

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.2 viser at andel aktive menn i 2013-kohorten var vesentlig høyere enn andel aktive kvinner i hele perioden. Imidlertid reduseres forskjellen mellom kvinner og menn etter hvert som tiden går etter avsluttet program, fra 22 prosentpoeng ett år etter, til 15 prosentpoeng 5 år etter.

Andel tidligere programdeltakere som var registrert ledig/ på tiltak holdt seg stabilt på om lag 10 prosent for både menn og kvinner i perioden.

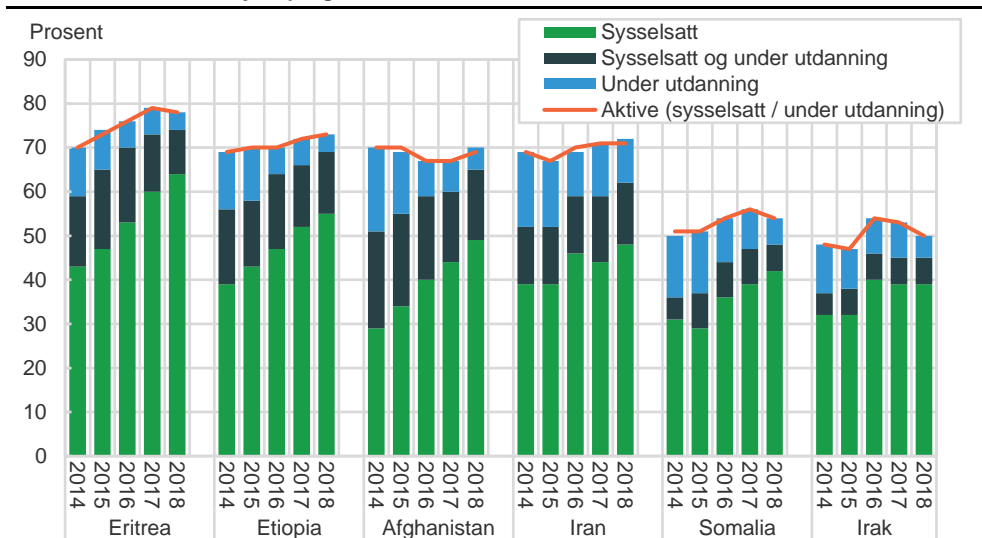
Andel med annen status var også forholdsvis uendret i perioden for begge kjønn. Annen status inkluderer bl. a. nedsatt arbeidsevne, arbeidsavklaringspenger, andre helse relaterte ytelser, mottar kontantstøtte, overgangsstønad eller sosialhjelp samt andre grupper (inkl. deltakere på introduksjonsprogrammet). Andelen med annen status for menn i 2013-kohorten var på 12-13 prosent, og andelen for kvinner gikk ned fra 24 prosent i 2014 til 22 prosent i 2018. Andel med ukjent status øker fra 4 prosent til 6 prosent for menn, men går ned fra 14 prosent til 9 prosent for kvinner.

Figur 4.2 Andel i arbeid eller utdanning etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013 og befolkningen i alderen 20-50 år¹. 2014-2018¹ Alder i 2018.

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Blant de største opprinnelseslandene var det størst andel aktive blant personer med bakgrunn fra Eritrea (70-78 prosent) og Etiopia (69-73 prosent). Personer med bakgrunn fra Afghanistan og Iran har hatt om lag 70 prosent aktive. Minst andel i arbeid eller utdanning var blant dem fra Irak (48-50 prosent) og Somalia (51-54 prosent) i perioden. Blant alle landene bortsett fra Afghanistan ser vi at andel aktive gikk opp fra 2014 til 2018. Dette skyldes at oppgang i andel sysselsatte er vesentlig større enn nedgang i andel som var under utdanning for disse landene, se figur 4.3.

Figur 4.3 Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013. 2014-2018

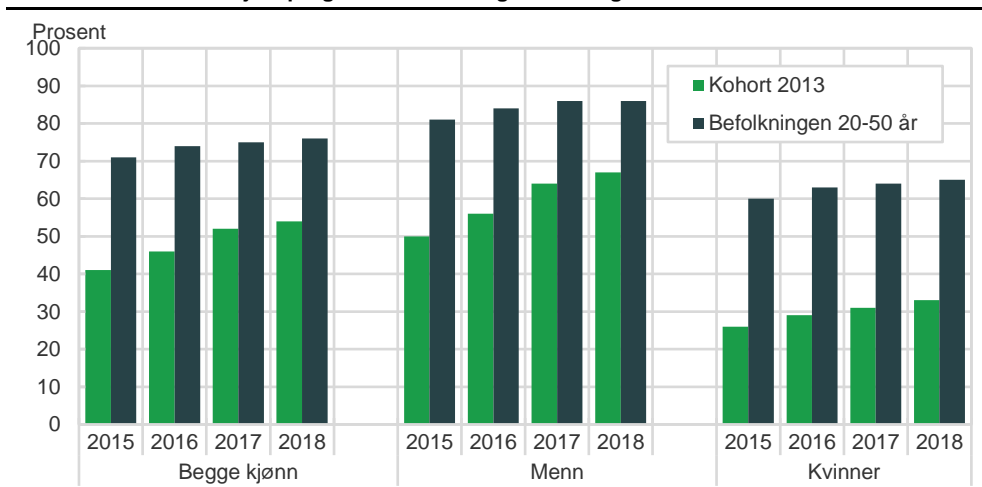


Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

De sysselsatte kan være under utdanning i tillegg til at de er i arbeid. Som vi har sett i tidligere kapitler, er det en noe høyere andel blant de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet som er under utdanning enn vi finner i befolkningen generelt i samme aldersgruppe. At de tidligere deltakerne også har en høyere andel med kortere avtalt arbeidstid enn i befolkningen generelt, kan sees i lys av dette.

Figur 4.4 viser andel heltidsansatte i 2013-kohorten, sammenliknet med befolkningen 20-50 år. Andelen heltidsansatte er her beregnet ut fra de som er sysselsatt som lønnstakere (se kap. 1.5.)

Figur 4.4 Andel heltidsansatte blant lønnstakere etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013 og befolkningen 20-50 år¹. 2015-2018



¹ Alder i 2018.

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

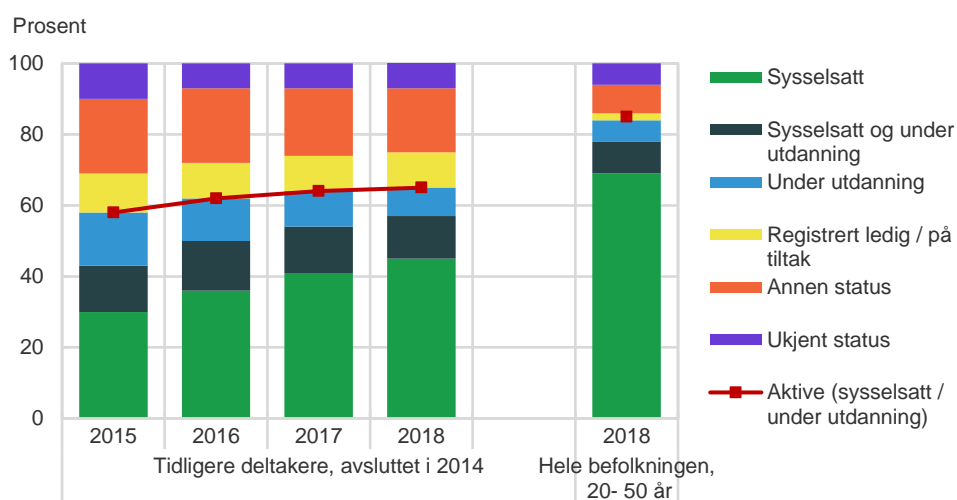
For 2013-kohorten ser vi at andel i heltidsstilling var økte fra 41 til 54 prosent i perioden 2015-2018, mens den tilsvarende endringen i befolkningen var fra 71 til 76 prosent. Andel heltidsansatte er langt høyere blant menn enn blant kvinner, og for de tidligere deltakerne økte heltidsandelen for menn fra 50 til 67 prosent, mens den for kvinner økte fra 26 til 33 prosent.

4.2. Tidligere deltakere som avsluttet i 2014

Det var om lag 3 700 personer i 2014-kohorten, og av disse var 52 prosent menn. Åtte opprinnelsesland hadde flere enn 100 personer, og somaliene og eritreere utgjorde den største gruppen på over 900 personer hver, etterfulgt av Afghanistan med 350 personer. Etiopia og Iran hadde om lag 200 personer hver, mens Sudan, Irak og Myanmar hadde mellom 100 og 200 personer hver. Til sammen utgjør personer med bakgrunn fra disse åtte landene 85 prosent av alle som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014.

For 2014-kohorten økte andel aktive relativt over perioden vi følger dem, fra 58 prosent 2015 til 65 prosent 2018. Andel sysselsatte økte samtidig fra 43 til 57 prosent, mens andel under utdanning gikk ned fra 28 til 20 prosent (inkl. dem som både er sysselsatt og under utdanning).

Figur 4.5 Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014 og befolkningen i alderen 20-50 år¹. 2015-2018



¹ Alder i 2018.

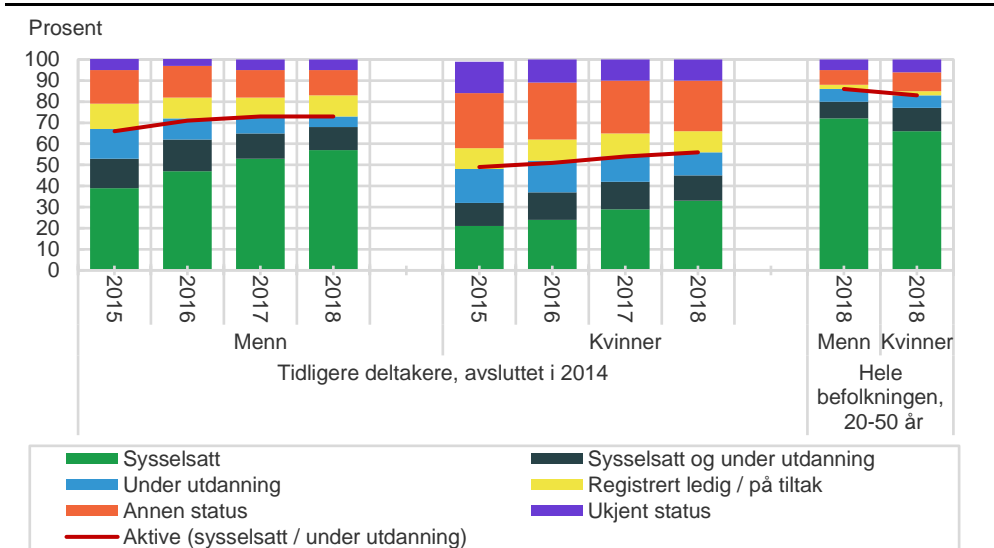
Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Også i denne kohorten var andel aktive langt høyere blant menn hele perioden, selv om forskjellen jevner seg noe ut år for år. Andel aktive menn gikk opp fra 66 prosent i 2015 til 73 prosent i 2018, mens andelen blant kvinner økte fra 49 til 56 prosent.

I befolkningen i alderen 20-50 år var 86 prosent av mennene og 83 prosent av kvinnene aktive i 2018. Forskjellen mellom menn og kvinner er altså mye mindre i befolkningen i denne aldersgruppen enn blant dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014.

Andel som var registrert ledig/på tiltak var om lag 10 prosent for både menn og kvinner fra 2015 til 2018. I samme periode var det en synkende andel med annen eller ukjent status for begge kjønn. Andelen med annen status gikk ned fra 16 prosent i 2015 til 12 prosent i 2018 for menn, og fra 26 til 24 prosent for kvinnene. Andel med ukjent status var henholdsvis 5 prosent for menn og 10 prosent for kvinner i 2018 (se figur 4.6).

Figur 4.6 Andel i arbeid eller utdanning etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014 og befolkningen i alderen 20-50 år¹. 2015-2018



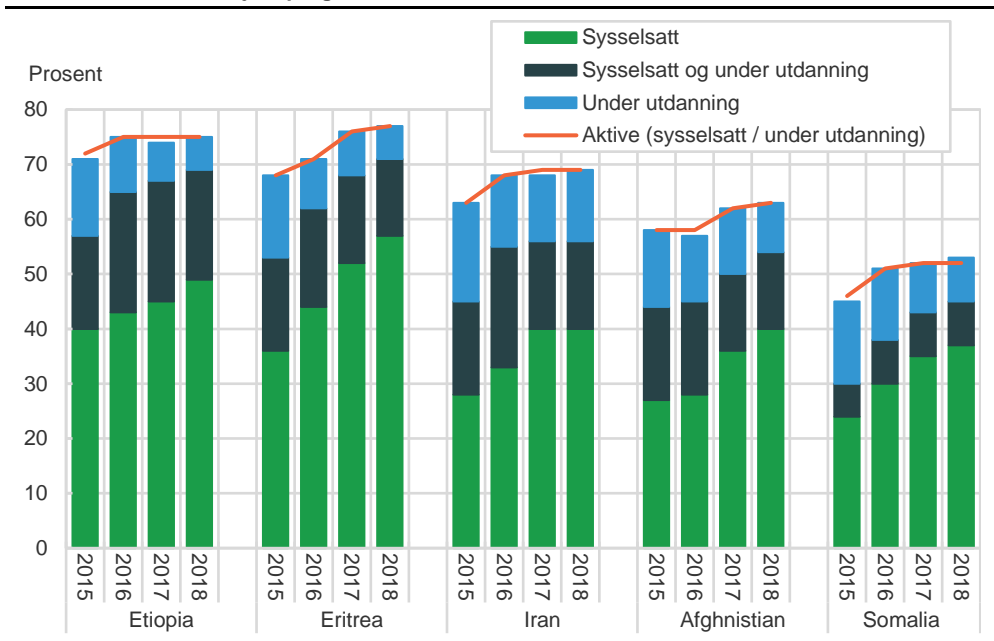
¹ Alder i 2018.

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Vi ser stort sett det samme mønsteret for 2014-kohorten som for dem som avsluttet i 2013 med tanke på landbakgrunn, og det er personer med bakgrunn fra Eritrea og Etiopia som gjør det best på arbeidsmarkedet. I slutten av perioden (2018), var henholdsvis 77 og 75 prosent aktive fra disse to landene. Minste andel aktive var det blant personer med bakgrunn fra Somalia med om lag 50 prosent, og Afghanistan med mellom 58 og 63 prosent i perioden (se figur 4.6).

Av figur 4.7 ser vi at andel sysselsatte øker for alle utvalgte land i perioden. Andel personer kun under utdanning går derimot ned i perioden. Andel som kombinerer arbeid og utdanning går opp de første årene etter avslutning og deretter går noe ned igjen for de fleste land.

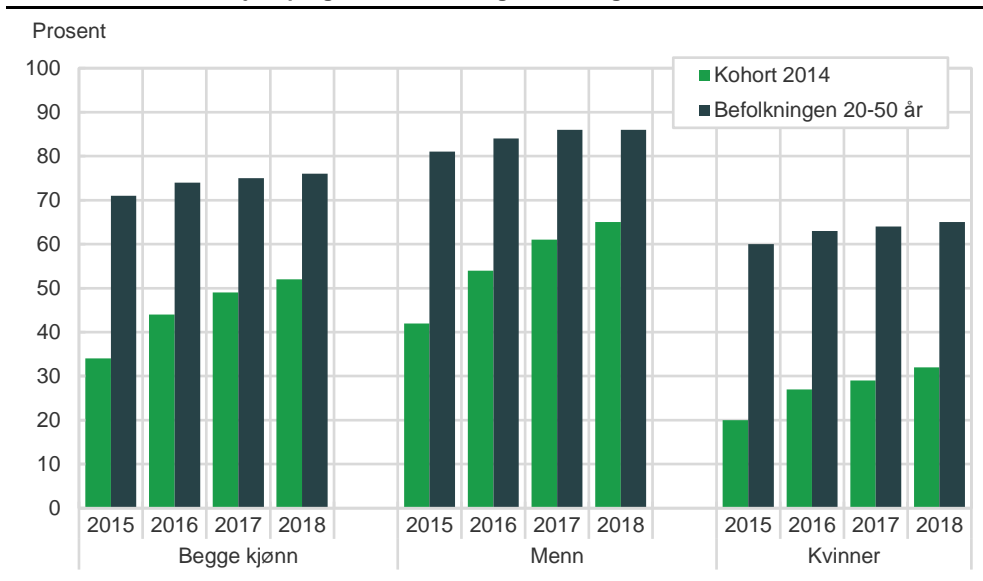
Figur 4.7 Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014. 2015-2018



Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.8 viser andel heltidsansatte for 2014-kohorten sammenlignet med befolkningen 20-50 år. Andel i heltidsstilling økte fra 34 til 52 prosent blant de tidligere deltakerne avsluttet i 2014. Blant menn var økningen fra 42 til 65 prosent, og for kvinner fra 20 til 32 prosent.

Figur 4.8 Andel heltidsansatte blant lønnstakere etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014 og befolkningen 20-50 år¹. 2015-2018



¹ Alder i 2018.

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

4.3. Tidligere deltakere som avsluttet i 2015

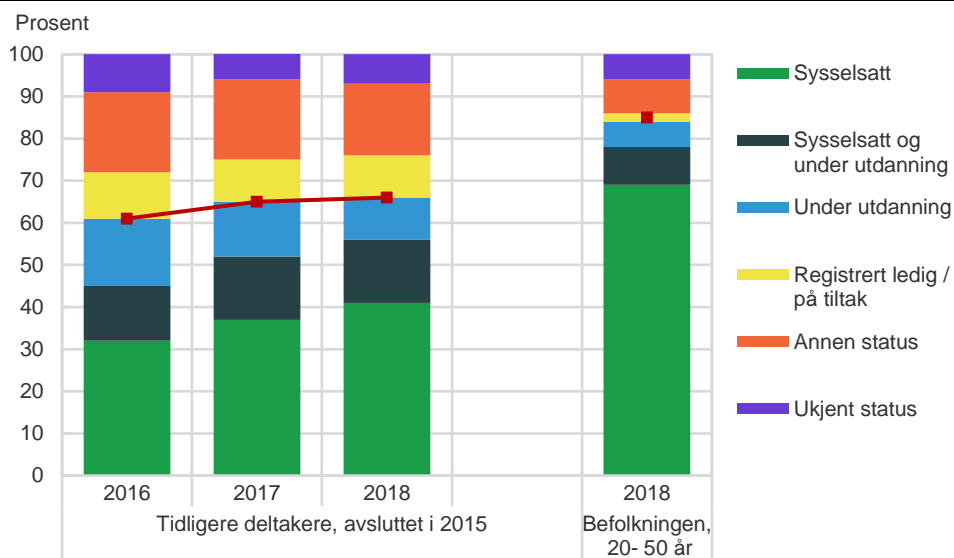
I 2015 var det om lag 4 000 personer som avsluttet introduksjonsprogrammet, og også i denne kohorten var det en overvekt av menn (54 prosent). De tre opprinnelseslandene med flest tidligere deltakere var Somalia med 1 200 personer, Eritrea med 900 personer og Syria med godt og vel 300 personer. Det var også 200-300 personer med bakgrunn fra henholdsvis Afghanistan, Sudan, Iran og Etiopia. Til sammen utgjør personer med bakgrunn fra disse sju landene 85 prosent av alle som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015.

I 2016, ett år etter avsluttet introduksjonsprogram, var andel aktive 61 prosent for 2015-kohorten. Andelen hadde økt til 65 prosent i 2017 og 66 prosent i 2018 (se figur 4.9). Som for de tidligere kohortene er hovedforklaringen bak denne oppgangen at andel sysselsatte øker raskere enn nedgangen i andel under utdanning.

Andel som var registrert ledig/ på tiltak holdt seg på rundt 10 prosent i perioden, mens andel med annen status eller ukjent status gikk svakt ned. I 2018 hadde 17 prosent tidligere deltakere som avsluttet i 2015 annen status og 7 prosent ukjent status.

Som vi har sett tidligere blant personer i Norge i alderen mellom 20 og 50 år (alder i 2018) lå andelen aktive på om lag 85 prosent i 2018.

Figur 4.9 Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015 og befolkningen i alderen 20-50 år¹. 2016-2018



¹ Alder i 2018.

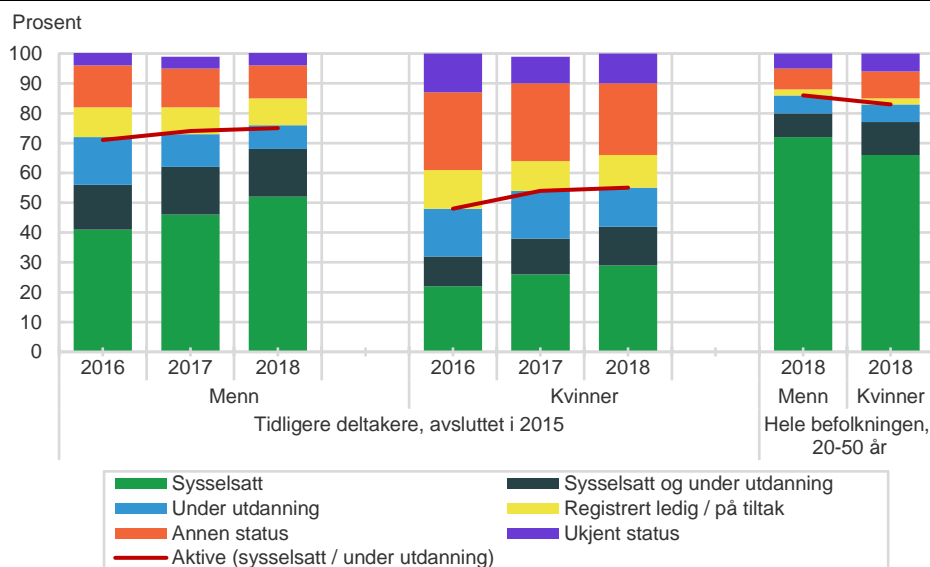
Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.10 viser at også for denne kohorten er andel aktive klart størst blant menn, men at forskjellene reduseres noe utover i perioden. I 2016 var 71 prosent menn og 48 prosent kvinner aktive, mens dette hadde økt med henholdsvis 4 prosentpoeng for menn og 7 prosentpoeng for kvinner fram mot 2018. Til sammenligning var andel aktive kvinner i befolkningen 83 prosent i 2018, mens andelen for menn var 86 prosent.

Andel som var registrert ledig/ på tiltak gikk svakt ned for både menn og kvinner i perioden, og i 2018 var 9 prosent menn og 11 prosent kvinner i denne kategorien.

Andel med annen eller ukjent status går ned i perioden for begge kjønn. Annen status omfatter bl. a. personer med nedsatt arbeidsevne, arbeidsavklaringspenger, andre helse relaterte ytelser, mottar kontantstøtte, overgangsstønad eller sosialhjelp samt andre grupper. Som vi ser i figur 4.10 hadde kvinner i 2015-kohorten større andel med både annen og ukjent status enn menn. Andelen med annen status går ned med henholdsvis 3 prosentpoeng for menn, og 2 prosentpoeng for kvinner i løpet av perioden. 11 prosent av mennene og 24 prosent av kvinnene hadde annen status, mens 5 prosent av mennene og 10 prosent av kvinnene hadde ukjent status i 2018.

Til sammenligning var det kun to prosent som var registret ledig eller på tiltak blant både menn og kvinner i befolkningen i 2018. 7 prosent av mennene og 9 prosent av kvinnene hadde annen status, mens om lag 5 prosent av begge kjønn som hadde ukjent status.

Figur 4.10 Andel i arbeid eller utdanning etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015 og befolkningen i alderen 20-50 år¹. 2016-2018

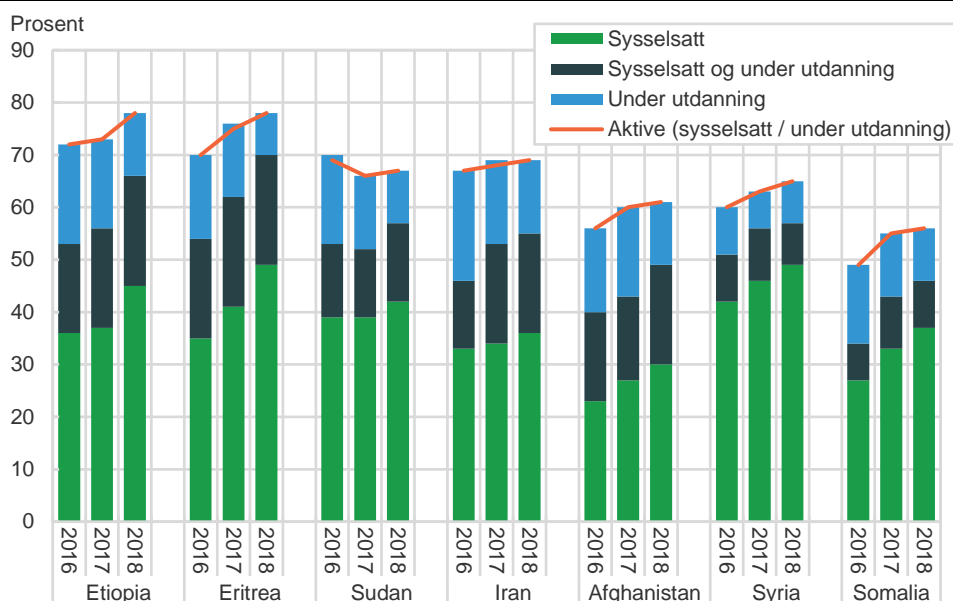
¹ Alder i 2018.

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Blant omtrent alle landene med flest deltakerne som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015, ser vi at andel aktive i løpet av perioden fra 2016 til 2018 økte med mellom 2 og 8 prosentpoeng. Årsaken til økningen er som de foregående kohortene først og fremst at andel sysselsatte øker raskere enn andel under utdanning reduseres.

Det er klart størst andel aktive blant personer med bakgrunn fra Eritrea og Etiopia i hele perioden, begge økte fra om lag 70 prosent aktive i 2016 til 78 prosent aktive i 2018. Blant personer med bakgrunn fra Iran økte andel aktive fra 67 til 69 prosent, mens vi faktisk ser en reduksjon i andel aktive fra Sudan, fra 69 prosent i 2016 til 67 prosent i 2018. Hovedforklaringen bak dette er at andel i utdanning reduseres med 6 prosentpoeng i perioden, uten at andel i sysselsetting øker like mye. Minst andel aktive var det blant personer med bakgrunn fra Somalia med mindre enn under 60 prosent i hele perioden.

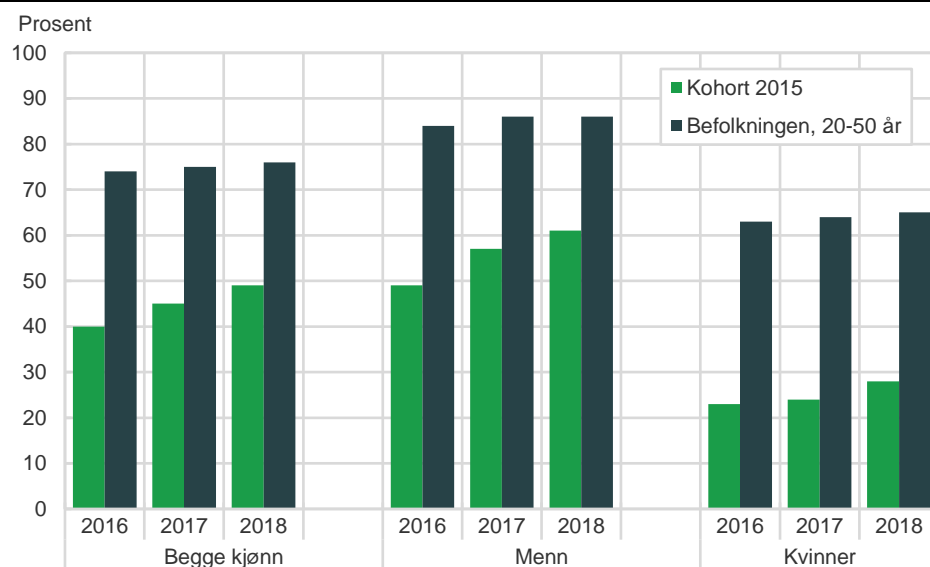
Figur 4.11 Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015. 2016-2018



Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.12 viser andel heltidsansatte blant lønnstakere i 2015-kohorten og befolkningen 20-50 år i perioden 2016-2018. Andel i heltidsstilling økte fra 40 til 49 prosent blant de tidligere deltakerne avsluttet i 2015. Blant menn var økningen fra 49 til 61 prosent, og for kvinner i fra 23 til 28 prosent. I befolkningen 20-50 år lå andelen på mellom 74 og 76 prosent totalt sett, og henholdsvis mellom 84-86 prosent og 63-65 prosent for menn og kvinner i perioden.

Figur 4.12 Andel heltidsansatte blant lønnstakere etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015 og befolkningen 20-50 år¹. 2016-2018



¹ Alder i 2018.

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

4.4. Tidligere deltakere som avsluttet i 2016

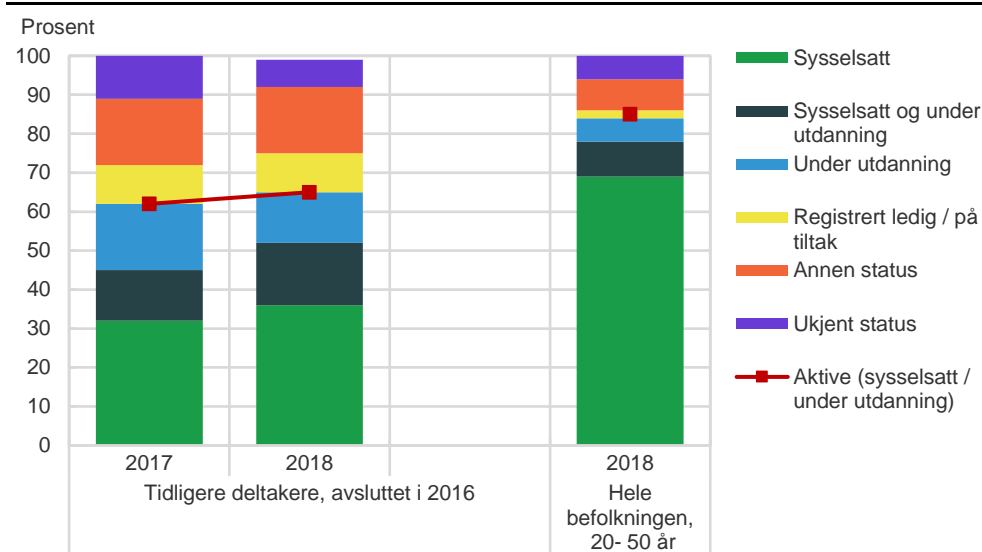
Det var om lag 4 800 personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016, og 57 prosent av dem var menn. Flest personer hadde bakgrunn fra Somalia og Eritrea med over 1 200 personer hver. Deretter kom Syria med om lag 750 personer, og

Sudan, Etiopia og Afghanistan med 250-300 personer hver. Til sammen utgjør disse seks landene 85 prosent av tidligere deltakere i denne avgangskohorten.

Figur 4.13 viser at andel aktive i 2016-kohorten økte fra 62 prosent i 2017 til 65 prosent i 2018. Til sammenlikning ser vi at i befolkningen i alderen mellom 20 og 50 år (alder i 2018) lå andelen aktive på om lag 85 prosent i 2018.

I samme tidsperiode var det en økning i andel sysselsatte fra 45 prosent til 52 prosent blant de tidligere deltakerne. Andelen som var under utdanning var på om lag 30 prosent. En av ti var registrert ledig/ på tiltak mens 17 prosent var med annen status begge årene. Andel med ukjent status gikk ned fra 11 prosent i 2017 til 7 prosent i 2018.

Figur 4.13 Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen i alderen 20-50 år¹. 2017-2018



¹ Alder i 2018.

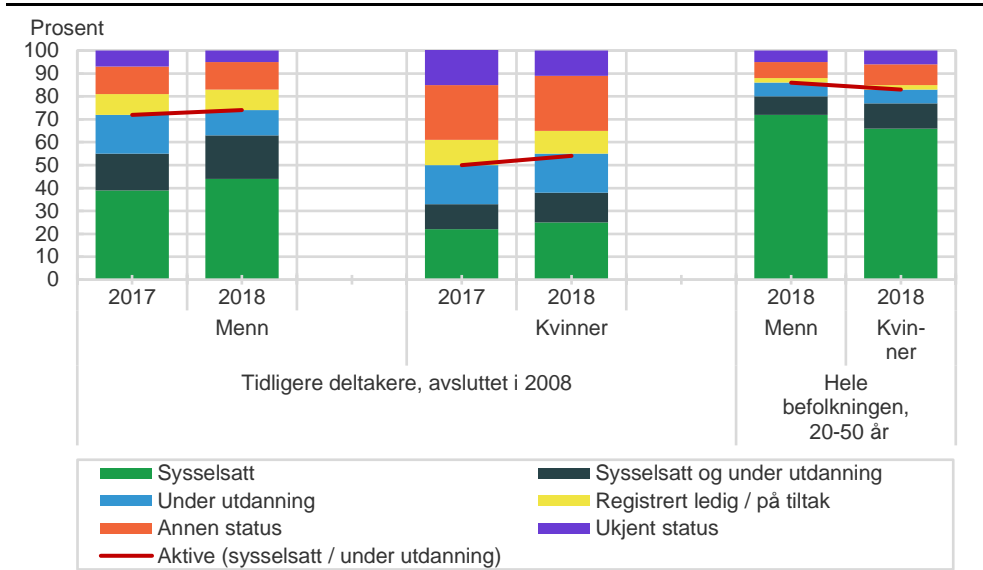
Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.14 viser at det i 2016-kohorten var om lag 20 prosentpoeng større andel aktive blant menn enn blant kvinner, altså på samme nivå som tidligere avgangskohorter. Andel aktive menn økte fra 72 prosent i 2017 til 74 prosent i 2018, mens den tilsvarende økningen for kvinner var fra 50 til 54 prosent.

Andelen som var registrert ledig/ på tiltak i 2016-kohorten var 9 prosent blant menn og 10-11 prosent for kvinner i 2017 og 2018.

Som vi har sett tidligere omfatter annen status blant annet personer med nedsatt arbeidsevne, arbeidsavklaringspenger, andre helse relaterte ytelser, mottar kontantstøtte, overgangsstønad eller sosialhjelp samt andre grupper (inkl. deltakere på introduksjonsprogrammet). Andelen med annen status var 12 prosent for menn og 24 prosent for kvinner i både 2017 og 2018. Andel med ukjent status var lavere for menn enn for kvinner, samtidig som andelen sank for begge kjønn fra 2017 til 2018.

Figur 4.14 Andel i arbeid eller utdanning etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen i alderen 20-50 år¹. 2017-2018



¹ Alder i 2018.

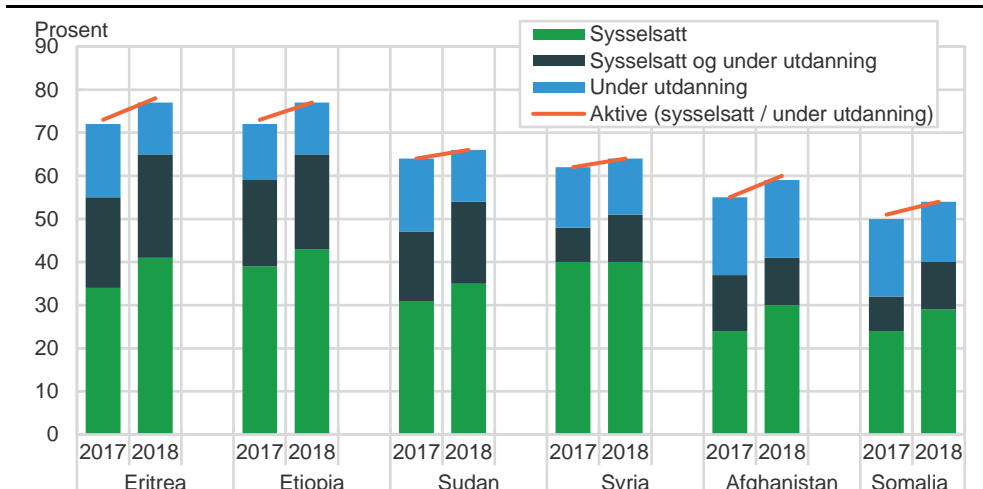
Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.15 viser at den er en positiv utvikling i andel aktive (i arbeid eller utdanning) for alle utvalgte land fra ett år til to år etter avsluttet introduksjonsprogram.

Personer med bakgrunn fra Eritrea og Etiopia har størst andel aktive, og for begge land økte andel aktive fra 73 til 77-78 prosent fra 2017 til 2018. Blant personer med bakgrunn fra Syria og Sudan økte andelen aktive fra henholdsvis 62 og 64 prosent i 2017 til henholdsvis 64 og 66 prosent i 2018. Minst andel i arbeid eller utdanning var det blant tidligere programdeltakere med bakgrunn fra Somalia, med 51 prosent i 2017 og 54 prosent i 2018.

Av figur 4.15 ser vi også at både andelen i arbeid og andelen som kombinerte arbeid og utdanning gikk opp, mens andel som er kun under utdanning var stabil eller gikk ned i perioden.

Figur 4.15 Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. 2017 og 2018

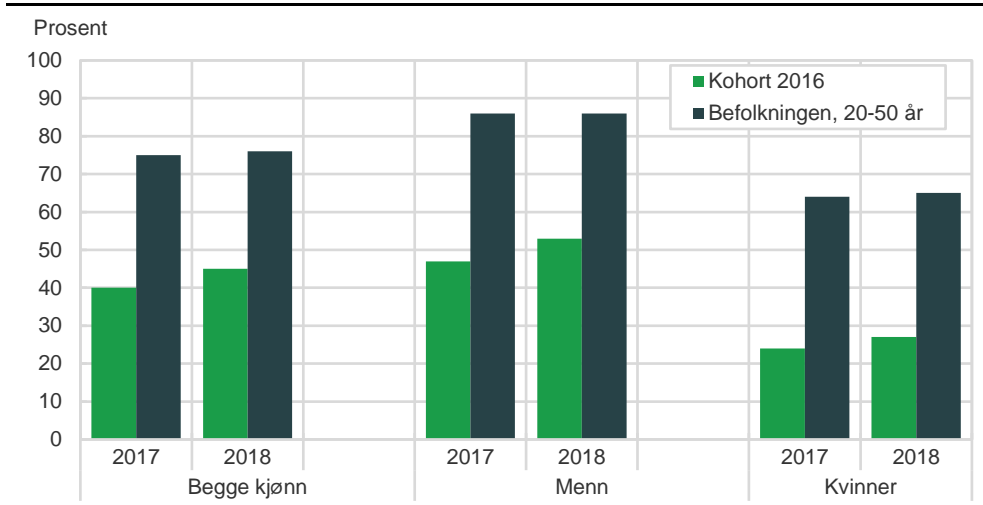


Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.16 viser andel heltidsansatte blant lønnstakere i kohort 2016 og befolkningen 20-50 år i november 2017 og 2018. Mens andel i heltidsstilling var 75 og 76 prosent i befolkningen i 2017 og 2018, ser vi at andelen økte fra 40 til 45

prosent blant de tidligere deltakerne. Blant menn var økningen fra 47 til 53 prosent, mens den for kvinner økte fra 24 prosent i 2017 til 27 prosent i 2018.

Figur 4.16 Andel heltidsansatte blant lønnskakere etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år¹. 2017-2018



¹ Alder i 2018.

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

4.5. Oppsummering kapittel 4

I forrige utgave av denne rapporten fulgte vi flere avgangskohorter over så lang tidsperiode som opptil 12 år etter avsluttet introduksjonsprogram. Vi fant der at andel aktive øker de første årene etter avsluttet introduksjonsprogram, før veksten flater ut og deretter synker igjen (Lunde og Lysen (2019)). Årsaken til dette er først og fremst at andel under utdanning etter hvert synker, samtidig som andel i sysselsetting ikke øker tilsvarende. Tilsvarende utviklingstrekk i årene etter avsluttet program ble også funnet i Hernes et al. (2019), der det ble gjort en sammenligning av tall for Norge, Sverige og Danmark. Samtidig har en del analyser vist at sysselsettingen blant innvandrere øker med botid i Norge (Olsen (2014), Henriksen m.fl. (2010)).

Denne rapporten ser kun frem til fem år etter avsluttet introduksjonsprogrammet og hovedtrekkene vi finner i tabell 4.1 er at andel aktive øker to til fem år etter avsluttet introduksjonsprogrammet. Andel aktive menn er vesentlig større enn andel aktive kvinner i hele perioden og for alle kohorter, men forskjellen minsker etter hvert som tiden går.

Tabell 4.1 og figur 4.17 oppsummerer hovedresultatene fra dette kapittelet. Tabellen viser andel menn og kvinner fra kohort 2013-2017 i arbeid og/eller utdanning i perioden fra 2014 til 2018, mens figur 4.17 viser utvikling i andel sysselsatte i perioden.

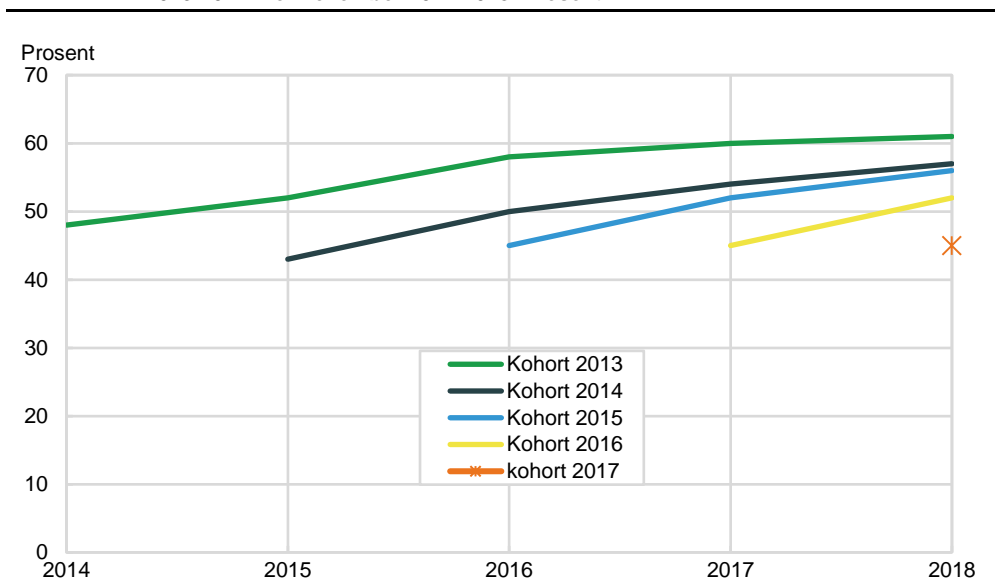
Tabell 4.1 Andel aktive (sysselsatt/ under utdanning) etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013-2017. Per november 2014-2018. Prosent

	2014	2015	2016	2017	2018
I alt					
2013-kohort	62	64	66	67	67
2014-kohort		58	62	64	65
2015-kohort			61	65	66
2016-kohort				62	65
2017-kohort					63
Menn					
2013-kohort	72	72	73	74	74
2014-kohort		66	71	73	73
2015-kohort			71	74	75
2016-kohort				72	74
2017-kohort					72
Kvinner					
2013-kohort	50	55	57	59	59
2014-kohort		49	51	54	56
2015-kohort			48	54	55
2016-kohort				50	54
2017-kohort					48

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Ser vi på landbakgrunn for de tidligere deltakerne, er det et tydelig mønster i alle kohortene at deltakere fra Eritrea og Etiopia har den høyeste andelen aktive, mens deltakere fra Somalia har lavest andel i arbeid og utdanning.

Andel sysselsatte øker i perioden for alle kohorter, men det er noe variasjon mellom avgangskohortene. For 2013- og 2014-kohortene øker sysselsettingsandelen henholdsvis 13 og 14 prosentpoeng i perioden, mens for 2015- og 2016-kohortene, som har hatt kortere tid etter avsluttet introduksjonsprogrammet, var økningen på henholdsvis 11 og 7 prosentpoeng (figur 4.17).

Figur 4.17 Andel sysselsatte. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2013-2017. Per november 2014-2018. Prosent

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Vi har også sett på avtalt arbeidstid og andel heltidsansatte for lønnstakere blant dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2013-2016. Det er en klart større andel av lønnstakere tidligere deltakere som har kortere avtalt arbeidstid enn hva vi finner blant lønnstakere i befolkningen generelt, og dermed vesentlig lavere andel i heltidsstillinger.

Det er mange faktorer som kan påvirke hvor stor andel blant deltakerne i introduksjonsprogrammet som kommer i arbeid eller utdanning de første årene etter avsluttet program. Blom og Enes (2015) viste i sin resultatstudie av introduksjonsordningen at ulike faktorer ved ordningen, ved deltakeren selv og ved programkommunene vil kunne påvirke om deltakeren er i arbeid og/eller utdanning november ett og to år etter endt introduksjonsprogram. Sammensetningen av personene som går ut av introduksjonsprogrammet varierer fra år til år med hensyn til individuelle kjennetegn som har betydning for deres integrering i arbeidsmarkedet, blant annet alder, kjønn, landbakgrunn og hva slags utdanning og arbeidspraksis de har fra hjemlandet. Også strukturelle forhold, som endringer på arbeidsmarkedet, er forskjellig for de ulike avgangskullene. Ulike lokale forhold, som kvaliteten på introduksjonsprogrammet, god oppfølging fra kommunen i etterkant av programmet, lokale bedrifter med god kontakt med integreringsarbeidet i kommunen, utdanningstilbud, sekundærflytting og så videre, er også faktorer som gjør at andelen som går over i arbeid eller utdanning varierer både mellom avgangskull og mellom ulike deler av landet.

5. Inntektsutvikling i årene 2014-2018 for personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2013-2017

Hovedfunn fra kapitlet:

- Yrkesinntektens andel av samlet husholdningsinntekt økte i alle årene fra 2014 til 2018.
- Andel overføringer fra det offentlige går ned i samme periode.
- Inntektsnivået for tidligere deltakere øker år for år og det har vært noe kraftigere vekst enn i befolkningen mellom 20 og 50 år.
- Andel under lavinntektsgrensen reduseres år for år etter avsluttet introduksjonsprogram.

I kapittel 2 tok vi for oss inntektsforholdene til deltakerne i introduksjonsprogrammet i 2017 og 2018 mens de var under deltakelse. I dette kapitlet ser vi nærmere på hvordan inntektene til de tidligere deltakerne utvikler seg i årene etter at de har avsluttet programmet. Populasjonen i dette kapitlet er personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden fra 2013 til og med 2017, og vi ser på inntektsforholdene i en så lang periode vi har mulighet til, fra 2014 til 2018.

Samlet inntekt består av tre hovedkategorier: yrkesinntekter, kapitalinntekter og ulike overføringer. Andelen yrkesinntekt utgjør av samlet inntekt indikerer tilknytning til arbeidslivet og evne til selvforsørgelse. Kapitalinntekter for tidligere deltakere av introduksjonsprogrammet er forsvinnende små, og vi vil derfor ikke kommentere denne inntektskilden noe nærmere. Overføringer er i hovedsak kontante, offentlige ytelser, men omfatter også barnebidrag som er administrert gjennom NAV. For mer om ulike overføringer, se faktaboks nedenfor.

Sammensetningen av husholdningsinntekt sier ikke noe om verken inntektsnivå eller levestandard. Vi har derfor også inkludert oversikter over hvor stor andel av de tidligere deltakerne som lever i husholdninger med lavinntekt. En mye brukt metode for å belyse forekomsten av lavinntekt er å se på hvor mange personer som tilhører en husholdning med en inntekt betydelig lavere enn det som er den typiske inntekten i samfunnet. Selv om det er vanskelig å ha en bestemt oppfatning om hva som menes med «betydelig lavere», og/eller hva som er «den typiske inntekten» i samfunnet, er det i dag vanlig å definere en slik lavinntektsgrense ut fra en relativ avstand til medianinntekten i befolkningen. I denne rapporten benytter vi det beløpet som tilsvarer 60 prosent av medianinntekten etter EU-skala (EU-60). Anvendelsen av EUs ekvivalensskala gjør det mulig å sammenligne inntekten til husholdninger av ulik størrelse og sammensetning (se kapittel 1.4).

Som sammenligningsgrunnlag benyttes inntektene til alle bosatte i Norge i alderen 20 til 50 år i 2018. Vi har i tidligere kapitler sett at inntektssammensetningen for befolkningen er forholdsvis stabil over tid. For å forenkle framstillingen benyttes derfor tall for hele befolkningen dette ene året som sammenligningsgrunnlag. Unntak er gjort i avsnittet om inntektsnivå, der vi ser på de tidligere deltakernes inntekt som andel av inntektsnivå i befolkningen hvert år.

Overføringer

I samlebetegnelsen **overføringer** inngår skattefrie og skattepliktige kontante overføringer til husholdningene. Figurer og tabeller i denne publikasjonen viser til de overføringene som har særlig relevans for nyankomne flyktninger.

Økonomisk sosialhjelp skal sikre at alle har nok midler til livsopphold og er ment å være en midlertidig stønad. *Sosialhjelp* utbetales av kommunen og administreres gjennom NAV. *Bostøtte* er en statlig støtteordning som utbetales av Husbanken til dem som har lav inntekt og høye bostgifter. *Kvalifiseringsstønad* utbetales til deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Programmet er et NAV-tilbud til dem som står i fare for å bli langtidsmottakere av sosialhjelp. Gjennom forpliktende bistand og oppfølging skal programmet bidra til at flest mulig av deltakerne kommer i arbeid. Målgruppen omfatter personer i yrkesaktiv alder med vesentlig nedsatt arbeidsevne og ingen eller få ytelser i folketrygden.

Sosialhjelp, bostøtte og kvalifiseringsstønad omtaler vi her under samlebetegnelsen *sosiale stønader*. I betegnelsen *familiestønader* inngår her barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

Restkategorien *andre overføringer* inkluderer blant annet utbetalinger fra folketrygden (alderspensjon, uføreytelser, sykepenger, rehabiliterings- og attføringspenger), foreldre-penger, dagpenger ved arbeidsløshet og supplerende stønad til eldre uten oppsparte pensjonsrettigheter.

5.1. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2013

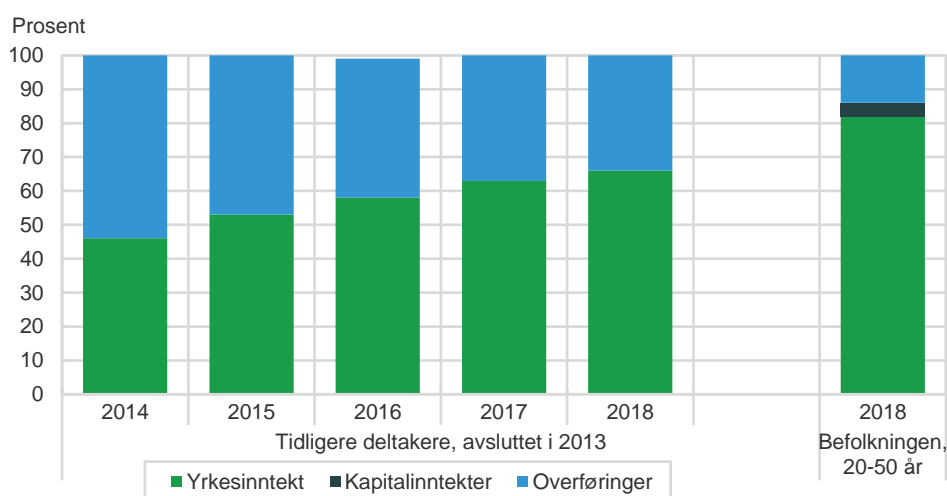
5.1.1. Lav, men økende andel yrkesinntekt

I denne delen beskriver vi sammensetning av husholdningsinntekten for 2013-kohorten i perioden 2014-2018.

Yrkesinntekt som andel av samlet husholdningsinntekt økte fra 46 prosent i 2014 til 66 prosent i 2018 for 2013-kohorten. Av figur 5.1 ser vi at yrkesinntekten fra og med det andre året etter avsluttet introduksjonsprogram utgjorde en større andel enn andel overføringer. Dette sier ikke noe om nivået på inntektene, men hva som er den største inntektskilden; en indikasjon på selvforsørgelse.

Sammenligningsgruppen i dette kapittelet består av husholdninger i hele befolkningen inklusive innvandrere, der hovedinntektstaker er mellom 20 og 50 år. For denne gruppen utgjorde yrkesinntekten i gjennomsnitt 82 prosent av samlet inntekt i 2018.

Figur 5.1 Sammensetning av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013 og befolkningen 20-50 år¹. 2014-2018



¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

For de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet gikk andel overføringer jevnt nedover i årene etter endt introduksjonsprogram, fra 54 prosent ett år etter, til 34 prosent fem år etter (se figur 5.1 og vedleggstabell E2). Til sammenligning utgjorde overføringer 14 prosent av samlet inntekt for befolkningen 20-50 år i 2018 (se figur 5.1 og vedleggstabell E1).

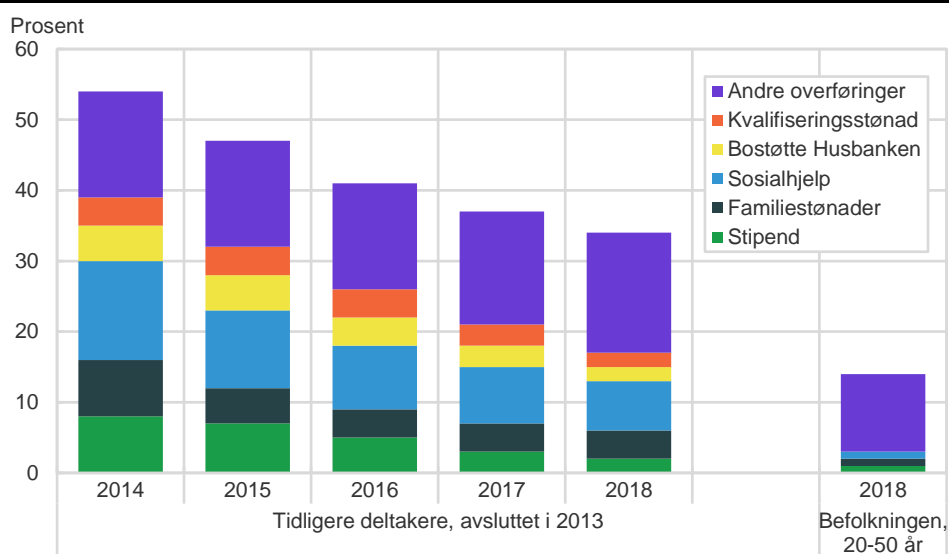
Figur 5.2 viser at sammensetningen av overføringene også endrer seg noe i perioden, og det skjer en vridning i retning av andre overføringer, som blant annet omfatter dagpenger, uførepensjon og foreldrepenger. Andel disse overføringene utgjør økte fra 15 prosent i 2014 til 17 prosent i 2018.

I 2018 stod familiestønader for 4 prosent av samlet inntekt, dette var 4 prosentpoeng lavere enn i 2014. Familierelaterte stønader er ulike stønader man er berettiget til i forbindelse med at man har barn (barnetrygd, kontantstøtte, engangsstønad ved fødsel og stønader til enslige forsørgere).

Andelen sosialhjelp gikk ned fra 14 prosent til 7 prosent i perioden, mens bostøtte og kvalifiseringsstønad gikk ned fra rundt 5 prosent til om lag 2 prosent av inntekten i 2018.

Studiestipend utgjorde 8 prosent av samlet inntekt i begynnelsen av perioden, men var nede i 2 prosent av samlet inntekt i 2018.

Figur 5.2 Ulike overføringer som andel av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013 og befolkningen 20-50 år¹. 2014-2018



¹ Alder i 2018.

² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

5.1.2. Inntektsnivået øker raskere enn i befolkningen

Figur 5.3 viser median inntekt etter skatt per forbruksenhet i perioden 2014 til og med 2018 for personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013. Figuren viser også hvilken andel medianinntekten utgjør av den tilsvarende medianen i befolkningen mellom 20 og 50 år i perioden.

Medianinntekten er inntekten til den personen som befinner seg midt i fordelingen når inntektene til alle personer i befolkningen er sortert stigende (eller synkende). Medianverdien i kroner berøres ikke på samme måte som gjennomsnittsverdi av

personer med veldig høy eller veldig lav inntekt - og benyttes derfor ofte når man skal sammenligne inntektsnivå mellom ulike grupper.

Vi ser at medianinntekten blant dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2013 økte fra om lag 192 700 kroner i 2014 til om lag 237 900 kroner i 2018, det vil si en vekst på 23 prosent (se vedleggestabell E7).

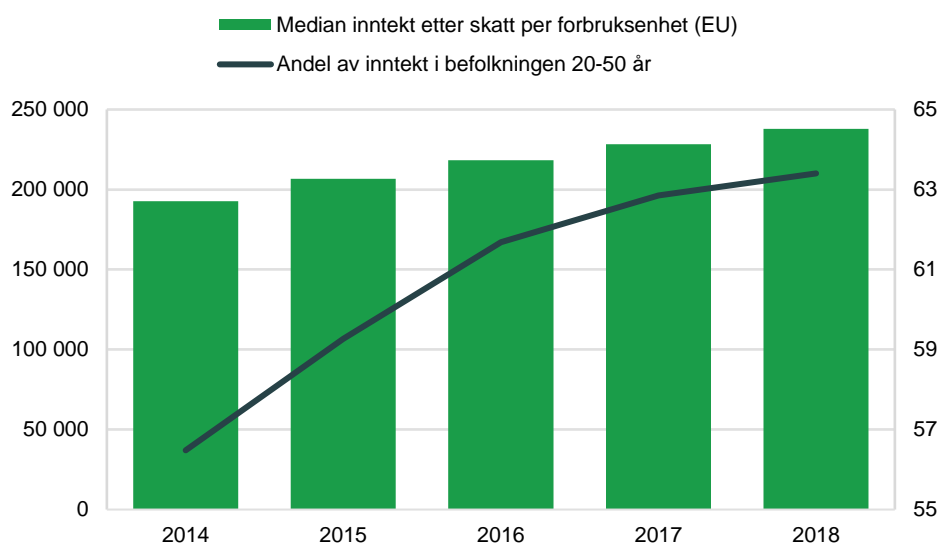
Inntekt etter skatt per forbruksenhet

For å kunne sammenligne den økonomiske velferden til husholdninger av ulik type og størrelse er det vanlig å benytte begrepet *inntekt etter skatt per forbruksenhet*. Dette innebærer at inntekten justeres ved hjelp av såkalte ekvivalensskalaer eller forbruksvekter. En ekvivalensskala gir uttrykk for hvor stor inntekt en husholdning på for eksempel fire personer må ha, for å ha samme levestandard eller økonomisk velferd som en enslig person. En slik skala tar hensyn til at en husholdning som består av flere personer har flere utgifter, men også kan nyte godt av stordriftsfordeler som at flere personer deler på utgifter til TV, internett og andre forbruksvarer. Når slike ekvivalensskalaer blir brukt, forutsetter man at hele husholdningsinntekten blir likt fordelt på alle husholdningsmedlemmene.

I dette kapitlet har vi benyttet EUs skala for beregning av forbruksvekter. Her får første voksne i husholdningen vekt lik 1, neste voksne vekt lik 0,5 mens hvert barn får vekt lik 0,3. En parhusholdning med to barn vil da ha sum forbruksvekter $(1+0,5+0,3+0,3)$ lik 2,1. Dette betyr at en slik husholdning med to voksne og to barn må ha en inntekt som er 2,1 ganger større enn en aleneboendes inntekt for å ha samme økonomiske velferdsliv. Den samlede husholdningsinntekten etter skatt divideres i dette tilfellet på 2,1 og alle husholdningsmedlemmer tilordnes samme (ekvivalent)inntekt.

Median inntekt etter skatt per forbruksenhet for 2013-kohorten som andel av tilsvarende median i den jevnaldrende befolkningen økte fra 56 prosent i 2014 til 63 prosent i 2018. Dette betyr at inntektsveksten for de tidligere deltakerne totalt sett var noe sterkere enn for sammenligningsgruppen i befolkningen.

Figur 5.3 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013. 2014-2018



Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

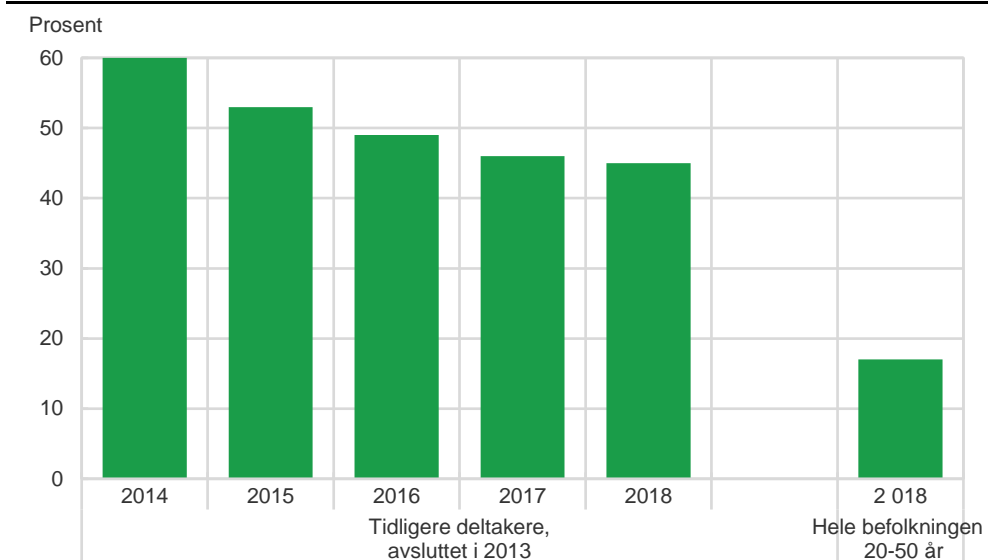
5.1.3. Andel med lavinntekt reduseres

Vi ser videre på forekomst av lavinntekt i 2013-kohorten ut fra definisjonen av lavinntekt som 60 prosent av medianinntekt etter skatt per forbruksenhet i befolkningen (se kapittel 1 for ytterligere begrepsforklaring). Som sammenligningsgrunnlag benytter vi andel under lavinntektsgrensen i befolkningen i aldersgruppen 20-50 år i 2018. Lavinntektsgrensen økte i perioden fra om lag 207 000 kroner i 2014 til om lag 228 000 kroner i 2018.

Figur 5.4 viser at forekomsten av lavinntekt for tidligere deltakere synker år for år, samtidig som den hele tiden er likevel er vesentlig høyere enn i befolkningen 20-50 år. Dette kan sees i sammenheng med resultatene i avsnitt 5.1.2, der vi så at inntektsnivå blant de tidligere deltakerne av befolkningen var økende i den gjeldende perioden. Det er derfor ikke unaturlig at andel med inntekt under lavinntektsgrensen vil reduseres noe.

I 2014 hadde 60 prosent av personer i 2013-kohorten en årlig inntekt under lavinntektsgrensen, mens dette hadde gått ned til 45 prosent i 2018. Til sammenligning var det 17 prosent av befolkningen som hadde en inntekt under lavinntektsgrensen i 2018.

Figur 5.4 Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013 og befolkningen 20-50 år¹. 2014-2018



¹ Alder i 2018.

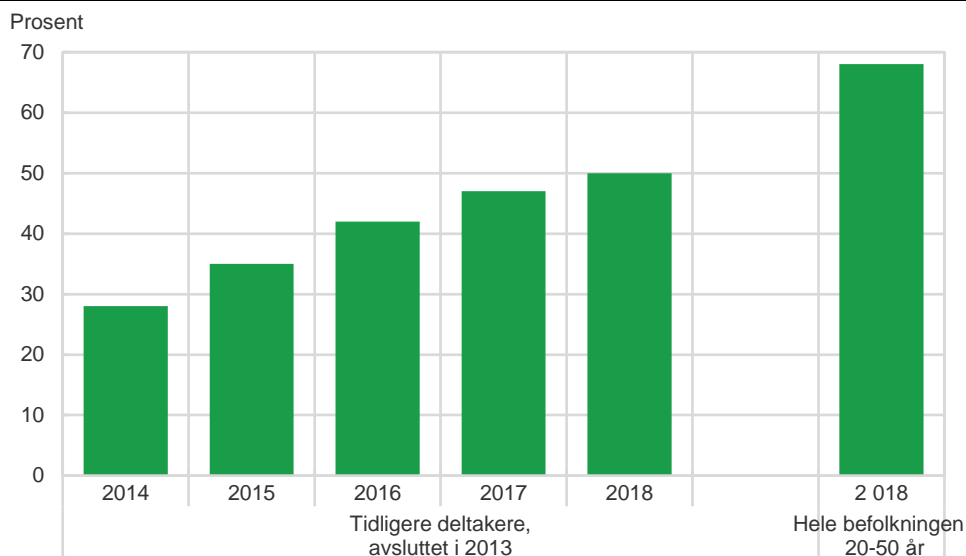
Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

5.1.4. Om lag halvparten med yrkesinntekt over 2G etter 5 år

Et viktig mål for integreringspolitikken er å sikre økonomisk selvforsørging gjennom deltakelse i arbeidsmarkedet. I Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk benyttes gjerne yrkesinntekt høyere enn to ganger folketrygdens grunnbeløp (2G) som mål på om en person kan regnes som yrkestilknyttet eller ikke. Dette bruker vi som indikator for å studere utviklingen i de tidligere deltakernes tilknytning til arbeidsmarkedet.

Introduksjonsstønad, som utgjør to ganger folketrygdens grunnbeløp, er den viktigste inntektskilden for deltakere under introduksjonsprogrammet. For 2013-kohorten har vi tidligere sett at inntekt fra arbeid er den viktigste inntektskilden i perioden 2014-2018 (Figur 5.1).

Figur 5.5 viser at andel med yrkesinntekt over 2G økte fra 28 prosent til 50 prosent for 2013-kohorten i løpet av perioden fra 2014 til 2018. Til sammenligning hadde mer enn to av tre i befolkningen i aldersgruppen 20-50 år en yrkesinntekt over 2G i 2018.

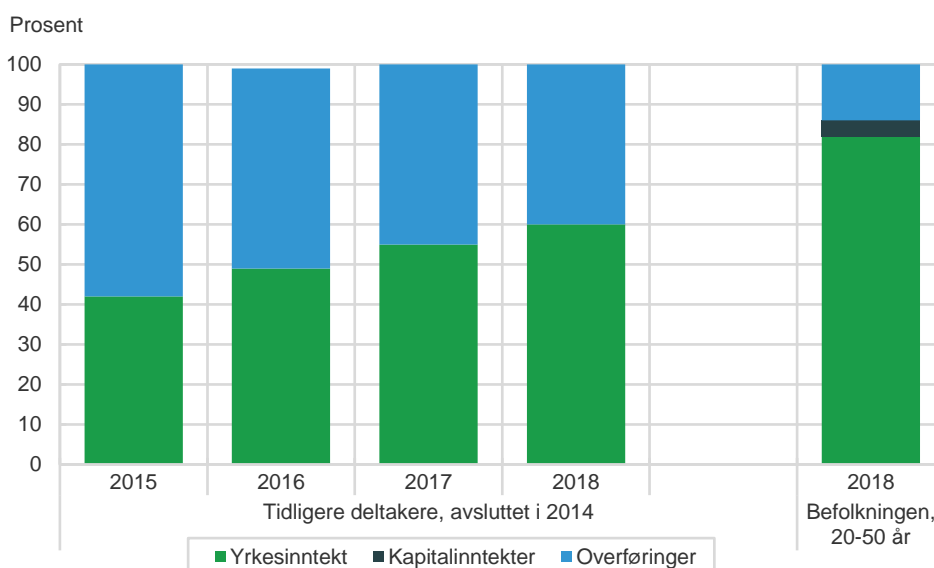
Figur 5.5 Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013 og befolkningen 20-50 år¹. 2014-2018¹ Alder i 2018

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

5.2. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2014

5.2.1. Andel yrkesinntekter øker i perioden

For dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2014 utgjorde yrkesinntekten 42 prosent av husholdningens samlede inntekt i 2015, ett år etter at de avsluttet programmet. I 2018 var denne andelen økt til 60 prosent. Til sammenligning fikk befolkningen i Norge i alderen 20-50 år 82 prosent av inntekten sin fra yrkesinntekter i 2018 (se figur 5.6).

Figur 5.6 Sammensetning av husholdningens samlede inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014 og befolkningen 20-50 år¹. 2015-2018¹ Alder i 2018.

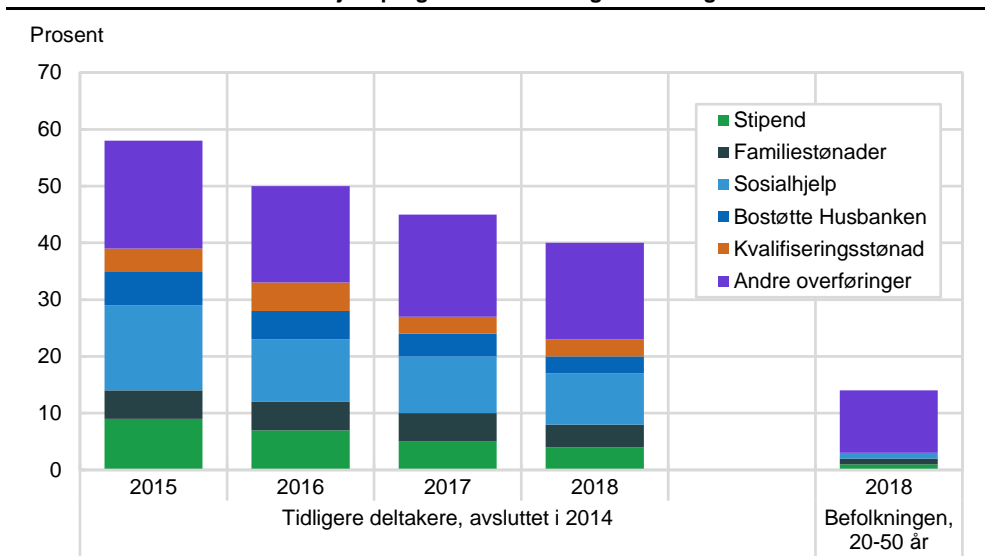
Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Andelen overføringer for dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014, går ned fra 58 prosent i 2015 til 40 prosent i 2018. Figur 5.7 viser at av overføringene i 2018 utgjorde sosialhjelp 9 prosent, mens bostøtte fra Husbanken og kvalifiserings-

stønader stod for 3 prosent hver. Stipend og familiestønader som barnetrygd, kontantstøtte, engangsstønad ved fødsel og stønader til enslige forsørgere stod for 4 prosent av samlet inntekt.

Til sammenligning får alle i sammenliknbar alder i Norge til sammen 14 prosent av inntektene sine fra overføringer i 2018.

Figur 5.7 Ulike overføringer som andel av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014 og befolkningen 20-50 år¹. 2015-2018



¹ Alder i 2018.

² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

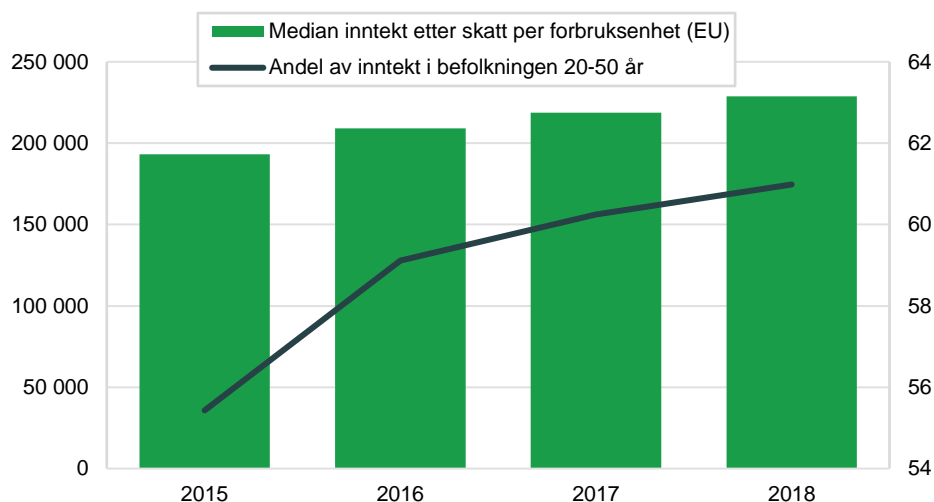
Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

I løpet av årene mellom 2015 og 2018 ser vi at både sammensetningen av samlet inntekt og overføringer endrer seg noe. Andel yrkesinntekt i 2018 utgjorde 18 prosentpoeng mer enn i 2015, samtidig som andelen sosiale stønader (sosialhjelp, kvalifiseringsstønad og bostøtte) gikk ned fra 25 til 15 prosent. Andelen familjestønader og studiestipend gikk også ned med henholdsvis 1 og 5 prosentpoeng. Kategorien andre overføringer stod for 17 prosent av samlet inntekt i 2018, en nedgang på 2 prosentpoeng fra 2015.

5.2.2. Inntektsnivå for 2014-kohorten

Inntektsutviklingen for 2014-kohorten i perioden 2015-2018 er svært lik den for 2013-kohorten, slik figur 5.8 viser. I 2015, ett år etter avsluttet introduksjonsprogram, var median inntekt etter skatt per forbruksenhet 193 300 kroner. I 2018 var dette økt til 228 900 kroner, tilsvarende en vekst på 18 prosent (se vedleggstabell E6).

Hvis vi sammenligner med inntektsutviklingen i befolkningen, ser vi at medianinntekt for personer i 2014-kohorten som andel av medianinntekt i befolkningen 20-50 år, økte fra 55 prosent i 2015 til 61 prosent i 2018. Denne utviklingen er tilnærmet identisk med hva vi fant for 2013-kohorten.

Figur 5.8 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014. 2015-2018

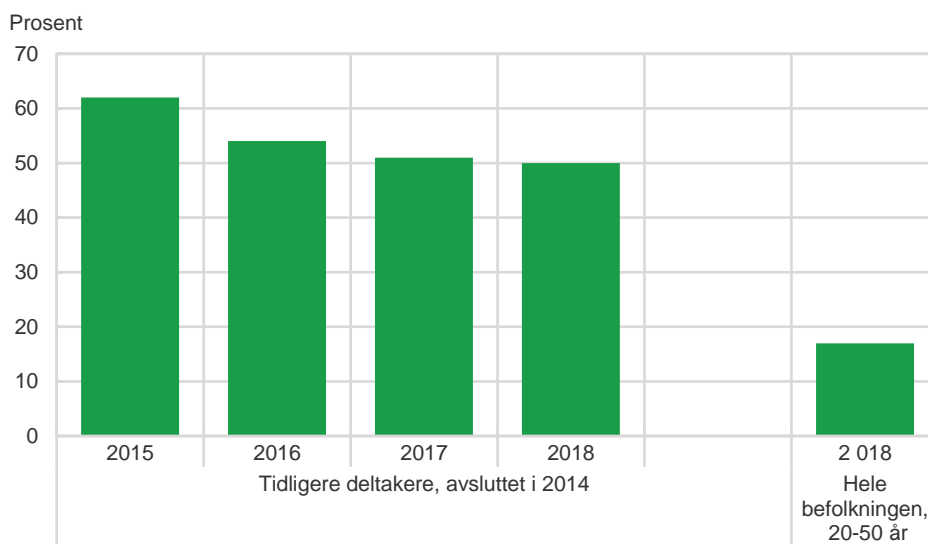
¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

5.2.3. Halvparten under lavinntektsgrensen

Utviklingen i andel under lavinntektsgrensen i perioden mellom 2015 og 2018 er også svært lik det vi fant for 2013-kohorten. Figur 5.9 viser at det var 62 prosent av 2014-kohorten som hadde inntekt etter skatt per forbruksenhet under lavinntektsgrensen i 2015. Andelen gikk ned til 50 prosent i 2018.

Til sammenligning var det 17 prosent av befolkningen som tilhørte en husholdning med en inntekt under lavinntektsgrensen (228 000 kroner) i 2018.

Figur 5.9 Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014 og befolkningen 20-55 år¹. 2015-2018

¹ Alder i 2018.

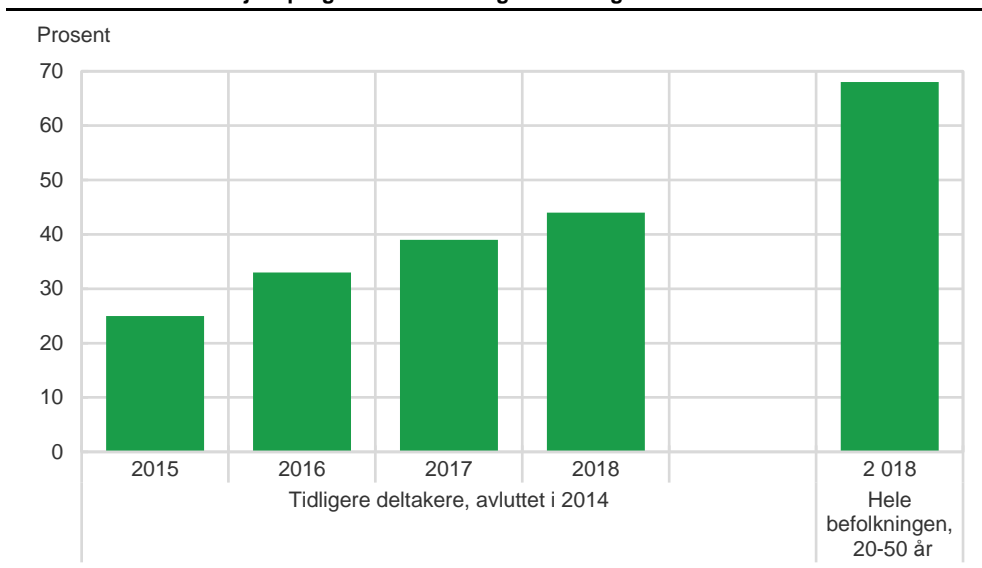
Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

5.2.4. 4 av 10 med yrkesinntekt over 2G etter 4 år

Videre ser vi på yrkestilknytning (yrkesinntekt over 2 G) blant 2014-kohorten i perioden 2015-2018. Figur 5.10 viser at om lag 44 prosent av dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014 hadde en yrkesinntekt som tilsvarte minst to ganger grunnbeløpet i folketrygden i 2018. Selv om andel yrkestilknyttede var økende, ser vi likevel at andelen ikke kommer over 50 prosent i hele perioden vi følger dem.

Som vi har sett tidligere var 68 prosent av befolkningen i alderen 20-50 år yrkestilknyttet i 2018.

Figur 5.10 Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014 og befolkningen 20-50 år¹. 2015-2018



¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

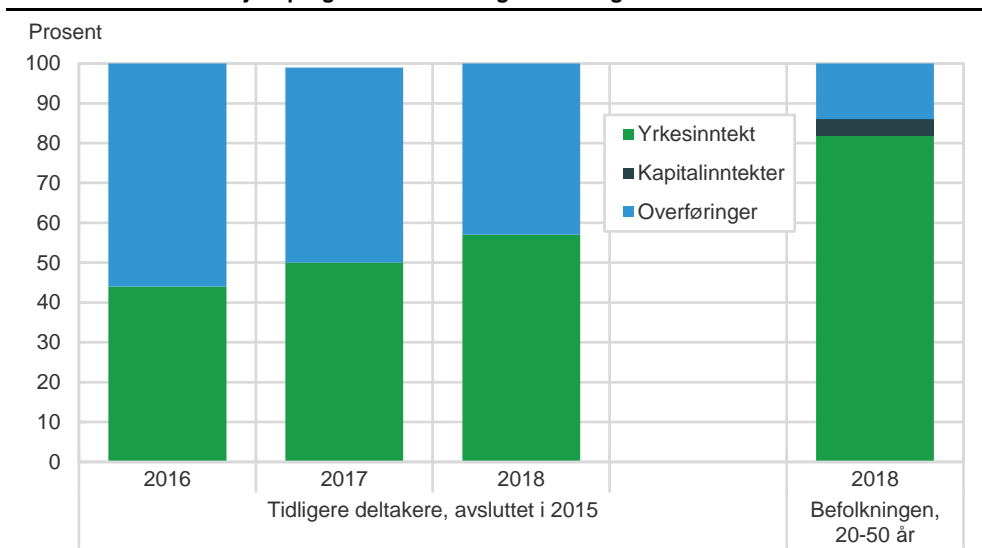
5.3. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2015

5.3.1. Andel yrkesinntekt økte med 13 prosentpoeng

Figur 5.11 viser sammensetning av husholdningsinntekter i 2016 til dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2015. Vi ser at yrkesinntekt som andel av samlet inntekt økte fra 44 prosent året etter programslutt, til 57 prosent etter tre år (se også vedleggstabell E4).

Til sammenligning kommer 82 prosent av inntektene til hele befolkningen i sammenlignbar alder (20 til 50 år i 2018) fra yrkesinntekt i 2018.

Figur 5.11 Sammensetning av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015 og befolkningen 20-50 år¹. 2016-2018



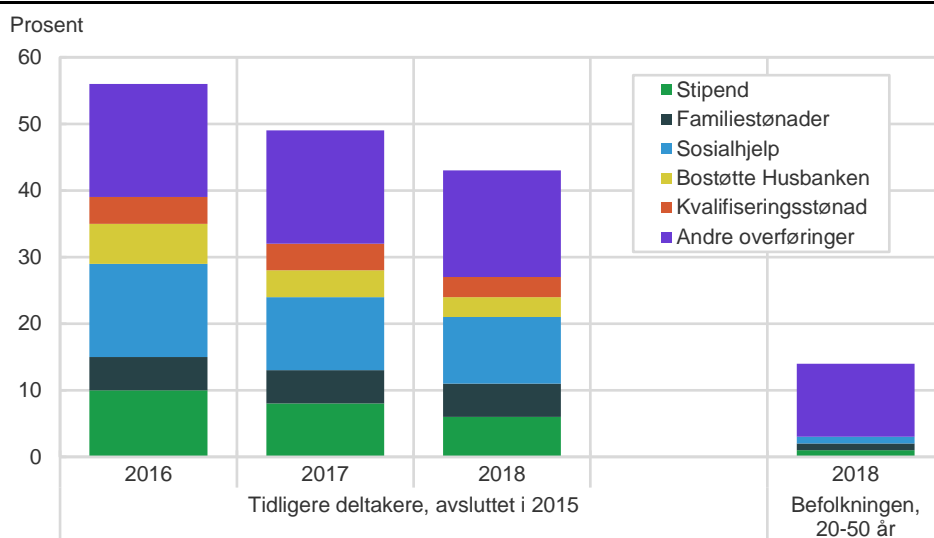
¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Siden andel yrkesinntekt har gått opp fra 2016 til 2018, er det også en tilsvarende nedgang i andel overføringer for husholdningene til de tidligere programdeltakerne.

Av figur 5.12 ser vi at sosiale stønader som sosialhjelp, bostøtte og kvalifiseringsstønad i 2018 utgjorde 16 prosent av samlet inntekt. Dette var en nedgang på 8 prosentpoeng fra i 2016. Familiestønader stod for 5 prosent av inntekten i hele perioden. Andre overføringer var også relativt stabile på 16-17 prosent i hele perioden.

Figur 5.12 Ulike overføringer som andel av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015 og hele befolkningen 20-50 år¹. 2016-2018



¹ Alder i 2018.

² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

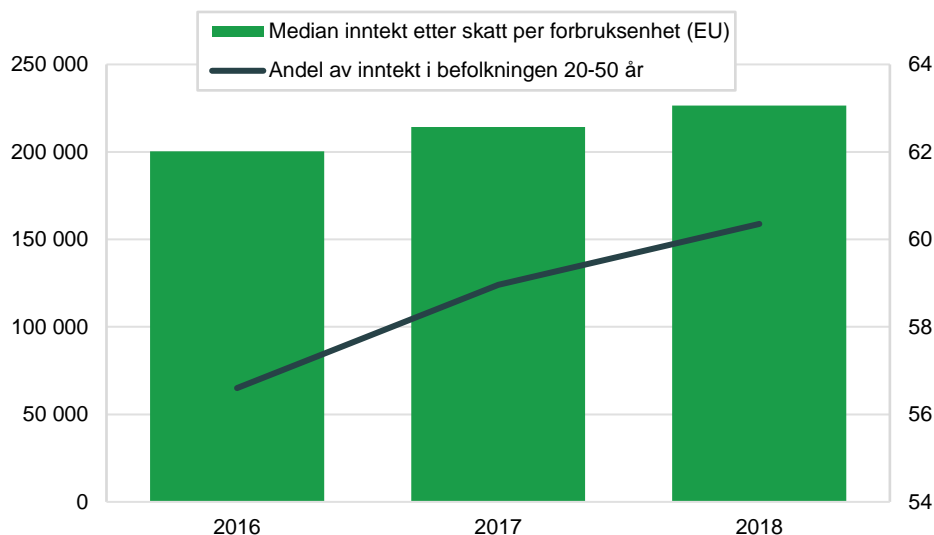
Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

5.3.2. Økt inntektsnivå for 2015-kohorten

Inntektsnivået (median inntekt etter skatt per forbruksenhet) for 2015-kohorten lå på om lag samme nivå som for 2013- og 2014-kohortene i perioden 2016-2018. I 2016, ett år etter avsluttet introduksjonsprogram, lå medianinntekten på 200 300 kroner. Dette hadde økt med 13 prosent, til snaut 226 500 kroner i 2018 (se figur 5.13 og vedleggstabell E7).

I 2016 utgjorde medianinntekten for personer i 2015-kohorten 57 prosent av medianen i den jevnaldrende befolkningen, og andelen hadde gått opp til 60 prosent i 2018. Vi ser dermed at medianinntekten hos 2015-kohorten har hatt en noe høyere vekst i perioden enn den tilsvarende inntekten hos befolkningen i alderen mellom 20 og 50 år.

Figur 5.13 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015. 2016-2018



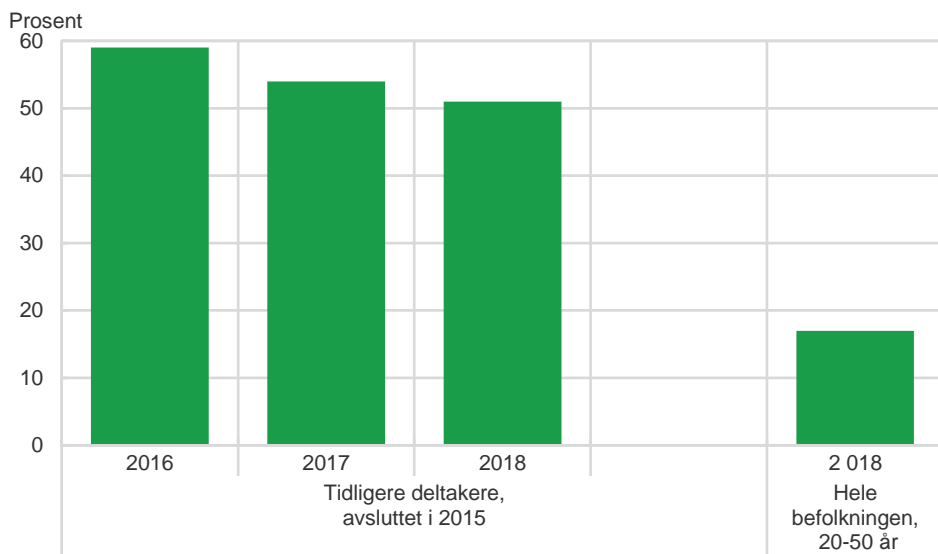
¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

5.3.3. Synkende andel med lavinntekt for 2015-kohorten

Figur 5.14 viser at andel under lavinntektsgrensen for 2015-kohorten gikk ned fra 59 prosent i 2016 til 51 prosent i 2018. Vi ser likevel at forekomsten av lavinntekt er vesentlig høyere enn i befolkningen i alderen 20-50 år, der andelen ligger på 17 prosent i 2018.

Figur 5.14 Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015 og befolkningen 20-50 år¹. 2016-2018

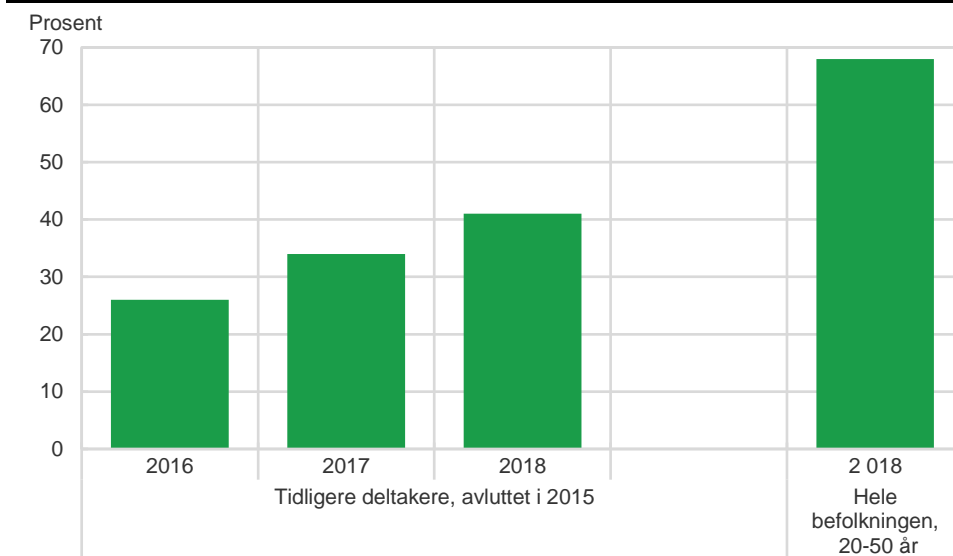


¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

5.3.4. Økende andel med yrkesinntekt over 2G

Figur 5.15 viser at under halvparten av 2015-kohorten hadde en yrkesinntekt som er over 2G i perioden i perioden fra 2016 til 2018. Andelen økte fra 26 prosent i 2016 til 41 prosent i 2018. Dette sier, som tidligere nevnt, noe om yrkestilknytningen til de tidligere deltakerne.

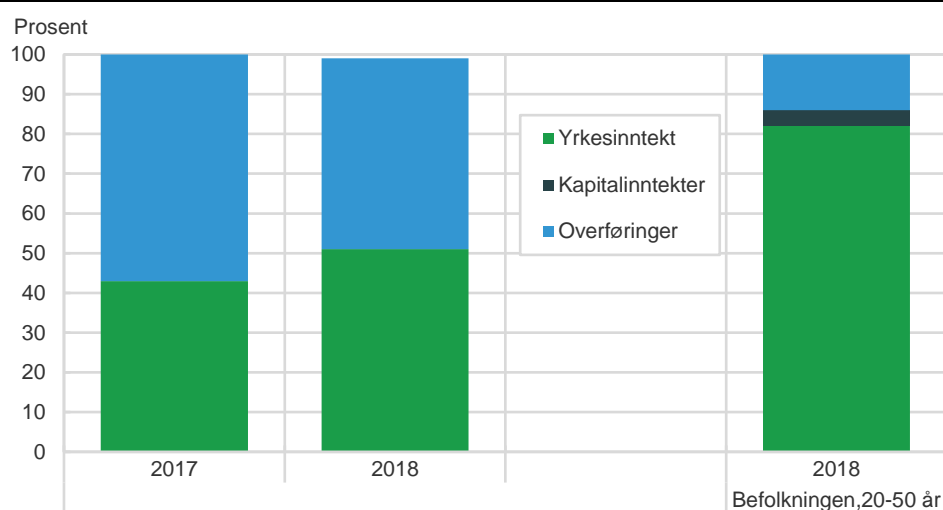
Figur 5.15 Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015 og befolkningen 20-50 år¹. 2016-2018¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

5.4. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2016

5.4.1. Andel yrkesinntekt økte med 8 prosentpoeng

For dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2016 økte andel yrkesinntekt av samlet husholdningsinntekt fra 43 prosent året etter avsluttet program til 51 prosent etter to år (se figur 5.16 og vedleggstabell E5). For hele befolkningen i sammenlignbar alder utgjør yrkesinntekt 82 prosent av husholdningens samlet inntekt i 2018.

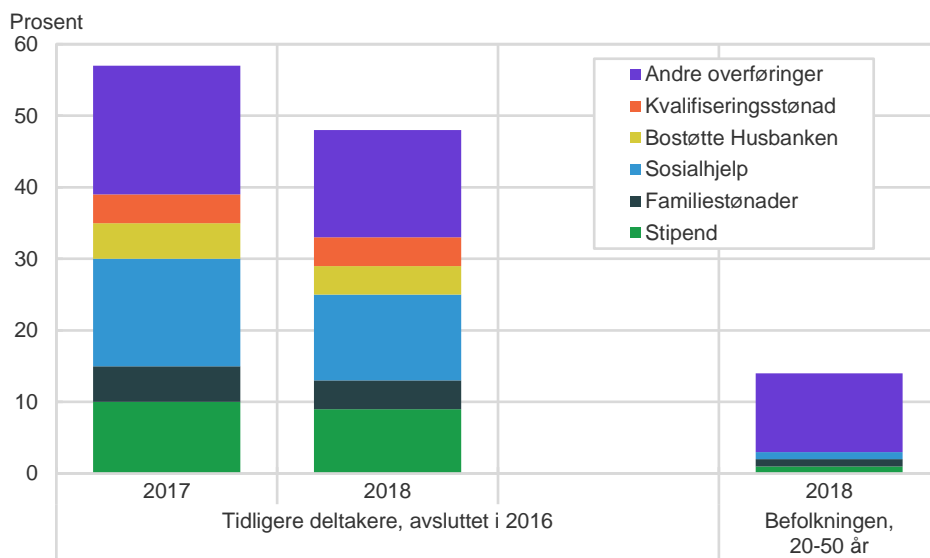
Figur 5.16 Sammensetning av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år¹. 2017-2018¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Når det gjelder fordeling av overføringene, ser vi av figur 5.17 at sosialhjelp utgjorde 15 prosent i 2017, mens bostøtte og kvalifiseringsstønning stod for henholdsvis 5 og 4 prosent hver. Til sammen stod disse sosiale stønadene for 24 prosent av husholdningsinntekten i 2017, mens andelen hadde gått ned til 20

prosent i 2018. Familierelaterte stønader som barnetrygd, kontantstøtte, engangsstønad ved fødsel og stønader til enslige forsørgere står for 5 prosent av samlet husholdningsinntekt i 2017, og andelen var 4 prosent i 2018. Stipend utgjorde 10 prosent av samlet inntekt i begynnelsen av perioden, og gikk ned til 9 prosent i 2018.

Figur 5.17 Ulike overføringer som andel av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år¹. 2017-2018



¹ Alder i 2018

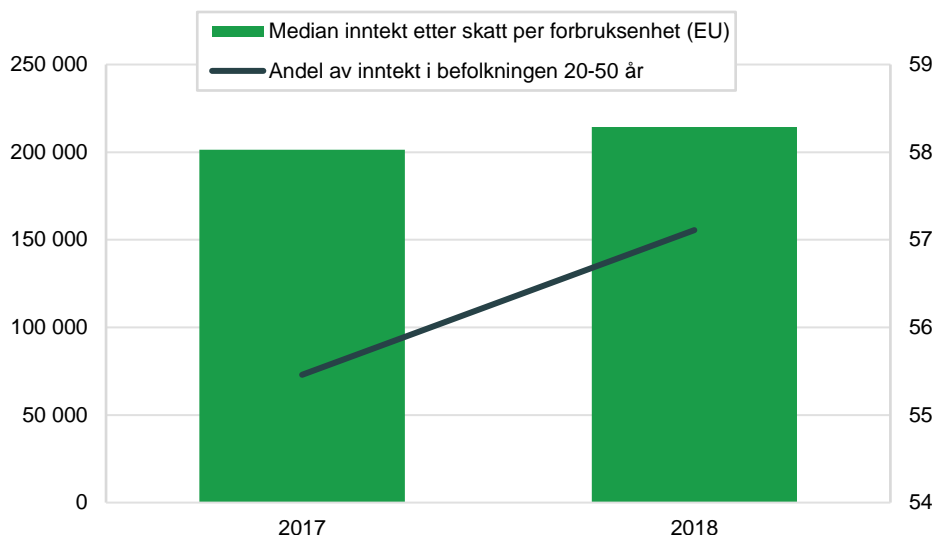
² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

5.4.2. Inntektsnivå for 2016-kohorten

I 2017, ett år etter avsluttet introduksjonsprogram, var median inntekt etter skatt per forbruksenhet om lag 201 400 kroner for tidligere deltakere som avsluttet i 2016. Dette økt til 214 300 kroner to år etter avsluttet program (se figur 5.18 og vedleggstabell E7).

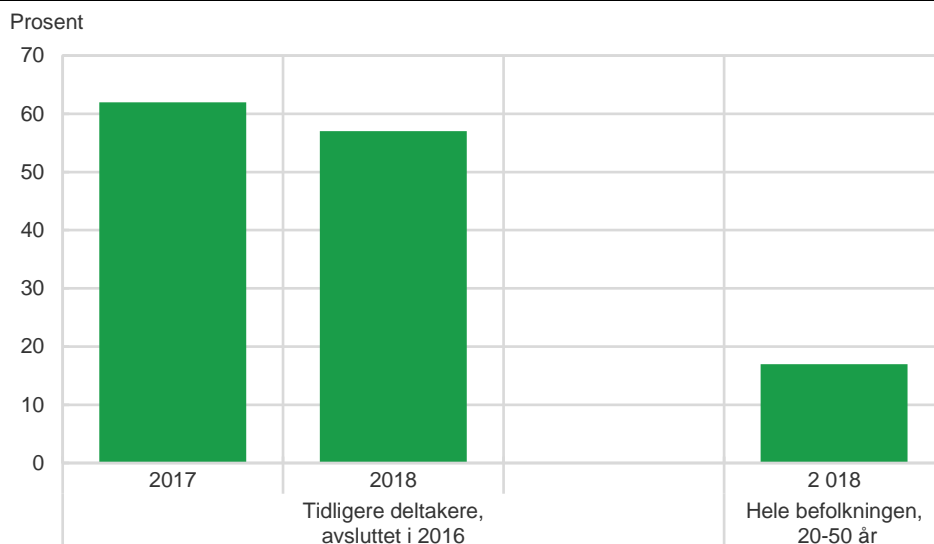
Medianinntekten for personer i 2016-kohorten var 55 prosent av medianen i den jevnaldrende befolkningen i 2017. Andelen økte svakt til 57 prosent i 2018. Dette betyr at 2016-kohorten har hatt noe sterkere inntektsutvikling enn befolkningen i alderen 20-50 år i perioden.

Figur 5.18 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. 2017-2018

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

5.4.3. Mer enn halvparten under lavinntektsgrensen

Figur 5.19 viser at andel av de tidligere deltakerne i 2016-kohorten med en inntekt etter skatt per forbruksenhet under lavinntektsgrensen gikk ned fra 62 prosent i 2017 til 57 prosent i 2018. Forekomsten av lavinntekt er dermed på noe høyere nivå enn de foregående kohortene. Andel i befolkningen som tilhørte en husholdning med en ekvivalentinntekt som var under lavinntektsgrensen i 2018 var til sammenligning på 17 prosent.

Figur 5.19 Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år¹. 2017-2018

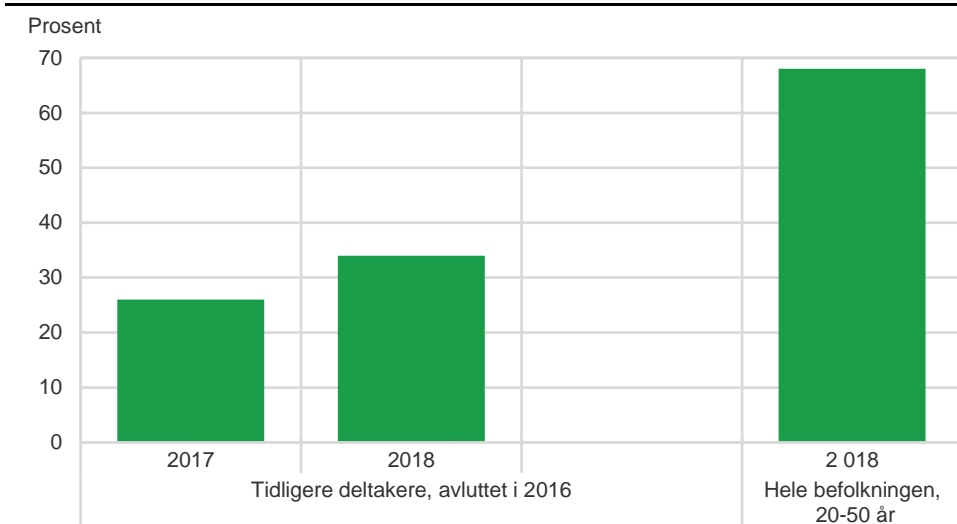
¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

5.4.4. En av tre med yrkesinntekt over 2G

I inntektsstatistikken benyttes ofte yrkesinntekt større enn to ganger grunnbeløpet i folketrygden (2G) som en indikator for hvorvidt en person kan regnes som yrkestilknyttet. Figur 5.20 viser at andelen med yrkesinntekt over 2G økte fra 26 prosent i 2017 til 34 prosent i 2018. Med andre ord kunne en av tre av 2016-kohorten ut fra denne indikatoren klassifiseres som yrkestilknyttet to år etter avsluttet introduksjonsprogram.

Figur 5.20 Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år¹. 2017-2018



¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

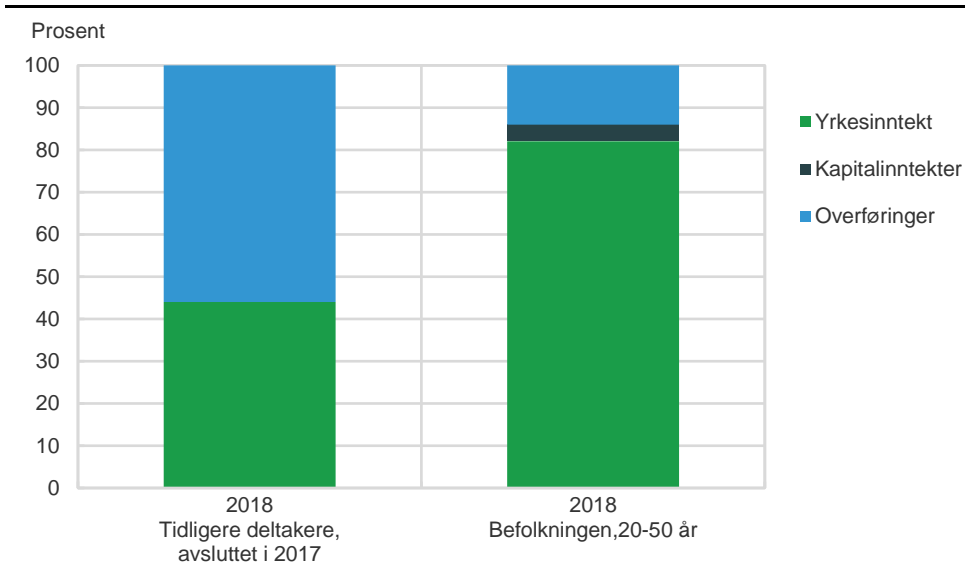
Som vi har sett tidligere er andelen yrkestilknyttede betydelig større i sammenligningsgruppen i befolkningen. Om lag to av tre hadde yrkesinntekt over 2 G i hele befolkningen i aldersgruppen 20-50 år i 2018.

5.5. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2017

5.5.1. Yrkesinntekt utgjorde 44 prosent av husholdningsinntekten

For dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2017 utgjorde yrkesinntekt 44 prosent av samlet husholdningsinntekt året etter avsluttet program (se figur 5.21 og vedleggstabell E6). For hele befolkningen i sammenlignbar alder utgjorde yrkesinntekt 82 prosent av husholdningens samlet inntekt i 2018.

Figur 5.21 Sammensetning av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år¹. 2018



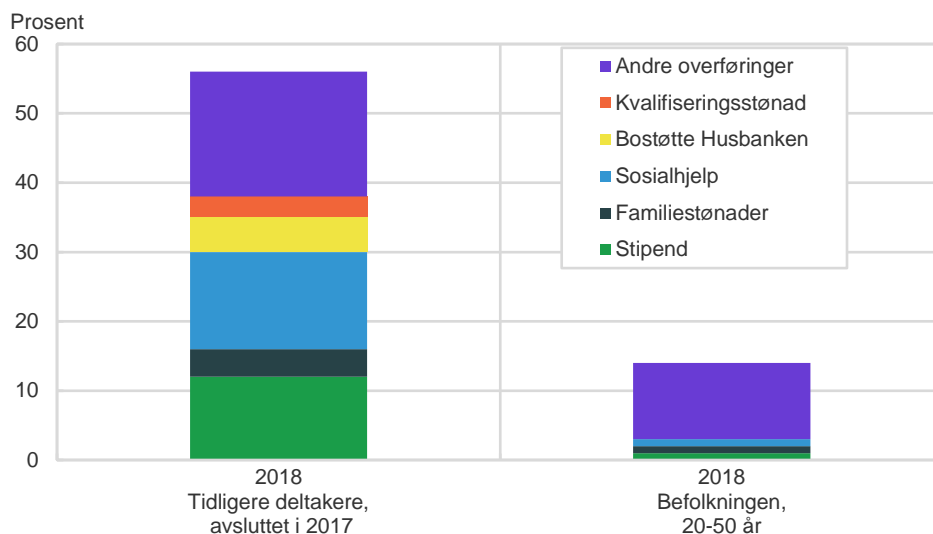
¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Av figur 5.22 ser vi at sosiale stønader som sosialhjelp, bostøtte og kvalifiseringsstønad i 2018 utgjorde 22 prosent av samlet inntekt. Familierelaterte stønader som barnetrygd, kontantstøtte, engangsstønad ved fødsel og stønader til enslige

forsørgere stod for 4 prosent av samlet husholdningsinntekt i 2018. Vi ser også at stipend utgjorde 12 prosent av samlet husholdningsinntekten i 2018.

Figur 5.22 Ulike overføringer som andel av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år¹. 2018



¹ Alder i 2018

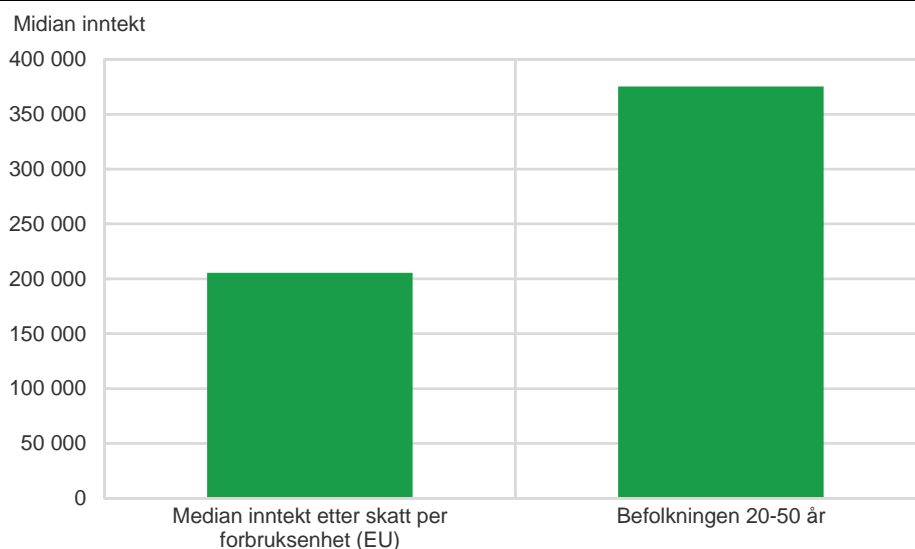
² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

5.5.2. Vel halvparten av inntektsnivået for befolkningen

I 2018, ett år etter avsluttet introduksjonsprogram, var median inntekt etter skatt per forbruksenhet om lag 205 500 kroner for tidligere deltakere som avsluttet i 2017 (se figur 5.23 og vedleggstabell E7). Medianinntekten for personer i 2017-kohorten var 55 prosent av medianen i den jevnaldrende befolkningen i 2018.

Figur 5.23 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. 2018



¹ Alder i 2018

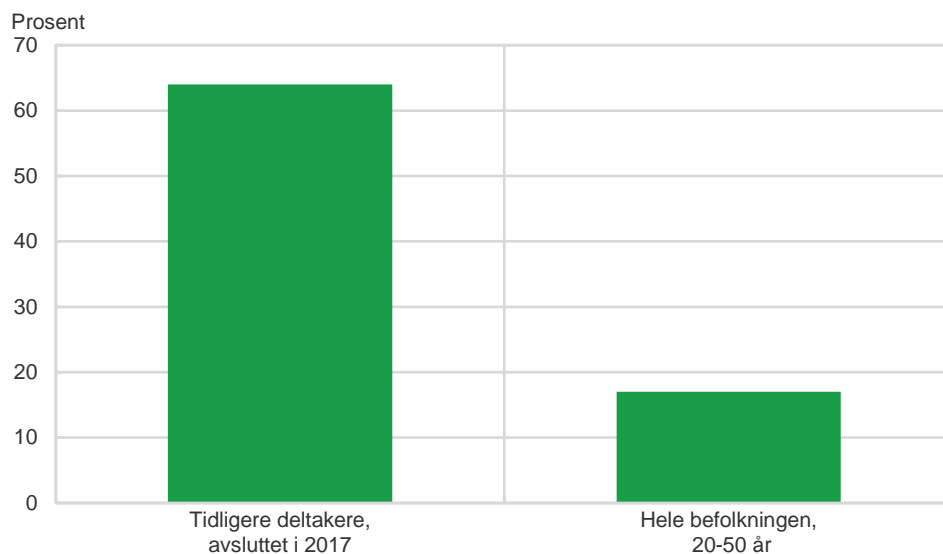
Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

5.5.3. Nesten to av tre under lavinntektsgrensen

Figur 5.24 viser at 64 prosent av de tidligere deltakerne i 2017-kohorten hadde en inntekt etter skatt per forbruksenhet under lavinntektsgrensen i 2018. Forekomsten av lavinntekt er dermed på noe høyere nivå enn de foregående kohortene. Andel i

befolkningen som tilhørte en husholdning med en ekvivalentinntekt som var under lavinntektsgrensen i 2018 var til sammenligning på kun 17 prosent.

Figur 5.24 Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år¹. 2018



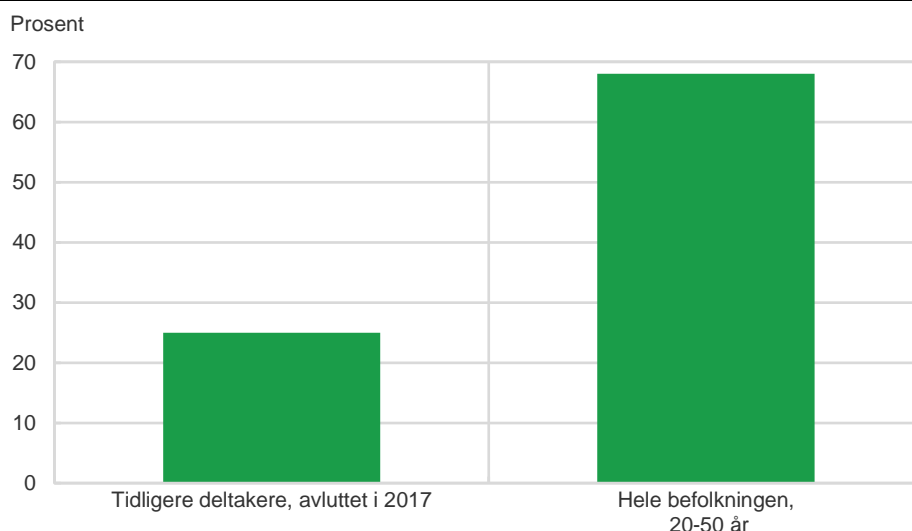
¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

5.5.4. En av fire med yrkesinntekt over 2G

I inntektsstatistikken benyttes ofte yrkesinntekt større enn to ganger grunnbeløpet i folketrygden (2G) som en indikator for hvorvidt en person kan regnes som yrkestilknyttet. Figur 5.25 viser at 25 prosent av tidligere deltakerne i 2017-kohorten hadde en yrkesinntekt over 2G i 2018. Med andre ord kunne en av fire av 2017-kohorten klassifiseres som yrkestilknyttet ett år etter avsluttet introduksjonsprogram.

Figur 5.25 Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år¹. 2018



¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

Som vi har sett tidligere er andelen yrkestilknyttede betydelig større i sammenligningsgruppen i befolkningen. Om lag to av tre hadde yrkesinntekt over 2 G i hele befolkningen i aldersgruppen 20-50 år i 2018.

5.6. Oppsummering kapittel 5

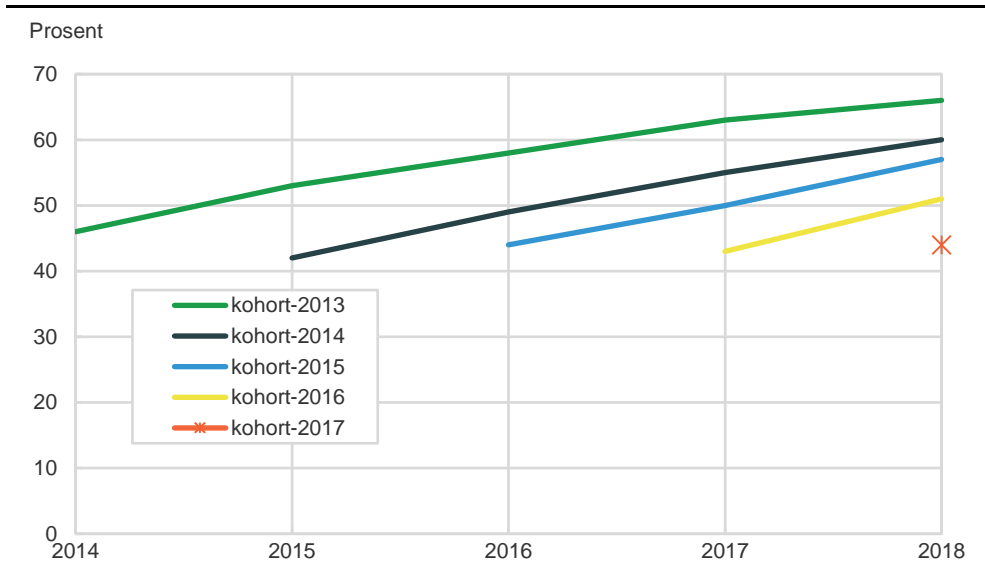
I dette kapitlet har vi sett på inntektssituasjonen for personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2013 til 2017 i inntil fem år etter programslutt, og sammenlignet dem med befolkningen i alderen 20-50 år.

Hovedtrekkene for alle kohortene er at inntektssituasjonen bedres de fem første årene etter avsluttet introduksjonsprogram. Yrkesinntekten øker, overføringene minsker og andel under lavinntektsgrensen reduseres. Det er noe variasjon i resultatene til de ulike avgangskohortene, men dette skyldes i stor grad at sammensetningen av kohortene er forskjellig fra år til år (se Enes (2014)).

Sammenlignet med befolkningen i alderen 20-50 år er det likevel liten tvil om at de tidligere deltakerne kommer relativt dårlig ut. Median inntekt etter skatt per forbruksenhet blant de tidligere deltakerne utgjør ikke mer enn 50-60 prosent av medianen i befolkningen, og andel med lavinntekt er nær tre ganger større blant tidligere deltakere.

Figur 5.26 viser at det er en klar positiv trend i utviklingen i yrkesinntekt som andel av samlet husholdningsinntekt for alle kohorter fram mot 2018.

Figur 5.26 Andel yrkesinntekt av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013-2017

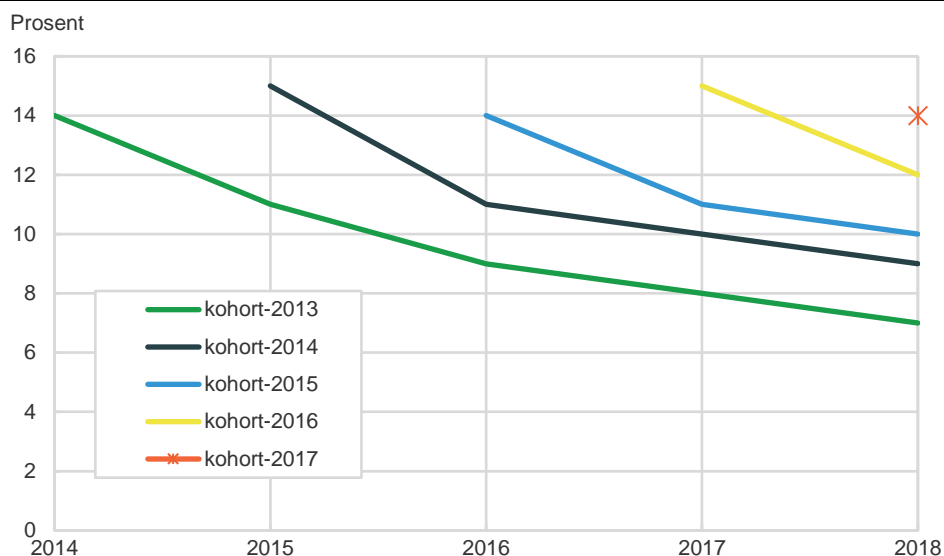


Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Mottak av sosiale stønader som sosialhjelp, bostøtte fra Husbanken og kvalifiseringsstønad, går noe ned med mellom 4 og 12 prosentpoeng for kohortene vi følger i årene frem til 2018.

Figur 5.27 viser når det gjelder sosialhjelp konkret, har andelen vært synkende for alle kohorter, men nedgangen har vært sterkest for de eldste kohortene (2013 og 2014). For 2013-kohorten halveres andel sosialhjelp av samlet inntekt fra 14 prosent i 2014 til 7 prosent i 2018. Tendensen samsvarer med flere tidligere studier, som viser at sosialhjelpsandelen blir redusert i takt med økt botid i Norge (Dahl og Lien (2006), Enes og Kalcic (2010), Hirsch (2010), Enes (2014)).

Figur 5.27 Andel sosialhjelp av husholdningens samlede inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013-2017

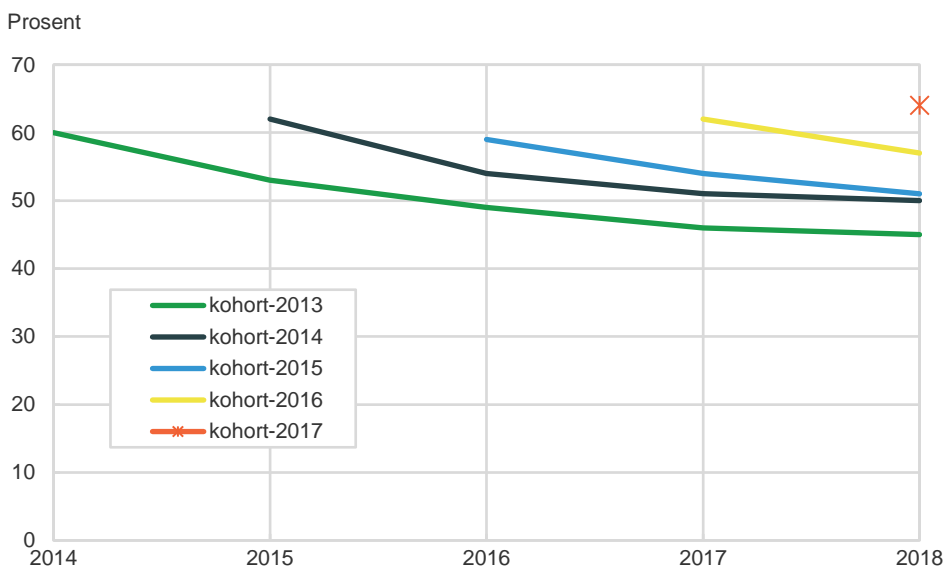


Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Utviklingen i inntektsnivå (median inntekt etter skatt per forbruksenhet) i perioden har variert noe fra kohort til kohort. Målt som andel av inntektsnivået i befolkningen hvert år, ser vi at 2013-2017-kohortene har hatt en relativ oppgang. Samlet sett ser vi at alle kohortene endte på en andel på 55-63 prosent av inntektsnivået i befolkningen i 2018.

Disse utviklingstrekkene ser vi igjen når det gjelder andel med årlig lavinntekt, dvs. andel med inntekt som er lavere enn 60 prosent av medianinntekten i befolkningen (figur 5.28).

Figur 5.28 Andel med årlig lavinntekt blant personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013-2017. 2014-2018



Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

6. Vedvarende lavinntekt 2016-2018 blant tidligere deltakere

Hovedfunn fra kapittelet:

- Halvparten av de som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden fra 2005 til og med 2017 hadde vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018.
- Andelen med vedvarende lavinntekt synker etter hvert som tiden går etter avsluttet introduksjonsprogram.
- Andelen med vedvarende lavinntekt var høyest for personer med bakgrunn fra Syria og Somalia med henholdsvis 67 og 65 prosent.
- Lavest andel med lavinntekt var det blant dem med bakgrunn fra Myanmar med 32 prosent.
- Blant enslige forsørgere er andelen med vedvarende lavinntekt 65 prosent.
- Lavinntektsgapet for tidligere deltakere i introduksjonsordningen var på 17 prosent.

I kapittel 2 og 5 har vi presentert utviklingen i lavinntekt for tidligere deltakere i introduksjonsordningen ved hjelp av tverrsnittsdata, det vil si slik situasjonen var i ett bestemt år for én og én avgangskohort. Dette kan blant annet gi nyttig informasjon om utviklingen i årlig lavinntekt, men sier ikke noe om hvor lenge en slik tilstand varer, om for eksempel det å ha lav inntekt er et langvarig eller forbigående fenomen.

I dette kapittelet tar for oss alle personer som hadde gjennomført introduksjonsprogrammet i perioden fra 2005 til 2017, og som fremdeles var bosatt i landet i november 2018. Totalt sett dreier dette seg om snaut 43 000 personer. Vi følger disse personene i tre år (2016, 2017 og 2018), og får da informasjon om hvor mange som har hatt *vedvarende* lavinntekt i denne perioden (mer om vedvarende lavinntekt i kap. 6.1.)

Tidligere undersøkelser har blant annet vist at det kan være betydelige forskjeller med hensyn til hvilke grupper av befolkningen som har størst sannsynlighet for å ha vedvarende lavinntekt, se for eksempel (Andersen, Epland, Wennemo & Aaberge (2003)). Noen grupper vil bare kortvarig ha lavinntekt, mens andre grupper vil ha større vansker med å forbedre sin økonomiske situasjon over tid. Det er færre som opplever å ha vedvarende lavinntekt, enn årlig lavinntekt. I treårsperioden 2015-2017 tilhørte til sammen 9,6 prosent av alle personer en husholdning med vedvarende lav inntekt (3-årig, etter EU-skala). Andelen med vedvarende lavinntekt i befolkningen lå relativt stabil rundt 8 prosent i mange år frem til perioden 2010-2012. I årene etterpå har derimot andelen med vedvarende lavinntekt økt for hvert år (Omholt, 2019).

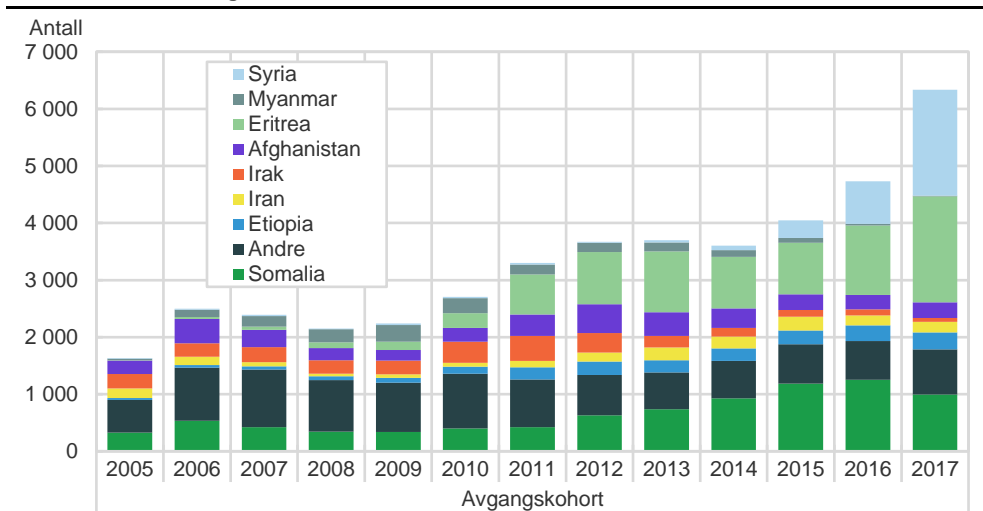
6.1. Flest tidligere deltakere fra Somalia, Eritrea og Afghanistan

Det er tidligere vist at forekomsten av vedvarende lavinntekt blant annet har sammenheng med landbakgrunn (se bl.a. Omholt (2019)). Når man skal studere forekomsten av vedvarende lavinntekt blant tidligere deltakere i introduksjonsordningen, er det derfor viktig å merke seg at størrelsen på de ulike avgangskohortene varierer fra år til år, samt at det er nokså store variasjoner mellom årene med tanke på landbakgrunn. Dette henger naturlig nok sammen med endringer i flyktningestrømmene som har ankommet landet år for år.

Antall deltakere totalt som har avsluttet introduksjonsprogrammet og som er fortsatt bosatt i 2018 har økt fra om lag 1 600 i 2005 til om lag 6 300 i 2017. Samtidig har landfordelingen endret seg. Mens det fra land som Somalia,

Afghanistan og Irak har vært deltakere jevnt over i hele perioden, har det kommet mange flyktninger fra Eritrea (fra 2011) og Syria (fra 2015) først i de senere år. Totalt sett over hele perioden er det flest fra Somalia (20 prosent), Eritrea (19 prosent), Afghanistan (9 prosent) og Syria (8 prosent) som har gjennomført introduksjonsprogrammet.

Figur 6.1 Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017, etter landbakgrunn. Bosatt 2018



Kilde: KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

6.2. Halvparten med vedvarende lavinntekt

En vanlig måte å definere vedvarende lavinntekt på er å slå sammen husholdningsinntektene gjennom en periode på flere år – for eksempel 3 år – og deretter å definere alle dem med en gjennomsnittlig inntekt lavere enn 60 prosent av mediangjennomsnittet i samme periode, som en lavinntektshusholdning. For å ta hensyn til at husholdninger er ulikt sammensatt, justeres i tillegg inntekten etter forbruksenheter. Vi summerer da husholdningens samlet inntekt etter skatt, og deler den på en forbruksvekt. Vi benytter her EUs skala for forbruksvekter, som betyr at første voksne får vekten 1, andre voksne får vekten 0,5 og barn får vekt 0,3. I praksis betyr det at en barnefamilie med to voksne og to barn må ha en inntekt som er 2,1 ganger så høy som en enslig for å ha samme økonomiske velferdsnivå.

Dette er en metode som ofte blir benyttet i Statistisk sentralbyrås rapporter om økonomi og levekår for ulike lavinntektsgrupper (se bl.a. Omholt (2019)). Her bruker vi vedvarende lavinntekt i betydningen «under 60 prosent av mediangjennomsnittet over tre år». Det betyr også at kun personer som har vært bosatte i Norge i alle de tre årene regnes med i statistikken. I tillegg benytter vi en tilnærming der vi tar utgangspunkt i lavinntektsgrensen fra et gitt år, og bare prisjusterer denne. For en mer detaljert gjennomgang av ulike lavinntektsmål og forskjellen på objektive og subjektive mål se tidligere SSB-analyser (Normann (2009), With og Thorsen (2018)).

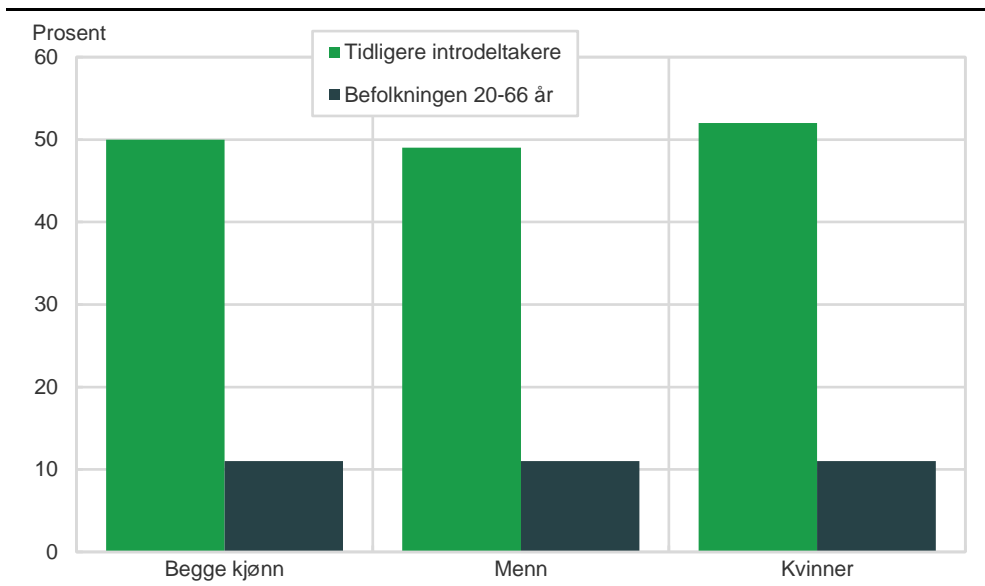
En fordel ved å benytte tall for vedvarende lavinntekt er at utvikling i lavinntekt basert på tverrsnittsdata (ett bestemt år), gir begrenset informasjon om hvor lenge en tilstand varer, som for eksempel om lavinntekt er et langvarig eller forbigående fenomen. Tidligere undersøkelser har vist at det kan være betydelige forskjeller med hensyn til hvilke grupper av befolkningen som har størst sannsynlighet for å ha vedvarende lavinntekt (se for eksempel Andersen m.fl. (2003)). Noen grupper vil bare kortvarig ha lavinntekt, for eksempel på grunn av underskudd i næring eller tap ved salg av aksjer et år, mens andre grupper kan ha langt større vansker

med å forbedre sin økonomiske situasjon over tid. Når man skal studere de tidligere introdeltakernes økonomiske situasjon er der derfor grunn til å tro at tall for vedvarende lavinntekt gir et bedre bilde enn statistikk basert på ett enkelt års lavinntekt.

SSB har tidligere vist at personer med innvandrerbakgrunn er overrepresentert i gruppen med vedvarende lavinntekt (Sandnes (2017)) (Rustad Thorsen (2019)). Det er også påvist klare forskjeller ut fra både landbakgrunn og botid. Med økt botid reduseres i tillegg risikoen for vedvarende lavinntekt (Omholt (2019)). Rustad Thorsen (2019) finner dessuten at innvandrere med lav inntekt er dårligere stilt enn andre med lav inntekt. Det er tidligere også vist at innvandrere opplever større grad av materielle og sosiale mangler (With og Thorsen (2018)).

Figur 6.2 viser at det i 2018 totalt sett var halvparten av de tidligere deltakerne i introduksjonsordningen som hadde hatt vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018. Andelen var noe høyere for kvinner (52 prosent) enn for menn (49 prosent). Tilsvarende tall for hele befolkningen mellom 20 og 66 år lå på om lag 11 prosent for både kvinner og menn (inklusive studenthusholdninger).

Figur 6.2 Andel med vedvarende lavinntekt 2016-2018 etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017 og befolkningen 20-66 år¹. Bosatt 2018

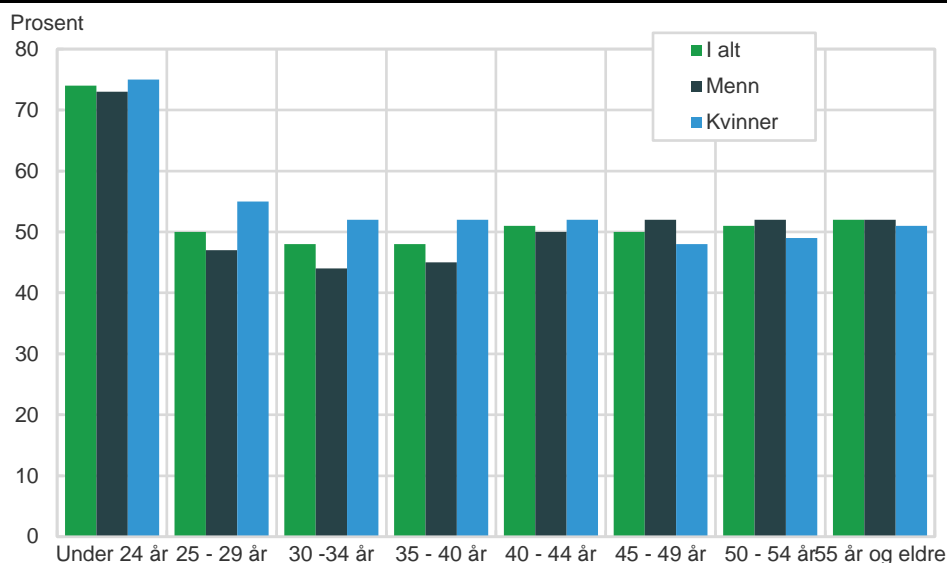


¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

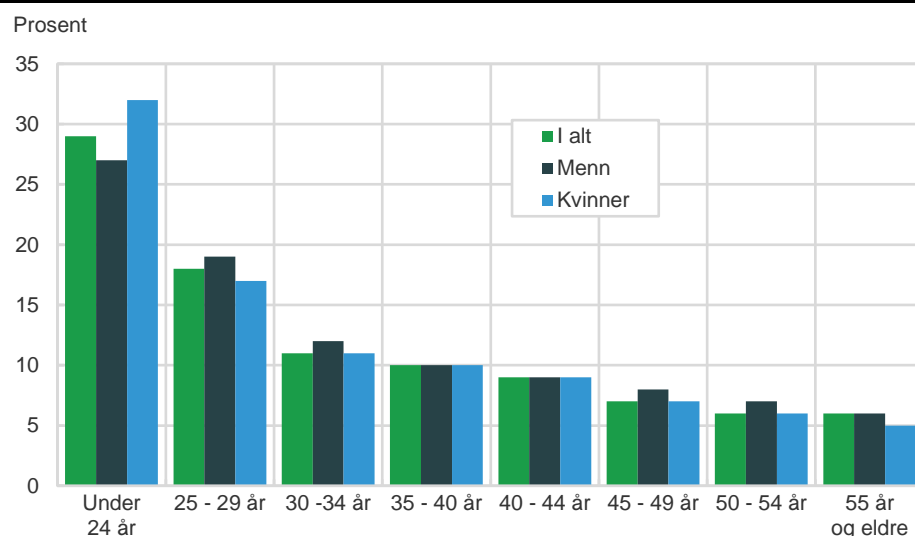
Figur 6.3 og 6.4 viser at forekomsten av vedvarende lavinntekt har en noe annen fordeling etter aldersgrupper blant de tidligere deltakerne enn i befolkningen generelt. Mens forekomsten er gradvis synkende med alder i befolkningen, ser vi at dette ikke er tilfellet blant de tidligere deltakerne. Her ser vi at selv om forekomsten av vedvarende lavinntekt klart høyest blant de yngste (74 prosent), er lavinntektsandelen deretter om lag 50 prosent for alle aldersgrupper over 25 år. Dette står i kontrast til befolkningen generelt, hvor det er en jevn reduksjon i andelen med vedvarende lavinntekt for hver aldersgruppe. I yngste aldersgruppe (under 24 år) er andelen såpass høy som 29 prosent, men andelen synker deretter gradvis ned 6 prosent i aldersgruppene 50-54 år og 55 år og eldre.

Figur 6.3 Andel med vedvarende lavinntekt 2016-2018 etter kjønn og aldersgrupper. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018



Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Figur 6.4 Andel med vedvarende lavinntekt 2016-2018 etter kjønn og aldersgrupper. Befolkningen 20-66 år¹. Bosatt 2018



¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

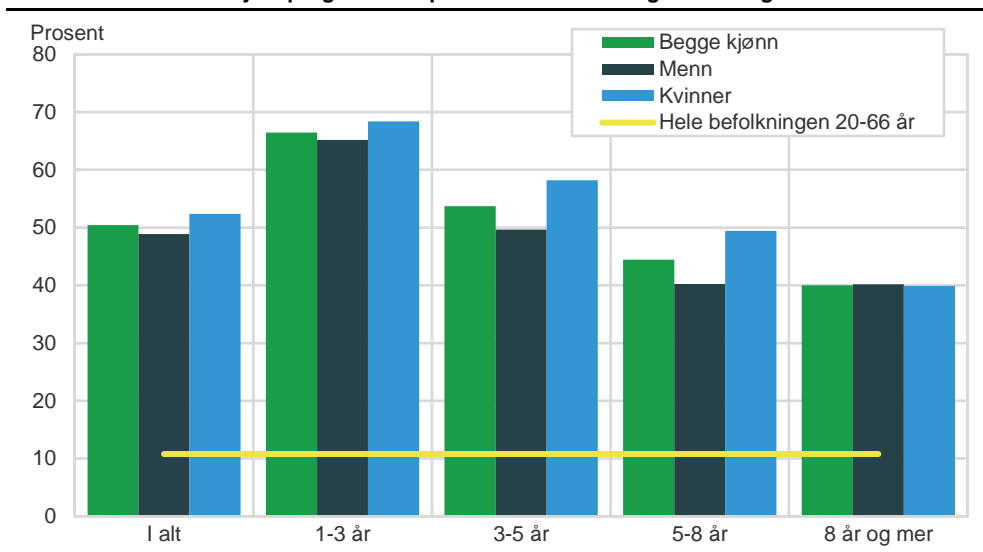
Figurene viser også at selv om lavinntektsandelene er relativt like for menn og kvinner, er det en liten tendens til at kvinner har noe høyere andel med vedvarende lavinntekt i blant de aller yngste.

6.3. Andel vedvarende lavinntekt reduseres med økt botid

I figur 6.5 ser vi at andelen med vedvarende lavinntekt reduseres med antall år etter avsluttet introduksjonsprogram, både for kvinner og menn. Kvinner har likevel hele tiden noen prosentpoeng større andel med vedvarende lavinntekt enn menn. Blant dem som avsluttet for 1-3 år siden var andelen med lavinntekt henholdsvis 65 prosent for menn og 68 prosent for kvinner. I og med at vedvarende lavinntekt beregnes som gjennomsnitt over tre år, vil gruppen med dem som avsluttet for 1-3 år siden også kunne inkludere personer som var deltakere i introduksjonsordningen i deler av perioden lavinntekten beregnes for. For dem som avsluttet for 8 år siden eller mer var andel med vedvarende lavinntekt nede i 40 prosent for både kvinner

og menn. Til sammenligning er andelen med vedvarende lavinntekt i befolkningen på 11 prosent, både for kvinner og menn.

Figur 6.5 Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017 og befolkningen 20-66 år¹



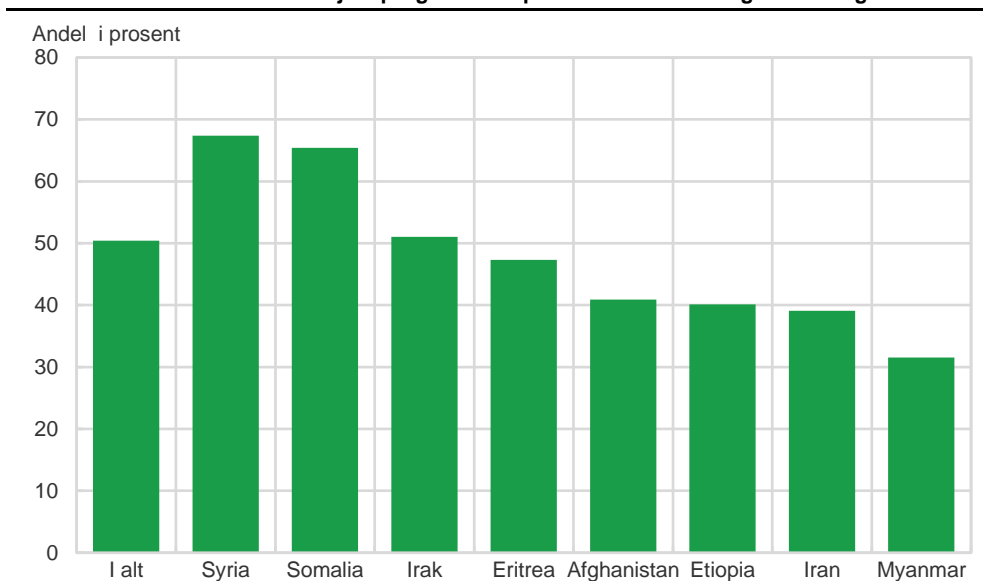
¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

6.4. Store variasjoner etter landbakgrunn og husholdningstype

Figur 6.6 viser at det er relativt store forskjeller ut fra de tidligere deltakernes landbakgrunn. Klart lavest forekomst av vedvarende lavinntekt finner vi blant tidligere deltakere med bakgrunn fra Myanmar med 32 prosent. Disse har vi tidligere sett har relativt lang botid i landet (dvs. relativt mange år siden avsluttet introduksjonsprogram). Dernest følger personer med bakgrunn fra Iran (39 prosent), Etiopia (40 prosent) og Afghanistan (41 prosent). Dette er også land med forholdsvis lang botid. I andre enden av skalaen finner vi personer med bakgrunn fra Syria med 67 prosent og Somalia med 65 prosent.

Figur 6.6 Andel med vedvarende lavinntekt 2016-2018, etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017 og befolkningen 20-66 år¹



¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Av tabell 6.1 ser vi at desto lengre tid det er gått siden avslutning av introduksjonsprogrammet, desto større forskjeller ser det ut til å være ut fra landbakgrunn.

Tabell 6.1 Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018, etter landbakgrunn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Prosent

	I alt	1-3 år	3-5 år	5-8 år	8 år og mer
I alt	50	66	54	44	40
Syria	67	71	53	51	52
Somalia	65	75	63	59	63
Irak	51	64	59	53	47
Eritrea	47	62	47	35	28
Afghanistan	41	59	50	36	35
Etiopia	40	53	47	34	25
Iran	39	53	46	39	25
Myanmar	32	67	49	38	24
Andre	46	66	55	51	37

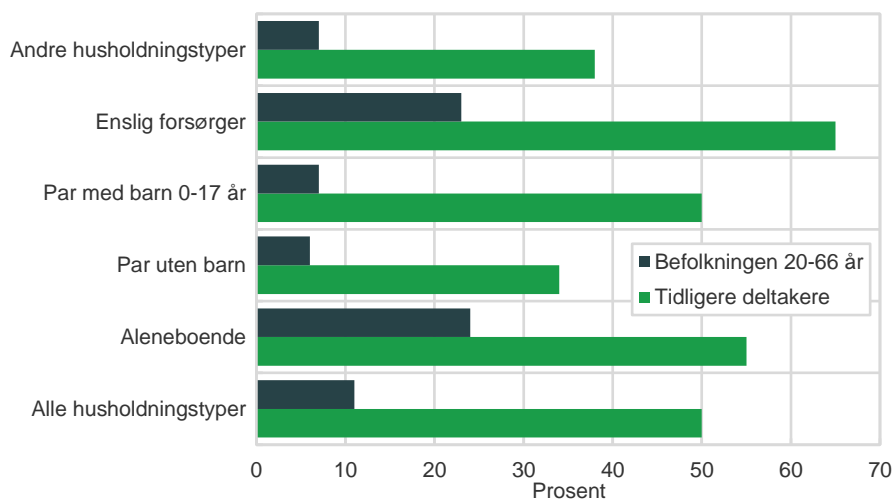
Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Blant dem som avsluttet for 8 år siden eller mer, er det de med bakgrunn fra Myanmar, Etiopia, og Iran som har de laveste forekomstene av vedvarende lavinntekt, med 24-25 prosent. Til sammenligning var andelen blant personer med bakgrunn fra Somalia på hele 63 prosent. For alle årganger tidligere deltakere er det blant personer med bakgrunn fra Somalia vi finner høyest andel vedvarende lavinntekt, og jo lengre tid det går etter avsluttet introduksjonsprogram, jo større avstand blir det mellom Somalia og andre land.

For de aller fleste land er det et tydelig trekk at forekomsten av vedvarende lavinntekt er mindre jo lengre tid det er gått siden avsluttet introduksjonsprogram. Dette vil man kunne anta har sammenheng med forhold vi har sett tidligere i rapporten; at andel sysselsatte øker med tiden, egne inntektsmuligheter øker og overføringer fra det offentlige går ned.

Forskjellene mellom personer i ulike husholdningstyper er relativt betydelig, med størst andel som har vedvarende lavinntekt blant enslige forsørgere og aleneboende, henholdsvis 65 prosent og 55 prosent. Tilsvarende tall for befolkningen mellom 20 og 66 år var henholdsvis 23 prosent og 24 prosent. Minst andel finner vi i husholdninger som består av par uten barn, 34 prosent. Her var også andel med vedvarende lavinntekt i befolkningen minst, bare 6 prosent. For de fleste husholdningstyper er tallene 1-2 prosentpoeng høyere enn det som ble målt for perioden 2015-2017 (Lunde og Lysen (2019)).

Figur 6.7 Andel med vedvarende lavinntekt 2016-2018 etter husholdningstype. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017 og befolkningen 20-66 år¹



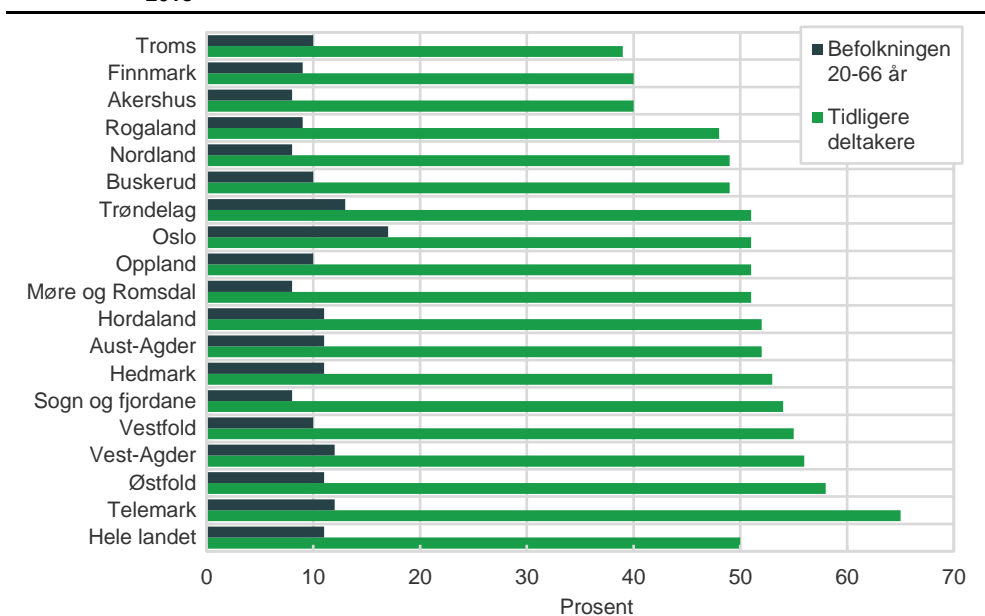
¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

6.5. Om lag halvparten med vedvarende lavinntekt i de fleste fylker og kommuner

Figur 6.8 og 6.9 viser at det er regionale forskjeller i forekomsten av vedvarende lavinntekt i perioden 2015-2017 blant tidligere deltakerne i introduksjonsordningen. Lavest andel finner vi i Troms (39 prosent), Finnmark (40 prosent) og Akershus (40 prosent). I andre enden av skalaen finner vi i Telemark, som skiller seg noe ut, med 65 prosent. Deretter følger Østfold, Vest-Agder og Vestfold, med henholdsvis 58 prosent, 56 prosent og 55 prosent.

Figur 6.8 Andel med vedvarende lavinntekt 2016-2018 etter fylke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017 og befolkningen 20-66 år¹. Bosatt 2018

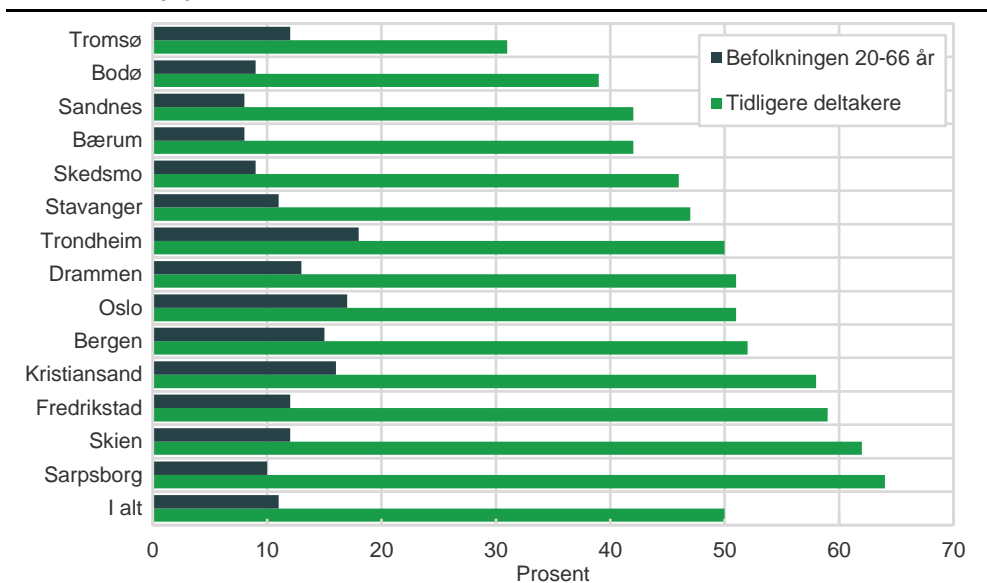


¹ Alder i 2018.

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Av figur 6.9 går det fram at det også er relativt store kommunale forskjeller, og det er to kommuner i nord som har de beste resultatene. Minst andel har Tromsø med 31 prosent, fulgt av Bodø med 39 prosent. Deretter følger Sandnes og Bærum, begge med 42 prosent. Verst ut kommer Sarpsborg og Skien med henholdsvis 64 og 62 prosent, fulgt av Fredrikstad med 59 prosent. Disse tre kommunene har relativt mange som har flyttet fra sine bosettingskommuner, og de har en betydelig andel tidligere programdeltakere fra Irak og Somalia. Oslo, Bergen og Trondheim har alle en andel med vedvarende lavinntekt på om lag 50 prosent.

Figur 6.9 Andel med vedvarende lavinntekt i de største kommunene. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017 og befolkningen 20-66 år¹. Bosatt 2018



¹ Alder i 2018.

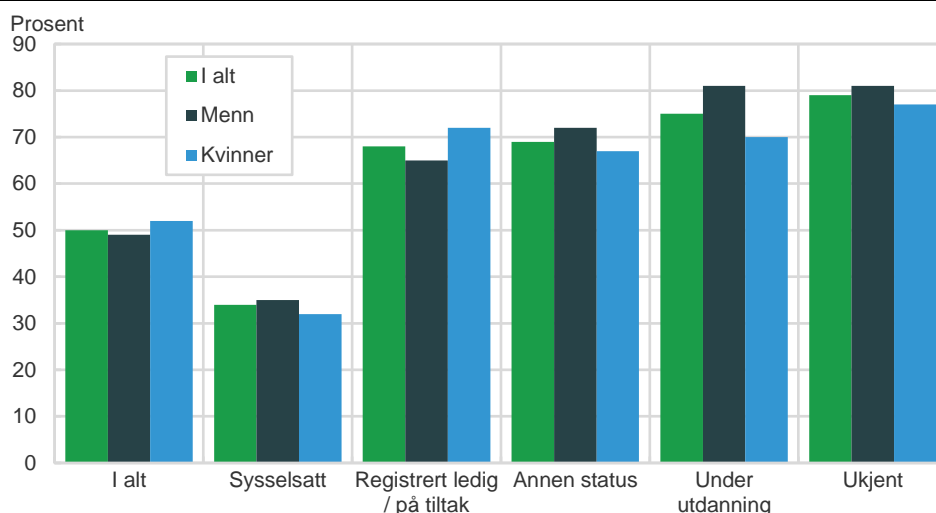
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

6.6. Tilknytning til arbeidsmarked og vedvarende lavinntekt

Sandnes (2017) peker på at det nær sammenheng mellom egen yrkestilknytning og forekomsten av vedvarende lavinntekt. Omholt (2019) viser også at lav yrkestilknytning og lavt utdanningsnivå er viktige årsaker til lavinntekt. De finner at så mange som 4 av 10 hadde vedvarende lavinntekt blant personer som var i alderen 25 til 65 år i 2017 og som hadde tilhørt en husholdning uten noen yrkestilknyttede.

Tilsvarende trekk ser vi også for de tidligere deltakerne i introduksjonsordningen. I figur 6.10 viser andel med lavinntekt etter arbeidsmarkedsstatus. Blant personer som er sysselsatt (inkludert de som både er sysselsatt og under utdanning) er andelen med lavinntekt langt lavere enn blant ikke-sysselsatte personer. Andel med vedvarende lavinntekt blant sysselsatte personer er henholdsvis 35 prosent for menn og 32 prosent for kvinner. Til sammenligning er lavinntektsandelen blant personer med ukjent status på arbeidsmarkedet hele 81 prosent for menn og 77 prosent for kvinner. Dette er personer med svak tilknytning til arbeidsmarkedet, det vil her si at de verken jobbet, søkte arbeid, studerte eller mottok ytelser knyttet til fravær av arbeidsinntekt.

Figur 6.10 Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018, etter status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018

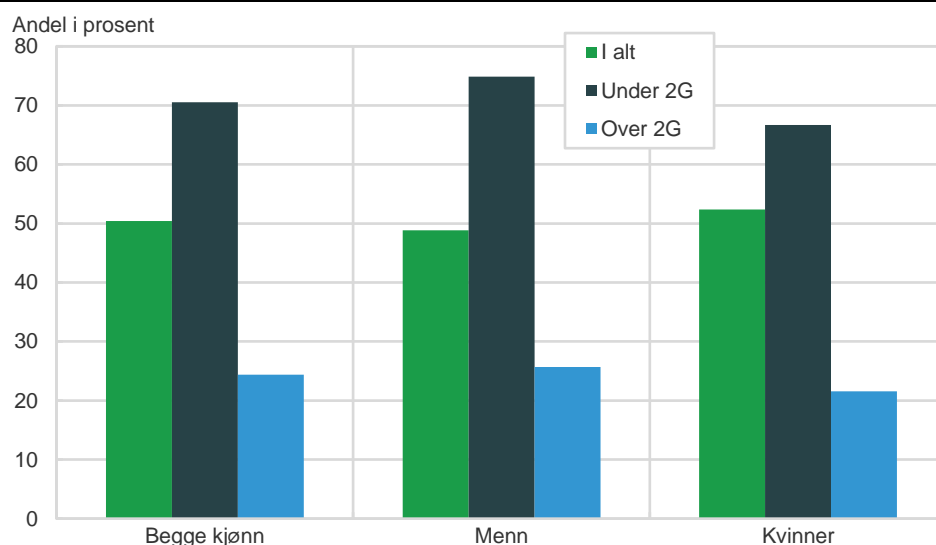


Kilde: Innteks- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

For personer som var registrert som arbeidsledige eller på arbeidsmarkedstiltak var andel med vedvarende lavinntekt noe lavere, med henholdsvis 72 prosent for kvinner og 65 prosent for menn. Dette er likevel mer enn dobbelt så mange som blant de sysselsatte. Også for personer under utdanning er andelen som har vedvarende lavinntekt svært høy, med 81 prosent blant menn og 70 prosent blant kvinner.

En annen tilnærming til hvorvidt en person er yrkestilknyttet eller ikke, er å se på om yrkesinntekten er større eller mindre enn 2 ganger grunnbeløpet (2G). Figur 6.11 viser at det blant dem med svak yrkestilknytning (yrkesinntekt under 2G) er langt høyere forekomst av vedvarende lavinntekt siste tre år, enn blant dem med yrkesinntekt over 2G. Andel med vedvarende lavinntekt for dem med yrkesinntekt under 2G i 2018 var på 71 prosent, mens for dem med yrkesinntekt over 2G lå andelen på bare 24 prosent. For menn med yrkesinntekt under 2G var andel med vedvarende lavinntekt 75 prosent, mens den tilsvarende andelen for kvinner var noe lavere med 67 prosent.

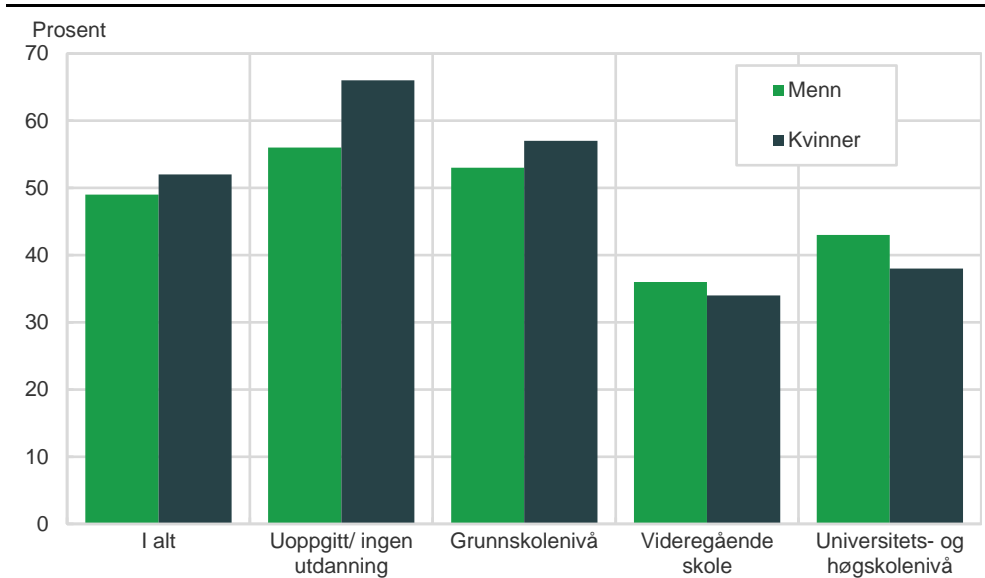
Figur 6.11 Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018, etter yrkestilknytning (yrkesinntekt over/under 2G) og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018



Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Det er også en nær sammenheng mellom en persons utdanningsnivå og lavinntektsrisiko. Omholt (2019) finner at andel med vedvarende lavinntekt blant personer med bare grunnskoleutdanning er mer enn dobbelt så høy som blant dem med utdanning på videregående skoles nivå. Av figur 6.12 ser vi at forskjellene ikke er fullt så store blant de tidligere deltakerne i introduksjonsordningen, men at det likevel er klart høyere andel med vedvarende lavinntekt blant personer med ukjent/uoppgitt utdanning enn blant personer med utdanning på videregående eller høgskolenivå. Blant kvinner er andel med vedvarende lavinntekt nede i 34 prosent blant dem med utdanning på videregående skoles nivå, mens den er nær det dobbelte (66 prosent) blant dem med uoppgitt utdanning. For menn er de tilsvarende andelenene henholdsvis 36 prosent og 56 prosent. Det er klart flest som har utdanning på grunnskolenivå (om lag halvparten av alle tidligere deltakere), og andel med vedvarende lavinntekt blant disse var henholdsvis 53 prosent for menn og 57 prosent for kvinner.

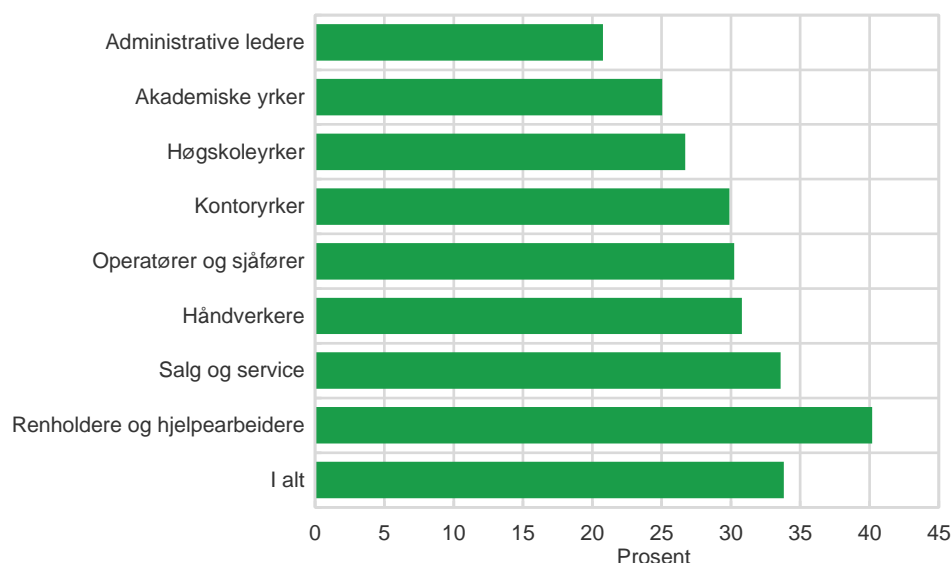
Figur 6.12 Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018, etter utdanningsnivå og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018



Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Blant dem som har blitt sysselsatt (som lønnstakere), er det også forskjeller i andel med vedvarende lavinntekt avhengig av hva slags yrke man faktisk innehar. Figur 6.13 viser at det er nær dobbelt så stor andel med vedvarende lavinntekt blant tidligere deltakere som jobber som renholdere eller hjelpearbeidere (40 prosent) i forhold til de som jobber som administrative ledere (21 prosent) og høgskoleyrker (27 prosent).

Figur 6.13 Andel lønnsstakere med vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018, etter yrkesgruppe¹. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018



¹Standard yrkesklassifisering (Styrk-08)

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

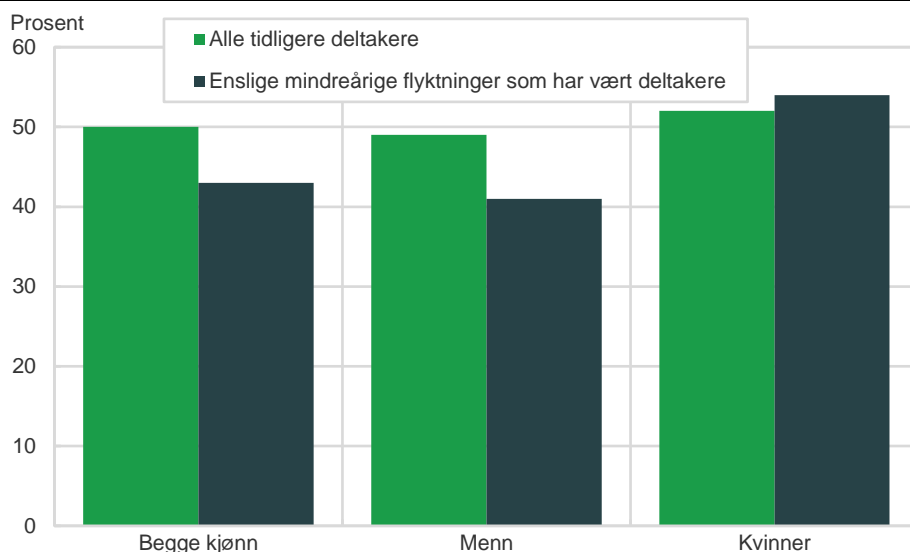
Salgs- og serviceyrker er den klart største yrkesgruppen blant de tidligere deltakerne, og mer enn 40 prosent av dem som er lønnsstakere finner vi i denne typen yrker. I denne gruppen hadde såpass mange som én av tre vedvarende lavinntekt i perioden 2016 til 2018.

6.7. 4 av 10 enslige mindreårige flyktninger hadde vedvarende lavinntekt i 2016-2018

Blant de som har deltatt i introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017 er det også endel personer som har kommet til landet som enslige mindreårige flyktninger. Dette er asylsøkere som var under 18 år da de kom til Norge, og som deretter har fått oppholdstillatelse og blitt bosatt på dette grunnlag. Totalt sett var det ved utgangen av 2018 bosatt 9 344 personer som har ankommet Norge som mindreårige flyktninger i perioden 1996-2018 (se Kirkeberg og Lunde (2020)), og av disse har snaut 1 300 deltatt i introduksjonsprogrammet. Kirkeberg og Lunde (2020) fant at en andel på 61 prosent av de enslige mindreårige flyktningene i alderen 18-29 år, og 31 prosent i alderen 30-39 år tilhørte gruppen med vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018.

Figur 6.14 viser andel med vedvarende lavinntekt blant dem som har kommet som enslige mindreårige flyktninger, og som har deltatt i introduksjonsprogrammet mellom 2005 og 2017. Andel med vedvarende lavinntekt blant disse var totalt sett 43 prosent, altså noe lavere enn andelen blant de tidligere deltakerne totalt (50 prosent).

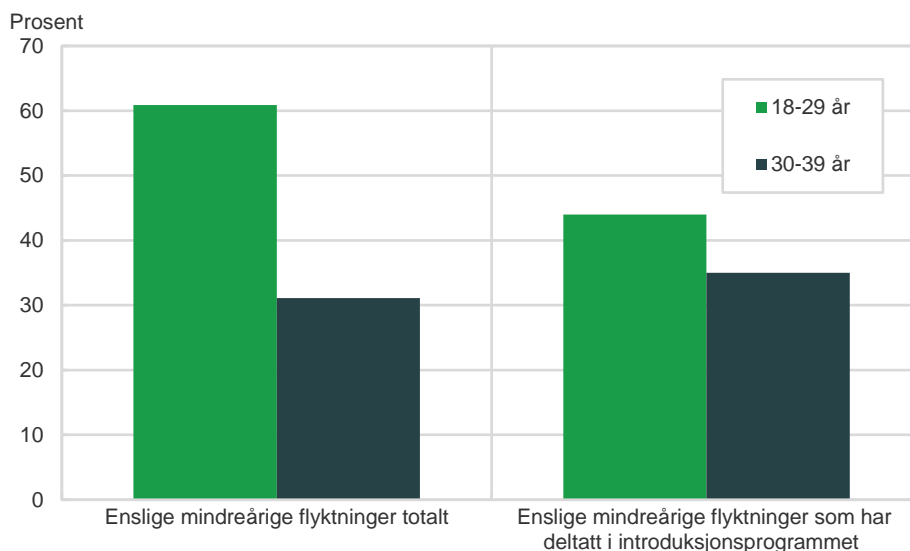
Figur 6.14 Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018, etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018



Kilde: Innteks- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Blant de enslige mindreårige flyktningene er det totalt sett en stor overvekt menn (84 prosent), og den samme kjønnsfordelingen finner vi blant de enslige mindreårige flyktningene som har gjennomført introduksjonsprogrammet. Andel med vedvarende lavinntekt for menn blant disse er noe lavere enn blant kvinner, henholdsvis 41 prosent mot 54 prosent.

Figur 6.15 Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018, etter aldersgrupper. Enslige mindreårige flyktninger totalt og enslige mindreårige flyktninger som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018



Kilde: Innteks- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

De enslige mindreårige flyktningene som har blitt bosatt i Norge er fremdeles en relativt ung gruppe, og om lag 82 prosent er under 30 år. Figur 6.15 viser at andel med vedvarende lavinntekt 2016-2018 blant enslige mindreårige flyktninger i alderen 18-29 år (i 2018) som har vært deltakere i introduksjonsprogrammet er lavere enn blant enslige mindreårige flyktninger totalt sett i samme aldersgruppe. I aldersgruppen 30-39 år er situasjonen motsatt, her er andel med vedvarende lavinntekt noe høyere blant dem som har vært deltakere i introduksjonsprogrammet.

6.8. Lavinntektsgapet varierer etter kjønn, botid og landbakgrunn

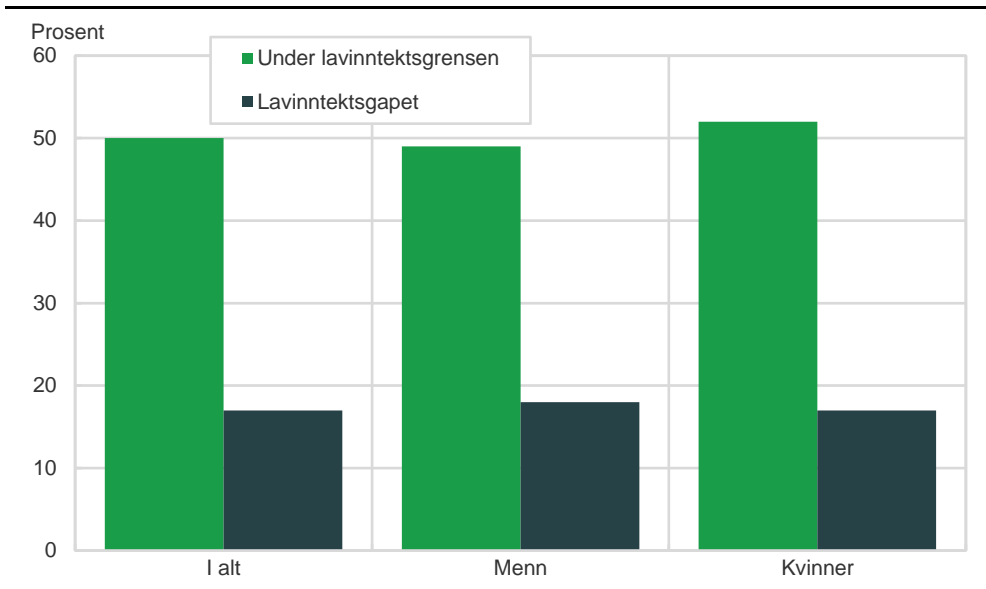
Så langt i rapporten beskrevet utviklingen lavinntekt blant tidligere deltakere ved å tallfeste hvor stor andel av dem som har hatt vedvarende lavinntekt siste tre år. Vi har også i kapittel 2 og 5 sett på årlig lavinntekt for de ulike avgangskohortene av deltakere. Slike oversikter gir nyttig informasjon om forekomsten av lavinntekt, om det blir flere eller færre, men det sier lite om inntektssituasjonen til de personene som befinner seg i lavinntektsgruppen. Det oppfattes for eksempel som problematisk dersom de «fattige» stadig blir fattigere, selv om tallet på «fattige» ikke endrer seg noe særlig.

I Omholt (2019) benyttes begrepet «lavinntektsgap» for bedre å kunne belyse inntektssituasjonen til dem som er i lavinntektsgruppen. Dette er et mål på hvor mye inntekt personer i lavinntektsgruppen mangler for å bli løftet over lavinntektsgrensen. Omholt (2019) viste at lavinntektsgapet for årlig lavinntekt har ligget på 16-17 prosent i Norge i perioden 2004-2017.

Selv om vi her benytter vedvarende istedenfor årlig lavinntekt, ligger definisjonen tett opp til Eurostats (2003) definisjon av lavinntektsgapet. Eurostat tar utgangspunkt i den prosentvise forskjellen mellom det beløpet som tilsvarer medianinntekten (per forbruksenhet) til alle som befinner seg under lavinntektsgrensen og det beløpet som utgjør selve lavinntektsgrensen. Jo høyere inntektsnivå (medianinntekt) de "fattige" har i forhold til lavinntektsgrensen, desto mindre vil lavinntektsgapet være. Eller sagt på en annen måte: Dersom medianinntekten til alle i lavinntektsgruppen ligger like under lavinntektsgrensen vil det kreves mindre ressurser å "løfte" dem over streken, enn om deres medianinntekt ligger langt under lavinntektsgrensen.

Figur 6.16 viser andel med vedvarende lavinntekt 2016-2018 blant tidligere deltakere i introduksjonsordningen 2005-2017, samt lavinntektsgapet for denne gruppen. Figuren viser at lavinntektsgapet var på 17 prosent for dem som hadde vedvarende lavinntekt 2016-2018. Dette betyr at halvparten av alle personer i lavinntektsgruppen hadde en inntekt minst tilsvarende 83 prosent av lavinntektsgrensen. Det er med andre ord relativt mange personer som har husholdningsinntekter like i nærheten av lavinntektsgrensen. Ser også at selv om det er en litt lavere andel menn enn kvinner med vedvarende lavinntekt, så er lavinntektsgapet noe større for menn (18 prosent) enn for kvinner (17 prosent). Menn i lavinntektsgruppen har altså en noe lavere medianinntekt enn kvinner, og dermed noe lengre vei opp til lavinntektsgrensen.

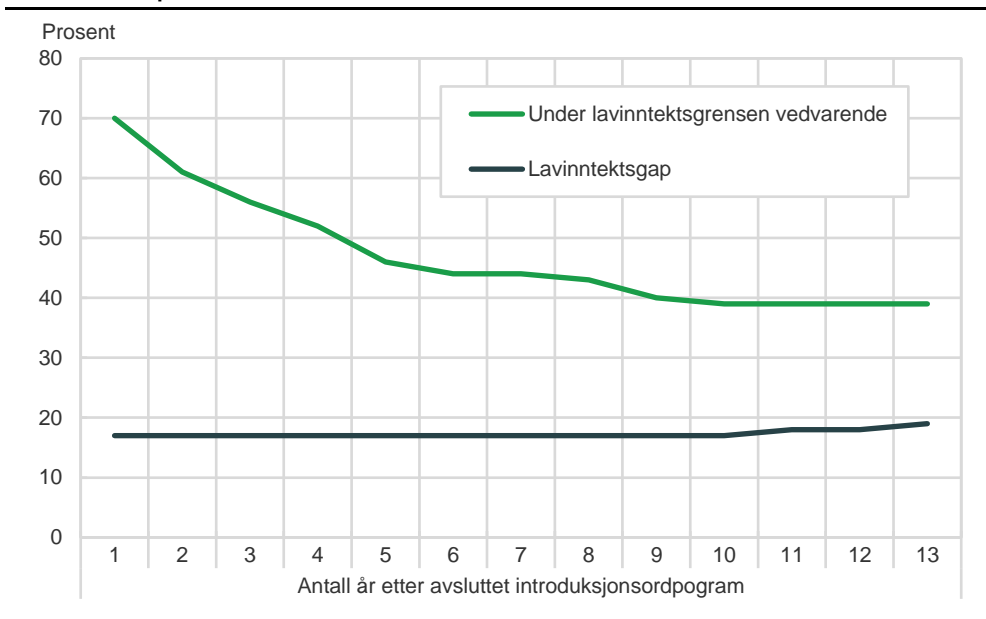
Figur 6.16 Andel med vedvarende lavinntekt og lavinntektsgap 2016-2018, etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018



Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

I figur 6.17 ser vi på andel av de tidligere deltakerne med vedvarende lavinntekt og lavinntektsgapet for disse, fordelt etter antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Andel med vedvarende lavinntekt er synkende med antall år som har gått siden avsluttet introduksjonsprogram, fra 70 prosent for dem som sluttet for ett år siden (2017) til så vidt under 40 prosent for dem som sluttet for 13 år siden (2005). Samtidig ser vi at lavinntektsgapet – avstanden opp til lavinntektsgrensen – blir høyere etter hvert som tiden går etter avsluttet program. Avstanden øker fra 17 prosent for de som avsluttet for ett år siden, til 19 prosent for dem som avsluttet for 13 år siden. Dette betyr at selv om det blir færre og færre under lavinntektsgrensen etter hvert som årene går, så blir inntektssituasjonen for dem som faktisk havner under lavinntektsgrensen gradvis noe svakere.

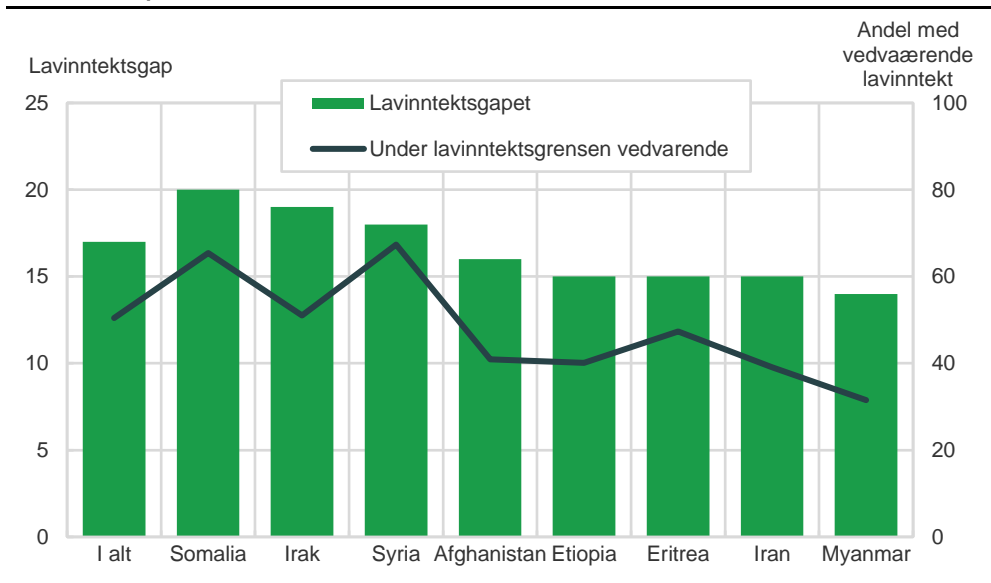
Figur 6.17 Andel med vedvarende lavinntekt og lavinntektsgap 2016-2018, etter antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018



Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Av figur 6.18 ser vi at lavinntektsgapet varierer betydelig etter landbakgrunn for de tidligere deltakerne, samtidig som det ser ut til å være en vis sammenheng mellom lavinntektsgap og andel med vedvarende lavinntekt. Stort sett er de landene med størst andel vedvarende lavinntekt som har størst lavinntektsgap. Somalia kommer dårligst ut med et lavinntektsgap på 20 prosent, deretter følger Irak og Syria med henholdsvis 19 og 18 prosent. Samtidig ser vi også Somalia og Syria har høye andeler under lavinntektsgrensen med henholdsvis 65 og 67 prosent. Irak ligger noe lavere med 51 prosent under lavinntektsgrensen. Best ut kommer igjen deltakere fra Myanmar, med et lavinntektsgap på 14 prosent og andel under lavinntektsgrensen på 32 prosent.

Figur 6.18 Lavinntektsgap 2016-2018, etter landbakgrunn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018



Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

6.9. Oppsummering kapittel 6

I dette kapittelet har vi sett på vedvarende lavinntekt og lavinntektsgap for personer som avsluttet introduksjonsordningen i perioden fra 2005 til og med 2017.

Andel av de tidligere deltakerne med vedvarende lavinntekt er klart større enn i befolkningen. Mens halvparten av de tidligere deltakerne som hadde vedvarende lavinntekt i 2018, var den tilsvarende andelen i befolkningen mellom 20 og 66 år om lag en av ti.

Det er store forskjeller i andel med vedvarende lavinntekt ut fra de tidligere deltakernes landbakgrunn, og lavest forekomst finner vi for personer med bakgrunn fra Myanmar med 32 prosent. I andre enden av skalaen finner vi personer med bakgrunn fra Syria (67 prosent) og Somalia (65 prosent).

Lavinntektsgapet, hvor mye som kreves for å løfte personer i lavinntektsgruppen over lavinntektsgrensen, var på 17 prosent for dem som hadde vedvarende lavinntekt 2016-2018. Dette betyr at halvparten av alle personer i lavinntektsgruppen hadde en inntekt minst tilsvarende 83 prosent av lavinntektsgrensen. Det høyeste lavinntektsgapet hadde tidligere deltakere med bakgrunn fra Somalia, Irak og Syria med henholdsvis 20, 19 og 18 prosent.

7. Hvor lang tid tar det å bli sysselsatt etter introduksjonsprogrammet?

Hovedfunn fra kapittelet:

- Andelen av de sysselsatte som får jobb innen ett år etter avsluttet program øker fra 26 prosent for 2010-kohorten til 35 prosent for 2016-kohorten.
- Blant dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2010 brukte en av tre mer enn to år og 16 prosent mer enn 4 år på å komme i jobb.
- Kvinner bruker i gjennomsnitt lengre tid enn menn på å finne sin første jobb.
- Gjennomsnittlig tid til første jobb avtar gradvis fra 2010-kohorten til 2016-kohorten.
- For de fleste avgangskohorter er det personer med bakgrunn fra Eritrea og Etiopia som bruker kortest tid på å komme i jobb.

Tidligere i rapporten har vi sett på hvor stor andel av de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet som går over i sysselsetting eller høyere utdanning i årene etter avsluttet program. I dette kapittelet skal vi se nærmere på dem som faktisk har blitt sysselsatt etter fullført introduksjonsprogram; hvor lang tid har det tatt for den enkelte å komme seg ut på arbeidsmarkedet? Vi tar for oss avgangskohortene fra 2010 til og med 2016, og benytter data fra SFP for perioden 2011 til 2018 for å se på deres status på arbeidsmarkedet. SFP gir, i tillegg til arbeidsmarkedsstatus, også informasjon om startdato for hvert arbeidsforhold, og dette benytter vi for å finne hvor lang tid det tar for den enkelte å komme i arbeid.

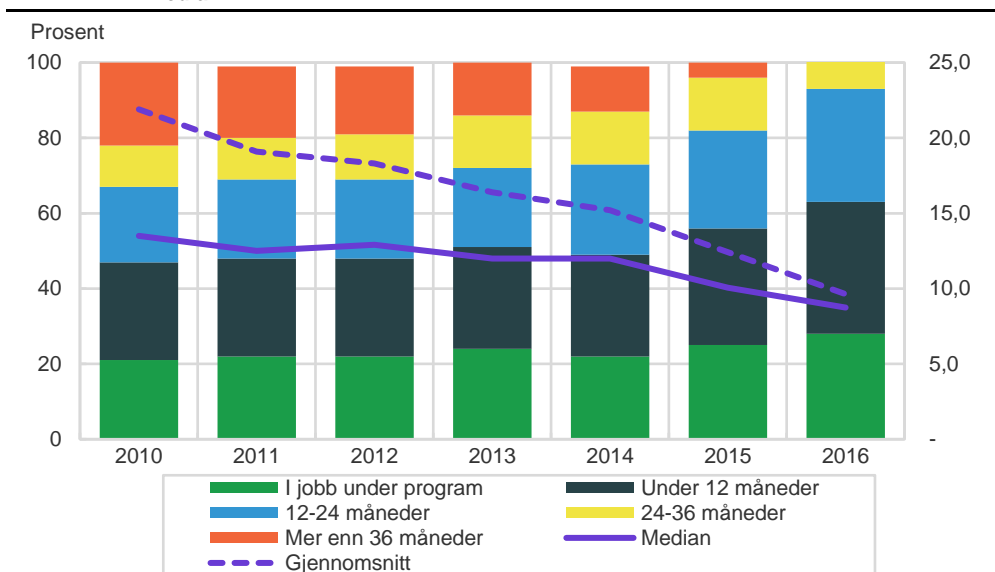
Vi har valgt å inkludere dem som var i et arbeidsforhold mens de deltok i introduksjonsprogrammet som en egen kategori, selv om dette i de fleste tilfeller vil være en jobb med relativ lav stillingsandel. Likevel er det såpass stor andel dette gjelder, med relativ stor variasjon etter landbakgrunn, slik at dette er en relevant gruppe å inkludere i tallene. I denne analysen skiller vi ikke på hel- eller deltidsarbeid, men ser kun på om personen er i et arbeidsforhold eller ikke. Andre forhold det er viktig å merke seg at når man ser på disse tallene, er som følger:

- Populasjonen vi benytter er *sysselsatte* personer i hver avgangskohort.
- Det lokale arbeidsmarkedet er viktig for hvilke jobbmuligheter som finnes, og større byer som Oslo har flere jobbmuligheter enn mindre steder. Det er ikke gjort forsøk på å justere for slike forskjeller i denne rapporten.
- Å analysere tiden det tar for en person å komme i jobb etter endt introduksjonsprogram krever god datakvalitet. Sikker informasjon om start- og stoppdato i arbeidsforholdet samt sluttdato for introduksjonsprogrammet er påkrevet for at denne analysen skal bli korrekt.

7.1. Kvinner bruker lengre tid til første jobb

Figur 7.1 viser hvor lang det har tatt for de tidligere deltakerne å komme i arbeid, for hver avgangskohort fra 2010 til 2016. Det benyttes kategorisering på antall måneder etter programslutt, med en relativ fordeling av deltakere per kohort.

Figur 7.1 Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2010-2016. Gjennomsnitt og median



Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Figur 7.1 viser at andelen som bruker lengst tid til sysselsetting blir stadig mindre fra dem som avsluttet i 2010 til dem som avsluttet i 2016. Det er klart flere i de første avgangskohortene som bruker lang tid til første jobb, og vi ser også at gjennomsnittlig antall måneder går betydelig ned i perioden. Dette vil naturlig nok kunne ha sammenheng med at enkelte i de første avgangskohortene (2010-2012) har brukt veldig lang tid på å komme i arbeid, og at de dermed har dratt opp gjennomsnittet for sin avgangskohort. Medianverdiene går også noe ned i løpet av perioden, men i mindre grad enn gjennomsnittet. For de siste kohortene har vi ikke så lange tidsserier, og vi fanger dermed ikke opp dem som bruker lengst tid (mer enn 36 måneder) til de kommer i jobb.

For 2010-kohorten er det såpass stor andel som 22 prosent som har brukt 3 år eller mer på å komme i jobb, mens denne andelen synker til 12 prosent for 2014-kohorten. Når det gjelder dem som bruker kortest tid på å komme i arbeid, er det 26 prosent fra 2010-kohorten som brukte inntil ett år på å få jobb, mens den tilsvarende andelen for 2015- og 2016-kohortene var henholdsvis 31 prosent og 35 prosent. I tillegg er det en stadig økende andel som har jobb mens de er deltakere i programmet. I og med at introduksjonsprogrammet skal være på fulltid, kan vi anta at de som jobber ved siden av har deltidsstillinger. Andelen som hadde en jobb ved siden av programmet steg fra 21 prosent for 2010-kohorten til 28 prosent for 2016-kohorten.

Tabell 7.1 Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2010-2016. Gjennomsnitt og median

	Gjennomsnitt			Median		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
2010	21,9	19,5	25,1	13,5	12,0	16,1
2011	19,1	16,9	22,4	12,5	11,1	15,1
2012	18,3	16,2	21,5	12,9	11,0	16,0
2013	16,4	14,8	18,7	12,0	10,8	14,1
2014	15,2	14,5	16,4	12,0	11,9	12,0
2015	12,4	12,0	13,1	10,1	9,9	10,5
2016	9,6	9,6	9,8	8,7	8,6	8,8

Kilde: System for persondata og KOSTA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.1 og vedleggstabell F1 og F2 viser at det er relativt klare forskjeller mellom kvinner og menn med tanke på antall måneder før første jobb. Blant dem som avsluttet i 2010 var det 27 prosent av kvinnene og 19 prosent av mennene som brukte 3 år eller mer på å finne sin første jobb. Når det gjelder dem som brukte under ett år på å komme i jobb var det større andel blant menn med 27 prosent - mot 24 prosent av kvinnene.

Ser vi på median- og gjennomsnittsverdier, er det også ganske klare forskjellene mellom kvinner og menn. I 2010 var median antall måneder til første jobb 12 måneder for menn og vel 16 måneder for kvinner (tabell 7.1). Denne avstanden på 4 prosentpoeng reduseres gradvis kohort for kohort, og blant dem som avsluttet i 2016 var medianverdien 8,6 måneder for menn og 8,8 måneder for kvinner.

Når det gjelder gjennomsnittlig tid innen første jobb er det større forskjell mellom kvinner og menn for de tidligste kohortene, men tilnærmet ingen forskjell blant de senere avgangskohortene. For 2010-kohorten tok det i gjennomsnitt 19,5 måneder for menn å få sin første jobb, mens den tilsvarende tiden for kvinner var vel 25 måneder. For dem som avsluttet i 2016 var den gjennomsnittlige tiden for kvinner og menn tilnærmet lik, med 9,6 måneder for menn og 9,8 måneder for kvinner. Men igjen må man tolke resultatene i lys av at dette er blant dem som faktisk har blitt sysselsatt, og at sysselsettingsandelen blant menn er vesentlig høyere enn blant kvinner (Lunde og Lysen (2019)). Det er også slik at det spesielt blant kvinner var det en del i de første avgangskohortene som brukte svært lang tid før første jobb, og som dermed drar gjennomsnittsverdiene mye opp i forhold til medianen.

Vi har tidligere sett at det til dels er store forskjeller etter landbakgrunn med tanke på sysselsettingsgrad blant de tidligere deltakerne i introduksjonsordningen. I kapittel 4 samt foregående rapporter om tidligere deltakere i introduksjonsordningen (Lunde og Lysen (2019)) går det fram at blant annet personer med bakgrunn fra Myanmar, Eritrea og Etiopia har hatt gode resultater på arbeidsmarkedet i årene etter avsluttet introduksjonsprogram, mens personer med bakgrunn fra Somalia og Irak har kommet noe dårligere ut.

Vedleggstabell F3-F7 viser landfordeling for kohortene 2010-2016 med tanke på hvor lang tid det har tatt å bli sysselsatt etter gjennomført introduksjonsprogram. For de aller fleste avgangskohortene ser vi at personer med bakgrunn fra Eritrea og Etiopia gjør det godt, med relativt lave andeler som bruker lang tid på å komme i jobb. For 2010-kohorten var det 17 prosent fra Eritrea og 20 prosent fra Etiopia som brukte 2 år eller mer på å få jobb, mens den tilsvarende andelen for Somalia var 44 prosent. Ser vi på dem som avsluttet i 2011, var det 19 og 22 prosent fra henholdsvis Eritrea og Etiopia som brukte 2 år eller mer på å få jobb. Igjen kom Somalia relativt dårlig ut med hele 45 prosent som brukte 2 år eller mer på å komme i jobb.

Tar vi for oss de senere kohortene i 2015 og 2016 ser vi at det gradvis blir noe mindre forskjeller mellom landene, men at det stort sett er de samme landene som har best resultater. I 2015-kohorten er det mange land med omtrent samme resultater, men Syria skiller seg noe ut med bare 10 prosent som brukte 2 år eller mer og 2 prosent som brukte 3 år eller mer på å komme i jobb. Samtidig var om lag en tredjedel var i arbeid under ett år etter avsluttet introduksjonsprogram. Blant dem som avsluttet i 2016 er det mindre forskjeller etter landbakgrunn, men Afghanistan, Syria, Eritrea og Etiopia skiller seg noe ut med bare 5-8 prosent som bruker 2 år eller mer på å finne seg en jobb, samtidig som om lag en av tre er i jobb innen ett år etter avsluttet program.

7.2. Oppsummering kapittel 7

I dette kapitlet har vi sett på hvor lang tid det tar å komme i jobb for personer som har avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden fra 2010 til og med 2016.

Gjennomsnittlig tid det tar å få sin første jobb etter avsluttet introduksjonsprogram synker fra om lag 22 måneder for dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2010 til om lag 10 måneder for dem som avsluttet i 2016. I den samme perioden reduseres medianverdien fra 14 til 9 måneder.

Andelen som får jobb innen ett år etter avsluttet introduksjonsprogram øker fra om lag 26 prosent i 2010 til 35 prosent i 2016. Andelen er om lag like høy for både kvinner og menn. Det er klart større andel kvinner enn menn som bruker 3 år eller mer på å bli sysselsatt. For dem som avsluttet i 2010 var det 27 prosent av kvinnene og 19 prosent av mennene som brukte 3 år eller mer på å få seg sin første jobb.

Det er til dels store forskjeller etter landbakgrunn, og personer med bakgrunn fra Myanmar, Eritrea og Etiopia bruker jevnt over kortere tid på å bli sysselsatt enn personer med bakgrunn fra Somalia og Irak. Blant dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2010 var det blant personer fra Eritrea og Etiopia om lag 30 prosent som brukte under ett år og 10-11 prosent som brukte mer enn tre år på å få sin første jobb. Tilsvarende tal for personer med bakgrunn fra Somalia var om lag 20 prosent og over 30 prosent.

Referanser

- Andersen, A. S., J. Epland, T. Wennemo og R. Aaberge (2003): økonomiske konjunkturer og fattigdom: En studie basert på norske inntektsdata, 1979-2000, i Tidsskrift for Velferdsforskning, Nr. 2, Fagbokforlaget.
- Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD), 2016. Rundskriv til introduksjonsloven. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/g012016/id2511944/>
- Birkelund, Gunn Elisabeth, M. Lillehagen, V. Puja Ekre og E. Ugreninov (2014): Fra utdanning til sysselsetting - En forløpsanalyse av indiske og pakistanske etterkommere i Norge. Rapport 2014:4, Institutt for Samfunnsforskning.
- Blom, Svein og Anette Walstad Enes (2015): Introduksjonsordningen – en resultatstudie. Rapporter 2015/36. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/introduksjonsordningen-en-resultatstudie>
- Dahl, G. og Lien, S (2006): Uførepensjon og sosialhjelp/introduksjonsstønning blant innvandrere. Rapporter 2006/24, Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: http://www.ssb.no/emner/03/04/rapp_200624/
- Dalgard, Anne Berit. (2015): Sambruk i kommunale og statlige ytelser. En analyse av samtidig bruk av ulike velferdsytelser. Rapporter 2015/55. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <http://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/sambruk-i-kommunale-og-statlige-ytelser>
- Djuve, Anne Britt, Hedda Haakestad og Erika Braanen Sterri (2014): Rett til utdanning? Grunnskoleopplæring og videregående opplæring som tiltak i introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere. Fafo-rapport 2014:34. Hentet fra: http://www.fafo.no/index.php/nb/zoo-publikasjoner/fafo-rapporter/item/rett-til-utdanning?category_id=24
- Djuve, Anne Britt, Hanne C. Kavli og Anniken Hagelund (2011): Kvinner i kvalifisering. Introduksjonsprogram for nyankomne flyktninger med liten utdanning og store omsorgsoppgaver. Fafo-rapport 2011:02. Hentet fra: <http://www.fafo.no/pub/rapp/20193/index.html>
- Djuve, Anne Britt (2011): Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere. Et integreringspolitisk paradigmeskifte? Doktoravhandling. Fafo-rapport 2011:19. Hentet fra: <http://www.fafo.no/pub/rapp/20210/index.html>
- Enes, Anette Walstad og Maja Kalcic: "Inntekt" i Henriksen, Kristin, Lars Østby og Dag Ellingsen (red) (2010): Innvandring og innvandrere 2010. Statistiske analyser 119. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/innvandring-og-innvandrere-2010>
- Enes, Anette Walstad og Kari Kraakenes (2011): Monitor for introduksjonsordningen 2010. Rapporter 2011/10. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/monitor-for-introduksjonsordningen-2011>
- Enes, Anette Walstad og Kristin Henriksen (2012): Monitor for introduksjonsordningen 2011. Rapporter 2012/01. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/monitor-for-introduksjonsordningen-2011>

- Enes, Anette Walstad (2014): Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet 2007-2011. Arbeid, utdanning og inntekt. Rapporter 2014/15. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/tidligere-deltakere-i-introduksjonsprogrammet-2007-2011>
- Enes, Anette Walstad, Kjersti Stabell Wiggen (2016): Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet 2009-2013. Arbeid, utdanning og inntekt. Rapporter 2016/24. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/tidligere-deltakere-i-introduksjonsordningen-2009-2013>
- Epland, Jon og Mads-Ivar Kirkeberg (2018): Store inntektsforskjeller blant norskfødte med innvandrereforeldre. SSB-analyse 2018/10. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/store-inntektsforskjeller-blant-norskfodte-med-innvandrereforeldre>
- Eurostat (2003): Poverty and social exclusion in the EU after Laeken - part 1, Statistics in Focus, Theme 3, 8/2003. Hentet fra: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3433488/5551812/KS-NK-03-008-EN.PDF/9b0cdf8b-943b-4d63-894f-3a0669fe2d93>
- Henriksen, Kristin og Kari Kraakenes (2010): Monitor for introduksjonsordningen 2009. Rapporter 7/2010. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/monitor-for-introduksjonsordningen-2010>
- Henriksen, Kristin, Lars Østby og Dag Ellingsen (red) (2010): Innvandring og innvandrere 2010. Statistiske analyser 119. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/innvandring-og-innvandrere-2010>
- Hernes, Vilde, Jacob Nilsen Arendt, Pernilla Andersson Joona og Kristian Rose Tronstad (2019). Nordic integration and settlement policies for refugees. A comparative analysis of labour market integration outcomes. Rapport fra Nordic Council of Ministers. Hentet fra: <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1306724/FULLTEXT01.pdf>
- Hirsch, A.A. (2010): Sosialhjelpsmottakere blant innvandrere 1999-2002, og 2005-2008. Rapporter 35/2010. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: http://www.ssb.no/03/04/rapp_201035/rapp_201035.pdf
- Introduksjonsloven. Lov 4. juli 2003 nr. 80. Hentet fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-07-04-80>
- Kavli, Hanne, Anniken Hagelund og Magne Bråthen (2007): Med rett til å lære og plikt til å delta. En evaluering av introduksjonsordningen for nyankomne flyktninger og innvandrere. Fafo-rapport 2007:34. Hentet fra: <http://www.fafo.no/index.php/nb/zoo-publikasjoner/fafo-rapporter/item/med-rett-til-a-laere-og-plikt-til-a-delta>
- Lillegård, Magnar og Ane Seierstad (2013): Introduksjonsordningen i kommunene. En sammenligning av kommunenes resultater. Rapporter 2013/55. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/introduksjonsordningen-i-kommunene>
- Lunde, Harald og Jinghui Lysen (2018): Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet 2011-2015. Rapporter 2018/38. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/tidligere-deltakere-i-introduksjonsordningen-2011-2015>

- Lunde, Harald og Jinghui Lysen (2019): Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet 2005-2016. Rapporter 2019/38. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/tidligere-deltakere-i-introduksjonsordningen-2005-2016>
- Mathisen, B. (2007): Monitor for introduksjonsordningen 2007. Rapporter 2007/43. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/monitor-for-introduksjonsordningen-2007>
- Mathisen, B. (2008): Monitor for introduksjonsordningen 2008. Rapporter 2008/52. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/monitor-for-introduksjonsordningen-2008>
- Moafi, H. (2018): Voksne i grunnskoleopplæring, en kartlegging av eksisterende registrering og vurdering av alternative individrapporteringer. Notater 2018/47. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/voksne-i-grunnskoleopplaering>
- Nerland, Sølve Mikal, Per Svein Aurdal og Erik Herstad Horgen (2011): System for persondata - versjon 9. Dokumentasjon av årgangene 2008-2009. Notater 2001/47. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/system-for-persondata-versjon-9>
- Normann, Tor Morten (2009): Fattigdomsrisiko, Rapporter 2009/11, Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/fattigdomsrisiko>
- NOU (2010:7): Mangfold og mestring. Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2010-7/id606151/>
- Olsen, Bjørn (2014): Flyktninger og arbeidsmarkedet 4. kvartal 2012, Rapporter 2014/06, Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/flyktninger-og-arbeidsmarkedet-4.kvartal-2012>
- Olsen, Bjørn (2018): Unge med innvandrerbakgrunn i arbeid og utdanning 2016. Rapporter 2018/4, Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/unge-med-innvandrerbakgrunn-i-arbeid-og-utdanning-2016>
- Omholt, Elisabeth L. (2019, red.): Økonomi og levekår for lavinntektsgrupper 2019. Rapport 2019/33. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/okonomi-og-levekar-for-lavinntektsgrupper-2019>
- Omholt, Elisabeth L. (2016, red.): Økonomi og levekår for ulike lavinntektsgrupper 2016. Rapporter 2016/30. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/okonomi-og-levekar-for-ulike-lavinntektsgrupper-2016>
- Rambøll (2011): Analyse av resultatoppnåelse i introduksjonsordningen. Hentet fra: <https://www.imdi.no/arkiv/arkiverte-publikasjoner/2011/analyse-resultatoppnaelse-introduksjonsordningen/>

- Rustad Thorsen, Lotte (2019): Innvandrere med lav inntekt dårligere stilt enn andre med lav inntekt. Artikkel, Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/innvandrere-med-lav-inntekt-darligere-stilt-enn-andre-med-lav-inntekt>
- Røed, Marianne, Pål Schøne og Janis Umblijs (2019): Flyktningers deltakelse i arbeid og utdanning, før og etter introduksjonsordningen. Rapport 2019:8, Institutt for Samfunnsforskning. Hentet fra: https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/2597916/Flyktningers_deltagelse_i_arbeid_og_utdanning_web.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Sandnes, Toril (red. 2017): Innvandrere i Norge 2017. Statistiske analyser 155. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/innvandrere-i-norge-2017>
- Skutlaberg, Linn Synnøve, Kari Anne K. Drangslund og Høgestøl, Asle (2014): Evaluering av introduksjonsprogrammene i storbyene. Ideas2evidence-rapport 09:2014, Bergen 2014. Hentet fra: <https://www.ideas2evidence.com/nb/publications/evaluering-av-introduksjonsprogrammene-i-storbyene>
- Statistisk sentralbyrå a. Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere. Årlig, deltakere. <http://www.ssb.no/utdanning/statistikker/introinnv/>
- Statistisk sentralbyrå b. Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere. Årlig, tidligere deltakere. <http://www.ssb.no/utdanning/statistikker/introinnv/aar-tidligere-deltakere>
- Statistisk sentralbyrå c. KOSTRA – KOrmmune-STat-RApportering. <http://www.ssb.no/offentlig-sektor/statistikker/kostrahoved>
- Statistisk sentralbyrå d. Norskopplæring for voksne innvandrere. <http://www.ssb.no/utdanning/statistikker/nopplinnv>
- Statistisk sentralbyrå e. Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger. <http://www.ssb.no/ifhus>
- Statistisk sentralbyrå f. Sysselsetting, registerbasert. <http://www.ssb.no/regsys>
- Statistisk sentralbyrå g. Befolkningens utdanningsnivå. <http://www.ssb.no/utniv>
- Statistisk sentralbyrå h. Innvandrere etter innvandringsgrunn. <http://www.ssb.no/befolkning/statistikker/innvgrunn>
- Statistisk sentralbyrå i. Sysselsetting blant innvandrere, registerbasert. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/innvregsys/aar>
- Stortingsmelding nr. 16 (2015–2016) «Fra utenforskap til ny sjanse — Samordnet innsats for voksnes læring». Kunnskapsdepartementet, 2016. Hentet frå: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20152016/id2476199/>
- Tronstad, K. R. (2015). Introduksjonsprogram for flyktninger i norske kommuner (NIBR-rapport 2015/2). Hentet fra <http://www.hioa.no/Om-HiOA/Senter-for-velferds-og-arbeidslivsforskning/NIBR/Publikasjoner/Publikasjoner-norsk/Introduksjonsprogram-for-flyktninger-i-norske-kommuner>)

- Tønnesen, Marianne og Synøve Andersen (2019). Bosettingskommune og integrering blant voksne flyktninger. Rapporter 2019/13, Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/bosettingskommune-og-integrering-blant-voksne-flyktninger>
- Villund, Ole (2014): Overkvalifisering blant innvandrere 2007-2012. Rapport 2014/28, Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/overkvalifisering-blant-innvandrere-2007-2012>
- With, Mari Lande og Lotte Rustad Thorsen (2018): Materielle og sosiale mangler i den norske befolkningen. Rapport 2018/7, Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/attachment/339727?ts=161bdb9a620>
- Østby, Lars (2015): Flyktninger i Norge. Artikkel, Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/flyktninger-i-norge>

Vedlegg A: Mer om datakilder

Deltakere

SSBs statistikk over deltakere i introduksjonsordningen var fram til og med 2016 basert på registrering av deltakere i introduksjonsordningen i KOSTRA-skjema 11B.

Fra og med tall for 2017 er statistikken basert på data fra Nasjonalt Introduksjonsregister (NIR) hos Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Mer informasjon om NIR: <https://www.imdi.no/nir-og-bosetting/nir/>.

I tillegg er opplysninger om kommunenes innrapportering av utbetaling av introduksjonsstønad innhentet fra A-ordningen (<https://www.altinn.no/a-ordningen/>). Dette benyttes for tall om utbetalt introduksjonsstønad og mottakere av denne.

Filene med informasjon om deltakerne i introduksjonsordningen hvert år er koblet til befolkningsfiler av 31.12. i rapporteringsåret.

Statistikken har fulltelling, det vil si at alle de kommuner som har deltakere i ordningen skal rapportere til NIR.

Tidligere deltakere

SSBs statistikk over tidligere deltakere baseres på KOSTRA-informasjon for alle årganger fram til og med de som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Deretter vil også denne statistikken være basert på data fra Nasjonalt Introduksjonsregister (NIR).

IMDi har frem til og med 2014 publisert resultater kun for deltakere med rett og plikt til introduksjonsprogram. NIR inneholder også data om personer som *kan* tilbys program, den såkalte «kan-gruppen». I KOSTRA-tallene er disse personene inkludert i populasjonen.

Vedlegg B: Vedleggstabeller kapittel 2

Tabell B 1 Registrerte husholdningsinntekter etter husholdningstype. Befolkningen der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2017. Gjennomsnitt

	Alle husholdningstyper	Aleneboende	Par uten barn	Par med barn 0-17 år	Enslig forsørger	Andre husholdningstyper
Befolkningen 18-50 år¹						
Yrkesinntekt ekskl. sykepenger og foreldrepenger (NAV)	618 300	303 500	746 800	983 000	372 000	697 200
Kapitalinntekter	28 900	11 200	25 100	53 300	16 100	32 300
Sum overføringer inkl. foreldre- og sykepenger (NAV)	113 500	60 700	79 800	150 800	154 700	201 100
Introduksjonsstønad	2 600	2 400	1 400	3 100	1 900	3 200
Familiestønader ²	12 800	900	500	26 100	42 800	7 400
Sosialhjelp	3 800	3 900	2 200	2 800	9 600	3 900
Bostøtte	1 500	1 600	700	900	5 300	1 200
Kvalifiseringsstønad	600	500	400	600	1 200	600
Studiestipend fra Lånekassen	5 500	5 500	8 500	3 500	4 000	9 800
Andre overføringer	86 700	46 000	66 100	113 800	89 900	175 100
Husholdningens samlet inntekter	760 700	375 500	851 700	1 187 200	542 800	930 700
Inntekt etter skatt	567 300	284 900	636 000	868 000	429 800	710 800
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	348 000	284 900	424 000	407 300	286 600	360 400
Antall personer i husholdningen	2,4	1,0	2,0	4,0	2,6	2,9
Antall husholdninger	1 331 797	514 347	150 441	429 440	100 784	136 785
Husholdninger med minst én deltaker i introduksjonsprogrammet i 2017³						
Yrkesinntekt ekskl. sykepenger og foreldrepenger (NAV)	35 900	32 800	67 700	37 800	14 400	50 300
Kapitalinntekter	-	-	200	100	-	100
Sum overføringer inkl. foreldre- og sykepenger (NAV)	257 500	164 500	269 500	392 800	303 700	345 700
Introduksjonsstønad	169 300	124 100	201 700	238 600	124 200	248 200
Familiestønader ²	16 800	300	2 900	41 700	60 000	7 600
Sosialhjelp	40 100	19 000	28 100	75 000	61 300	46 300
Bostøtte	15 700	13 200	12 500	17 100	27 300	17 500
Kvalifiseringsstønad	1 600	1 000	2 400	2 400	1 500	2 700
Studiestipend fra Lånekassen	7 200	4 800	14 000	8 500	8 800	12 000
Andre overføringer	6 800	2 100	7 900	9 500	20 600	11 400
Husholdningens samlet inntekt	293 400	197 400	337 000	430 700	318 100	396 100
Inntekt etter skatt	264 400	173 700	296 900	394 200	301 200	354 000
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	176 600	173 700	197 900	168 900	180 900	199 800
Antall personer i husholdningen	2,4	1,0	2,0	4,7	3,1	2,7
Antall husholdninger	19 195	9 929	887	5 055	1 549	1 775

¹ Husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år.

² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

³ Husholdninger som har en eller flere deltakere i introduksjonsprogrammet, uavhengig av hovedinntektstakers alder.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell B 2 Registrerte husholdningsinntekter etter husholdningstype. Befolkningen der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2017. Gjennomsnitt og prosent

	Alle hus- holdningstyper	Alene- boende	Par uten barn	Par med barn 0-17 år	Enslig forsørger	Andre hus- holdningstyper
Befolkningen 18-50 år¹						
Yrkesinntekt	81	81	88	83	69	75
Kapitalinntekter	4	3	3	4	3	3
Overføringer	15	16	9	13	29	22
Introduksjonsstønad	0	1	0	0	0	0
Familiestønader ²	2	0	0	2	8	1
Sosialhjelp	0	1	0	0	2	0
Bostøtte	0	0	0	0	1	0
Kvalifiseringsstønad	0	0	0	0	0	0
Studiestipend fra Lånekassen	1	1	1	0	1	1
Andre overføringer	11	12	8	10	17	19
Husholdningens samlet inntekt	760 700	375 500	851 700	1 187 200	542 800	930 700
Inntekt etter skatt	567 300	284 900	636 000	868 000	429 800	710 800
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	348 000	284 900	424 000	407 300	286 600	360 400
Gjennomsnittlig antall personer i husholdningen	2,4	1,0	2,0	4,0	2,6	2,9
Antall husholdninger	1 331 797	514 347	150 441	429 440	100 784	136 785
Husholdninger med minst én deltaker i introduksjonsprogrammet i 2017³						
Yrkesinntekt	12	17	20	9	5	13
Kapitalinntekter	0	0-	0	0	0	0
Overføringer	88	83	80	91	95	87
Introduksjonsstønad	58	63	60	55	39	63
Familiestønader ²	6	0	1	10	19	2
Sosialhjelp	14	10	8	17	19	12
Bostøtte	5	7	4	4	9	4
Kvalifiseringsstønad	1	0	1	1	0	1
Studiestipend fra Lånekassen	2	2	4	2	3	3
Andre overføringer	2	1	2	2	6	3
Husholdningens samlet inntekt	293 400	197 400	337 000	430 700	318 100	396 100
Inntekt etter skatt	264 400	173 700	296 900	394 200	301 200	354 000
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	176 600	173 700	197 900	168 900	180 900	199 800
Gjennomsnittlig antall personer i husholdningen	2,4	1,0	2,0	4,7	3,1	2,7
Antall husholdninger	19 195	9 929	887	5 055	1 549	1 775

¹ Husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år.

² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

³ Husholdninger som har en eller flere deltakere i introduksjonsprogrammet, uavhengig av hovedinntektstakers alder.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell B 3 Registrerte husholdningsinntekter etter husholdningstype. Befolkningen der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2018. Gjennomsnitt

	Alle husholdningstyper	Aleneboende	Par uten barn	Par med barn 0-17 år	Enslig forsørger	Andre husholdningstyper
Befolkningen 18-50 år¹						
Yrkesinntekt	640 900	317 500	778 700	1 017 900	387 800	732 500
Kapitalinntekter	28 500	10 400	23 500	54 600	16 900	30 600
Overføringer	112 600	60 200	78 800	150 300	154 900	204 500
Introduksjonsstønad	2 400	2 000	1 300	3 500	1 800	2 500
Familiestønader ²	12 500	900	500	26 100	41 300	7 300
Sosialhjelp	4 000	4 000	2 400	3 000	10 600	4 100
Bostøtte	1 500	1 500	700	900	5 300	1 100
Kvalifiseringsstønad	600	500	400	600	1 400	600
Studiestipend fra Lånekassen	5 900	6 000	9 000	3 700	4 200	10 200
Andre overføringer	85 700	45 400	64 500	112 500	90 300	178 800
Husholdningens samlet inntekt	782 000	388 100	881 000	1 222 700	559 600	967 600
Inntekt etter skatt	582 100	294 200	657 900	891 900	442 000	737 700
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	358 600	294 200	438 600	419 100	294 700	373 500
Gjennomsnittlig antall personer i husholdningen	2,4	1,0	2,0	4,0	2,6	2,9
Antall husholdninger	1 336 062	524 227	152 451	427 101	98 040	134 243
Husholdninger med minst én deltaker i introduksjonsprogrammet i 2018³						
Yrkesinntekt	60 700	56 900	98 800	62 300	17 300	100 600
Kapitalinntekter	100	-	500	100	100	200
Overføringer	274 800	168 300	275 600	417 100	310 800	356 000
Introduksjonsstønad	179 500	126 100	207 500	258 800	128 900	245 000
Familiestønader ²	17 600	300	2 400	41 700	49 500	9 100
Sosialhjelp	39 200	15 500	24 100	71 000	68 900	42 900
Bostøtte	14 800	12 600	11 400	15 200	27 600	14 800
Kvalifiseringsstønad	1 700	1 100	1 600	2 800	1 600	1 500
Studiestipend fra Lånekassen	13 800	10 300	19 400	15 600	12 300	26 900
Andre overføringer	8 300	2 400	9 200	11 800	22 000	15 800
Husholdningens samlet inntekt	335 700	225 300	374 900	479 500	328 100	456 700
Inntekt etter skatt	299 900	196 000	327 000	434 300	311 800	404 000
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	194 900	196 000	218 000	183 700	186 400	225 000
Gjennomsnittlig antall personer i husholdningen	2,5	1,00	2,0	4,8	3,1	2,8
Antall husholdninger	17 179	8 407	836	5 153	1 422	1 361

¹ Husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år.

² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

³ Husholdninger som har en eller flere deltakere i introduksjonsprogrammet, uavhengig av hovedinntektstakers alder.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell B 4 Registrerte husholdningsinntekter etter husholdningstype. Befolkningen der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet. 2018. Gjennomsnitt og prosent

	Alle husholdningstyper	Aleneboende	Par uten barn	Par med barn 0-17 år	Enslig forsørger	Andre husholdningstyper
Befolkningen 18-50 år¹						
Yrkesinntekt	82	82	88	83	69	76
Kapitalinntekter	4	3	3	4	3	3
Overføringer	14	16	9	12	28	21
Introduksjonsstønad	0	1	0	0	0	0
Familiestønader ²	2	0	0	2	7	1
Sosialhjelp	1	1	0	0	2	0
Bostøtte	0	0	0	0	1	0
Kvalifiseringsstønad	0	0	0	0	0	0
Studiestipend fra Lånekassen	1	2	1	0	1	1
Andre overføringer	11	12	7	9	16	18
Husholdningens samlet inntekt	782 000	388 100	881 000	1 222 700	559 600	967 600
Inntekt etter skatt	582 100	294 200	657 900	891 900	442 000	737 700
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	358 600	294 200	438 600	419 100	294 700	373 500
Gjennomsnittlig antall personer i husholdningen	2,4	1,0	2,0	4,0	2,6	2,9
Antall husholdninger	1 336 062	524 227	152 451	427 101	98 040	134 243
Husholdninger med minst én deltaker i introduksjonsprogrammet i 2018³						
Yrkesinntekt	18	25	26	13	5	22
Kapitalinntekter	0	0	0	0	0	0
Overføringer	82	75	73	87	95	78
Introduksjonsstønad	53	56	55	54	39	54
Familiestønader ²	5	0	1	9	15	2
Sosialhjelp	12	7	6	15	21	9
Bostøtte	4	6	3	3	8	3
Kvalifiseringsstønad	1	0	0	1	0	0
Studiestipend fra Lånekassen	4	5	5	3	4	6
Andre overføringer	2	1	2	2	7	3
Husholdningens samlet inntekt	335 700	225 300	374 900	479 500	328 100	456 700
Inntekt etter skatt	299 900	196 000	327 000	434 300	311 800	404 000
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	194 900	196 000	218 000	183 700	186 400	225 000
Gjennomsnittlig antall personer i husholdningen	2,5	1,0	2,0	4,8	3,1	2,8
Antall husholdninger	17 179	8 407	836	5 153	1 422	1 361

¹ Husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år.

² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

³ Husholdninger som har en eller flere deltakere i introduksjonsprogrammet, uavhengig av hovedinntektstakers alder.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell B 5 Husholdninger som mottok sosialhjelp og bostøtte etter husholdningstyper. Husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2017. Antall og andel

	Antall			Andel		
	Husholdninger i alt	Husholdninger som mottok sosialhjelp	Husholdninger som mottok bostøtte	Husholdninger i alt	Husholdninger som mottok sosialhjelp	Husholdninger som mottok bostøtte
Befolkningen 18-50 år¹						
Alle husholdningstyper	1 331 797	93 208	99 823	100	7	7
Aleneboende	514 347	43 151	47 721	100	8	9
Par uten barn	150 441	7 351	6 353	100	5	4
Par med barn 0-17 år	429 440	17 282	17 001	100	4	4
Enslig forsørger	100 784	14 935	20 724	100	15	21
Andre husholdningstyper	136 785	10 489	8 024	100	8	6
Deltakere i introduksjonsprogrammet 2017²						
Alle husholdningstyper	19 195	12 932	16 722	100	67	87
Aleneboende	9 929	5 652	8 645	100	57	87
Par uten barn	887	580	726	100	65	82
Par med barn 0-17 år	5 055	4 222	4 427	100	84	88
Enslig forsørger	1 549	1 265	1 443	100	82	93
Andre husholdningstyper	1 775	1 213	1 481	100	68	83

¹ Husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år.

² Husholdninger som har en eller flere deltakere i introduksjonsprogrammet, uavhengig av hovedinntektstakers alder.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell B 6 Husholdninger som mottok sosialhjelp og bostøtte etter husholdningstyper. Husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2018. Antall og andel

	Antall			Andel		
	Husholdninger i alt	Husholdninger som mottok sosialhjelp	Husholdninger som mottok bostøtte	Husholdninger i alt	Husholdninger som mottok sosialhjelp	Husholdninger som mottok bostøtte
Befolkningen 18-50 år¹						
Alle husholdningstyper	1 336 062	93 374	90 489	100	7	7
Aleneboende	524 227	42 866	43 578	100	8	8
Par uten barn	152 451	7 669	6 044	100	5	4
Par med barn 0-17 år	427 100	17 600	14 881	100	4	3
Enslig forsørger	98 010	14 802	19 047	100	15	19
Andre husholdningstyper	134 243	10 437	6 939	100	8	5
Deltakere i introduksjonsprogrammet 2018²						
Alle husholdningstyper	17 179	11 086	12 378	100	65	72
Aleneboende	8 407	4 305	6 265	100	51	75
Par uten barn	836	491	543	100	59	65
Par med barn 0-17 år	5 153	4 220	3 394	100	82	66
Enslig forsørger	1 422	1 178	1 288	100	83	91
Andre husholdningstyper	1 361	892	888	100	66	65

¹ Husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år.

² Husholdninger som har en eller flere deltakere i introduksjonsprogrammet, uavhengig av hovedinntektstakers alder.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Vedlegg C: Vedleggstabeller kapittel 3

Tabell C 1 Status på arbeidsmarkedet. Befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2018. Antall og andel

	Antall			Andel		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
I alt	2 237 892	1 148 869	1 089 023	100	100	100
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	1 891 934	985 632	906 302	85	86	83
Sysselsatt	1 547 124	832 761	714 363	69	72	66
Sysselsatt og under utdanning	212 588	88 626	123 962	9	8	11
Under utdanning	132 222	64 245	67 977	6	6	6
Registrert ledig / på tiltak	48 488	25 962	22 526	2	2	2
Registrert helt ledige	36 200	19 582	16 618	2	2	2
Andre arbeidssøkende	12 288	6 380	5 908	1	1	1
Annen eller ukjent status	297 470	137 275	160 195	13	12	15
Nedsatt arbeidsevne, på tiltak	19 504	9 480	10 024	1	1	1
Arbeidsavklaringspenger	40 141	16 839	23 302	2	1	2
Andre helserelevante ytelser	85 489	38 449	47 040	4	3	4
Kontantstøtte / overgangsstønning	3 798	125	3 673	0	0	0
Sosialhjelp	16 142	8 912	7 230	1	1	1
Andre grupper (inkl. deltakere på intro)	5 760	2 306	3 454	0	0	0
Ukjent status	126 636	61 164	65 472	6	5	6

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell C 2 Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018. Antall og andel

	Antall			Andel		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
I alt	6 345	4 092	2 253	100	100	100
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	4 028	2 943	1 085	63	72	48
Sysselsatt	1 922	1 506	416	30	37	18
Sysselsatt og under utdanning	973	760	213	15	19	9
Under utdanning	1 133	677	456	18	17	20
Registrert ledig / på tiltak	530	325	205	8	8	9
Registrert helt ledige	326	211	115	5	5	5
Andre arbeidssøkende	204	114	90	3	3	4
Annen eller ukjent status	1 787	824	963	28	20	43
Nedsatt arbeidsevne, på tiltak	159	85	74	3	2	3
Arbeidsavklaringspenger	137	77	60	2	2	3
Andre helserelevante ytelser	38	25	13	1	1	1
Kontantstøtte / overgangsstønning	45	-	45	1	-	2
Sosialhjelp	565	269	296	9	7	13
Andre grupper (inkl. deltakere på intro)	111	51	60	2	1	3
Ukjent status	732	317	415	12	8	18

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell C 3 Status på arbeidsmarkedet, etter kjønn og utvalgt landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018. Prosent

	I alt	Eritrea	Etiopia	Somalia	Sudan	Afghanistan	Iran	Syria
I alt								
Sysselsatt / under utdanning	63	73	69	48	60	50	64	64
Registrert ledig / på tiltak	8	7	11	10	13	5	6	8
Annen eller ukjent status	28	20	20	41	26	45	30	28
Menn								
Sysselsatt / under utdanning	72	77	75	65	67	71	70	70
Registrert ledig / på tiltak	8	6	12	9	15	7	5	8
Annen eller ukjent status	20	17	13	25	18	22	25	22
Kvinner								
Sysselsatt / under utdanning	48	62	62	34	46	34	59	46
Registrert ledig / på tiltak	9	8	10	11	8	5	7	10
Annen eller ukjent status	43	30	28	55	46	62	34	44

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell C 4 Status på arbeidsmarkedet etter tiltak i programperioden. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018. Prosent

	Antall	Norsk-oppl.	Språk-praksis	Godkj. av utd.	Arbeid	Arbeids-praksis	Grunn-skole	Annet	Fag i VGS	AMO-kurs	Yrkes-kurs	Helse	Tiltak som fremmer sosialt nettverk	Ingen tiltak
Antall i alt	6 345	4 273	957	32	394	1 255	1 305	2 851	494	164	277	532	969	440
I alt andel	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Aktive	63	60	63	81	79	66	71	63	90	69	62	62	62	65
Herav:														
Sysselsatt	30	33	34	25	55	38	20	32	16	43	35	31	27	28
Sysselsatt og under utdanning	16	13	14	28	14	14	23	15	41	14	14	16	15	14
Under utdanning	18	14	15	28	9	13	28	16	33	12	13	15	19	23
Registrert ledig / på tiltak	8	9	10	9	6	9	6	9	2	8	12	8	8	7
Annen status	17	18	16	6	7	18	11	16	3	13	17	18	17	16
Ukjent status	12	12	12	3	8	7	12	12	4	10	9	11	14	12

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell C 5 Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017, etter sluttårsak. Per november 2018. Antall og prosent

	I alt	Kvalifisering	Grunn-skole	Utdanning	Arbeid	Sosial-stønnad	Andre trygde-tytelser	Annet	Flyttet
Antall i alt	6 345	1 281	709	1 443	1 566	354	56	714	222
I alt andel	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Aktive	63	48	54	89	84	27	2	30	51
Herav:									
Sysselsatt	30	31	14	14	65	16	-	12	27
Sysselsatt og under utdanning	15	5	13	37	13	4	-	5	11
Under utdanning	18	11	28	38	6	7	2	13	13
Registrert ledig / på tiltak	8	16	6	3	7	16	4	10	4
Annen status	17	28	14	4	4	47	93	32	10
Ukjent status	12	8	26	4	5	11	2	27	36

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell C 6 Avtalt arbeidstid. Befolkningen 20-50 år og personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017, status per november 2018. Antall og andel

	I alt	Menn	Kvinner
Tidligere deltakere, avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017			
I alt	100	100	100
1-9 timer	18	16	27
10-19 timer	16	15	21
20-29 timer	12	11	16
30-34 timer	7	7	6
35-37 timer	37	40	23
38 timer eller mer	10	11	7
Befolkningen 20-50 år			
I alt	100	100	100
1-9 timer	6	4	8
10-19 timer	6	4	9
20-29 timer	7	4	10
30-34 timer	6	4	8
35-37 timer	66	74	57
38 timer eller mer	9	9	8

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Vedlegg D: Vedleggstabeller kapittel 4

Tabell D 1 Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013-2016 (kohort-2013 – kohort-2016). Per november 2014 - november 2018. Antall

	2014	2015	2016	2017	2018
Kohort-2013					
I alt	3 807	3 788	3 756	3 728	3 706
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	2 366	2 423	2 468	2 507	2 475
Sysselsatt	1 380	1 454	1 647	1 790	1 925
Sysselsatt og under utdanning	460	523	518	436	352
Under utdanning	526	446	303	281	198
Registrert ledig / på tiltak	421	408	380	353	352
Annen status	679	683	661	599	605
Ukjent status	341	274	247	269	274
Kohort-2014					
I alt	-	3 684	3 655	3 630	3 607
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	-	2 132	2 255	2 318	2 345
Sysselsatt	-	1 108	1 312	1 501	1 637
Sysselsatt og under utdanning	-	466	498	464	425
Under utdanning	-	558	445	353	283
Registrert ledig / på tiltak	-	418	369	361	355
Annen status	-	763	757	683	634
Ukjent status	-	371	274	268	273
Kohort-2015					
I alt	-	-	4 087	4 062	4 049
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	-	-	2 480	2 630	2 676
Sysselsatt	-	-	1 316	1 493	1 677
Sysselsatt og under utdanning	-	-	517	593	593
Under utdanning	-	-	647	544	406
Registrert ledig / på tiltak	-	-	456	392	394
Annen status	-	-	781	767	696
Ukjent status	-	-	370	273	283
Kohort-2016					
I alt	-	-	-	4 752	4 737
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	-	-	-	2 953	3 098
Sysselsatt	-	-	-	1 507	1 691
Sysselsatt og under utdanning	-	-	-	635	776
Under utdanning	-	-	-	811	631
Registrert ledig / på tiltak	-	-	-	480	459
Annen status	-	-	-	817	827
Ukjent status	-	-	-	502	353

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell D 2 Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013-2016 (kohort-2013 -kohort-2016). Per november 2014 - november 2018. Prosent

	2014	2015	2016	2017	2018
Kohort-2013					
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	62	64	66	67	67
Sysselsatt	36	38	44	48	52
Sysselsatt og under utdanning	12	14	14	12	9
Under utdanning	14	12	8	8	5
Registrert ledig / på tiltak	11	11	10	9	9
Annen status	18	18	18	16	16
Ukjent status	9	7	7	7	7
Kohort-2014					
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	-	58	62	64	65
Sysselsatt	-	30	36	41	45
Sysselsatt og under utdanning	-	13	14	13	12
Under utdanning	-	15	12	10	8
Registrert ledig / på tiltak	-	11	10	10	10
Annen status	-	21	21	19	18
Ukjent status	-	10	7	7	8
		58	62	64	65
Kohort-2015					
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	-	-	61	65	66
Sysselsatt	-	-	32	37	41
Sysselsatt og under utdanning	-	-	13	15	15
Under utdanning	-	-	16	13	10
Registrert ledig / på tiltak	-	-	11	10	10
Annen status	-	-	19	19	17
Ukjent status	-	-	9	7	7
Kohort-2016					
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	-	-	-	62	65
Sysselsatt	-	-	-	32	36
Sysselsatt og under utdanning	-	-	-	13	16
Under utdanning	-	-	-	17	13
Registrert ledig / på tiltak	-	-	-	10	10
Annen status	-	-	-	17	17
Ukjent status	-	-	-	11	7

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell D 3 Avtalt arbeidstid per uke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013 og befolkningen 20-50 år. 2015-2018. Prosent

	Begge kjønn				Menn				Kvinner			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Tidligere deltakere, avsluttet i 2013												
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1-9 timer	16	15	11	11	11	10	7	8	24	23	23	23
10-19 timer	16	15	14	12	13	12	10	8	21	20	20	20
20-29 timer	14	12	13	12	13	11	10	9	17	16	16	16
30-34 timer	9	9	9	9	9	8	7	8	9	10	10	10
35-37 timer	31	35	39	40	38	43	47	50	20	22	22	22
38 timer eller mer	13	14	15	15	16	17	19	18	8	9	9	9
Befolkningen 20-50 år												
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1-9 timer	6	6	6	6	4	4	4	4	8	8	8	8
10-19 timer	7	6	6	6	5	4	4	4	10	9	9	9
20-29 timer	8	7	7	7	5	4	4	4	12	11	11	11
30-34 timer	7	7	6	6	6	5	4	4	9	8	8	8
35-37 timer	64	65	66	66	72	74	75	74	54	56	56	56
38 timer eller mer	8	8	9	9	9	9	9	9	7	8	8	8

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell D 4 Avtalt arbeidstid per uke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014 og befolkningen 20-50 år. 2015-2018. Prosent

	Begge kjønn				Menn				Kvinner			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Tidligere deltakere, avsluttet i 2014												
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1-9 timer	18	15	13	13	14	11	8	7	27	23	22	22
10-19 timer	20	18	16	13	17	14	13	9	25	23	22	19
20-29 timer	17	14	13	13	16	12	10	10	19	18	17	17
30-34 timer	8	7	7	8	7	6	6	7	8	8	8	9
35-37 timer	26	33	36	39	33	41	44	48	15	19	23	25
38 timer eller mer	11	13	15	14	13	16	18	18	6	9	9	9
Befolkningen 20-50 år												
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1-9 timer	6	6	6	6	4	4	4	4	8	8	8	8
10-19 timer	7	6	6	6	5	4	4	4	10	9	9	9
20-29 timer	8	7	7	7	5	4	4	4	12	11	11	10
30-34 timer	7	7	6	6	6	5	4	4	9	8	8	8
35-37 timer	64	65	66	66	72	74	75	74	54	56	56	57
38 timer eller mer	8	8	9	9	9	9	9	9	7	8	8	8

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell D 5 Avtalt arbeidstid per uke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015 og befolkningen 20-50 år. 2016-2018. Prosent

	Begge kjønn			Menn			Kvinner		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Tidligere deltakere, avsluttet i 2015									
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1-9 timer	19	16	13	14	11	9	29	27	21
10-19 timer	16	16	16	13	12	11	23	25	24
20-29 timer	15	13	13	14	12	11	17	15	18
30-34 timer	7	7	7	8	6	6	7	8	7
35-37 timer	30	34	37	38	43	46	16	17	21
38 timer eller mer	12	13	13	13	16	16	8	8	9
Befolkningen 20-50 år									
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1-9 timer	6	6	6	4	4	4	8	8	8
10-19 timer	6	6	6	4	4	4	9	9	9
20-29 timer	7	7	7	4	4	4	11	11	10
30-34 timer	7	6	6	5	4	4	8	8	8
35-37 timer	65	66	66	74	75	74	56	56	57
38 timer eller mer	8	9	9	9	9	9	8	8	8

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell D 6 Avtalt arbeidstid per uke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år. 2017-2018. Prosent

	Begge kjønn		Menn		Kvinner	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Tidligere deltakere, avsluttet i 2016						
I alt	100	100	100	100	100	100
1-9 timer	20	16	16	12	27	25
10-19 timer	18	17	16	15	21	22
20-29 timer	14	13	12	10	19	17
30-34 timer	7	8	7	8	7	7
35-37 timer	31	34	37	41	17	20
38 timer eller mer	11	12	12	14	9	8
Befolkningen 20-50 år						
I alt	100	100	100	100	100	100
1-9 timer	6	6	4	4	8	8
10-19 timer	6	6	4	4	9	9
20-29 timer	7	7	4	4	11	10
30-34 timer	6	6	4	4	8	8
35-37 timer	66	66	75	74	56	57
38 timer eller mer	9	9	9	9	8	8

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Vedlegg E: Vedleggstabeller kapittel 5

Tabell E 1 Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Hele befolkningen 20-50 år i november 2018. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2018

Befolkningen 20-50 år ¹	2018
Yrkesinntekt	82
Kapitalinntekter	4
Overføringer	14
Stipend	1
Familiestønader ²	1
Sosialhjelp	1
Bostøtte	0
Kvalifiseringsstønad	0
Andre overføringer	11
Husholdningens utlignede skatt (og negative overføringer)	25
Husholdningens samlet inntekt (andel)	100
Samlet inntekt	789 100
Sum beregnet skatt og svalbardskatt	196 200
Inntekt etter skatt	587 300
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	361 500
Antall personer i husholdningen	2,4
Antall husholdninger	1 321 726

¹ Alder i 2018.

² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.
Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå

Tabell E 2 Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2014-2018

Kohort-2013	2014	2015	2016	2017	2018
Yrkesinntekt	46	53	58	63	66
Kapitalinntekter	-	-	-	-	-
Overføringer	54	47	41	37	34
Stipend	8	7	5	3	2
Familiestønader ¹	8	5	4	4	4
Sosialhjelp	14	11	9	8	7
Bostøtte	5	5	4	3	2
Kvalifiseringsstønad	4	4	4	3	2
Andre overføringer	15	15	15	16	17
Husholdningens utlignede skatt (og negative overføringer)	11	13	15	16	16
Husholdningens samlet inntekt (andel)	100	100	100	100	100
Samlet inntekt	324 300	361 000	394 700	422 100	449 100
Utlignet skatt	35 900	47 500	58 200	66 400	73 700
Inntekt etter skatt	287 400	312 100	334 700	353 300	372 300
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	197 300	212 100	224 200	232 400	242 400
Antall personer i husholdningen	2,3	2,3	2,4	2,4	2,5
Antall husholdninger	2 671	2 704	2 742	2 746	2 711

¹ Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.
Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell E 3 Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2015-2018

Kohort-2014	2015	2016	2017	2018
Yrkesinntekt	42	49	55	60
Kapitalinntekter	-	-	-	-
Overføringer	58	50	45	40
Stipend	9	7	5	4
Familiestønader ¹	5	5	5	4
Sosialhjelp	15	11	10	9
Bostøtte	6	5	4	3
Kvalifiseringsstønad	4	5	3	3
Andre overføringer	19	17	18	17
Husholdningens utlignede skatt (og negative overføringer)	10	12	14	15
Husholdningens samlet inntekt (andel)	100	100	100	100
Samlet inntekt	335 900	380 600	402 200	427 000
Utlignet skatt	34 600	47 200	54 700	63 300
Inntekt etter skatt	300 500	332 000	345 800	361 500
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	198 600	216 500	222 800	232 800
Antall personer i husholdningen	2,4	2,5	2,5	2,6
Antall husholdninger	2 490	2 579	2 597	2 582

¹ Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.
Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell E 4 Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2016-2018

Kohort-2015	2016	2017	2018
Yrkesinntekt	44	50	57
Kapitalinntekter	-	-	-
Overføringer	56	49	43
Stipend	10	8	6
Familiestønader ¹	5	5	5
Sosialhjelp	14	11	10
Bostøtte	6	4	3
Kvalifiseringsstønad	4	4	3
Andre overføringer	17	17	16
Husholdningens utlignede skatt (og negative overføringer)	11	12	14
Husholdningens samlet inntekt (andel)	100	100	100
Samlet inntekt	344 800	380 900	408 900
Utlignet skatt	36 400	47 100	56 500
Inntekt etter skatt	307 500	332 400	350 500
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	206 400	219 600	229 500
Antall personer i husholdningen	2,4	2,5	2,5
Antall husholdninger	2 859	2 948	2 960

¹ Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.
Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå

Tabell E 5 Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2017-2018

Kohort-2016	2017	2018
Yrkesinntekt	43	51
Kapitalinntekter	-	-
Overføringer	57	48
Stipend	10	9
Familiestønader ¹	5	4
Sosialhjelp	15	12
Bostøtte	5	4
Kvalifiseringsstønad	4	4
Andre overføringer	18	15
Husholdningens utlignede skatt (og negative overføringer)	10	12
Husholdningens samlet inntekt (andel)	100	100
Samlet inntekt	342 600	379 400
Utlignet skatt	34 800	46 400
Inntekt etter skatt	307 000	331 700
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	205 900	219 800
Antall personer i husholdningen	2,4	2,4
Antall husholdninger	3 440	3 488

¹ Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.
Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå

Tabell E 6 Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2018

Kohort-2017	2018
Yrkesinntekt	44
Kapitalinntekter	-
Overføringer	56
Stipend	12
Familiestønader ¹	4
Sosialhjelp	14
Bostøtte	5
Kvalifiseringsstønad	3
Andre overføringer	18
Husholdningens utlignede skatt (og negative overføringer)	10
Husholdningens samlet inntekt (andel)	100
Samlet inntekt	344 400
Utlignet skatt	34 900
Inntekt etter skatt	308 600
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	208 600
Antall personer i husholdningen	2,3
Antall husholdning	4 503

¹ Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå

Tabell E 7 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013-2017. Kroner. 2014-2018

Inntektsår	kohort-2013	kohort-2014	kohort-2015	kohort-2016	Kohort-2017
2014	192 700	-	-	-	
2015	206 600	193 300	-	-	
2016	218 300	209 200	200 300	-	
2017	228 300	218 800	214 200	201 400	
2018	237 900	228 900	226 500	214 300	205 500

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå

Vedlegg F: Vedleggstabeller kapittel 7

Tabell F 1 Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet 2010-2013. Gjennomsnitt og median

	2010			2011			2012			2013		
	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
I jobb under program	21	23	19	22	25	19	22	25	18	24	26	21
Under 3 måneder	5	5	4	6	6	5	5	5	6	5	5	5
3-6 måneder	6	6	6	6	6	6	6	6	4	6	6	5
6-12 måneder	15	16	14	14	15	12	15	16	14	16	17	14
12-18 måneder	12	12	11	12	12	12	12	12	12	12	13	12
18-24 måneder	8	9	8	9	9	9	9	8	10	9	9	10
24-36 måneder	11	10	12	11	12	10	12	12	13	14	13	15
36-48 måneder	6	6	6	8	7	10	9	8	10	8	7	11
Mer enn 48 måneder	16	13	21	11	8	16	9	7	13	6	5	8
Gjennomsnitt	21,9	19,5	25,1	19,1	16,9	22,4	18,3	16,2	21,5	16,4	14,8	18,7
Median	13,5	12,0	16,1	12,5	11,1	15,1	12,9	11,0	16,0	12,0	10,8	14,1

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell F 2 Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet 2014-2016. Gjennomsnitt og median

	2014			2015			2016		
	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
I jobb under program	22	22	23	25	25	24	28	28	27
Under 3 måneder	5	5	4	6	6	6	7	7	7
3-6 måneder	6	7	6	8	8	7	7	6	7
6-12 måneder	16	17	16	17	17	16	21	21	21
12-18 måneder	15	17	12	15	15	14	18	18	16
18-24 måneder	9	10	9	11	11	11	12	11	13
24-36 måneder	14	13	14	14	13	17	8	8	9
36-48 måneder	10	8	13	4	4	5			
48 måneder eller mer	2	2	3						
Gjennomsnitt	15,2	14,5	16,4	12,4	12,0	13,1	9,6	9,6	9,8
Median	12,0	11,9	12,0	10,1	9,9	10,5	8,7	8,6	8,8

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell F 3 Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2010. Gjennomsnitt og median

	Afghanistan	Eritrea	Etiopia	Irak	Myanmar	Somalia
I alt	100	100	100	100	100	100
I jobb under program	19	32	19	24	13	17
Under 3 måneder	4	4	9	4	4	4
3-6 måneder	7	10	5	6	3	4
6-12 måneder	18	16	16	18	13	13
12-18 måneder	11	14	17	8	14	10
18-24 måneder	7	8	13	6	11	8
24-36 måneder	11	6	10	12	15	11
36-48 måneder	5	4	4	6	10	6
48 måneder eller mer	18	7	6	17	17	27

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell F 4 Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2011. Gjennomsnitt og median

	Afghanistan	Eritrea	Etiopia	Irak	Iran	Myanmar	Somalia
I alt	100	100	100	100	100	100	100
I jobb under program	22	29	29	17	28	24	16
Under 3 måneder	4	8	7	6	6	6	5
3-6 måneder	4	6	6	6	6	6	6
6-12 måneder	18	14	15	12	12	10	13
12-18 måneder	12	14	15	12	6	8	8
18-24 måneder	10	10	6	11	6	10	7
24-36 måneder	11	9	7	13	10	17	15
36-48 måneder	9	5	4	8	11	8	15
48 måneder eller mer	10	5	11	15	16	10	15

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell F 5 Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2012. Gjennomsnitt og median

	Eritrea	Somalia	Afghanistan	Irak	Etiopia	Myanmar	Iran
I alt	100	100	100	100	100	100	100
I jobb under program	27	16	24	18	32	16	16
Under 3 måneder	6	3	6	4	4	5	4
3-6 måneder	4	6	6	6	8	7	5
6-12 måneder	17	15	14	14	19	11	18
12-18 måneder	14	10	13	13	10	13	9
18-24 måneder	9	11	8	9	9	9	9
24-36 måneder	10	16	13	13	8	16	13
36-48 måneder	7	9	9	10	4	13	12
48 måneder eller mer	6	12	6	13	6	10	14

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell F 6 Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013

	Etiopia	Afghanistan	Iran	Eritrea	Myanmar	Sudan	Somalia	Irak	Eritrea
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
I jobb under program	35	26	16	26	18	26	16	19	26
Under 3 måneder	3	5	5	7	3	5	3	6	7
3-6 måneder	3	5	7	6	7	5	6	3	6
6-12 måneder	17	13	17	17	18	10	14	15	17
12-18 måneder	8	14	17	11	13	8	15	13	11
18-24 måneder	6	11	9	9	10	16	9	10	9
24-36 måneder	17	14	14	13	12	17	15	12	13
36-48 måneder	6	8	8	7	12	9	10	12	7
48 måneder eller mer	5	4	6	4	8	6	10	10	4

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell F 7 Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014

	Afghanistan	Eritrea	Etiopia	Irak	Myanmar	Somalia
I alt	100	100	100	100	100	100
I jobb under program	19	32	19	24	13	17
Under 3 måneder	4	4	9	4	4	4
3-6 måneder	7	10	5	6	3	4
6-12 måneder	18	16	16	18	13	13
12-18 måneder	11	14	17	8	14	10
18-24 måneder	7	8	13	6	11	8
24-36 måneder	11	6	10	12	15	11
36-48 måneder	5	4	4	6	10	6
48 måneder eller mer	18	7	6	17	17	27

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell F 8 Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015

	Afghanistan	Eritrea	Etiopia	Iran	Myanmar	Somalia	Sudan	Syria
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
I jobb under program	34	27	32	27	27	18	16	32
Under 3 måneder	4	7	5	4	8	4	10	5
3-6 måneder	7	9	5	6	10	7	7	11
6-12 måneder	13	18	15	18	12	17	20	16
12-18 måneder	12	12	15	14	12	19	20	12
18-24 måneder	10	10	9	13	12	12	11	15
24-36 måneder	15	14	12	13	14	18	13	8
36-48 måneder	4	3	6	5	5	5	5	2

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell F 9 Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016

	Afghanistan	Eritrea	Etiopia	Irak	Iran	Somalia	Sudan	Syria
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
I jobb under program	34	31	31	26	28	18	30	30
Under 3 måneder	3	7	9	7	4	6	9	7
3-6 måneder	8	6	7	9	6	8	5	6
6-12 måneder	23	21	21	17	23	20	20	22
12-18 måneder	16	16	17	17	17	21	15	20
18-24 måneder	12	11	8	12	11	16	10	11
24-36 måneder	5	8	8	12	11	11	11	5

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Figurregister

Figur 2.1	Deltakere i introduksjonsprogrammet etter husholdningstyper ¹ , 2017 og 2018. Prosent	20
Figur 2.2	Median inntekt per forbruksenhet (EU-skala) etter husholdningstype ¹ . Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og alle husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år. 2017	22
Figur 2.3	Median inntekt per forbruksenhet (EU-skala) etter husholdningstype ¹ . Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og alle husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år. 2018	22
Figur 2.4	Andel over og under lavinntektsgrensen. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år. 2017	23
Figur 2.5	Andel over og under lavinntektsgrensen. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år. 2018	23
Figur 2.6	Sammensetning av husholdningens samlet inntekt. Gjennomsnitt for husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år. 2017 og 2018	24
Figur 2.7	Sammensetning av husholdningens samlet inntekt etter husholdningstyper ¹ . Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet. 2017 og 2018.....	25
Figur 2.8	Ulike overføringer som andel av husholdningens samlet inntekt. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og alle husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år. 2017 og 2018.....	26
Figur 2.9	Ulike overføringer som andel av husholdningens samlet inntekt etter husholdningstyper ¹ . Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet. 2017.....	27
Figur 2.10	Ulike overføringer som andel av husholdningens samlet inntekt etter husholdningstyper ¹ . Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet. 2018	27
Figur 3.1	Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017, etter landbakgrunn. Antall	30
Figur 3.2	Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017, etter programkommune. Bosatt i 2018	31
Figur 3.3	Status på arbeidsmarkedet etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år. Per november 2018.....	32
Figur 3.4	Andel aktive (sysselsatt / under utdanning) etter aldersgruppe. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år. Per november 2018	34
Figur 3.5	Status på arbeidsmarkedet, etter kjønn og alder. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018	35
Figur 3.6	Status på arbeidsmarkedet, etter kjønn og alder. Hele befolkningen, 20-50 år. Per november 2018	35
Figur 3.7	Andel i arbeid eller under utdanning, etter kjønn og landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018.....	36
Figur 3.8	Høyeste utdanningsnivå. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2018.....	37
Figur 3.9	Andel aktive (sysselsatt/under utdanning), etter utdanningsnivå. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen i alderen 20-50 år. Status per november 2018	38
Figur 3.10	Status på arbeidsmarkedet, etter kurs/tiltak i programperioden. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018	38
Figur 3.11	Status på arbeidsmarkedet etter sluttårsak. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018	39
Figur 3.12	Andel aktive (sysselsatt/under utdanning), etter programfylke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018	40
Figur 3.13	Igangværende utdanning. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år. Status per oktober 2018.....	43
Figur 3.14	Andel i lederyrker eller yrker med krav til høyere utdanning blant lønnstakere med universitets- eller høgskoleutdanning. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2018	46

Figur 3.15	Avtalt arbeidstid per uke for lønnstakere etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år. Per november 2018.....	47
Figur 3.16	Andel heltidsansatte blant lønnstakere etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år. Per november 2018.....	48
Figur 4.1	Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013 og befolkningen i alderen 20-50 år ¹ . 2014-2018.....	50
Figur 4.2	Andel i arbeid eller utdanning etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013 og befolkningen i alderen 20-50 år ¹ . 2014-2018.....	50
Figur 4.3	Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013. 2014-2018.....	51
Figur 4.4	Andel heltidsansatte blant lønnstakere etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2015-2018.....	51
Figur 4.5	Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014 og befolkningen i alderen 20-50 år ¹ . 2015-2018.....	52
Figur 4.6	Andel i arbeid eller utdanning etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014 og befolkningen i alderen 20-50 år ¹ . 2015-2018.....	53
Figur 4.7	Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014. 2015-2018.....	53
Figur 4.8	Andel heltidsansatte blant lønnstakere etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2015-2018.....	54
Figur 4.9	Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015 og befolkningen i alderen 20-50 år ¹ . 2016-2018.....	55
Figur 4.10	Andel i arbeid eller utdanning etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015 og befolkningen i alderen 20-50 år ¹ . 2016-2018.....	56
Figur 4.11	Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015. 2016-2018.....	57
Figur 4.12	Andel heltidsansatte blant lønnstakere etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2016-2018.....	57
Figur 4.13	Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen i alderen 20-50 år ¹ . 2017-2018.....	58
Figur 4.14	Andel i arbeid eller utdanning etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen i alderen 20-50 år ¹ . 2017-2018.....	59
Figur 4.15	Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. 2017 og 2018.....	59
Figur 4.16	Andel heltidsansatte blant lønnstakere etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2017-2018.....	60
Figur 4.17	Andel sysselsatte. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2013-2017. Per november 2014-2018. Prosent.....	61
Figur 5.1	Sammensetning av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2014-2018.....	64
Figur 5.2	Ulike overføringer som andel av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2014-2018.....	65
Figur 5.3	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013. 2014-2018.....	66
Figur 5.4	Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2014-2018.....	67
Figur 5.5	Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2014-2018.....	68
Figur 5.6	Sammensetning av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2015-2018.....	68
Figur 5.7	Ulike overføringer som andel av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2015-2018.....	69
Figur 5.8	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014. 2015-2018.....	70

Figur 5.9	Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014 og befolkningen 20-55 år ¹ . 2015-2018.....	70
Figur 5.10	Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2015-2018.....	71
Figur 5.11	Sammensetning av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2016-2018.....	71
Figur 5.12	Ulike overføringer som andel av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015 og hele befolkningen 20-50 år ¹ . 2016-2018.....	72
Figur 5.13	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015. 2016-2018.....	73
Figur 5.14	Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2016-2018.....	73
Figur 5.15	Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2016-2018.....	74
Figur 5.16	Sammensetning av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2017-2018.....	74
Figur 5.17	Ulike overføringer som andel av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2017-2018.....	75
Figur 5.18	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. 2017-2018.....	76
Figur 5.19	Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2017-2018.....	76
Figur 5.20	Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2017-2018.....	77
Figur 5.21	Sammensetning av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2018..	77
Figur 5.22	Ulike overføringer som andel av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2018.....	78
Figur 5.23	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. 2018.....	78
Figur 5.24	Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2018.....	79
Figur 5.25	Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen 20-50 år ¹ . 2018..	79
Figur 5.26	Andel yrkesinntekt av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013-2017	80
Figur 5.27	Andel sosialhjelp av husholdningens samlet inntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013-2017	81
Figur 5.28	Andel med årlig lavinntekt blant personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013-2017. 2014-2018	81
Figur 6.1	Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017, etter landbakgrunn. Bosatt 2018.....	83
Figur 6.2	Andel med vedvarende lavinntekt 2016-2018 etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017 og befolkningen 20-66 år ¹ . Bosatt 2018.....	84
Figur 6.3	Andel med vedvarende lavinntekt 2016-2018 etter kjønn og aldersgrupper. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018.....	85
Figur 6.4	Andel med vedvarende lavinntekt 2016-2018 etter kjønn og aldersgrupper. Befolkningen 20-66 år ¹ . Bosatt 2018	85
Figur 6.5	Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017 og befolkningen 20-66 år ¹ ..	86
Figur 6.6	Andel med vedvarende lavinntekt 2016-2018, etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017 og befolkningen 20-66 år ¹	86
Figur 6.7	Andel med vedvarende lavinntekt 2016-2018 etter husholdningstype. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017 og befolkningen 20-66 år ¹	87

Figur 6.8	Andel med vedvarende lavinntekt 2016-2018 etter fylke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017 og befolkningen 20-66 år ¹ . Bosatt 2018.....	88
Figur 6.9	Andel med vedvarende lavinntekt i de største kommunene. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017 og befolkningen 20-66 år ¹ . Bosatt 2018.....	89
Figur 6.10	Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018, etter status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018.....	90
Figur 6.11	Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018, etter yrkestilknytning (yrkesinntekt over/under 2G) og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018.....	90
Figur 6.12	Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018, etter utdanningsnivå og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018.....	91
Figur 6.13	Andel lønnskakere med vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018, etter yrkesgruppe ¹ . Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018.....	92
Figur 6.14	Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018, etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018.....	93
Figur 6.15	Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018, etter aldersgrupper. Enslige mindreårige flyktninger totalt og enslige mindreårige flyktninger som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018.....	93
Figur 6.16	Andel med vedvarende lavinntekt og lavinntektsgap 2018, etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018.....	95
Figur 6.17	Andel med vedvarende lavinntekt og lavinntektsgap 2018, etter antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018.....	95
Figur 6.18	Lavinntektsgap 2016-2018, etter landbakgrunn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Bosatt 2018.....	96
Figur 7.1	Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2010-2016. Gjennomsnitt og median.....	98

Tabellregister

Tabell 2.1	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet (EU-skala) i husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og alle husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år. 2017	21
Tabell 2.2	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet (EU-skala) i husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og alle husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år. 2018	21
Tabell 3.1	Aldersfordeling for personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Bosatt 2018. Prosent	29
Tabell 3.2	Andel aktive (sysselsatt/under utdanning), etter programkommune (med mer enn 30 deltakere) og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018. Antall og andel.....	42
Tabell 3.3	Sysselsatte etter næring og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 og befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2018. Antall og andel	44
Tabell 3.4	Andel lønnstakere etter yrkesgruppe. Personer som avsluttet introduksjons-programmet i 2017 og befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2018. Prosent.....	45
Tabell 6.1	Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2016-2018, etter landbakgrunn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2017. Prosent	87
Tabell 7.1	Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2010-2016. Gjennomsnitt og median	98
Tabell B 1	Registrerte husholdningsinntekter etter husholdningstype. Befolkningen der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2017. Gjennomsnitt.....	107
Tabell B 2	Registrerte husholdningsinntekter etter husholdningstype. Befolkningen der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2017. Gjennomsnitt og prosent.....	108
Tabell B 3	Registrerte husholdningsinntekter etter husholdningstype. Befolkningen der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2018. Gjennomsnitt.....	109
Tabell B 4	Registrerte husholdningsinntekter etter husholdningstype. Befolkningen der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet. 2018. Gjennomsnitt og prosent.....	110
Tabell B 5	Husholdninger som mottok sosialhjelp og bostøtte etter husholdningstyper. Husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2017. Antall og andel	110
Tabell B 6	Husholdninger som mottok sosialhjelp og bostøtte etter husholdningstyper. Husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2018. Antall og andel	111
Tabell C 1	Status på arbeidsmarkedet. Befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2018. Antall og andel	112
Tabell C 2	Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018. Antall og andel.....	112
Tabell C 3	Status på arbeidsmarkedet, etter kjønn og utvalgt landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018. Prosent	112
Tabell C 4	Status på arbeidsmarkedet etter tiltak i programperioden. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Per november 2018. Prosent....	113
Tabell C 5	Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017, etter sluttårsak. Per november 2018. Antall og prosent.....	113
Tabell C 6	Avtalt arbeidstid. Befolkningen 20-50 år og personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017, status per november 2018. Antall og andel.....	113

Tabell D 1	Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013-2016 (kohort-2013 – kohort-2016). Per november 2014 - november 2018. Antall	114
Tabell D 2	Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013-2016 (kohort-2013 -kohort-2016). Per november 2014 - november 2018. Prosent.....	115
Tabell D 3	Avtalt arbeidstid per uke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013 og befolkningen 20-50 år. 2015-2018. Prosent	115
Tabell D 4	Avtalt arbeidstid per uke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014 og befolkningen 20-50 år. 2015-2018. Prosent	116
Tabell D 5	Avtalt arbeidstid per uke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015 og befolkningen 20-50 år. 2016-2018. Prosent	116
Tabell D 6	Avtalt arbeidstid per uke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år. 2017-2018. Prosent	116
Tabell E 1	Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Hele befolkningen 20-50 år i november 2018. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2018.....	117
Tabell E 2	Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2014-2018.....	117
Tabell E 3	Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2015-2018.....	118
Tabell E 4	Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2016-2018.....	118
Tabell E 5	Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2017-2018.....	118
Tabell E 6	Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2018.....	119
Tabell E 7	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013-2017. Kroner. 2014-2018.....	119
Tabell F 1	Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet 2010-2013. Gjennomsnitt og median	120
Tabell F 2	Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet 2014-2016. Gjennomsnitt og median	120
Tabell F 3	Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2010. Gjennomsnitt og median	120
Tabell F 4	Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2011. Gjennomsnitt og median	120
Tabell F 5	Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2012. Gjennomsnitt og median	121
Tabell F 6	Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2013.....	121
Tabell F 7	Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014.....	121
Tabell F 8	Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015.....	121
Tabell F 9	Antall måneder til sysselsetting etter avsluttet introduksjonsprogram etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016.....	121

© Statistisk sentralbyrå, 2020

Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

ISBN 978-82-587-1204-3 (trykt)

ISBN 978-82-587-1205-0 (elektronisk)

ISSN 0806-2056